

การศึกษาศภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีย์วิทย์

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุพรรณี วรรณเพชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2551

การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีย์วิทย์

ปริญญานิพนธ์
ของ
สุพรรณี วรรณเพชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2551
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีย์วิทย์

บทคัดย่อ
ของ
สุพรรณี วรรณเพชร

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
พฤษภาคม 2551

สุพรรณิ วรณเพ็ชร. (2551). การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย. ปรินญานิพธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ : บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ. คณะกรรมการควบคุม : อาจารย์ ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์, รองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตนะ.

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองโรงเรียนในเครือมารีวิทย ในด้านต่างๆ 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนในเครือมารีวิทย จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็กและระดับชั้นเรียนของเด็ก

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นผู้ปกครองโรงเรียนในเครือมารีวิทย 3 โรงเรียน จำนวน 330 คน ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยเจาะจงคัดเลือกจากผู้ปกครองที่มารับ-ส่งนักเรียนด้วยตนเองที่โรงเรียนทุกวัน ร้อยละ 30 ของ จำนวนผู้ปกครองทั้งหมดในแต่ละโรงเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยและ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่า T-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนแบบทางเดียว

ผลการวิจัย พบว่า

1. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก
2. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริการ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน อยู่ในระดับมาก 1 ด้าน คือ ด้านการบริหาร
3. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย โดยภาพรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ .05
4. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวัง จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก ระดับชั้นเรียนของเด็ก โดยรวมและรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

A STUDY OF REALITY AND EXPECTATION OF PARENTS ON EARLY
CHILDHOOD MANAGEMENT OF MARYVIT SCHOOLS

AN ABSTRACT
BY
SUPANNEE WANNAPET

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements for the
Master of Education Degree in Early Childhood Education
at Srinakharinwirot University

May 2008

Supanee Wannapet. (2008). *Study of Reality and Expectation of Parents on Early Childhood Education Management of Maryvit Schools*. Master thesis, M.Ed. (Early Childhood Education). Bangkok: Graduate School, Srinakharinwirot University. Advisory Committee: Dr. Suchinda Kajorungsilp, Assoc. Prof. Choosri Wongrattana.

The propose of this research was to Study about the reality perception on the Early Childhood Education Program and the expectations of the young children's parents in the Maryvit Schools Group. The area of this study were administration aspect, curriculum and instruction aspect, personnels aspect classroom and school environment aspect , safety and service aspect , and the relationship among school , family , and community aspect Data were analysed according to the Socioeconomic status such as gender , age , occupation , their educational attainment , the relationship between parents and children , and the level of young children class.

The 330 samples were chosen 30 % from the total number of the parents in the school of Maryvit Education Center. The instrument in the study was questionnaire designed by the researcher. Data were analyzed by the method of percentage, mean, standard deviation and hypothesis comparison by using SPSS/PC programme.

The results of the research were:

1. The opinions of the parents on the reality of the arrangement in Early Childhood Education programme from the school of Maryvit Education Center in general and individual were at the high level.

2. The parents' expectations for the arrangement in the Early Childhood Programme in general were at the highest level in 5 parts. They are the services, curriculum teaching and learning, human resource, the school environment arrangement and the relationship between the school, families and community. There is 1 part was in the high level, it is the administrators.

3. The opinions of the parents in the reality in the Early Childhood Education Programme and their expectations in general and individual were different with the statistical significance at the level of .05.

4. The opinions of the parents about the reality and the propose that was divided by sex , age , occupation the educational attainment of the parents and their relationship with the students according to their school types in general and parts were different with the statistical significance at the level of .05

ปริญญานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์

ของ

สุพรรณิ วรณเพ็ชร

ได้รับอนุมัติจากบัณฑิตวิทยาลัยให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย
ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

วันที่ เดือน พ.ศ. 2551

.....ประธานควบคุมปริญญานิพนธ์

(อาจารย์ ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์)

.....กรรมการควบคุมปริญญานิพนธ์

(รองศาสตราจารย์ ชูศรี วงศ์รัตนะ)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์)

.....กรรมการที่แต่งตั้งเพิ่มเติม

(อาจารย์ ดร.วนาท รักสกุลไทย)

ประกาศคุณูปการ

ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วยดี ด้วยความกรุณาอย่างสูงจาก อาจารย์ดร.สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ และรองศาสตราจารย์ชูศรี วงศ์รัตน์ กรรมการที่ปรึกษาปริญญานิพนธ์ ที่ให้คำปรึกษา คำแนะนำ ข้อคิด และตรวจแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆเป็นอย่างดีมาโดยตลอด ผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งในความกรุณา จึงขอกราบขอบพระคุณอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้และขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.กฤษดา ตันติผลาชีวะ รองศาสตราจารย์ ดร.เยาวพา เดชคุปต์ รองศาสตราจารย์ ดร.สิริมา ภิญโญนนตพงษ์ ที่กรุณาให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติมทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์จิตรา ชนะกุล อาจารย์จิตา พัทธสินสุข และอาจารย์สุชนันต์ สายงาม ที่กรุณาให้คำแนะนำ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆในการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายชวน กิติเกียรติศักดิ์ ผู้อำนวยการโรงเรียนในเครือมารีวิทยุบาทหลวงบุญยง วรศิลป์ ผู้จัดการโรงเรียนในเครือมารีวิทยุ อาจารย์อุษา สมณะ ครูใหญ่โรงเรียนมีวิทยุ พัทยา อาจารย์พัชรา ลายประดิษฐ์ ครูใหญ่โรงเรียนอนุบาลมารีวิทยุ อาจารย์หงษ์ทอง มณีขำ ครูใหญ่โรงเรียนมารีวิทยุ สัตหีบ คณะผู้บริหารและคณะครูโรงเรียนในเครือมารีวิทยุ ที่ให้ความอนุเคราะห์ช่วยเหลือในการเก็บข้อมูล และผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อโสภณ คุณแม่เตือนี วรรณเพชร ตลอดจนเพื่อนๆ นิสิตปริญญาโท และทุกท่านที่ไม่ได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ที่สนับสนุน ส่งเสริม ให้ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและเป็นกำลังใจให้กับผู้วิจัยมาโดยตลอดจนทำให้ปริญญานิพนธ์ฉบับนี้เสร็จสมบูรณ์

คุณค่าและประโยชน์ของปริญญานิพนธ์ฉบับนี้ ขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณของ บิดามารดา บุพการี ครูอาจารย์ และผู้มีพระคุณทุกท่านที่ได้อบรมสั่งสอนและประสิทธิ์ประสาทวิทยาการต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัย

สุพรรณี วรรณเพชร

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
ภูมิหลัง.....	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย.....	5
ความสำคัญของการวิจัย.....	5
ขอบเขตของการวิจัย.....	5
ประชากรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย.....	5
ตัวแปรที่ศึกษา.....	6
นิยามศัพท์เฉพาะ.....	6
กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	8
สมมติฐานในการวิจัย.....	8
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	10
การจัดการศึกษาปฐมวัย.....	11
ความหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	11
วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	14
รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	17
การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย.....	22
นโยบายของรัฐบาลในการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	23
หน่วยงานที่บริการสำหรับเด็กปฐมวัย.....	30
การจัดการศึกษาและการบริหารโรงเรียนเครือมารีวิทย.....	33
การจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก.....	43
ด้านการบริหาร.....	44
ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน.....	44
ด้านบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย.....	53
ด้านการจัดสภาพแวดล้อม.....	58
ด้านการบริการ.....	63
ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน.....	69
ด้านความคาดหวัง.....	72
ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง.....	72
การจำแนกความต้องการ.....	75

สารบัญ

บทที่	หน้า
2 (ต่อ)	
งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	76
งานวิจัยในประเทศ.....	76
งานวิจัยต่างประเทศ.....	79
3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	81
ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	81
เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า.....	81
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย.....	82
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	83
การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล.....	84
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	85
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	88
5 สรุปอภิปรายผล ข้อเสนอแนะ.....	144
บรรณานุกรม.....	162
ภาคผนวก.....	168
ประวัติผู้วิจัย.....	186

บัญชีตาราง

ตาราง	หน้า
1 สรุปแผนการศึกษาแห่งชาติ.....	24
2 สรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1-9 (พ.ศ. 2504 - 2549).....	25
3 สรุปแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1-9 (พ.ศ. 2504 - 2549).....	27
4 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม.....	89
5 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนใน เครือมารีวิทย์.....	91
6 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านบริหาร.....	92
7 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน.....	93
8 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านบุคลากร.....	95
9 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัด สภาพแวดล้อม.....	97
10 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร.....	99
11 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านความ สัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน.....	101
12 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ ที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย.....	103
13 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ ที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร.....	104
14 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ ที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรและ การจัดการเรียนการสอน.....	105

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
15 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ ที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านบุคลากร.....	107
16 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ ที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพ แวดล้อม.....	109
17 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ ที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริการ.....	111
18 ค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ ที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน.....	113
19 เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของ ผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงกับความคาดหวังในการจัดการศึกษา ปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์.....	115
20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัด การศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์จำแนกตามเพศ โดยรวม และรายด้าน.....	116
21 ค่าสถิติเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงใน การจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน.....	117
22 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัด การศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม จำแนกตามอายุ.....	118
23 ค่าสถิติเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการ จัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านหลักสูตรและการจัด การเรียน จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายข้อ.....	119
24 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการ ศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านหลักสูตรและการจัด การเรียน จำแนกตามอาชีพ.....	120
25 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการ ศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร จำแนกตาม อาชีพ.....	121

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
26 ค่าสถิติความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	122
27 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	123
28 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร จำแนกตามระดับการศึกษา.....	124
29 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามระดับการศึกษา.....	125
30 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษา.....	126
31 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา.....	127
32 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ จำแนกตามระดับการศึกษา.....	128
33 ค่าสถิติเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก โดยรวมและรายด้าน.....	129
34 ค่าสถิติเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามความระดับชั้นเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	130
35 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน.....	131

บัญชีตาราง (ต่อ)

ตาราง	หน้า
36 ค่าสถิติเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน.....	132
37 ค่าสถิติเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ จำแนกตามอายุ.....	133
38 ค่าสถิติเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน.....	134
39 ค่าสถิติเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน.....	135
40 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร จำแนกระดับการศึกษา.....	136
41 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร จำแนกระดับการศึกษา.....	137
42 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม จำแนกระดับการศึกษา.....	138
43 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ จำแนกระดับการศึกษา.....	139
44 ค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน จำแนกระดับการศึกษา.....	140
45 ค่าสถิติเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก โดยรวมและรายด้าน.....	141
46 ค่าสถิติเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยรวมและรายด้าน.....	142

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

เด็กปฐมวัยที่อยู่ในช่วงอายุตั้งแต่แรกเกิด จนถึง 8 ปี เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม และบุคลิกภาพ เป็นวัยที่เรียกว่า ช่วงพลังแห่งการเจริญเติบโตของชีวิต (สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. 2538:8) โดยเฉพาะสมองของเด็กในช่วง 6 ปีแรกจะมีการเจริญเติบโตและพัฒนามากที่สุด สติปัญญาของเด็กเมื่ออายุ 4 ปี จะพัฒนาร้อยละ 50 และในช่วง 4-8 ปี จะพัฒนาเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 80 (Bloom. 1966:389) หากเด็กได้รับความรู้และประสบการณ์ที่สอดคล้องกับวัยย่อมทำให้สติปัญญาเจริญงอกงามอีกทั้งยังเป็นการพัฒนาความสัมพันธ์ทางสังคมไปในทางที่ดีให้เกิดทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพในด้านต่างๆ คือ มีความรู้ ความสามารถ ความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และความรับผิดชอบในการปฏิบัติหน้าที่การทำงานได้ดี (วรารณ รักรัตน์. 2540:11)

จอห์น ล็อก (हररषा नललवलषूर. 2537; อ้างอิงจาก John Lock. 1632 - 1704) ได้กล่าวว่า เด็กเปรียบเสมือนผ้าขาว เด็กทุกคนมีความสามารถด้านการเรียนรู้และด้านสมองเท่าเทียมกัน องค์ประกอบของสิ่งแวดล้อมรอบๆ ตัวเด็ก เช่น พื้นฐานทางครอบครัว การศึกษา และประสบการณ์ในวัยเด็ก จะมีความสำคัญต่อเด็กในวัยนี้มาก เพราะเด็กในวัยนี้เป็นวัยที่ต้องการความรัก ความเอาใจใส่ การอบรมเลี้ยงดู และการดูแลอย่างใกล้ชิด หากเด็กได้รับการพัฒนาและการเตรียมความพร้อมที่เหมาะสมกับวัยทั้งในด้านร่างกาย อารมณ์-จิตใจ สังคม และสติปัญญา ก็จะทำให้เด็กมีพัฒนาการตามลำดับของการเจริญเติบโต เป็นบุคคลที่มีความประพฤติดี มีระเบียบวินัย มีความรับผิดชอบ มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ มีศีลธรรมอันดี มีน้ำใจ โอบอ้อมอารี และสร้างประโยชน์ให้เกิดแก่ตนเอง ครอบครัว สังคม และประเทศชาติได้ ซึ่งบุคคลที่เกี่ยวข้องกับเด็กทุกฝ่ายต้องร่วมมือกันพัฒนาเด็ก เพราะเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และต้องใช้ความรู้ความสามารถ การปฏิบัติทั้งทางกาย วาจา ทำที่ที่มีต่อเด็กเป็นอย่างดีถูกต้องกับจังหวะและความต้องการตามธรรมชาติของวัยเด็กแล้ว ก็จะทำให้เด็กนั้นพัฒนาทั้งกายและใจเหมาะสมกับวัยเพศและสิ่งแวดล้อมที่เปลี่ยนแปลงอยู่เสมอได้เป็นอย่างดี ประกอบกับปัจจุบันรัฐบาลเห็นความสำคัญของเด็กปฐมวัยมากยิ่งขึ้น เนื่องจากการจัดการศึกษาเป็นการปูพื้นฐานทางการศึกษาให้กับเด็กในวัยนี้และเป็นการพัฒนาความพร้อมของเด็กปฐมวัยที่จะเข้าศึกษาและรับรู้ด้านวิชาการในระดับประถมศึกษาต่อไป (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2529:25)

ปฐมวัยเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดในการพัฒนาบุคลิกภาพของชีวิตมนุษย์ เพราะ 5 ปี แรกของชีวิตเป็นช่วงที่ร่างกายและสมองมีอัตราในการเจริญเติบโตสูงมาก เมื่อเปรียบเทียบกับวัยอื่นเป็นช่วงอายุที่มีอัตราของการพัฒนาสูงสุดเป็นจังหวะทองของการวางรากฐาน การพัฒนาความเจริญเติบโตในทุกด้านถ้าเด็กได้รับการเลี้ยงดูที่ดีและถูกต้องตามหลักจิตวิทยาและหลักวิชาการอื่นๆ

ที่เกี่ยวข้อง เด็กก็จะพัฒนาได้เต็มตามศักยภาพ เต็มโตเป็นสมาชิกที่ดีของครอบครัว ชุมชน และประเทศชาติ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2544:1) การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาเด็กปฐมวัย จึงเป็นภารกิจที่รัฐและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญดังที่สะท้อนให้เห็นในแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544) ที่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของมนุษย์และในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) ซึ่งยึดหลัก “เศรษฐกิจพอเพียง” โดยวางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้อย่างรู้เท่าทันโลก โดยการพัฒนาคุณภาพคน ปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ ปฏิรูประบบสุขภาพ สร้างระบบคุ้มครองความมั่นคงทางสังคมที่สร้างหลักประกันแก่ทุกช่วงวัย ซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (2545 – 2549) ข้อหนึ่งว่า ต้องพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล โดยตั้งเป้าหมายให้เด็กปฐมวัย อายุ 0-5 ปี ทุกคนได้รับการพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้านก่อนสู่ระบบการศึกษา(สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2546:2) กระทรวงศึกษาธิการเป็นหน่วยงานหนึ่งที่เล็งเห็นความสำคัญของเด็กปฐมวัย ได้พัฒนาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ที่เน้นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดูและการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทสังคมวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ด้วยความรัก ความเอื้ออาทรและความเข้าใจของทุกคนเพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ (กรมวิชาการ. 2546)

การจัดการศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างมากในการพัฒนามนุษย์เพราะการศึกษาเป็นกุญแจสำคัญในการที่จะพัฒนาคนให้มีคุณภาพพร้อมคุณธรรมและรอบรู้อย่างเท่าทันการพัฒนาคุณภาพของคนและสังคมไทยสู่สังคมแห่งปัญญาและการเรียนรู้ในระยะ 5 ปี ให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนใน 3 มิติ คือ การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ตามความเหมาะสมกับกลุ่มวัย เพื่อให้สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง ก้าวสู่สังคมฐานความรู้ได้อย่างมั่นคง และสนับสนุนการเพิ่มขีดความสามารถของประเทศ ในขณะเดียวกัน มุ่งส่งเสริมคนไทยให้มีสุขภาวะที่ดี ควบคู่กับการเสริมสร้างคนไทยให้อยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีสันติสุข การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพและความปลอดภัยในการดำเนินชีวิต การพัฒนาคนให้มีคุณธรรมนำความรู้ เกิดภูมิคุ้มกัน โดยมุ่งเตรียมเด็กและเยาวชนทั้งด้านจิตใจ ทักษะชีวิตและความรู้พื้นฐานในการดำรงชีวิต การพัฒนาสมรรถนะและทักษะแรงงาน เร่งผลิตคนเพื่อตอบสนองการพัฒนาประเทศ ส่งเสริมการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ผลักดันให้ครอบครัว ชุมชน สถาบันศาสนา และสถาบันศาสนาร่วมกันพัฒนาเด็กและเยาวชนให้มีพื้นฐานด้านจิตใจที่ดีงาม เป็นคนดี ห่วงไกลอบายมุขและยาเสพติด มีภาวะผู้นำ อุทิศตนเพื่อส่วนรวมและเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ ให้กับพ่อแม่ในการดูแลสุขภาพและพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดทั้งทางจิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ฝึกให้เด็กคิด วิเคราะห์อย่างมีเหตุผล เป็นระบบ รู้จัก เข้าใจและสามารถควบคุมตนเองได้อย่างเหมาะสม รู้ถึงความสามารถที่ตนมีอยู่และร่วมมือกับผู้อื่น ผ่านการเรียนรู้ ตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550-2554)

ทิศทางของการจัดการศึกษาปฐมวัยของไทย ตามหลักการของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตลอดชีวิต ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยร่วมกันจัดทำนโยบายและแผนการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย (0-5 ปี 11 เดือน 29 วัน) ซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อเตรียมความพร้อม สามารถจัดได้ในสถานศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน คือ จัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน หรือศูนย์การเรียนรู้ การจัดการศึกษาปฐมวัยต้องเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยการจัดกระบวนการเรียนรู้ตามความถนัดและความสนใจของผู้เรียน ท้องถิ่น และสถานศึกษาเอกชนสามารถจัดการศึกษาปฐมวัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543) นโยบายของรัฐบาลในปี พ.ศ. 2544 ให้ความสำคัญด้านครอบครัว เด็กเยาวชน สตรี และผู้สูงวัย โดยสนับสนุนให้มีศูนย์เลี้ยงเด็กก่อนวัยเรียนที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานในชุมชนและสถานประกอบการ เน้นคุณภาพ ประสิทธิภาพ และความเที่ยงธรรมในการบริหารจัดการศึกษาทุกประเภทและทุกระดับ ตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ในปัจจุบันมีหน่วยงานหลักที่มีหน้าที่รับผิดชอบ การจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยหลายแห่งหน่วยงาน เช่น กระทรวง ศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข ทบวงมหาวิทยาลัย สถาบันราชภัฏ กระทรวงมหาดไทย กรุงเทพมหานคร องค์การเอกชน และกระทรวงกลาโหม ซึ่งแต่ละหน่วยงานมีรูปแบบการจัดการศึกษาที่แตกต่างกันตามลักษณะของสถานศึกษาปฐมวัย โดยภารกิจหลักการจัดขึ้นเพื่อช่วยเหลือดูแลและส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้แก่เด็กทุกคน

การศึกษาเอกชน เป็นหน่วยงานที่สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหนึ่งที่มีบทบาทในการดูแลเด็กปฐมวัยในโรงเรียนเอกชน การบริการและการจัดการศึกษาเอกชนให้มีความเป็นอิสระ โดยมีการกำกับ ติดตาม ประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาจากรัฐและต้องปฏิบัติตามเกณฑ์การประเมินคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาเช่นเดียวกับสถานศึกษาของรัฐ ให้สถานศึกษาเอกชนตามมาตรา 18 (2) เป็นนิติบุคคลและมีคณะกรรมการบริหารประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาเอกชน ผู้รับใบอนุญาต ผู้แทนผู้ปกครอง ผู้แทนองค์กรเอกชน ผู้แทนครู ผู้แทนศิษย์เก่า และผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวนคณะกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานกรรมการและกรรมการ วาระการดำรงตำแหน่งและการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง มาตรา 45 ให้สถานศึกษาเอกชนจัดจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภท การศึกษาตามที่กฎหมายกำหนดโดยรัฐต้องกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐที่ชัดเจนเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของเอกชนในด้านการศึกษา การกำหนดนโยบายและแผนการจัดการศึกษาของรัฐ ของเขตพื้นที่การศึกษา หรือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้คำนึงถึงผลกระทบต่อการจัดการศึกษาเอกชน โดยให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รับฟังความคิดเห็นของเอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย มาตรา 46 รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และสิทธิประโยชน์อื่นที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสมรวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนด้านวิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

ตามมาตรา 11 และ มาตรา 12 จะเห็นได้ว่าผู้ปกครองนอกจากมีหน้าที่อบรมเลี้ยงดู หรือดูแลเด็กโดยตรงแล้ว ผู้ปกครองยังมีความสำคัญในกระบวนการจัดการศึกษาให้กับเด็กด้วย ดังนั้นความคาดหวังของผู้ปกครอง จึงเป็นตัวบ่งชี้พื้นฐานสำคัญที่จะนำไปจัดการศึกษาปฐมวัยได้เป็นอย่างดี โรงเรียนซึ่งเป็นหน่วยงานทางการศึกษาที่สำคัญที่สุด การปฏิบัติงานของโรงเรียนนั้นต้องจัดการเรียนการสอนให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ทั้งด้านคุณภาพที่พึงประสงค์ ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในทุกกลุ่มสาระ มีปัจจัยในการจัดการศึกษาหลายอย่างที่น่าสนใจและส่งเสริม

โรงเรียนในเครือมารีวิทย์เป็นโรงเรียนคาทอลิก ประเภทสหศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 มีนายชวน กิติเกียรติศักดิ์ เป็นผู้รับใบอนุญาตและเป็นเจ้าของ บาทหลวงบุญยง วรศิลป์ เป็นผู้จัดการ โรงเรียนในเครือมีจำนวน 3 โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลมารีวิทย์ โรงเรียนมารีวิทย์ บางละมุง และโรงเรียนมารีวิทย์ สัตหีบ จากการศึกษาข้อมูลและแนวทางการจัดการศึกษาของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ทั้ง 3 โรงเรียน ซึ่งแต่ละโรงเรียนเปิดทำการสอนแตกต่างกัน คือ โรงเรียนอนุบาลมารีวิทย์ บางละมุง เปิดทำการสอนระดับอนุบาล 1 ถึง ระดับอนุบาล 3 โรงเรียนมารีวิทย์ บางละมุง เปิดทำการสอนระดับประถมศึกษาปีที่ 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 6 และโรงเรียนมารีวิทย์ สัตหีบ เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับอนุบาล 1 ถึงระดับมัธยมศึกษาปีที่ 3 ด้วยการจัดการศึกษาหลายระดับ แต่ละระดับมีความแตกต่างกันตามลักษณะของหลักสูตรและวัยของผู้เรียน ความแตกต่างของสภาพแวดล้อม เศรษฐกิจของแต่ละพื้นที่ที่โรงเรียนแต่ละโรงเรียนตั้งอยู่ ปรากฏว่ามีปัญหาอยู่ คือ การพัฒนางานของโรงเรียน ด้านวิชาการ ด้านธุรการ ด้านการบริการ ด้านการปกครอง และด้านแผนงาน ยังไม่เป็นไปตามที่โรงเรียนกำหนด และผู้ปกครองส่วนมากมีความต้องการและมีความคาดหวังให้โรงเรียนจัดการศึกษาและจัดกิจกรรมการสอนให้ลูกของตนเองเก่งทางด้านวิชาการสูง ดังโรงเรียนคาทอลิกทั่วๆ ไป

จากสภาพที่กล่าวมานั้น ส่งผลกระทบต่อการดำเนินการจัดการศึกษา และคุณภาพในการพัฒนาเด็กปฐมวัย ผู้วิจัยมีความคิดเห็นว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ควรจะดำเนินไปในทิศทางเดียวกัน ประกอบกับต้องการที่จะให้การจัดการศึกษาปฐมวัยมีคุณภาพ ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาให้ชัดเจนยิ่งขึ้นโดย ศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยใน 6 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เพื่อให้ได้ข้อมูลที่สามารถนำไปใช้ในการวางแผนพัฒนาคุณภาพการจัดศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ และเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัยใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพ

ความมุ่งหมายของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายเพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ดังนี้

1. เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ในด้านการบริหาร ด้านหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมและจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็กและระดับชั้นเรียนของเด็ก

ความสำคัญของการวิจัย

ผลของการศึกษาทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับผู้ปกครองและชุมชน ซึ่งผลของการวิจัยสามารถนำมาเสนอผู้บริหารและวางแผนกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ให้มีประสิทธิภาพตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ตามหลักวิชาการจัดการศึกษาปฐมวัย สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครองและสภาพสังคมที่เป็นจริง ซึ่งส่งผลไปถึงคุณภาพของเด็กอันเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาปฐมวัยและส่งเสริมพัฒนาการตามวุฒิภาวะของเด็กให้มีความสามารถและมีความพร้อมต่อการศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้วิจัยในครั้งนี้คือผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ มี 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนมารีวิทย์ บางละมุง โรงเรียนอนุบาลมารีวิทย์ และโรงเรียนมารีวิทย์ สัตหีบ จำนวน 1,092 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ใช้กลุ่มผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยวิธีคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจงจากผู้ปกครองที่มารับ-ส่งนักเรียนที่โรงเรียนด้วยตนเองจากหน่วยประชากรร้อยละ 30 ของจำนวนผู้ปกครองทั้งหมด ในแต่ละโรงเรียน ได้จำนวน 330 คน

ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรอิสระ ได้แก่

- 1.1 เพศ
- 1.2 อายุ
- 1.3 อาชีพ
- 1.4 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
- 1.5 ความสัมพันธ์ของผู้ปกครอง
- 1.6 ระดับชั้นเรียนของนักเรียน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ที่มีต่อสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย 6 ด้านดังนี้

1. ด้านการบริหาร
2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านบุคลากร
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
5. ด้านการบริการ
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

นิยามศัพท์

1. เด็กปฐมวัย หมายถึง เด็กอายุ 3-6 ปี ที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ซึ่งเป็นโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ประเภทสหศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3

2. โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ หมายถึง โรงเรียนอนุบาลมารีวิทย์ โรงเรียนมารีวิทย์ บางละมุง และโรงเรียนมารีวิทย์ สัตหีบ เป็นโรงเรียนคาทอลิก สังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี ประเภทสหศึกษา สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน กระทรวงศึกษาธิการ เขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3

3. การจัดการศึกษาระดับปฐมวัย หมายถึง การจัดการเกี่ยวกับประสบการณ์ การเรียนรู้ และการส่งเสริมพัฒนาการให้กับเด็กปฐมวัย การดำเนินงานการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน สำหรับเด็กนักเรียนช่วงอายุ 3-6 ปี ในระดับปฐมวัย ในโรงเรียนในเครือมารีวิทย์

3.1 ด้านการบริหาร หมายถึง การดำเนินงานจัดการและควบคุมดูแลสถานศึกษาปฐมวัยให้เป็นไปตามนโยบาย หรือวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน หมายถึง มวลประสบการณ์ ที่สถานศึกษา จัดขึ้น เพื่อใช้เป็นแนวทางในการจัดการศึกษาให้กับเด็กอย่างเป็นระบบ มุ่งส่งเสริมพัฒนาการทั้งสี่ ด้าน ตลอดจนวิธีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กได้รับความรู้ มี ประสบการณ์ โดยการจัดประสบการณ์ให้เหมาะสมกับวัย ความสนใจและความต้องการของเด็ก

3.3 ด้านบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย หมายถึง บุคคลที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องกับการ จัดการศึกษาปฐมวัย ได้แก่ ผู้บริหาร ครู พี่เลี้ยง และบุคลากรที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการเรียน การสอนให้กับเด็กรวมทั้งบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดีของครู ความเข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการและ จิตวิทยาของเด็ก มีอารมณ์ดี ใจเย็น รับฟังเรื่องราวต่างๆของเด็ก มีความรับผิดชอบ มีมนุษย สัมพันธ์ที่ดีกับผู้ปกครอง อุทิศตนให้กับการทำงาน เอาใจใส่นักเรียน และมีความรู้ความสามารถ

3.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม หมายถึง ลักษณะและสภาวะต่างๆ ทั้งภายในและ ภายนอกสถานศึกษา ที่มีผลต่อพฤติกรรมของนักเรียน

3.5 ด้านการบริการ หมายถึง การจัดบริการของโรงเรียนในด้านต่างๆ ให้กับเด็ก และผู้ปกครอง ได้แก่ การบริการด้านโภชนาการ ด้านสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย

3.6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน หมายถึง ความ ร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

4. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ในการเลี้ยงดูเอาใจใส่ให้การอบรมสั่งสอน ส่งเสีย ค่าใช้จ่ายและให้การศึกษาแก่บุตรหลาน อาจเป็น บิดา มารดา หรือปู่ย่า ตายาย และบุคคลอื่นที่ เป็นผู้ปกครองของเด็กที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ในโรงเรียนในเครือมารีวิทย์

5. ความคิดเห็นของผู้ปกครอง หมายถึง ทศนะ ความรู้สึก ความเข้าใจ ของผู้ปกครอง เด็กอนุบาลที่มีต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย จำแนกเป็น 2 ด้าน คือ

ความคิดเห็นตามสภาพจริง หมายถึง ความคิดเห็นต่อสภาพที่ผู้ปกครองเด็กอนุบาล ได้รับรู้ รับทราบ และเกี่ยวข้องในการดำเนินงานด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา ใน โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ที่เป็นจริงในปัจจุบัน

ความคิดเห็นตามความคาดหวัง หมายถึง สิ่งที่ผู้ปกครองต้องการให้เกิดขึ้นในการดำเนินงาน ด้านการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยศึกษา ในโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษา ระดับปฐมวัยของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพสูงสุด

6. สถานภาพของผู้ปกครอง หมายถึง ข้อมูลลักษณะส่วนบุคคลของผู้ปกครอง ประกอบด้วย

6.1 เพศ หมายถึง เพศของผู้ปกครอง ในที่นี้จำแนกเป็น 2 เพศ คือ เพศหญิงและ เพศชาย

6.2 อายุ หมายถึง อายุของผู้ปกครองนับถึงปัจจุบัน จำแนกเป็น 4 กลุ่ม ดังนี้ อายุ 21-30 ปี อายุ 31-40 ปี อายุ 41-50 ปี และอายุ 51 ปีขึ้นไป

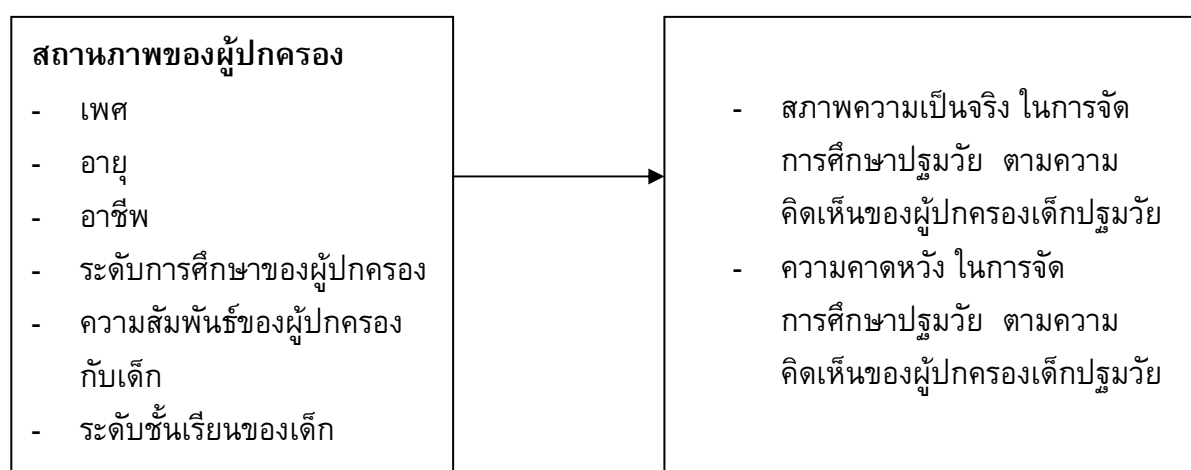
6.3 อาชีพ หมายถึง อาชีพปัจจุบันของผู้ปกครองที่ทำรายได้หลักให้กับครอบครัวแบ่งเป็น 5 ประเภท คือ รับราชการ ประกอบธุรกิจส่วนตัว พนักงานรัฐวิสาหกิจ เกษตรกรรม และรับจ้าง

6.4 ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง หมายถึง วุฒิทางการศึกษาสูงสุดของผู้ปกครอง จำแนกเป็น 5 กลุ่ม คือ ผู้ปกครองที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา มัธยมศึกษา ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา ปริญญาตรี และสูงกว่าปริญญาตรี

6.5 ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก หมายถึง สภาพของความสัมพันธ์ของผู้ปกครองที่มีต่อการอบรมเลี้ยงดูเด็ก ประกอบด้วย บิดา มารดา ปู่ ย่า ตา ยาย และคนอื่นๆ

6.6 ระดับชั้นการเรียนของเด็ก หมายถึง ระดับชั้นเรียนของเด็กที่ผู้ปกครองตอบแบบสอบถาม โดยจำแนกตามสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน แบ่งออกเป็น 3 ระดับ คือ ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 2 และชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3

กรอบความคิดในการวิจัย

สมมติฐานในการวิจัย

การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย มีดังนี้

1. สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในด้านการบริหาร เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก และระดับชั้นเรียนของเด็ก มีความแตกต่างกัน

2. สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก และระดับชั้นเรียนของเด็ก มีความแตกต่างกัน

3. สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในด้านบุคลากร เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก และระดับชั้นเรียนของเด็ก มีความแตกต่างกัน

4. สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในด้านการจัดสภาพแวดล้อม เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก และระดับชั้นเรียนของเด็ก มีความแตกต่างกัน

5. สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในด้านการบริการ เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก และระดับชั้นเรียนของเด็ก มีความแตกต่างกัน

6. สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เมื่อจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก และระดับชั้นเรียนของเด็ก มีความแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่างๆ โดยการเสนอเนื้อหาเรียงตามลำดับ ดังนี้

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.1 ความหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 1.3 รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย
2. การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย
 - 2.1 นโยบายรัฐบาลในการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 2.2 หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 2.3 การจัดการศึกษาและการบริหารโรงเรียนในเครือมารีวิทย์
3. การจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก
 - 3.1 ด้านการบริหาร
 - 3.2 ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
 - 3.3 ด้านบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย
 - 3.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
 - 3.5 ด้านการบริการ
 - 3.6 ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน
4. ความคาดหวัง
 - 4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง
 - 4.2 การจำแนกความต้องการ
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
 - 5.1 งานวิจัยในประเทศ
 - 5.2 งานวิจัยต่างประเทศ

1. การจัดการศึกษาปฐมวัย

1.1 ความหมายการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัย ตามแนวพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 เป็นการศึกษาที่มีเริ่มตั้งแต่แรกเกิด 0-5 ปี เป็นการจัดการศึกษา เพื่อเตรียมความพร้อม จัดได้ 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543:13) จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ. 2546 ของกรมวิชาการ (2546:13) ได้กล่าวถึง การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานของการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพได้ปรับทัศนคติวัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานของชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม

การจัดการศึกษาจัดการศึกษาปฐมวัยจะมีลักษณะพิเศษแตกต่างไปจากระดับอื่นๆ ทั้งนี้ เพราะเด็กในวัยนี้ เป็นวัยที่สำคัญต่อการวางรากฐานบุคลิกภาพและการพัฒนาสมอง (เยาเวพา เดชะคุปต์. 2542 : 14) คำว่า “การศึกษาปฐมวัย” (early childhood education) หมายถึง การบริการ การดูแลและให้การศึกษาแก่เด็กแรกเกิดถึงอายุ 8 ปี โดยจัดเป็นระบบบูรณาการระหว่างการดูแล และการให้การศึกษาแก่เด็กเข้าด้วยกัน เรียกว่า Educare โดยการศึกษาปฐมวัยครอบคลุมถึงการดูแลเด็กทารก การดูแลเด็กเล็ก และโรงเรียนอนุบาล (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542; อ้างอิงจาก Woodill; et.al. 1992:14-15) สำหรับประเทศไทย การศึกษาปฐมวัย หมายถึง การดูแลและให้การศึกษาแก่เด็ก อายุแรกเกิดถึง 6 ปี

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเด็กในระดับปฐมวัยนี้จะมีการพัฒนาทางด้านต่างๆ เจริญเติบโตอย่างรวดเร็ว โดยเฉพาะอย่างยิ่งพัฒนาการทางด้านสติปัญญาดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่จะต้องจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดการพัฒนาทางด้านต่างๆ ให้เด็กได้มีพัฒนาการเจริญเติบโตตามศักยภาพของแต่ละคนไป (มัทธนา รุสิดานนท์.2544:12)

เคทซ์ (สิริมา ภิญโญอนันตพงษ์. 2537; อ้างอิงจาก Katz. n.d.) เป็นอีกผู้หนึ่งที่สนับสนุนว่า หลักในการจัดการศึกษาควรยึดขอบข่ายของการตอบคำถามที่ว่า “เด็กต้องการอะไร” เคทซ์เสนอว่า พื้นฐานของความต้องการของเด็กนั้น เป็นสิ่งสำคัญที่ผู้ใหญ่ต้องรู้ว่าคืออะไรบ้าง และจะตอบสนองอย่างไร จึงจะพัฒนาเด็กได้ผล โดยยึดหลักคือ “กฎแห่งผลที่ดีที่สุด” ซึ่งกระทำได้โดยการให้คิดว่าการให้ประสบการณ์ต่างๆ เช่น ความเอาใจใส่ ความรัก การกระตุ้น ความเป็นอิสระ ความแปลกใหม่และการมีสิทธิเลือกทำกิจกรรมสิ่งเหล่านี้ควรให้จำนวนตอบสนองแก่เด็กที่เพียงพอ และมีความถี่ในการกระทำ เขากล่าวต่อไปว่าควรตั้งคำถาม ถามว่าสิ่งที่เด็กต้องการนั้นมีอะไรบ้าง และสามารถพัฒนาทุกส่วนได้หมด ขอบข่ายของการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กควรครอบคลุมต่อไปนี้

1. เด็กต้องการความรู้สึกปลอดภัยอย่างแท้จริง ในส่วนของความต้องการที่จะพัฒนาตัวเด็กในระยะนั้นความรู้สึกผูกพันอย่างมั่นคง ไม่ใช่เพียงแต่ผู้ใหญ่ให้ความอบอุ่นเท่านั้น แต่ต้องให้ปลอดภัย หรือให้ความมั่นคงแก่เด็ก

2. เด็กทุกคนมีความต้องการเพียงพอ หรือความสามารถที่จะทำ ไม่ใช่การล้นมาก หรือการเกินควร เสริมสร้างแก่เด็กให้มีความคิดเกี่ยวกับตนเองว่าเป็นคนดี โดยคิดคำนึงถึงนั้นอยู่ในขอบเขตอย่างเพียงพอ ไม่ใช่ว่าตัวเองมีความดีเกินความจริง

3. เด็กทุกคนมีความรู้สึก หรือประสบการณ์เกี่ยวกับชีวิตของเขาในทางที่ดีว่า ชีวิตมีคุณค่า ความพอใจอย่างมีเหตุผล ความสนใจ ความแท้จริง ดังนั้นควรทำในสิ่งที่เด็กรู้สึกว่าการมีชีวิตของเขามีค่า และมีความพอใจ ไม่ว่าเด็กจะอยู่ในบ้านหรือโรงเรียน

4. เด็กต้องการให้ผู้ใหญ่หรือเพื่อนเด็กอื่นๆ ร่วมให้เขาต้องตัดสินใจด้วยประสบการณ์ตนเอง

5. เด็กต้องการให้ผู้ใหญ่ยอมรับเด็กว่า มีอำนาจในตัวเขาเอง ในเรื่องของการมีประสบการณ์ที่กว้างขึ้น ความรู้และความฉลาด

6. เด็กต้องการผลที่ดีที่สุด จากการสนองกลับจากผู้ใหญ่ และเพื่อนๆ ซึ่งคุณสมบัติที่ควรให้แก่เด็กนั้น ได้แก่ ความสามารถ ความซื่อสัตย์ ความดีใจ เมตตา การยอมรับความแตกต่างของผู้อื่น เด็กต้องการความสัมพันธ์ หรือประสบการณ์จากผู้ใหญ่ ผู้ซึ่งเต็มใจทำในสิ่งที่ดีมีค่า และการดูแลอย่างมีค่า

ความต้องการทั้ง 6 ประการนี้ ควรเป็นหลักของความรับผิดชอบที่ผู้ใหญ่ควรจัดให้เด็ก สำหรับชีวิตที่มีคุณค่าแก่เด็กทุกคน ดังนั้น จึงเป็นความหมายอย่างลึกซึ้ง เพราะการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยถือเป็นหัวใจหลักในการจัดการศึกษาให้กับเด็ก (สิริมา ภิญญอนันตพงษ์. 2538:8 – 9)

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีส่วนช่วยให้เกิดพัฒนาการและการเรียนรู้อย่างเต็มที่และมาสโซเกียร์ (Massoglia) กล่าวไว้ดังนี้

1. เป็นการส่งเสริมการพัฒนาของเด็กทุกด้านนับตั้งแต่แรกเกิดจนเริ่มเข้าโรงเรียนในระบบโรงเรียน

2. วางรากฐานทางสุขภาพอนามัยให้เด็กตั้งแต่เริ่มต้น รวมทั้งเด็กที่มีข้อบกพร่องต่างๆ สิ่งแวดล้อมทางบ้านควรมีส่วนช่วยให้เด็กเจริญเติบโต และพัฒนาในทุกด้าน

3. พ่อแม่ควรเป็นครูคนแรกที่มีความสำคัญที่สุด

4. อิทธิพลจากบ้านควรมีผลต่อกระบวนการในการพัฒนาเด็ก มาสโซเกียร์ (เยาวพา เดชคุปต์. 2542:34; อ้างอิงจาก Massoglia. 1977:3-4)

การจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญยิ่งต่อเด็ก เพราะเด็กวัยนี้อยู่ช่วงของการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การเรียนรู้ของเด็กจึงเริ่มต้นที่โรงเรียน เพราะโรงเรียนมีหลักการและแนวทางการจัดการที่เหมาะสมให้กับเด็ก ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่ดี และมีพัฒนาการเจริญเติบโตเต็มศักยภาพ (วัชรภรณ์ พยัคฆ์เมธี. 2546:14)

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีจุดประสงค์ เพื่อส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญญาสู่สภาวะที่ถูกต้อง เมื่อเริ่มมีโรงเรียนอนุบาลในราวต้นศตวรรษที่ 19 ณ ประเทศเยอรมัน โดยเฟรเดริก เฟรเบล (Friedrich Froebel) การจัดการศึกษาปฐมวัยเน้นการจัดอนุกรมกิจกรรม สำหรับเด็กอายุตั้งแต่ 3-6 ปี ด้วยการให้เด็กเรียนรู้สิ่งต่างๆผ่านการเล่นที่ประสบการณ์ในชีวิตจริงต่อการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยได้ขยายสู่ประเทศต่างๆและมีการปรับปรุงการศึกษาให้เป็นไปตามภาวะการเปลี่ยนแปลงของสังคม ดังเช่นในระยะหลัง ค.ศ. 1920 การศึกษาปฐมวัยเน้นการฝึกหัดนิสัยการพัฒนาร่างกาย และสังคม เป็นต้น ก้าวของการศึกษาปฐมวัยมีการพัฒนามาโดยลำดับ ปัจจุบันการศึกษาปฐมวัยมุ่งถึงการเตรียมความพร้อมด้วยการพัฒนาเด็กในทุกด้าน มีการวิจัย มีการใช้เทคโนโลยี และวิธีหลากหลายที่จะช่วยให้การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นไปอย่างสมบูรณ์ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2540:35)

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีเป้าหมายหลักเพื่อเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา นักเรียนที่มีความพร้อมจะช่วยลดอัตราการซ้ำชั้นในการเรียนระดับประถมศึกษาเป็นอันมาก และยังช่วยทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางการเรียนในระดับที่สูงขึ้น จากแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 มาตรา 22 และ 24 ได้กำหนดแนวทางในการปฏิรูปการเรียนรู้โดยถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญมากที่สุดซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้คือสถานศึกษาต้องจัดกิจกรรมและเนื้อหาสาระให้สอดคล้องกับความสนใจความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การเผชิญสถานการณ์และประยุกต์ความรู้จากประสบการณ์จริงเพื่อให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดความใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง สำหรับผู้สอนเองก็ต้องจัดบรรยากาศสภาพแวดล้อมสื่อการเรียนและเป็นผู้อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้รวมทั้งต้องผสมผสานสาระความรู้ต่างๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน ตลอดจนปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2545:13-15) จากแนวทางดังกล่าวทำให้หน่วยงานและสถานศึกษาต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาต้องมีการปฏิรูปการศึกษา ของตนใหม่ทั้งระบบและทุกระดับ เพื่อให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ดังนั้นการจัดการศึกษาในระดับปฐมวัยจึงต้องยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ

ปัจจุบันเป็นที่ยอมรับกันทั่วไปแล้วว่าการศึกษาระดับปฐมวัยนั้นมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะประสบการณ์ที่ได้รับในช่วงอายุนั้นเป็นการสร้างเสริมพื้นฐานความพร้อมทั้งทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา ซึ่งเป็นพื้นฐานในการพัฒนาที่ดีสำหรับช่วงอายุต่อไป นอกจากนั้น การอบรมเลี้ยงดูและประสบการณ์ต่างๆ ที่เด็กได้รับในระดับต้นของชีวิต เป็นรากฐานของการพัฒนาคุณภาพของประชากร (กรมวิชาการ. 2534:2) สำหรับหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย การมุ่งพัฒนาเด็กใน 3 ประการ ดังนี้ (ภรณ์ คุรุรัตน์. 2523:1)

1. ความเสมอภาคทางโอกาส เด็กทุกคนไม่ว่าจะมาจากที่ใด สังคมใด จะมีความเสมอภาคเท่าเทียมกัน ในการที่จะได้รับการพัฒนาในระดับปฐมวัย เพื่อให้เจริญเติบโตไปสู่ความเป็นพลเมืองที่ดี มีคุณภาพ โดยเฉพาะเด็กในชนบท ในถิ่นสลัม หรือเด็กที่อยู่ในครอบครัวที่ยากไร้

ควรได้รับการพิจารณาช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้ได้รับการพัฒนาตนเอง เช่นเดียวกับเด็กในเมืองที่ได้รับ

2. การพัฒนาศักยภาพของเด็ก มนุษย์ทุกคนมีศักยภาพหรือความสามารถอยู่ในตัว ซึ่งติดตัวมาตั้งแต่เกิดศักยภาพต่างๆ เหล่านี้สามารถพัฒนาได้และสามารถนำออกมาใช้เมื่อได้รับการกระตุ้น ทั้งจากสิ่งเร้าภายนอกและแรงจูงใจภายในตัวเอง การศึกษาสำหรับเด็กวัยนี้ จะต้องพยายามดึงเอาศักยภาพของเด็กแต่ละคนออกมาและพัฒนาศักยภาพนั้นให้เจริญงอกงามสมบูรณ์

3. ความแตกต่างระหว่างบุคคล ความแตกต่างระหว่างบุคคลเป็นธรรมชาติของมนุษย์ เด็กแต่ละคนมีความแตกต่างกันตามคุณสมบัติประจำตัวและสิ่งแวดล้อมที่ได้รับ การจัดการศึกษาจะต้องตระหนักถึงหลักความจริงนี้ การตระหนักถึงธรรมชาติของมนุษย์ในเรื่องของความแตกต่างระหว่างบุคคลจะเป็นพื้นฐานในการวางแผนทางพัฒนาเด็กตามลักษณะเฉพาะของเขาและเป็นการพยายามเข้าถึงตัวเด็กแต่ละคนด้วย

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย หมายถึง การจัดการศึกษาสำหรับเด็กแรกเกิดถึง 6 ปี โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาและเตรียมความพร้อมทุกด้าน ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยมีความสำคัญต่อเด็ก เพราะเด็กในวัยนี้อยู่ในช่วงของการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา การเรียนรู้ของเด็กจึงเริ่มต้นที่โรงเรียน เพราะโรงเรียนมีหลักการและแนวทางการจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมให้เด็ก ทำให้เด็กได้รับประสบการณ์ที่ดี มีพัฒนาการเจริญเติบโตตามศักยภาพ และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ต้องมีความรู้เกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กอย่างถูกต้อง เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย

จุดมุ่งหมายในการศึกษาปฐมวัย ไม่ได้เป็นการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าสู่ระบบในชั้นประถมศึกษาเพียงอย่างเดียว แต่เป็นการเตรียมความพร้อมที่จะเรียนรู้เริ่มต้นจากการเรียนที่มีความสุขและมีพัฒนาการด้านต่างๆ พร้อมเต็มที่ ซึ่งการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นการจัดการศึกษาที่มีรูปแบบและจุดมุ่งหมายที่จัดแตกต่างกันออกไปตามสภาพความต้องการของแต่ละแห่ง และเป็นการจัดการศึกษาที่แตกต่างหลากหลายไปจากการศึกษาระดับอื่น โดยมีรูปแบบและจุดมุ่งหมายที่แตกต่างกันไปตามสภาพความต้องการ นโยบายหรือหลักปรัชญาการศึกษาของแต่ละหน่วยงานที่จัดขึ้น แต่ก็มีจุดประสงค์เดียวกัน คือเน้นพัฒนาการทุกด้าน (Whok Child) ซึ่งเป็นการจัดการศึกษาและเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยอย่างถูกต้องเหมาะสมย่อมมีความสำคัญอย่างยิ่ง เพราะถ้าเด็กในวัยนี้ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการอย่างถูกต้องเหมาะสม จะเป็นผลดีและเป็นรากฐานต่อพัฒนาการและการศึกษาระดับอื่น จุดมุ่งหมายของการศึกษาปฐมวัยไม่ใช่เพียงแต่เป็นการเตรียมเด็กให้พร้อมที่จะเข้าเรียนต่อในระดับประถมศึกษาเท่านั้น แต่ควรเป็นการช่วยเด็กให้มีชีวิตที่สมบูรณ์ตามแบบที่เด็กพึงจะมี เพราะเด็กวัยนี้เป็นวัยที่พร้อมที่จะเรียนรู้ ครูและผู้เกี่ยวข้องต้องมียุทธวิธีสอนให้เหมาะสมเพื่อให้เด็กดำรงชีวิตในวัยเริ่มต้นด้วยความสุข และมีพัฒนาการด้านต่างๆ ไปได้อย่างเต็มที่

ราศี ทองสวัสดิ์และคนอื่น (2529ก) กล่าวถึง จุดมุ่งหมายของการศึกษาระดับปฐมวัย ซึ่ง มีองค์ประกอบ คือ ความพร้อมทางด้านร่างกาย ความพร้อมทางด้านสติปัญญา ความพร้อมทาง อารมณ์ จิตใจ และสังคม ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

1. ความพร้อมด้านร่างกาย ประกอบด้วย การบังคับกล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็ก ประสาทสัมผัส การเจริญเติบโต สุขภาพอนามัย และบุคลิกภาพ

2. ความพร้อมด้านสติปัญญา ประกอบด้วย

2.1 ความรู้พื้นฐานทางภาษา คือ ความพร้อมด้านการฟัง การพูด การอ่านและการ เขียน

2.2 ความรู้พื้นฐานทางคณิตศาสตร์ คือ การเปรียบเทียบสิ่งที่อยู่รอบตัว การจำแนก ความแตกต่าง ความคล้ายคลึงของภาพและเสียง การจัดประเภทของสิ่งของ การลำดับเหตุการณ์ การนับและการรู้ค่าของจำนวนหนึ่งถึงสิบ

2.3 การมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ความจำ และความคิดรวบยอด

3. ความพร้อมทางด้านอารมณ์ จิตใจ และสังคม คือ ความสามารถในการช่วยเหลือ การ ปฏิบัติตนในการอยู่ร่วมกันเพื่อความอดทน อดกลั้น ความเชื่อมั่นในตนเอง ความร่าเริงแจ่มใส ความมีน้ำใจเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความเมตตากรุณา มารยาทเรียบร้อย การใช้วาจาที่ไพเราะ การมี วินัยต่อตนเอง ตรงต่อเวลา การเคารพสิทธิของผู้อื่น การยอมรับและเข้าใจเมื่อกระทำผิด การ รู้จักแก้ปัญหาเฉพาะหน้าและการรักษาความสะอาด

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ สำนักงานกฤษฎีกา (2526 :336) ตั้งคณะกรรมการ อนุกรรมการดำเนินงาน วิจัยเรื่อง รูปแบบศูนย์เด็กก่อนวัยเรียนหรือศูนย์เด็กปฐมวัยและได้กำหนด จุดมุ่งหมายของการจัดการศึกษาปฐมวัย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางร่างกายของเด็กอย่างเต็มที่ เพื่อจะได้เป็นพลเมืองไทยที่ สมบูรณ์ แข็งแรง

2. เพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านบุคลิกภาพ อารมณ์ และสังคมของเด็ก เพื่อเป็น ผู้ใหญ่ที่มีสุขภาพสมบูรณ์ มีความเข้มแข็งทางจิตใจที่จะเผชิญกับอุปสรรคและอันตรายได้

3. เพื่อให้เด็กมีนิสัยขยัน แข็งแรง ซื่อสัตย์ มีระเบียบวินัย ประหยัด สะอาด

4. เพื่อส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ด้านต่างๆ

5. เพื่อเชื่อมโยงความสัมพันธ์ระหว่างบ้านกับโรงเรียนหรือศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน ในการ ส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็ก

6. เพื่อตระหนักในปัญหาความเปราะบางของพัฒนาการเสียแต่แรก และดำเนินการต่อไป อย่างเหมาะสม

ประภาพรรณ สุวรรณสุข (2524) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยมีจุดมุ่งหมาย ดังต่อไปนี้

1. เพื่อส่งเสริมให้เด็กมีสุขนิสัยเกี่ยวกับการกิน เล่น ออกกำลังกายและพักผ่อนอย่างถูกต้อง ตลอดจนรู้จักระวังรักษาตัวให้พ้นจากโรคภัยและอุบัติเหตุ

2. เพื่อปลูกฝังให้เด็กมีลักษณะนิสัยที่ดีงาม รู้จักควบคุมอารมณ์ของตน และรู้จักการอยู่ร่วมกับผู้อื่น

3. เพื่อส่งเสริมให้เด็กรู้จักสังเกตและมีไหวพริบ มีความคิดสร้างสรรค์สามารถแสดงออกชื่นชมต่อความไพเราะและสิ่งสวยงาม

4. เพื่อฝึกให้เด็กใช้ระบบประสาทสัมผัสให้สัมพันธ์ได้อย่างเหมาะสม และเคลื่อนไหวร่างกายได้อย่างถูกต้อง

5. เพื่อให้เด็กรู้จักปฏิบัติกิจวัตรประจำวันด้วยตนเอง

หน่วยงานศึกษานิเทศก์ สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2538:3) กล่าวว่า เป้าประสงค์ของการศึกษาปฐมวัยมีหลายประการดังนี้

1. พัฒนาการเด็กในด้านค่านิยม มีพฤติกรรมที่ดีเหมาะสมกับชีวิต
2. เตรียมเด็กให้พร้อมทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และจิตใจ
3. พัฒนาเด็กให้รู้จักตนเองและใช้ชีวิตกับผู้อื่นอย่างมีความสุข
4. จัดประสบการณ์ให้แก่เด็กอย่างกว้างขวางต่อเนื่องกัน
5. ส่งเสริมความสามารถและความชำนาญในการสื่อสารติดต่อสัมพันธ์ทางสังคม
6. ส่งเสริมความสามารถในการทำงานง่ายๆ และความคล่องตัวในการเคลื่อนไหว
7. ส่งเสริมความสามารถในการควบคุมอารมณ์ตนเอง
8. เพิ่มความสามารถในการควบคุมตนเอง
9. เพิ่มความชำนาญในการวิจารณ์ และแก้ปัญหา
10. ให้โอกาสเด็กได้แสดงออก และมีความซาบซึ้งสิ่งสวยงาม

เอสซ่า (Essa. 1996:19-20) กล่าวว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยได้รับการพัฒนา ขึ้นมาจากแรงผลักดันของสังคม และความต้องการของสังคม ทำให้เกิดการจัดโครงการบริการต่างๆ กัน ทั้งเพื่อการดูแลและการศึกษาโดยมีจุดประสงค์ดังนี้

1. เพื่อบริการดูแลเลี้ยงดูเด็กให้เป็นไปตามเหมาะสมกับพัฒนาการ
2. เพื่อให้การศึกษาเพื่อส่งเสริมการปรับตัวเข้ากับสังคม ทักษะทางปัญญา และพัฒนาการทุกๆ ด้าน

3. เพื่อจัดเป็นบริการ เพื่อการช่วยเหลือผู้ด้อยโอกาส เด็กยากจน ให้ได้รับการศึกษา การดูแลสุขภาพ การดูแลฟัน โภชนาการและการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง

การจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีจุดมุ่งหมายคือต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้และคุณธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. 2543:2)

จากการศึกษาหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พ.ศ.2546 ของกรมวิชาการ (2546:9) ได้กล่าวถึงจุดมุ่งหมายในการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ 2 ระดับ ดังนี้

สำหรับเด็กต่ำกว่า 3 ปี มุ่งส่งเสริมให้เด็กมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา ที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถ ความสนใจ และความแตกต่างระหว่างบุคคล เพื่อให้เด็กมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. มีร่างกายแข็งแรงสมบูรณ์เจริญเติบโตตามวัยมีพฤติกรรมอนามัยที่เหมาะสม
2. มีสุขภาพจิตดียิ้มแย้มแจ่มใสมีความสุขและมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น
3. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
4. เล่นและทำกิจกรรมร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข
5. มีความสามารถในการใช้ภาษาได้เหมาะสมกับวัย
6. มีความสนใจต่อการเรียนรู้สิ่งต่างๆรอบตัว

สำหรับเด็กอายุ 3-5 ปี มุ่งให้เด็กมีพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญาที่เหมาะสมกับวัย ความสามารถและความแตกต่างระหว่างบุคคล จึงกำหนดจุดมุ่งหมายซึ่งถือเป็นมาตรฐานคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังนี้

1. ร่างกายเจริญเติบโตตามวัยและมีสุขนิสัยที่ดี
2. กล้ามเนื้อใหญ่และกล้ามเนื้อเล็กแข็งแรงใช้ได้อย่างคล่องแคล่วประสานสัมพันธ์กัน
3. มีสุขภาพจิตดีและมีความสุข
4. มีคุณธรรม จริยธรรม และมีจิตใจที่ดีงาม
5. ชื่นชม และแสดงออกทางศิลปะ ดนตรี การเคลื่อนไหว และรักการออกกำลังกาย
6. ช่วยเหลือตนเองได้เหมาะสมกับวัย
7. รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม วัฒนธรรม และความเป็นไทย
8. อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุขและปฏิบัติตนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมในระบบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข
9. ใช้ภาษาสื่อสารได้เหมาะสมกับวัย
10. มีความสามารถในการคิดและการแก้ปัญหาได้เหมาะสมกับวัย
11. มีจินตนาการและความคิดสร้างสรรค์
12. มีเจตคติที่ดีต่อการเรียนรู้และมีทักษะในการแสวงหาความรู้

สรุปได้ว่า วัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านให้เด็กมีความพร้อมทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ในการจัดการศึกษาปฐมวัยควรมีการส่งเสริมให้ครอบครัวและชุมชน ได้มีส่วนร่วมในการส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กปฐมวัยไปพร้อมๆ กันด้วย

1.3 รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2547:2-5) กล่าวว่า ปฐมวัยเป็นช่วงวัยที่มีพัฒนาการของร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นไปอย่างรวดเร็ว ทำให้การจัดการศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัย มีวิธีการที่ต่างกันไปอาจจำแนก 2 แบบ คือ อบรมศึกษา และอนุบาลศึกษา

บริบาลศึกษา เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 2 – 4 ปี มีจุดประสงค์เพื่อปูพื้นฐานทักษะการช่วยเหลือตนเองและการเข้าสังคม ซึ่งมีประโยชน์มากสำหรับเด็ก เพราะเด็กจะได้เพื่อได้ประสบการณ์ ได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านภาษา ลักษณะของการจัดอาจเป็นรูปแบบโรงเรียน เรียกว่า โรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery School) หรือศูนย์เด็กเล็กกลางวัน (Daycare Center) หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย

อนุบาลศึกษา เป็นการจัดการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 3-6 ปี มุ่งเน้นการเตรียมความพร้อมให้มีความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาการแบบองค์รวม มีการจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบในโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten)

รูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย ขึ้นอยู่กับความเชื่อ ปรัชญา และบริบทของสังคมนั้นๆ ซึ่งในปัจจุบันจำแนกได้ 3 รูปแบบดังนี้

รูปแบบที่ 1 การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเน้นพัฒนาการ หรือแบบเตรียมความพร้อม เป็นรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัยที่ให้ความสำคัญเด็ก และพัฒนาการของเด็กอย่างครอบคลุมทุกด้านทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และสติปัญญา

รูปแบบที่ 2 การจัดการศึกษาปฐมวัย แบบเน้นวิชาการ เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งให้เด็กอ่านออก เขียนได้ คิดเลขเป็น ซึ่งเป็นที่นิยมในสังคมที่ต้องการให้เด็กมีความสามารถโดยเร็วโดยไม่สนใจต่อพัฒนาการและความเครียดในตัวเด็ก เป็นการเร่งและฝืนพัฒนาการของเด็ก เด็กๆ อาจฝึกและเรียนรู้การอ่านออกเขียนได้ตามแบบและวิธีการของตนเอง โดยวิธีสอนภาษาแบบเน้นพื้นฐานและประสบการณ์

รูปแบบที่ 3 การจัดการศึกษาปฐมวัยแบบเน้นสถานการณ์ หรือตามอัธยาศัยเป็นการเรียนการสอนอิสระ โดยผู้ปกครอง หรือครอบครัว เป็นผู้จัดการเรียนการสอน เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า โรงเรียนบ้าน (Home school) ซึ่งวิธีการจัดการศึกษานี้ขึ้นอยู่กับความพร้อมของครอบครัว ที่จะทำ让孩子ได้เรียนรู้เต็มศักยภาพ

การจัดการศึกษาปฐมวัย เป็นการจัดการศึกษาให้แก่เด็ก ตั้งแต่แรกเกิด ถึง 8 ขวบ ที่จัดขึ้นที่บ้านศูนย์บริการหรือโรงเรียนก็ได้ โดยรูปแบบของการจัดการศึกษานี้จัดแยกเป็น 2 ลักษณะ คือ จัดที่บ้าน (home-based programs) หมายถึงการจัดบริการการดูแลที่ทำขึ้นที่บ้าน กับอีกลักษณะหนึ่งคือ จัดที่สถานบริการ (center-based programs) เป็นบริการเด็กกลุ่มใหญ่ ซึ่งในจัดบริการจำแนกตามอายุได้ 3 กลุ่มคือ

1. กลุ่มเด็กทารก (อายุ 2 ขวบแรก)
2. กลุ่มเด็กเล็ก (อายุ 2-4 ขวบ)
3. กลุ่มเด็กอนุบาล และประถมต้น (อายุ 5-8 ขวบ)

ลักษณะความแตกต่างของกลุ่มเด็ก ทำให้สถานบริการและโรงเรียนมีความแตกต่างกัน เพื่อให้สอดคล้องกับเด็ก 8 ขวบแรก ที่มีพัฒนาการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วและแต่ละขวบที่มีความแตกต่างและการก้าวหน้าของพัฒนาการที่แตกต่างกันมาก ด้วยเหตุนี้ทำให้การดูแล การ

เลี้ยงดู การจัดประสบการณ์เรียนรู้แต่ละวันต่างกันเป็นเหตุให้มีรูปแบบ ของการจัดสถานบริการ แตกต่างตามวัยของเด็ก ซึ่งอาจจำแนกเป็นกลุ่มได้ดังนี้

กลุ่มที่ 1 สถานรับดูแลเด็กเล็ก (Nursery) เป็นบริการการดูแลเด็ก จำแนกได้เป็นลักษณะ ดังนี้

1. ศูนย์ดูแลเด็ก (Child care centers) เป็นสถานรับเลี้ยงเด็กเพื่อความช่วยเหลือ แบ่งเบาภาระของพ่อแม่ที่ต้องทำงานกลางวัน โดยศูนย์จะเน้นการเลี้ยงดูแก่เด็กมากกว่าการให้การศึกษา วัยของเด็กที่รับการดูแลเริ่มตั้งแต่วัยทารกเป็นต้นไปหรือรับเฉพาะเด็กเล็ก บริการอาจจัดให้เฉพาะกลางวัน เรียกว่า ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน (Day care center) หรือตลอด 24 ชั่วโมง

2. บ้านรับเลี้ยงเด็ก (Family day care) เป็นครอบครัวที่เปิดบริการรับเลี้ยงเด็กกลางวัน ส่วนใหญ่จะเป็นกลุ่มเล็กๆ รับเลี้ยงประมาณ 7-12 คน อาจเป็นลูกญาติ ลูกเพื่อน ลูกเพื่อนบ้าน โดยเลี้ยงควบคู่กับลูกตนเอง การดูแลให้การกินอยู่ตามปกติสบายๆ การรับดูแลอาจดูทั้งวัน หรือดูเป็นชั่วโมง เฉพาะช่วงที่ผู้ปกครองไปทำธุระ

กลุ่มที่ 2 โรงเรียนเตรียมก่อนเข้าอนุบาล เป็นโรงเรียนที่จัดขึ้นเพื่อสนับสนุนการเตรียมเด็กในการเข้าโรงเรียนอนุบาลได้แก่

1. โรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery school) เป็นโรงเรียนที่พัฒนามาจากศูนย์ดูแลเด็กเล็ก การจัดบริการเน้นการดูแลแก่เด็กทั้งร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และการมีสุขภาพดี จัดสำหรับเด็กอายุ 2-4 ขวบ บางแห่งอาจรับอายุต่ำกว่า 2 ขวบ เปิดรับเลี้ยงตั้งแต่ครึ่งวันถึงเต็มวัน เด็กจะได้เล่นและมีการเรียนรู้ไปพร้อมๆ กัน เป้าหมายของการดูแลอยู่ที่การพัฒนาสังคมและสติปัญญาสำหรับเด็ก เราจึงเรียกโรงเรียนลักษณะนี้ว่า โรงเรียนเด็กเล็กหรือศูนย์พัฒนาเด็ก

2. โรงเรียนเตรียมอนุบาล (kindergarten) ลักษณะเหมือนโรงเรียนเด็กเล็กเน้นการเตรียมตัวเด็กเพื่อเข้าเรียนชั้นอนุบาล รับตั้งแต่ 3ขวบครึ่งถึง5ขวบ

กลุ่มที่ 3 โรงเรียนเป็นการเรียนการสอนเพื่อเตรียมเด็กเข้าเรียนในระดับประถมศึกษา รับตั้งแต่อายุ 3-6 ขวบ มี 3 ชั้นเรียน คือ อนุบาล1 อนุบาล2 และอนุบาล3 เป็นการจัดการศึกษาที่รัฐและเอกชนจัดทำขึ้น ไม่นับเป็นการศึกษาภาคบังคับ สำหรับอเมริกาโรงเรียนอนุบาลเป็นการศึกษาสำหรับเด็กอายุ 5-6 ปี

โรงเรียนอนุบาลสาธิต เป็นอีกลักษณะหนึ่งของโรงเรียนอนุบาลที่เปิดในมหาวิทยาลัยหรือวิทยาลัย จัดตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาเชิงวิชาการ หรือเป็นไปตามความต้องการของสถาบันแม่

กลุ่มที่ 4 โรงเรียนเตรียมชั้น ป1. Pre- first grade หรือ junior first grade เป็นโรงเรียนที่จัดทำขึ้นสำหรับเด็กที่ไม่มีโอกาสเข้าเรียนชั้นอนุบาลได้เข้าเรียนเพื่อปรับตัวเองก่อนเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 เปิดรับเด็กอายุ 6-7 ปี สำหรับเด็กประเทศไทยรู้จักกันในนาม ชั้น ป.เตรียม หรือเตรียมชั้นประถมศึกษาปีที่ 1

กลุ่มที่ 5 โรงเรียนสำหรับเด็กป่วย (hospital school) โรงพยาบาลบางแห่งจะจัดโรงเรียนในโรงพยาบาลสำหรับเด็กเพื่อให้ได้ศึกษาเล่าเรียน หรือทบทวนบทเรียนขณะอยู่โรงพยาบาล สำหรับเด็กป่วยจะจัดเป็นห้องเล่น (play room) เป็นห้องที่จัดเตรียมให้ประโยชน์สำหรับการศึกษาของ

เด็ก เด็กได้มาเล่นและเรียนรู้ที่ห้องเล่นนี้ แต่บางครั้งผู้จัดอาจต้องไปบริการถึงเตียงหรือห้องเด็กป่วย ซึ่งจะใช้ในกรณีที่เด็กป่วยไม่สามารถเคลื่อนย้ายได้ โรงพยาบาลเด็กเป็นโรงพยาบาลที่มีการจัดห้องเล่น และบริการเครื่องเล่นที่เตียงโดยผู้สอนเป็นทั้งครูและพยาบาล

อารี รังสินันท์ (2542:145 – 149) กล่าวถึงรูปแบบการจัดการศึกษาปฐมวัย 3 รูปแบบ ดังนี้

1. สถานะบริหารทารก รับเด็กแรกเกิดถึง 2 ปี โดยแบ่งกลุ่มอายุเป็น 0 – 17 เดือน กลุ่มอายุ 18 เดือน ถึง 3¹/₂ ปี และกลุ่มอายุ 3¹/₂ ถึง 6 ปี การจัดกิจกรรมก็ขึ้นอยู่กับกลุ่มอายุของเด็ก เช่น อายุ 0 – 17 เดือน เด็กจะได้รับการเลี้ยงดูและเรื่องอาหารและสุขภาพอนามัยเป็นส่วนใหญ่

2. ศูนย์เลี้ยงเด็ก (Child Care Center) รับเด็กตั้งแต่อายุ 2 – 6 ปี จัดทั้งภาครัฐและเอกชน มีจุดมุ่งหมายเพื่อช่วยเหลือแบ่งเบาภาระของผู้ปกครองและส่งเสริมพัฒนาการเด็กซึ่งจำแนกได้ดังนี้

2.1 ศูนย์โภชนาการ กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข โดยเลือกทำในท้องถิ่นที่มีปัญหาโภชนาการมาก เพื่อช่วยให้เด็กเล็กในท้องถิ่นได้รับการเลี้ยงดูอย่างถูกวิธี ให้ได้รับอาหารที่พอเพียงและส่งเสริมให้เด็กมีภาวะโภชนาการถูกต้องและสุขภาพแข็งแรงสมบูรณ์ รับเด็กอายุ 2 – 6 ปี

2.2 สถานะรับเลี้ยงเด็กของสำนักอนามัย กรุงเทพมหานคร รับเด็กอายุ 2¹/₂ - 6 ปี โดยเลือกเด็กจากครอบครัวยากจน และมีปัญหาไม่มีคนเลี้ยงดู

2.3 ศูนย์พัฒนาขั้นมูลฐาน สมาคมสตรีอุดมศึกษาแห่งประเทศไทย รับเด็กอายุ 2¹/₂ - 6 ปี จัดในชุมชนแออัดเป็นผู้มีรายได้น้อยอยู่ใกล้ศูนย์บริการ

2.4 สถานะรับเลี้ยงเด็กกลางวันของสมาคมสตรีไทย เป็นสถานะเลี้ยงเด็กที่สมาคมสตรีร่วมกับกรุงเทพมหานคร รับเด็กอายุ 2¹/₂ - 4 ปี ซึ่งพ่อแม่ไม่มีเวลาในการอบรมเลี้ยงดู

2.5 สถานะรับเลี้ยงเด็กกลางวัน สมาคมวายุ. ดับบลิว.ซี.เอ. ตั้งขึ้นเพื่อช่วยเหลือเด็กยากจน

3. โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) รับเด็กอายุ 3 – 6 ปี มุ่งพัฒนาทางด้านวิชาการ ส่งเสริมความเจริญเติบโตทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ พร้อมทั้งจะเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ได้แก่

3.1 โรงเรียนอนุบาลสังกัดกรมสามัญศึกษาดำเนินงานในโรงเรียนประถมศึกษาสำหรับเด็ก 4-6 ปี

3.2 โรงเรียนเด็กก่อนวัยเรียน สังกัดกรมการศาสนา มีวัตถุประสงค์เพื่อทำประโยชน์แก่สังคม รับเด็กอายุ 4-8 ปี

3.3 ชั้นเด็กเล็ก สังกัดกรมการฝึกหัดครู รับเด็กอายุ 4-6 ปี ทำให้ชนบทที่มีฐานะยากจน

3.4 โรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัย และกรมการฝึกหัดครู

4. ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สังกัดกรมการพัฒนาชุมชน กระทรวงมหาดไทย รับเด็กอายุ 3-6 ปี เพื่อแบ่งเบาภาระในการเลี้ยงดูและเผยแพร่ความรู้เรื่องการอบรมเด็กแก่ผู้ปกครอง

พรสวรรค์ วีระยุทธศิลป์ (2540:6) ได้ให้ความเห็นว่ารูปแบบการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยใน 10 ปีข้างหน้าคือ 1) ควรได้เรียนรู้จากตัวอย่างบุคคลที่ดี และสะสมประสบการณ์ที่สร้างสรรค์ให้เด็กมีพฤติกรรมที่ดี 2) เด็กควรได้เรียนรู้และยอมรับความจริงของตนเองและสังคมแวดล้อมที่เกิดขึ้น ซึ่งเด็กจะเรียนรู้อย่างมีเหตุผล

วิลาสินี ฤกษ์รุจิพิมล (2540:6-7) ได้ให้ความเห็นว่า รูปแบบการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยในทศวรรษหน้า จะต่างกับปัจจุบันตรงที่เป็นการเรียนการสอนที่เน้นการเรียนรู้ด้วยตนเอง การมีส่วนร่วมของโรงเรียน ครู และครอบครัว ในการที่จะสร้างเสริมให้เด็กมีพัฒนาการที่ดีทุกด้าน โรงเรียนจะทำหน้าที่เป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนาเด็ก ครอบครัว และโรงเรียน ต้องมีความร่วมมือและสร้างสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน เด็กย่อมมีพัฒนาการที่ดี

เยาวพา เดชะคุปต์ (2542:29-33) ได้กล่าวถึงการจัดการศึกษาปฐมวัยว่า มีนักจิตวิทยา นักการศึกษาหลายท่าน ได้กล่าวถึงหลายรูปแบบซึ่งแต่ละแบบ มีจุดมุ่งหมาย วิธีการ ที่แตกต่างกันออกไป ดังนี้

1. โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) เป็นชื่อที่ใช้สำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยสำหรับเด็กที่มีอายุตั้งแต่ 3-7 ปี คำว่า “โรงเรียนอนุบาล” นี้ เริ่มต้นโดย เฟดเดอริค โฟรเบล (Federich Froebel) นักการศึกษาชาวเยอรมัน ซึ่งเป็นผู้ริเริ่มตั้งโรงเรียนอนุบาลขึ้นแห่งแรกในประเทศเยอรมนี การจัดการศึกษาอนุบาลจะเน้นการจัดสิ่งแวดล้อม วัสดุอุปกรณ์และหลักสูตรที่จะมุ่งพัฒนาการเด็กให้เจริญเติบโตในด้านต่างๆ โดยเน้นกิจกรรมการเล่น การปรับตัว การแสดงออกทางร่างกายและการฝึกการทำงาน และการอยู่ร่วมกัน (Hymes. 1967:65)

2. สถานบริบาลเด็ก (Nursery School) ไฮม์ส (Hymes. 1967:65) กล่าวว่า “สถานบริบาลเด็ก” หรือ “เนอร์สเซอรี” เป็นโครงการจัดขึ้นสำหรับเด็กวัย 2-5 ปี โดยส่งเสริมพัฒนาการทั้งด้าน ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

3. โรงเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเข้าเรียน (Preschool) หรือบางที่เรียกว่า “สถานบริบาล” (Nursery School) เป็นโครงการที่จัดขึ้นเพื่อเน้นพัฒนาการด้านอารมณ์ของเด็กและเสริมสร้างกิจกรรมเฉพาะด้านที่เรียกว่า “Enrichment Activities” ซึ่งเป็นโครงการครึ่งวัน ปัจจุบันโรงเรียนสำหรับเด็กก่อนวัยเข้าเรียนจะเน้นพัฒนาการด้านสติปัญญา โดยเน้นในรูปของกิจกรรมการเล่นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนในระดับประถม

4. ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวัน (Child Care Center) คือ ศูนย์ที่ให้บริการการเลี้ยงดูเด็กอายุตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 4 ปี สำหรับพ่อแม่ที่ทำงานในเวลากลางวัน ตั้งแต่เช้าถึงเย็น ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวันตั้งขึ้นเพื่อพัฒนาเด็กในชุมชนต่างๆ ศูนย์เลี้ยงเด็กกลางวันมีชื่อเรียกหลายชื่อ เช่น Day Care, Child Care Center, Day Nursery หรือ Children's Center ซึ่งไม่ว่าจะเรียกชื่อว่าอย่างไรก็ตาม ก็คือโครงการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 6 ปี ที่พ่อแม่มีความจำเป็นต้องออกไปทำงานนอกบ้าน โดยต่างจากสถานบริบาลหรือ Nursery School ในแง่ที่ว่าดูแลเด็กในช่วงอายุที่สูงกว่าสถานบริบาลและจะมุ่งพัฒนาเด็กในด้านร่างกาย การเคลื่อนไหว อารมณ์

สติปัญญา สุนทรียภาพ พัฒนาการทางด้านสังคม และการเตรียมความพร้อม เพื่อเรียนต่อในระดับประถมศึกษา

5. บ้านรับเลี้ยงเด็ก (Family Day Care Homes) คือ ศูนย์รับเลี้ยงเด็กที่จัดทำขึ้นที่บ้าน ซึ่งจะจัดขึ้นสำหรับรับเลี้ยงเด็กตั้งแต่แรกเกิดจนถึง 3 ปี ในบ้านของตน โดยรับเด็กจำนวนน้อยคน ซึ่งต้องมีใบอนุญาตจัดตั้ง (Feeney; others. 1987:30)

6. โครงการเฮดสตาร์ท (Head Start) คือ โครงการสำหรับเด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจน หรือมีรายได้น้อย ทั้งนี้เพื่อให้โอกาสเด็กได้มีโอกาสพัฒนาเท่าเทียมกับเด็กอื่นๆ โดยจะรับเด็กที่มีอายุ ก่อนเข้าเรียนราวๆ 4 ปี เพื่อพัฒนาเด็ก และจัดประสบการณ์ที่เหมาะสมให้กับเด็ก (Hymes. 1967:65)

7. ศูนย์แม่และเด็ก (Parent – Child Centers) คือ โครงการที่จัดขึ้นเพื่อให้การศึกษาแก่ เด็กปฐมวัยที่มาจากครอบครัวที่ยากจน ซึ่งจัดเพื่อให้การศึกษาแก่แม่และเด็กที่มีอายุต่ำกว่า 3 ปี

8. โครงการโฮมสตาร์ท (Home Start) คือ โครงการที่จัดขึ้นสำหรับเด็กที่มาจากครอบครัวที่ยากจนเช่นกัน โดยเน้นการให้การศึกษาแก่พ่อแม่และเด็กที่บ้าน บางครั้งเป็นการให้การศึกษาแก่ เยาวชนหรือวัยรุ่นที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา

9. โครงการให้การศึกษาแก่พ่อแม่ (Parent Education) คือ โครงการที่ให้การศึกษาแก่ พ่อแม่เกี่ยวกับพัฒนาการ การอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาบุตร ซึ่งอาจเป็นการจัดที่ สถาบันการศึกษาหรือที่บ้านของเด็ก รวมทั้งโครงการจัดการศึกษาให้กับเด็กทารกและเด็กวัย เตาะแตะ

สรุปได้ว่า การจัดการศึกษาปฐมวัยไม่ว่าจะจัดในรูปแบบใด ทุกรูปแบบมุ่งเน้นการดูแล เรื่องสุขภาพอนามัย ทำให้ความรู้พ่อแม่ ผู้ปกครอง ซึ่งการจัดสามารถจัดดูแลที่บ้านและจัดใน สถานศึกษา ซึ่งเรียกแตกต่างกันออกไป เช่น สถานรับเลี้ยงเด็ก (Nursery) โรงเรียนเตรียมอนุบาล (Nursery School) โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) ทำให้ผู้ปกครองมีโอกาสในการเลือกรูปแบบที่ เหมาะสมกับเด็กและครอบครัวมากที่สุด

2. การจัดการศึกษาปฐมวัยในประเทศไทย

ประเทศไทยจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา(ปฐมวัย) ระยะแรกเป็นระยะก่อนมีระบบ โรงเรียน แบ่งการจัดการศึกษาออกเป็น 3 ประเภท ประเภทแรก ได้แก่ การให้การศึกษาเด็ก เล็กสำหรับเจ้านาย เชื้อพระวงศ์ จัดให้การศึกษาในพระบรมราชวัง โดยจ้างอาลักษณ์มาสอนซึ่ง เรียนรวมกันทั้งเด็กหญิงและเด็กชาย ประเภทที่สอง การให้การศึกษาเด็กเล็กสำหรับบุคคลที่มี ฐานะดี พ่อแม่จ้างครูมาสอนที่บ้าน ประเภทที่สาม การให้การศึกษาเด็กเล็กสำหรับบุคคลธรรมดา ที่พ่อแม่มีฐานะยากจน มีความจำเป็นต้องประกอบอาชีพ ไม่มีผู้ดูแลเด็ก จะนำเด็กไปฝากที่วัดเป็น ลูกศิษย์วัด เพื่อให้เรียนหนังสือและศึกษาพระธรรมวินัย และถ้ายิ่งเล็กมากพระสงฆ์ก็ทำหน้าที่ดูแล เลี้ยงดูเรื่องการกิน การนอน ตลอดจนการอบรมสั่งสอนและให้การศึกษาด้วย

การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในสมัยมีระบบโรงเรียนจัดในรูปแบบของชั้นมูลศึกษา ซึ่งอาจฝากไว้ในโรงเรียนประถมศึกษาก็ได้ มุ่งสอนให้เด็กมีความรู้สูงเพื่อเรียนต่อในชั้นประถมศึกษา เป็นการจัดการตนเองไม่มีหลักสูตร และไม่มีระเบียบวิธีสอน การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ในระยะเริ่มมีระบบโรงเรียนยังเน้นการสอนหนังสือเป็นสำคัญ

ในสมัยก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง การจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาก็ได้พัฒนาขึ้นมาในรูปแบบอนุบาล (Kindergarten) จากหลักฐานแสดงให้เห็นว่า ความคิดเรื่องอนุบาลศึกษาเริ่มเข้ามาสู่ประเทศไทย ตั้งแต่สมัยสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เนื่องจากพระองค์ได้เคยเสด็จประพาสทวีปยุโรปและโปรดเกล้าให้ผู้มีหน้าที่จัดการศึกษาไปศึกษาและดูงานต่างประเทศ และนอกจากนี้ในรัชสมัยของพระองค์ ได้มีสัมพันธไมตรีกับต่างประเทศและพวกมิชชันนารีได้เข้ามามีบทบาทสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาของไทย การจัดการศึกษาในรูปแบบของอนุบาลได้พัฒนาเรื่อย ๆ ได้อาศัยแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน เริ่มแรกได้จัดให้มีแผนกอนุบาลขึ้นในโรงเรียนราษฎร์ ต่อมาจึงมีโรงเรียนอนุบาลแห่งแรกของรัฐขึ้น คือ โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ ซึ่งถือเป็นแบบอย่างในการจัดโรงเรียนอนุบาลในสมัยต่อมา (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. 2527:137)

การขยายโรงเรียนอนุบาล รัฐได้ดำเนินการตามนโยบายของการขยายโรงเรียนอนุบาลในส่วนภูมิภาค และสามารถเปิดโรงเรียนอนุบาลได้ครบทุกจังหวัด และรัฐเน้นความสำคัญของการจัดการศึกษาสำหรับเด็กเล็ก ดังปรากฏในแผนการศึกษาชาติมาเป็นลำดับจนถึงปัจจุบัน ในทางปฏิบัติรัฐจัดการศึกษาระดับเด็กเล็กเพื่อเป็นตัวอย่าง และการวิจัย แต่สนับสนุนให้เอกชนจัดการศึกษาระดับเด็กเล็กในรูปแบบต่าง ๆ ได้ ในปัจจุบันได้รับความร่วมมือและสนับสนุนจากหน่วยงานของรัฐและเอกชน ในการจัดบริการการศึกษาระดับเด็กเล็กในรูปแบบบริบาลทารก ศูนย์เลี้ยงเด็ก และโรงเรียนอนุบาลเพิ่มมากขึ้น ขณะเดียวกันสถาบันทางการศึกษาก็ได้ทำหน้าที่ผลิตครูอนุบาล ทั้งในระดับปริญญาตรีและปริญญาโท ส่วนการฝึกอบรมบุคลากรก็มีการประสานงานระหว่างสมาคม และหน่วยงานที่ทำหน้าที่ทางการศึกษา จัดฝึกอบรมบุคลากรประจำการให้แก่ศูนย์เด็กประเภทต่างๆ (สมนา พานิช. 2531:5-6)

2.1 นโยบายของรัฐบาลในการจัดการศึกษาปฐมวัย

การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นสิ่งที่มีความสำคัญ เพราะเป็นจุดเริ่มต้นของกระบวนการจัดการศึกษาของมนุษย์ อันเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศ ซึ่งรัฐบาลได้วางนโยบายสำคัญๆ เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กและการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้อย่างเป็นทางการ มีองค์ประกอบสำคัญเกี่ยวกับนโยบายของชาติ คือ แผนการศึกษาชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติและแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ (เยาหวา เดชะคุปต์. 2542:47-59)

ตาราง 1 สรุปแผนการศึกษาแห่งชาติ

แผนการศึกษาแห่งชาติ	นโยบาย
แผนการศึกษาแห่งชาติระยะแรก พ.ศ.2447 – 2475 (ก่อนการเปลี่ยนแปลงการปกครอง)	เริ่มมีการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างมีรูปแบบเรียกว่าชั้นมูลศึกษา มุ่งสอนเด็กก่อนประถมศึกษา เพื่อให้มีความรู้ที่จะเข้าเรียนในระดับสูงต่อไป
แผนการศึกษาแห่งชาติระยะที่สอง พ.ศ.2475 – 2494 (หลังการเปลี่ยนแปลงการปกครอง)	ยังคงเรียกชั้นมูลศึกษาและเปลี่ยนเป็นอนุบาลศึกษาในแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2494 มุ่งเตรียมให้เด็กอ่านออก เขียนได้ เป็นสำคัญโดยกำหนดอายุเด็ก 3 – 7 ปี
แผนการศึกษาแห่งชาติระยะที่สาม พ.ศ.2494 – 2535	พ.ศ. 2503 การศึกษาปฐมวัยเป็นระดับหนึ่งของการศึกษาก่อนการศึกษาภาคบังคับ กำหนดอายุเด็ก 3 – 6 ปี อบรมเบื้องต้นเพื่อให้เด็กพร้อมที่เข้ารับการศึกษาในชั้นประถมศึกษา พ.ศ. 2520 รัฐเร่งรัดและสนับสนุนการจัดการศึกษาปฐมวัย สนับสนุนให้ท้องถิ่นและภาคเอกชนจัดให้มาก มุ่งเตรียมความพร้อม พ.ศ. 2535 เปิดโอกาสให้บุคคลเรียนรู้เพื่อพัฒนาตนเองได้เหมาะสมกับวัย การศึกษาปฐมวัยมุ่งเน้นการอบรมเลี้ยงดูและพัฒนาความพร้อมเพื่อการเรียนรู้ในขั้นต่อไปขยายการบริการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยให้กว้างขวาง

ตาราง 2 สรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – 9 (พ.ศ. 2504 – 2549)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ	นโยบาย
1. แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 1 (พ.ศ.2504 – 2509)	มุ่งพัฒนาอุตสาหกรรมและการลงทุน เร่งการเกษตร การศึกษา และพัฒนาชุมชน
2. แผนพัฒนาเศรษฐกิจแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ.2510 – 2514)	มุ่งพัฒนากำลังคน นำทรัพยากรและทุนมาใช้ให้เกิด ประโยชน์ทางเศรษฐกิจอย่างเต็มที่
3. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ.2515 – 2519)	มุ่งพัฒนาและวางแผนครอบครัว เน้นการพัฒนาสังคม ควบคู่กับการพัฒนาเศรษฐกิจ
4. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 – 2524)	มุ่งสร้างความเป็นธรรมทางสังคม ลดความเหลื่อมล้ำทาง เศรษฐกิจ สร้างสวัสดิการทางสังคม
5. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 5 (พ.ศ.2525 – 2529)	มุ่งพัฒนาหัวเมืองชายทะเลด้านตะวันออกและพัฒนา ชนบททั้งทางด้านสังคมและเศรษฐกิจ
6. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 – 2534)	เน้นการพัฒนาเศรษฐกิจควบคู่ไปกับการพัฒนาสังคม เสริมสร้างความเป็นธรรม พัฒนาคุณภาพชีวิตให้ทั่วถึง และแก้ปัญหาความเสื่อมโทรมของทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อม
7. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม แห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2535 - 2539)	รักษาอัตราการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างต่อเนื่อง กระจายรายได้และพัฒนาสู่ภูมิภาค เร่งพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ คุณภาพชีวิต สิ่งแวดล้อม และ ทรัพยากรธรรมชาติ ลดอัตราเพิ่มประชากรให้เหลือ 1.2 ในปี พ.ศ.2539

ตาราง 2 (ต่อ)

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	นโยบาย
8. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ. 2540 – 2544)	เป็นแผนซึ่งเกิดจากการมีส่วนร่วมของประชาชนชาวไทยจากทุกสาขาอาชีพทั่วภูมิภาคของประเทศ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการผนึกกำลังร่วมกันมุ่งไปสู่วิสัยทัศน์การพัฒนาที่พึงประสงค์ในอนาคต คือ “เศรษฐกิจดี, สังคมไม่มีปัญหา การพัฒนายั่งยืน” ซึ่งจะเสริมความผาสุกแก่ประชาชนทั่วไปโดยถ้วนหน้า
9. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)	ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียง วางรากฐานการพัฒนาประเทศให้เข้มแข็ง ยั่งยืน สามารถพึ่งตนเองได้ โดยการพัฒนาคุณภาพคน ปฏิรูปการศึกษาและกระบวนการเรียนรู้ ปฏิรูประบบสุขภาพ สร้างระบบคุ้มครองความมั่นคงทางสังคม ที่สร้างหลักประกันแก่คนทุกช่วงวัย รวมทั้งการเสริมสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว โดยส่งเสริมให้สถาบันครอบครัวมีความเข้มแข็งในการดูแลและพัฒนาสมาชิกในทุกด้าน
10. แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ. 2550 – 2554)	มีวิสัยทัศน์เพื่อมุ่งพัฒนาสู่ “สังคมอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกัน คนไทยมีคุณธรรมนำความรู้ รู้เท่าทันโลก ครอบครัวยุบอุ่น ชุมชนเข้มแข็ง เศรษฐกิจมีคุณภาพ เสถียรภาพ และเป็นธรรม สิ่งแวดล้อมมีคุณภาพและทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน อยู่ภายใต้ระบบบริหารจัดการประเทศที่มีธรรมาภิบาล ดำรงไว้ซึ่งระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข และอยู่ในประชาคมโลกได้อย่างมีศักดิ์ศรี” ภายใต้แนวปฏิบัติของปรัชญาแบบ “เศรษฐกิจพอเพียง” ตามพระราชดำริพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

ตาราง 3 สรุปแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ ฉบับที่ 1 – 9 (พ.ศ. 2504 – 2549)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ	นโยบาย
ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504 – 2509) และ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2510 – 2514)	ยังไม่ได้แยกเป็นแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ นโยบายสำคัญ คือ การขยายการศึกษาภาคบังคับให้ ทั่วถึง แต่ยังไม่ได้นับการศึกษาปฐมวัย
ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2515 – 2519)	1. ปรับปรุงคุณภาพโรงเรียนอนุบาลของรัฐให้ดีขึ้น เพื่อ เป็นตัวอย่างแก่เอกชนในการจัดการศึกษา 2. มีการเปิดโรงเรียนอนุบาลในอำเภอใหญ่ที่มีความ เจริญ ทางเศรษฐกิจและมีประชาชนหนาแน่น
ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520 – 2524)	1. ส่งเสริมให้ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องช่วยจัด การศึกษาก่อนภาคบังคับในรูปแบบต่างๆ ตามความ จำเป็นของท้องถิ่น 2. รัฐไม่เข้าดำเนินการเอง 3. รัฐกำหนดระเบียบในการจัดการศึกษาอนุบาลให้เป็น ประโยชน์ต่อการศึกษายิ่งขึ้น 4. ขยายการศึกษาเด็กเล็กในท้องถิ่นที่เด็กส่วนใหญ่ใช้ ภาษาถิ่นส่งเสริมให้ท้องถิ่นและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ช่วย
ฉบับที่ 5 (พ.ศ. 2525 – 2529)	1. วิจัยและพัฒนาแบบ กำหนดมาตรฐานการพัฒนา เด็กวัยก่อนประถมศึกษา และอบรมผู้ดูแลให้สอดคล้อง กันระหว่างหน่วยงานให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน 2. สนับสนุนให้ชุมชนร่วมรับภาระกับหน่วยงานของรัฐ ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน โดยมุ่งเน้นชนบท ท้องถิ่นห่างไกลและแหล่งเสื่อมโทรม 3. ชั้นเด็กเล็กให้เน้นการจัดการในท้องถิ่นที่นักเรียนพูด ภาษาถิ่น 4. จัดการศึกษาอนุบาลเป็นตัวอย่างและการวิจัยเท่านั้น

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ	นโยบาย
ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530 – 2534)	1. พัฒนารูปแบบและวิธีการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาให้สอดคล้องกับสภาพสังคมของแต่ละท้องถิ่น 2. มุ่งขยายโครงการและการกระจายบริการการศึกษางบประมาณไปสู่ส่วนภูมิภาคชนบท 3. สนับสนุนให้เอกชนจัดชั้นอนุบาล 4. ปรับปรุงระเบียบการจัดตั้งโรงเรียนอนุบาลเอกชน ให้มีความยืดหยุ่นและเหมาะสมกับสภาพแวดล้อมของการลงทุน 5. ให้มีการจัดเด็กเล็กในโรงเรียนประถมศึกษาของรัฐบาลในท้องถิ่นที่ห่างไกลและมีปัญหาทางภาษา เด็กในชุมชนแออัดและเด็กในพื้นที่ยากจน 6. กำหนดเกณฑ์มาตรฐานสถานศึกษาให้มีคุณภาพ
ฉบับที่ 7 (พ.ศ.2515 – 2519)	1. ส่งเสริมการจัดการศึกษาในลักษณะของการอบรมเลี้ยงดูให้มีความพร้อมก่อนเข้าเรียนชั้นประถมศึกษา 2. เน้นการจัดการศึกษาในรูปของชั้นเด็กเล็ก ในรูปของศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ทั้งนี้ให้ความเหมาะสมกับสภาพท้องถิ่น
ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2520 – 2524)	1. ส่งเสริมให้มีการจัดการศึกษา ให้ขยายการศึกษาระดับปฐมวัยให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ 2. สนับสนุนให้หน่วยงานทั้งภาครัฐ เอกชน เปิดรับเด็กเข้าเรียนตามความเหมาะสม 3. เน้นให้ผู้เรียนเป็นสำคัญที่ต้องพัฒนา 4. ขยายการศึกษาเด็กปฐมวัย โดยเฉพาะในชนบทและจัดเตรียมความพร้อมให้เด็ก
ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)	เป็นการพัฒนาคนอย่างรอบด้านและสมดุล คือ พัฒนาทุกคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิตให้มีโอกาสได้เรียนรู้โดย 1. ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาการเตรียมความพร้อมของเด็กปฐมวัยในรูปแบบที่หลากหลาย

ตาราง 3 (ต่อ)

แผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ	นโยบาย
	2. ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพครอบคลุมเป้าหมายเพื่อพัฒนารากฐานพัฒนาการของทุกชีวิตอย่างเหมาะสม

จากตาราง 1 สรุปแผนการศึกษาแห่งชาติ จะเห็นได้ว่า นโยบายในช่วงแรกจะมุ่งเน้นให้เด็กมีความรู้ เพื่อเข้าเรียนในชั้นประถมศึกษา แต่นโยบายในช่วงปีพุทธศักราช 2535 นโยบาย ได้เปลี่ยนไปโดยมุ่งพัฒนาการศึกษาระดับปฐมวัยอย่างจริงจัง เพื่อให้การศึกษาในระดับนี้เป็นมาตรฐานเดียวกัน

จากตาราง 2 สรุปแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายในช่วงแรกมุ่งเน้นทางด้านการเกษตร ต่อมาก็ให้ความสำคัญในเรื่องของการพัฒนาเศรษฐกิจให้ดีขึ้นมาถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 ที่ยึดหลักเศรษฐกิจพอเพียงให้ความสำคัญในเรื่องพัฒนาคน โดยเน้นการสร้างคามเข้มแข็งของครอบครัว

จากตาราง 3 สรุปแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ นโยบายยังไม่ได้มุ่งเน้นการศึกษาปฐมวัย แต่ต่อมาได้มีการปรับปรุงให้โรงเรียนอนุบาลมีคุณภาพดีขึ้นเริ่มจากส่วนกลางแล้วกระจายออกตามท้องถิ่น จนกระทั่งได้ขยายการศึกษาระดับปฐมวัยให้ครอบคลุมทุกพื้นที่เน้นการพัฒนาคนตั้งแต่แรกเกิดจนตลอดชีวิต

การเปลี่ยนแปลงในสังคมโลกเป็นไปอย่างรวดเร็วส่งผลกระทบต่อวิถีการดำรงชีวิตของคนทุกด้าน ทุกฝ่ายในสังคมไทยเห็นพ้องต้องกันว่า การศึกษาไทยมีคุณภาพต่ำ คุณภาพการศึกษาไทยและในเดือนสิงหาคม พ.ศ.2542 ประเทศไทยมีพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 ซึ่งพระราชบัญญัติฉบับนี้ ได้กำหนดจุดมุ่งหมาย แนวทางโครงสร้างและวิธีการจัดการศึกษาซึ่งมุ่งให้เกิดการปฏิรูปอย่างจริงจัง

สาระในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 มีหลายมาตราที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาเด็กปฐมวัย เช่น

มาตรา 13 (1) บิดา มารดาหรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับประโยชน์การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูและการให้การศึกษาแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

มาตรา 14 (1) บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น ซึ่งสนับสนุนหรือจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์การสนับสนุนจากรัฐให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดูบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลรับผิดชอบ

มาตรา 18 (1) การจัดการศึกษาปฐมวัยให้จัดในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนเกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการ และเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษหรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วยระบบการประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก

จากมาตราต่างๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ดังกล่าวสรุปว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยจัดได้ทั้ง 3 รูปแบบ คือ การศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย สามารถจัดได้ในสถานศึกษาเช่นเดียวกับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ซึ่งต้องมีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาภายในเพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษานอกจากนี้ให้ทุกส่วนของสังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาปฐมวัย และพ่อแม่ผู้ปกครอง บุคคล และสถาบันสังคมต่างๆ มีสิทธิที่จะได้รับความรู้ในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก

สรุปได้ว่าจากแผนการศึกษาแห่งชาติ แผนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ จนถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ รัฐได้ให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อให้การศึกษาไทยมีคุณภาพตั้งแต่ระดับปฐมวัยจนถึงอุดมศึกษา ซึ่งจากนโยบายของรัฐดังกล่าว กระทรวงศึกษาธิการ โดยกรมวิชาการ ได้จัดทำแนวการจัดประสบการณ์และพัฒนาเป็นหลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 และเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคม จึงได้มีการปรับปรุงหลักสูตร จนได้หลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 และนายกรัฐมนตรี พันตำรวจโท ดร.ทักษิณ ชินวัตร ได้เห็นความสำคัญของการวางรากฐานในการพัฒนาเด็ก และการเตรียมความพร้อมสำหรับการเรียนรู้ในระยะต่อไปของเด็ก โดยให้การศึกษาขั้นพื้นฐาน 12 ปี เริ่มตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษา

2.2 หน่วยงานที่บริการสำหรับเด็กปฐมวัย

หน่วยงานที่จัดการศึกษาปฐมวัย

โดยทั่วไปการจัดการศึกษาปฐมวัยอยู่ภายใต้การดำเนินงานจากหลายหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน โดยมีวัตถุประสงค์ในการให้บริการที่หลากหลาย ซึ่งมีลักษณะการจัดการศึกษาทั้งในระบบและนอกระบบ ซึ่งแต่ละแห่งจะรับเด็กอายุแตกต่างกันตั้งแต่แรกเกิด – 6 ปี แบ่งกลุ่มได้ 2 กลุ่มคือ

1. หน่วยงานที่ให้การศึกษาและการพัฒนาเด็กในชั้นอนุบาล หรือเตรียมประถม เป็นหน่วยงานที่มุ่งเน้นทางวิชาการ เตรียมเด็กให้มีความพร้อมที่จะเข้าเรียนต่อในชั้นประถม ซึ่งหน่วยงานประเภทนี้ ได้แก่ โรงเรียนอนุบาลต่างๆ ทั้งของรัฐและเอกชน

โรงเรียนอนุบาล (Kindergarten) เป็นหน่วยงานหนึ่งที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาแก่เด็กปฐมวัย อายุ 3 – 6 ปี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นการเตรียมความพร้อมให้กับเด็กในการที่จะเข้าเรียนในโรงเรียนที่เป็นระบบ วิชาการจัดการเรียนการสอน หลักสูตรและบุคลากร มุ่งเน้นเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการและความพร้อมของเด็กเป็นสำคัญ (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2542:32 – 37)

2. หน่วยงานที่มุ่งพัฒนาเด็กเล็ก หน่วยงานประเภทนี้ ได้แก่ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก สถานรับเลี้ยงเด็ก ศูนย์เด็กปฐมวัย ฯลฯ ทั้งของรัฐบาลและเอกชน

สถานเลี้ยงเด็ก (Nursery) เป็นสถานพัฒนาการศึกษาเด็กปฐมวัยที่มุ่งเน้นการดูแลเป็นหลัก ในขณะที่เดียวกันจะมีการจัดการศึกษาเพื่อการส่งเสริมพัฒนาการตามวัย ความสำคัญอยู่ที่สุขภาพและความปลอดภัยที่ผู้ใหญ่ต้องให้การดูแลเป็นอย่างดี หลักการจัดมี 5 ประการ คือ 1) การดูแลที่มั่นใจได้ 2) การเลี้ยงดูมีคุณภาพ 3) มีการส่งเสริมการเรียนรู้ 4) มีการดูแลสุขภาพ 5) ดูแลความปลอดภัย (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2543:14 – 22)

โรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery School) เป็นบริการการศึกษาและพัฒนาเด็กในรูปแบบหนึ่งที่จัดขึ้นเพื่อการให้การดูแลแก่เด็ก และส่งเสริมเด็กให้มีสุขภาพที่ดี มีพัฒนาการเด็กศักยภาพ โรงเรียนเด็กเล็กเป็นสถาบันที่สนองตอบความต้องการของครอบครัวและชุมชนที่มีปัญหาการดูแล การช่วยเหลือตนเองด้านการศึกษา หรือมีปัญหาทางเศรษฐกิจที่ทำให้เด็กด้อยโอกาสทางการศึกษา และพัฒนา ซึ่งเป็นสิทธิที่พึงมีของเด็ก (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2543:16 – 20)

องค์กรหรือหน่วยงานที่จัดการศึกษาปฐมวัย ประกอบด้วย

1. กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งมีหน้าที่โดยตรงในการจัดการศึกษาของชาติ ก็ได้ดำเนินการจัดเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กก่อนวัยเรียนในสถานศึกษาสังกัดกรมต่างๆ ดังนี้

1.1 กรมการฝึกหัดครู จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนให้แก่เด็กอายุ 3-6 ขวบ จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรอนุบาล 2 ปี และหลักสูตรอนุบาล 3 ปี เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก รวมทั้งใช้เป็นแหล่งฝึกงานสำหรับนักศึกษาวิชาเอกการศึกษาปฐมวัย (อนุบาลศึกษา) และเพื่อศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับความเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็ก ส่วนนอกระบบโรงเรียน ก็ได้จัดตั้งศูนย์สวัสดิการเด็กเล็กก่อนวัยเรียน แก่บุตรข้าราชการและลูกจ้างกลุ่มอายุ 1-3 ขวบ พร้อมทั้งดำเนินการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียนสำหรับพ่อแม่ ในชุมชนเกษตรกรรมและชุมชนแออัดเขตเมือง และโครงการบ้านสาธิตก่อนวัยเรียน ซึ่งในส่วนของนอกระบบโรงเรียนปัจจุบันยุติการดำเนินการแล้ว ยกเว้นโครงการบ้านสาธิตก่อนวัยเรียน

1.2 กรมการศาสนา จัดตั้งศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กกลุ่มอายุ 3 ขวบถึงย่างเข้าปีที่ 6

1.3 กรมสามัญศึกษา จัดการศึกษาสงเคราะห์และการศึกษาพิเศษให้แก่เด็กก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา ซึ่งขาดโอกาสที่จะเรียนในโรงเรียนปกติ มี 2 ลักษณะ คือ ชั้นอนุบาล 2 ปี และชั้นเด็กเล็ก 1 ปี

1.4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ จัดการศึกษาให้แก่เด็กวัยก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ กลุ่มอายุ 4-6 ขวบ จำนวน 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรอนุบาล 2 ปี และหลักสูตรเด็กเล็ก 1 ปี

1.5 สำนักบริหารคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน จัดการศึกษาให้แก่เด็กวัยก่อนเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับกลุ่มอายุ 3-5 ขวบ ในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย 3 ปี

2. ทบวงมหาวิทยาลัย มีส่วนร่วมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาหลายลักษณะดังนี้

2.1 ดำเนินการชั้นอนุบาล เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กกลุ่มอายุ 3-5 (6) ขวบ ในโรงเรียนสาธิต สังกัดทบวงมหาวิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งใช้เพื่อประโยชน์ในการศึกษาค้นคว้าเป็นหลักรวมทั้งชั้นเตรียมประถมศึกษา หรือชั้นเด็กเล็ก เพื่อเตรียมความพร้อมให้แก่เด็กกลุ่มอายุ 5-6 ขวบ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อการศึกษา ค้นคว้าวิจัย และศึกษาการเตรียมความพร้อมสำหรับเด็กที่จะเข้าเรียนระดับประถมศึกษา

2.2 การดำเนินวิจัยและพัฒนา ตลอดจนให้คำปรึกษาแนะนำการจัดการศึกษาในระดับนี้แก่สังคม ซึ่งดำเนินการโดยคณะและภาควิชาที่มีการเรียนการสอนนิสิตนักศึกษาสาขาที่เกี่ยวข้องกับเด็กก่อนวัยเรียน

3. กระทรวงมหาดไทย มีหน่วยงานในสังกัดร่วมจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ดังนี้

3.1 สำนักงานการศึกษาท้องถิ่น จัดการศึกษาในระบบโรงเรียนเพื่อเตรียมความพร้อมแก่เด็กกลุ่มอายุ 4-5 ขวบ ในเขตเทศบาลและเมืองพัทยา และในเขตเทศบาลต่างๆ มีหลักสูตร 2 ปี และนอกกระบบโรงเรียนได้จัดตั้งศูนย์เด็กเล็กปฐมวัยสำหรับเด็กอายุ 0-3 ขวบ

3.2 กรมตำรวจ จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาแก่เด็กในถิ่นทุรกันดาร ห่างไกลและตามแนวชายแดน โดยจัดการศึกษาในระบบโรงเรียนแก่เด็กกลุ่มอายุ 3-6 ขวบ ใช้หลักสูตรเด็กเล็ก 1 ปี ในโรงเรียนตำรวจตระเวนชายแดน ส่วนนอกกระบบโรงเรียนจัดการศึกษาแก่เด็กกลุ่มอายุ 2-6 ขวบ ในลักษณะของสถานสงเคราะห์เด็กก่อนวัยเรียน เรียกว่า “ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน”

3.3 กรมประชาสงเคราะห์ จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาแก่เด็กกลุ่ม 3-6 ขวบ ในโรงเรียนหมู่บ้านชาวไทยต่างวัฒนธรรม และสถานสงเคราะห์เด็ก ใช้ 2 หลักสูตร ได้แก่ หลักสูตรอนุบาล 2 ปี และหลักสูตรเด็กเล็ก 1 ปี นอกกระบบโรงเรียนเป็นการเลี้ยงดูดูแลให้การศึกษาแก่เด็กที่มีปัญหาครอบครัวและเด็กพิการ โดยจัดตั้งสถานสงเคราะห์เด็กอ่อน กลุ่มอายุ 0-5 ขวบ ทั้งนี้ยังให้การดูแลส่งเสริมองค์กรเอกชนจัดตั้งสถานสงเคราะห์เพื่ออุปการะเด็กกำพร้าและเด็กยากจน ตลอดจนสถานรับเลี้ยงเอกชน

3.4 กรมการพัฒนาชุมชน ได้ร่วมมือกับองค์กรชาวบ้านในหมู่บ้านนั้นๆ จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาแก่เด็กในชุมชน กลุ่มอายุ 0-6 ขวบ ในลักษณะศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

4. กรุงเทพมหานคร จัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาแก่เด็กอายุ 5 ขวบ เพื่อเตรียมความพร้อมในการเข้าเรียนชั้นประถมปีที่ 1 โดยใช้หลักสูตรเด็กเล็ก 1 ปี

5. กระทรวงสาธารณสุข ให้ความสำคัญด้านสุขภาพกายและใจของเด็กก่อนวัยเรียนด้วย และในปัจจุบันกระทรวงสาธารณสุขได้จัดตั้งศูนย์โภชนาการ เพื่อมุ่งแก้ไขปัญหาภาวะทุพโภชนาการในเด็ก และจัดตั้งศูนย์สุขวิทยาจิต ขึ้นเพื่อให้บริการปัญหาด้านอารมณ์ จิตใจ และพฤติกรรมของเด็กด้วย

6. องค์การเอกชน ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศมากขึ้นตั้งแต่ร่างแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 6 (พ.ศ.2530-2534) และคณะรัฐมนตรีในขณะนั้นก็ได้อนุมัติให้จัดตั้งสภาองค์การพัฒนาเด็กและเยาวชนขึ้น ประกอบด้วยองค์กรสมาชิก 50 องค์กร ให้มีหน้าที่ประสานงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง กำหนดนโยบายเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนในภาคเอกชน ตลอดจนสนับสนุนกิจกรรมขององค์กรพัฒนาเอกชน และเป็นศูนย์กลางข้อมูลด้านเด็กและเยาวชนของเอกชนด้วย พัฒนาเด็กอายุไม่เกิน 5 ขวบ ซึ่งดำเนินในพื้นที่เขตยากจนและเขตก่อสร้าง รวมทั้งให้บริการแก่เด็กพิการและเด็กชนกลุ่มน้อย

7. องค์การระหว่างประเทศ ให้ความสำคัญสนับสนุนด้านเงินทุน วิชาการและเทคโนโลยีต่างๆ แก่หน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชนในประเทศไทย เพื่อดำเนินการพัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนด้วยเช่นกัน

แม้ว่าในประเทศไทยจะเริ่มการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษามาเป็นเวลานานแล้ว และมีความหลากหลายในรูปแบบของการจัดบริการ และหน่วยงานที่ดำเนินการ แต่สภาพความเป็นจริงที่เราจะต้องเผชิญก็คือ เด็กกลุ่มอายุ 3-5 ขวบ จำนวนมากทั้งในเขตเมืองและเขตชนบทยังขาดโอกาสที่จะได้รับการเตรียมความพร้อมก่อนเข้าเรียนระดับประถมศึกษา อีกทั้งในปัจจุบันลักษณะความสัมพันธ์ของคนในครอบครัวเปลี่ยนแปลงมาก ก็ยังทำให้เด็กกลุ่มนี้ขาดการพัฒนาอย่างถูกต้องรอบด้านมากยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ตาม รูปแบบของการจัดบริการรับเลี้ยงเด็กที่แบ่งตามหน่วย ซึ่งให้บริการและลักษณะของการให้บริการและการเรียนการสอน ตลอดจนรูปแบบใหม่ล้วนแต่เป็นบริการที่จัดขึ้นเพื่อสนองความต้องการของพ่อแม่และเหมาะสมกับสภาพเศรษฐกิจของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ซึ่งถ้าแม้รูปแบบของการจัดอาจจำแนกออกได้หลายประเภท โดยขึ้นกับสภาพความเหมาะสมของแต่ละสังคมแต่ละวัฒนธรรมและความต้องการของผู้เป็นพ่อแม่ ผู้ปกครอง แต่ในสาระของการให้บริการนั้นพอจะกล่าวได้ว่า การให้บริการในรูปแบบต่างกันก็มีลักษณะร่วมกันของการให้บริการ

2.3 การจัดการศึกษาและการบริหารของโรงเรียนเครือมารีวิทย์

ข้อมูลพื้นฐานและลักษณะสำคัญของโรงเรียน

โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ประกอบด้วยโรงเรียน 3 โรงเรียน คือ โรงเรียนอนุบาลมารีวิทย์ บางละมุง โรงเรียนมารีวิทย์ บางละมุง และโรงเรียนมารีวิทย์ สัตหีบ ซึ่งเป็นโรงเรียนคาทอลิกในเครือสังฆมณฑลจันทบุรี สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรี เขต 3 สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน สำนักงานปลัดกระทรวง กระทรวงศึกษาธิการ เปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นก่อนประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนได้มุ่งมั่นพัฒนาเด็กเยาวชนไทยให้มี

คุณภาพ มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรักความเมตตาและความอ่อนน้อมตามเจตนารมณ์ของการศึกษาคาทอลิก นายชวน กิติเกียรติศักดิ์ เป็นผู้รับใบอนุญาต บาทหลวงบุญยง วรศิลป์ เป็นผู้จัดการ

ประวัติความเป็นมาของโรงเรียนในเครือมารีย์วิทย

โรงเรียนอนุบาลมารีย์วิทย ตั้งอยู่ที่ 137/32 หมู่ 2 ถนนสุขุมวิท ซอยมารีย์วิทย 25 ตำบลนาเกลือ อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี รหัสไปรษณีย์ 20150 โทรศัพท์ 038 - 221 - 477 โทรสาร 038 - 221 - 927 โรงเรียนเปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้นเตรียมอนุบาล ถึงชั้นอนุบาลปีที่ 3 มีเนื้อที่ 2 ไร่ ปัจจุบันโรงเรียนมีห้องเรียนจำนวน 13 ห้องเรียน มีนักเรียนจำนวนทั้งหมด 435 คน เฉลี่ยนักเรียน 34 คน ต่อ 1 ห้องเรียน ครูและบุคลากร ในปีการศึกษา 2549 โรงเรียนมีครูจำนวน 34 คน ชื่อกิจการเมื่อปี พ.ศ. 2534 จากโรงเรียนเบญจวิทยา นายชวน กิติเกียรติศักดิ์ ผู้รับใบอนุญาตได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนอนุบาลมารีย์วิทย” ทางโรงเรียนได้มีการพัฒนาเรื่อยมา โดยปรับปรุงอาคารเรียนและอาคารประกอบการเรียน เริ่มจากการทาสีใหม่ ติดเครื่องปรับอากาศภายในห้องเรียนทุกห้องเรียน สภาพอาคารเรียนเป็นอาคารไม้ 2 ชั้น อาคารประกอบจำนวน 1 หลัง ซึ่งใช้เป็นโรงอาหารและห้องประชุมผู้ปกครอง ห้องเรียนนัยก่อน ก.ไก่ 1 ห้อง (เตรียมอนุบาลอายุต่ำกว่า 3 ปี) ห้องเรียนอนุบาล 12 ห้อง มีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ 1 ห้อง มีคอมพิวเตอร์จำนวน 45 เครื่อง ห้องดนตรีสากลจำนวน 1 ห้อง เครื่องดนตรีคีย์บอร์ด 20 หลัง ห้องธุรการการเงิน 1 ห้อง ห้องผู้บริหาร 3 ห้อง ทางโรงเรียนมีห้องสมุดของเล่นและศูนย์สื่อ ประกอบไปด้วยสื่ออุปกรณ์การสอนของครูและของเล่นสำหรับเด็ก ซึ่งครูสามารถนำเด็กมาเรียนรู้ในห้องสื่อหรือครูอาจจะยืมสื่อต่างๆ ไปใช้ประกอบการเรียนการสอนได้ นอกจากนี้ตามห้องเรียนแต่ละห้องยังมีมุมหนังสือเพื่อให้เด็กได้เรียนรู้ตามวัย

โรงเรียนมารีย์วิทย พัทยา อำเภอบางละมุง จังหวัดชลบุรี

เมื่อปี พ.ศ. 2534 นายชวน กิติเกียรติศักดิ์ ได้ซื้อกิจการโรงเรียนบุญพึงวิทยา แผนกประถมจากนางบุญพึง อักษรดิษฐ์ และได้เข้ามาดำเนินการโดยมีบาทหลวงบุญยง วรศิลป์ เป็นผู้จัดการ และนางสาวอุษา สมณะ เป็นครูใหญ่เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับชั้น ป.1-ป.6 ในปีการศึกษา 2542 ทางโรงเรียนได้เปิดทำการสอนในระดับชั้นมัธยมศึกษา เพื่อที่จะดูแลนักเรียนที่เริ่มเข้าสู่วัยรุ่น ให้ปลอดภัยจากยาเสพติด และสามารถใช้เวลาในการศึกษาเล่าเรียนอย่างมีความสุขและมีคุณภาพชีวิตที่ดี

ปีการศึกษา 2543 ทางโรงเรียนได้ก่อสร้างอาคารเรียนหลังใหม่มีห้องเรียน 30 ห้องเรียน เป็นสถานที่เรียนของนักเรียนประถมและมัธยม มีห้องเรียนคอมพิวเตอร์ขนาดใหญ่ พร้อมเครื่องคอมพิวเตอร์ 48 เครื่อง มีห้องสมุด ศูนย์วิชาการ และห้องวิทยาศาสตร์สำหรับทดลองค้นคว้า

ปีการศึกษา 2544 ทางโรงเรียนได้ก่อสร้างอาคารกิจกรรม เป็นตึก 4 ชั้น ประกอบด้วย ห้องดนตรีสากล ห้องนาฏศิลป์ ห้องฝึกทักษะป้องกันภัย ห้องประชุม ห้องโสต โรงภาพยนตร์ขนาดเล็ก ห้องดนตรีและคีย์บอร์ด

ปีการศึกษา 2545 ทางโรงเรียนได้ก่อสร้างสโมสรและสระว่ายน้ำ พร้อมทั้งได้ถมดินเพื่อสร้างสนามกีฬา ด้านหลังตึกกิจกรรม เพื่อฝึกทักษะด้านกีฬาให้กับนักเรียน และจัดซื้อเครื่องคอมพิวเตอร์เพิ่มอีก 50 เครื่อง เพื่อฝึกให้นักเรียนได้ค้นคว้าหาความรู้ทางอินเทอร์เน็ต

ปีการศึกษา 2546 ได้ดำเนินการก่อสร้างอาคารเรียน 7 ชั้น เพื่อรองรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย ปีการศึกษา 2547 ทางโรงเรียนได้ขยายชั้นเรียน เปิดชั้นมัธยมศึกษาตอนปลาย

โรงเรียนมารีวิทย สัตหีบ ตั้งอยู่เลขที่ 23/1 หมู่ 7 ซอยเครือนาวิ ถนนสุขุมวิท ตำบลสัตหีบ อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี รหัสไปรษณีย์ 20180 โทรศัพท์ 0-3843 -6465, 0-3873 - 8672 โรงเรียนเปิดทำการสอนตั้งแต่ชั้นก่อนประถมศึกษาถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีเนื้อที่ 21 ไร่ 2 งาน 43 ตารางวา ปัจจุบันมีห้องเรียนจำนวน 48 ห้อง มีนักเรียนจำนวนทั้งหมด 1,904 คน เฉลี่ยนักเรียน 40 คน ต่อ 1 ห้อง ครูและบุคลากร ในปีการศึกษา 2549 โรงเรียนมีครูจำนวน 102 คน ได้ซื้อกิจการเมื่อวันที่ 6 ตุลาคม พ.ศ.2538 จากโรงเรียนดวงใจการศึกษา นายชวน กิติเกียรติศักดิ์ ผู้รับใบอนุญาตได้เปลี่ยนชื่อโรงเรียนเป็น “โรงเรียนมารีวิทย สัตหีบ” ทางโรงเรียนได้มีการพัฒนาเรื่อยมา โดยปรับปรุงอาคารเรียนและอาคารประกอบการเรียน จากลักษณะอาคารเรียนที่เป็นไม้ชั้นเดียวหลังคามุงกระเบื้อง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กชั้นเดียว ในขณะนั้นมีเนื้อที่ 2 ไร่ 1 งาน 76 ตารางวา ปัจจุบันโรงเรียนมีเนื้อที่ 21 ไร่ 2 งาน 43 ตารางวา มีอาคารเรียนจำนวน 3 หลัง และอาคารประกอบกิจกรรมชั่วคราว 1 หลัง อาคาร 1 (ตึกอนุบาลเซนต์แมรี) เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น อาคารเรียนชั้นล่างประกอบด้วยห้องผู้บริหาร ห้องวิชาการ ห้องพยาบาล ห้องมินิมาร์ท และห้องเรียน 8 ห้อง ชั้นบนประกอบด้วย ห้องเรียน 7 ห้อง ห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์ และห้องประชุม ด้านหน้าอาคารเรียนมีสนามเด็กเล่นและสนามวอลเลย์บอล พื้นที่อาคาร 2,560 ตารางเมตร อาคาร 2 (ตึกเซนต์ปีเตอร์) เป็นอาคารเรียนคอนกรีตเสริมเหล็ก 4 ชั้น ชั้นที่ 1 มีห้องเรียน ห้องผู้บริหาร ห้องธุรการการเงิน ห้องพยาบาล ห้องวิชาการประถม ห้องสมุด ชั้นที่ 2 มีห้องเรียน ห้องดนตรี (Keyboard) และห้องวิทยาศาสตร์ ชั้นที่ 3 มีห้องเรียน และห้องประชุม ชั้น 4 มีห้องเรียน ห้องคอมพิวเตอร์และห้องควบคุมระบบ พื้นที่อาคาร 3,565 ตารางเมตร อาคาร 3 เป็นอาคารประกอบการเรียนชั้นเดียว มีห้องครัว ห้องมินิมาร์ท โรงอาหารหรือใช้เป็นหอประชุมชั่วคราว อาคาร 4 (ตึกมัธยม) เป็นอาคารเรียนคอนกรีตเสริมเหล็ก 4 ชั้น ชั้นที่ 1 มีห้องมินิมาร์ท และเป็นลานจอดรถ ชั้นที่ 2 – ชั้นที่ 4 เป็นห้องเรียนและห้องประกอบการเรียน มีจำนวนห้องทั้งหมด 16 ห้อง เป็นห้องเรียน 7 ห้อง นอกนั้นเป็นห้องประกอบการเรียน โรงเรียนได้พัฒนาตนเองในทุกด้าน รวมทั้งส่งเสริมความรู้ความสามารถของครูและนักเรียนตามศักยภาพอย่างต่อเนื่องส่งผลให้โรงเรียนประสบความสำเร็จ มีเกียรติยศชื่อเสียงเป็นที่ยอมรับของผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานต่างๆ

ตลอดเวลาที่ผ่านมาโรงเรียนได้พัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกๆ ด้าน ทั้งด้านบุคลากรและอาคารสถานที่ ปรับปรุงพัฒนาระบบการเรียนการสอน โดยใช้สื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัย มุ่งเน้นให้ครูผู้สอนจัดกระบวนการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม เพื่อให้นักเรียนมีมารยาท และวินัยตามวิถีวัฒนธรรมไทย มีความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม เป็นที่ประจักษ์แก่สังคม

วิสัยทัศน์ (VISION)

โรงเรียนได้กำหนดวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษา โดยมีเป้าหมาย คือ ส่งเสริมให้นักเรียนทุกคนมีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ตามศักยภาพของแต่ละบุคคลที่เหมาะสมกับวัย เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างมีความสุข ปลูกฝังค่านิยมรักความเป็นไทย อนุรักษ์สิ่งแวดล้อม เป็นผู้มีความรู้คุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในการปกครองในระบอบประชาธิปไตย โดยมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข โดยมุ่งเน้นความเป็นเลิศทางวิชาการ เน้นวิชาภาษาอังกฤษ คณิตศาสตร์ ภาษาไทย ส่งเสริมศิลปะ ดนตรี กีฬา และการใช้คอมพิวเตอร์ขั้นพื้นฐาน สนับสนุนการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อการเรียนการสอน ชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและพัฒนาโรงเรียนให้มีบรรยากาศแห่งอิสรภาพที่สร้างสรรค์สังคม และสิ่งแวดล้อมร่มรื่นสวยงามเอื้อต่อการเรียนรู้ตลอดเวลา

ปรัชญาการจัดการศึกษา

โรงเรียนเครือมารีวิทยามีความเชื่อมั่นว่าการจัดการศึกษานั้น มุ่งให้นักเรียนทุกคน มีสุขภาพที่ดีทั้งร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคมและจิตใจ รู้และเข้าใจถึงคุณธรรมต่อการดำเนินชีวิตอย่างมีระเบียบวินัย ดังปรัชญาของโรงเรียนว่า “**ความรู้คู่คุณธรรม นำวินัย**” มุ่งเน้นการจัดการศึกษาของทุกกลุ่มสาระ เพื่อให้นักเรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันและอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข

นโยบายการจัดการศึกษา

โรงเรียนในเครือมารีวิทยซึ่งเป็นโรงเรียนเอกชน ดังนั้นการบริหารงานของโรงเรียนจึงยึดนโยบายการบริหารและการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชนโดยมีแนวนโยบายการจัดการศึกษา การอุดหนุน ส่งเสริมและช่วยเหลือการศึกษาเอกชนในการจัดการศึกษา ดังนี้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ . 2526:13-20)

1. นโยบายหลัก ตั้งแต่ปีงบประมาณ 2525 เป็นต้นมา รัฐได้กำหนดนโยบายในการจัดการศึกษาเอกชนสายสามัญระดับต่ำกว่าอุดมศึกษา คือ รัฐเปิดโอกาสให้เอกชนมีความสามารถ มีคุณสมบัติเหมาะสม และมีเจตจำนงค์ที่จะจัดการศึกษาเพื่อประโยชน์ส่วนรวมเป็นผู้จัดร่วมกัน และร่วมรับภาระในการจัดการศึกษา โดยรัฐให้การส่งเสริม สนับสนุนให้สถานศึกษาเอกชนมีความคล่องตัวในการดำเนินงานด้านวิชาการ และการบริหาร รวมทั้งปรับปรุงคุณภาพการจัดการศึกษาทุกระดับและประเภทการศึกษา เพื่อให้การจัดการศึกษาของเอกชนมีคุณภาพทัดเทียมกับการจัดการศึกษาของรัฐ

2. นโยบายการจัดการศึกษาเอกชนแต่ละระดับ

ระดับก่อนประถมศึกษา

1. รัฐสนับสนุนและส่งเสริมให้ชุมชน ท้องถิ่น เอกชน หรือคณะบุคคลเป็นผู้ให้การศึกษาละเลยละเลยดูเด็กปฐมวัยทั้งในระบบโรงเรียน และ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก

2. รัฐจะจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษาเฉพาะเพื่อการวิจัยทดลอง เพื่อเป็นการพัฒนารูปแบบให้เป็นตัวอย่างการจัดการศึกษาในท้องถิ่นที่ด้อยกว่าในเชิงเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกลุ่มเด็กที่มีโอกาสน้อยในการได้รับการเชิงสังคม

ระดับประถมศึกษา

1. รัฐเปิดโอกาสให้เอกชนร่วมจัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาได้ แต่รัฐถือว่าการหน้าที่ในการจัดการศึกษานี้เป็นการเร่งด่วนของรัฐ ดังนั้นรัฐต้องเร่งขยายการศึกษาระดับประถมศึกษาให้ทั่วถึงรวดเร็ว และปรับปรุงคุณภาพให้เท่าเทียมกัน

ระดับมัธยมศึกษา

1. สายสามัญ รัฐเปิดโอกาสให้เอกชนเข้าร่วมการจัดการศึกษาในระดับมัธยมศึกษา โดยเน้นขยายบริเวณที่ด้อยโอกาสทางการศึกษา โดยเฉพาะระดับมัธยมศึกษาตอนต้น เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสทัดเทียมกันในการเข้าเรียนในโรงเรียนระดับนี้

2. สายอาชีพ รัฐเปิดโอกาสให้เอกชนจัดการศึกษาทั้งในระบบโรงเรียน นอกกระบบโรงเรียน และการศึกษาอื่นในลักษณะที่ดำเนินการปัจจุบัน

นโยบายการจัดโรงเรียนเอกชนของหน่วยงานของรัฐนั้น รัฐไม่ควรให้หน่วยงานของรัฐที่ไม่มีหน้าที่ในการจัดการศึกษาเข้ามาจัดการศึกษา แม้ในรูปของโรงเรียนเอกชน เว้นแต่ในกรณีที่มีความจำเป็นอย่างแท้จริง ส่วนโรงเรียนที่มีอยู่แล้วให้ดำเนินการตามมาตรฐานดังนี้

1. จัดตั้งมูลนิธิเพื่อดำเนินการโรงเรียนเอกชน

2. หากทำตามข้อ 1 ไม่ได้ให้ออนโรงเรียนที่มีอยู่ให้กับส่วนราชการที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษา

3. ให้ส่วนราชการที่รับผิดชอบตามข้อ 2 จัดตั้งโรงเรียนที่ส่วนราชการต่างๆ ขอร้องให้เป็นกรณีพิเศษ

การอุดหนุน ส่งเสริม และช่วยเหลือการศึกษาเอกชน ในการอุดหนุนและช่วยเหลือการศึกษาเอกชนนั้น รัฐมีวัตถุประสงค์ที่สำคัญ 5 ประการ คือ

1. เพื่อเป็นการจูงใจให้คณะบุคคลและเอกชนเข้ามาร่วมรับการจัดการศึกษาเพื่อให้มีสถานศึกษามากขึ้น ผู้เรียนมีโอกาสได้เข้าเรียนมากขึ้น

2. เพื่อให้สถานศึกษามีความมั่นคง สามารถดำเนินกิจการอย่างมีประสิทธิภาพ

3. เพื่อให้การศึกษาที่เอกชนจัดมีคุณภาพทัดเทียมกับที่รัฐจัด

4. เพื่อเป็นการผ่อนคลायมิให้สถานศึกษาเอกชนขึ้นค่าธรรมเนียมการเรียนให้เป็นที่เดือดร้อนแก่ผู้ปกครองของนักเรียน รัฐจึงเข้ามารับภาระแทนผู้ปกครองในบางส่วน

5. เพื่อเป็นการบำรุงขวัญและกำลังใจของครู อันจะทำให้คุณภาพและประสิทธิภาพของการศึกษาเอกชนที่ดี รัฐจึงมีสวัสดิการและการสงเคราะห์ รวมทั้งมีการจ่ายเงินเดือนครูเพิ่มตามวุฒิด้วย

ตามพระราชบัญญัติโรงเรียนเอกชน พ.ศ.2525 ได้แก่ การอุดหนุนส่งเสริมและช่วยเหลือการศึกษาเอกชน ออกเป็น 2 ลักษณะดังนี้

1. การอุดหนุนและส่งเสริมโรงเรียน ประกอบด้วย

1.1 จัดส่งครูไปช่วยสอนในโรงเรียน ซึ่งกระทรวงศึกษาธิการได้จัดส่งข้าราชการครูไปช่วยสอนในโรงเรียนเอกชนของรัฐ และมูลนิธิตั้งแต่ปีการศึกษา 2522 เป็นต้นมา

1.2 ให้อุปกรณ์การศึกษา ซึ่งกระทรวงศึกษาเคยแจกหนังสือแบบเรียนให้แก่โรงเรียนเอกชน เพื่อให้นักเรียนได้ใช้ประโยชน์

1.3 อุดหนุนและส่งเสริมด้วยประการอื่นๆ เช่น ให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์แก่ผู้รับใบอนุญาต และผู้จัดการ ที่สามารถจัดการศึกษาได้เป็นประโยชน์อย่างยิ่งแก่ประเทศชาติ และอุดหนุนเงินให้วัดผลการศึกษา เพื่อช่วยเหลือในการดำเนินการวัดผลการศึกษา ของนักเรียนเป็นรายตัวในชั้นประโยค

2. การส่งเสริมช่วยเหลือครูใหญ่และครู ประกอบด้วย

2.1 ให้การอบรมทางวิชาการ เช่น อบรมวิธีสอนตามหลักสูตรใหม่และอบรมวิธีสอนอนุบาลศึกษา เป็นต้น

2.2 ให้เงินสงเคราะห์ตามส่วนที่รัฐบาลจัดสรรเข้าในกองทุนสงเคราะห์ การสบทบกองทุนสงเคราะห์ ระหว่างรัฐ : ผู้รับใบอนุญาต : ครูใหญ่และครู เป็นอัตราส่วน 6:3:3 (ในเดือนมิถุนายน 2545 เงินกองทุนนี้ประมาณ 7,000 ล้านบาท)กระทรวงศึกษาธิการได้ใช้ดอกผลซึ่งฝากไว้กับธนาคารเพื่อการสงเคราะห์แก่ครูใหญ่และครูรวมทั้งคู่สมรส บิดา มารดาและบุตรธิดา เมื่อเจ็บป่วยเป็นไข้ในโรงพยาบาลหรือสถานพยาบาล นอกจากนี้ยังจ่ายให้ครูใหญ่และครูเป็นเงินทุนเลี้ยงชีพ ซึ่งจำนวนทั้งสามฝ่ายจ่ายสมทบทั้งดอกเบี้ย โดยจะส่งเงินเข้าสมทบกองทุนไม่น้อยกว่า 5 ปี หรือออกจากงานเพราะโรงเรียนล้มเลิกกิจการหรือเจ็บป่วยทุพพลภาพ หากออกจากครูหรือครูใหญ่ก่อนเวลาครบ 5 ปี จะได้เงินทุนเลี้ยงชีพซึ่งเป็นเงินที่ครูใหญ่หรือครูผู้นั้นจ่ายสมทบพร้อมทั้งดอกเบี้ยของเงินจำนวนนั้น

3. ให้เงินสมทบเงินเดือนหรือค่าครองชีพ เป็นการอุดหนุนช่วยเหลือการศึกษาเอกชนที่มีจำนวนมากที่สุดตลอดมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2548 รัฐได้จ่ายให้ทั้งเงินสมทบเงินเดือนครู และเงินค่าครองชีพชั่วคราว แทนที่จะจ่ายเพียงอย่างเดียวหนึ่งดังที่บัญญัติไว้ใน พ.ร.บ. โรงเรียนราษฎร์ (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2518 เงินค่าครองชีพชั่วคราวที่รัฐได้จ่ายตั้งแต่เดือนตุลาคม 2520 ตามมติคณะรัฐมนตรีในการประชุม เมื่อวันที่ 12 เมษายน 2526 ที่อนุมัติให้กระทรวงศึกษาธิการจ่าย เงินส่งเสริมช่วยเหลือครูอย่างที่เป็นอยู่ในปัจจุบันแก่ครูที่สอนอยู่ในโรงเรียนราษฎร์ประเภทสามัญศึกษาที่เคยได้รับเงินอุดหนุน ในปีการศึกษา 2524 เป็นเงินสมทบครู เงินค่าครองชีพชั่วคราวและเงินปรับวุฒิตามบัญชี หมายเลข 2

การประชุมคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 เมษายน 2525 ได้อนุมัติในหลักการว่ารัฐจะลดประเภทของการอุดหนุนให้เหลือประเภทเดียว ไม่แยกเป็นเงินสมทบเงินเดือนครู เงินเพิ่มค่าครองชีพชั่วคราว และเงินปรับวุฒิซึ่งหลายบัญชีอีกต่อไป เพื่อมิให้ยุ่งยากซับซ้อนในการดำเนินการทั้ง

ของกระทรวงศึกษาธิการและโรงเรียนเอกชน เงินอุดหนุนที่รัฐจะให้แก่โรงเรียนเอกชนแบบใหม่มีลักษณะใดลักษณะหนึ่ง ดังนี้

1. ให้เงินอุดหนุนนักเรียนเป็นรายหัว ตามระดับและประเภทการศึกษาหรือให้เงินสมทบแก่ครูเป็นเงินสมทบเงินเดือน โดยปรับอัตราอุดหนุนตามที่กระทรวงศึกษาธิการกำหนดต่อไป แต่อย่างไรก็ตามแม้จะมีการเสนอให้รัฐมนตรีพิจารณาหลักเกณฑ์ในการอุดหนุนโรงเรียนเอกชนใหม่ แต่คณะรัฐมนตรีได้พิจารณาแล้วว่าเห็นว่ามีปัญหาทั้งในด้านงบประมาณและวิธีการปฏิบัติ จึงมีมติเมื่อวันที่ 24 กรกฎาคม 2527 ให้เกณฑ์การอุดหนุนแบบเดิมต่อไป นอกจากนี้คณะรัฐมนตรีได้ให้ความเห็นชอบตามที่คณะกรรมการศึกษาแห่งชาติเสนอ คือ ให้กระทรวงศึกษาธิการรับผิดชอบทำโครงการ ตลอดจนงบประมาณที่จะต้องใช้ในแต่ละปี เพื่อการพัฒนาทางด้านวิชาการของการศึกษาเอกชน

1.1 การพัฒนาบุคลากร

1.2 การพัฒนาการบริหาร

1.3 การพัฒนาประสิทธิภาพการเรียนการสอน

1.4 การส่งเสริมด้านวัสดุอุปกรณ์

2. ช่วยเหลือประการอื่น ๆ เช่น ให้เครื่องราชอิสริยาภรณ์ ให้การผ่อนผันการเข้ารับราชการทหาร ให้สิทธิในการศึกษาต่อ เป็นต้น

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545-2549) ได้กำหนดว่า (สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติสำนักงานนายกรัฐมนตรี. 2544:40-42) ให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาศักยภาพทุกด้านให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น และเกิดความสงบสุขในสังคมแนวทางในการพัฒนาในระยะ 5 ปี ของแผนต้องให้ความสำคัญกับการสร้างระบบสุขภาพที่ทำให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการบริการที่มีคุณภาพได้อย่างทั่วถึงและเป็นธรรม การพัฒนาคุณภาพครูอาจารย์ที่มีควบคู่กับการปรับกระบวนการเรียนการสอน เพื่อให้ได้ครูที่มีคุณภาพและคุณธรรม การปรับหลักสูตรและกระบวนการเรียนรู้ ให้ผู้เรียนปฏิบัติได้จริงและสามารถที่จะเรียนรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต การผลิตกำลังคนและฝึกอบรมทักษะฝีมือแรงงาน ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของตลาดแรงงาน เทคโนโลยีสมัยใหม่และพร้อมเข้าสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ การคุ้มครองแรงงานทั้งในและนอกระบบ ส่งเสริมให้องค์การบริหารส่วนตำบลและชุมชนจัดสวัสดิการสังคมให้ครอบคลุมกลุ่มคนยากจนและผู้ด้อยโอกาส รวมทั้งการใช้มาตรการป้องกันและปราบปรามยาเสพติดให้เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการปลูกจิตสำนึกความรักชาติและความเป็นไทยอย่างกว้างขวางและจริงจัง โดยมีแนวทางการพัฒนาตามลำดับความสำคัญ ดังนี้

การพัฒนาคนให้มีคุณภาพและรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลง โดยพัฒนาให้ประชาชนสามารถสร้างเสริมสุขภาพด้วยตนเองภายใต้ระบบสุขภาพที่มีความหลากหลายเป็นองค์รวม มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและเป็นธรรม มีการปฏิรูปการศึกษา การเรียนรู้ตลอดชีวิต การฝึกอบรมและพัฒนาทักษะที่ทำให้คนไทยทุกคนได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านคุณธรรม วิชาการ คุณภาพและฝีมือแรงงาน รวมทั้งในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเอง ให้เต็มตามศักยภาพ โดยให้ความสำคัญกับ

1. การปฏิรูประบบสุขภาพ โดย

1.1 ส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคทั้งด้านร่างกายและจิตใจโดยให้ประชาชนมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้เหมาะสม โดยเฉพาะการบริโภคที่ถูกต้อง และมีการออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ มีการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยและสถานที่ทำงานให้ถูกสุขลักษณะ รวมทั้งมีการใช้อุปกรณ์ป้องกันเพื่อลดการเสี่ยงอันตรายจากการทำงาน ตลอดจนมีการให้ความรู้และควบคุมการใช้สารพิษ สารอันตรายอย่างถูกวิธี ไม่เป็นอันตรายต่อสุขภาพ

1.2 ปรับปรุงและพัฒนาระบบประกันสุขภาพให้มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและครอบคลุมกลุ่มผู้ด้อยโอกาสควบคู่กับการสร้างความตระหนักและแรงจูงใจทั้งระดับบุคคลและองค์กรที่จะนำไปสู่การส่งเสริมคุณภาพและป้องกันโรคในระบบประกันสุขภาพ

1.3 ส่งเสริมการคุ้มครองผู้บริโภคโดยการสร้างและพัฒนาระบบการให้ข้อมูลข่าวสารด้านสุขภาพที่ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงได้สะดวก โดยเฉพาะในเรื่องผลิตภัณฑ์เสริมสุขภาพ การใช้ยา เทคโนโลยี ราคาของสินค้าและบริการ ควบคู่ไปกับการพัฒนากลไกการมีส่วนร่วมของประชาชน อาสาสมัคร องค์กรพัฒนาเอกชน ภาพธุรกิจเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและสื่อมวลชน

1.4 พัฒนาคุณภาพด้านบริการสุขภาพ โดยส่งเสริมการพัฒนาและรับรองคุณภาพสถานพยาบาลทั้งภาครัฐและเอกชนให้ครอบคลุมเพิ่มขึ้น รวมทั้งสนับสนุนให้สถานพยาบาลมีบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคในชุมชน และมีระบบส่งต่อผู้ป่วยฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

1.5 พัฒนาแพทย์ทางเลือก แพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทยให้ได้มาตรฐานทางการแพทย์ รวมทั้งให้มีการฝึกอบรมถ่ายทอดความรู้แก่บุคลากรทางการแพทย์ และสาธารณสุข

2. การปฏิรูปการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดย

2.1 ปฏิรูปกระบวนการพัฒนาครูที่มีควบคู่กับการปรับปรุงกระบวนการผลิตครูเพื่อให้ได้คนดี คนเก่งมาเป็นครู โดยพัฒนาคุณธรรม จริยธรรม ควบคู่ไปกับการพัฒนาวิชาการและทักษะในการถ่ายทอดความรู้ที่มีระบบการประกันคุณภาพที่ได้มาตรฐานทุกขั้นตอน พร้อมทั้งสนับสนุนให้ครูได้พัฒนาตนเองให้รู้เท่าทันกับความก้าวหน้าทางวิทยาการอย่างต่อเนื่อง

2.2 จัดให้มีระบบกลไกส่งเสริมให้ครูที่มีผลงานดีเด่นด้านการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและเรียนรู้อย่างมีความสุข และครูภูมิปัญญาไทยให้ได้รับการยกย่องเชิดชูและมีกองทุนสนับสนุนให้สามารถขยายผลงานได้อย่างกว้างขวางและต่อเนื่อง

2.3 เสริมสร้างความรู้ความเข้าใจและกำหนดแนวทางปฏิบัติที่ชัดเจน เกี่ยวกับการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนสำคัญที่สุด ได้ทดลองปฏิบัติจริง เพื่อให้ผู้เรียนเลือกเรียนตามความถนัดและความสนใจ สามารถแสวงหาและสร้างความรู้ด้วยตนเองที่นำไปสู่การรู้จักคิดวิเคราะห์ กลั่นกรองเลือกรับข้อมูลข่าวสารและพัฒนาธรรมใหม่อย่างรู้เท่าทัน ควบคู่กับการปรับปรุงวิธีการสอนและการวัดผลให้สะท้อนถึงความรู้ ความเข้าใจและสติปัญญาของนักเรียนนักศึกษา

2.4 ปรับปรุงการจัดหลักสูตรให้มีความหลากหลาย ยืดหยุ่น สามารถปรับให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น โดยเพิ่มเนื้อหาสาระที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ เช่น ภาษาต่างประเทศ เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น รวมทั้งเนื้อหาสาระทางด้านศิลปกรรมวัฒนธรรมและประวัติศาสตร์อย่างจริงจัง

2.5 สนับสนุนให้ครอบครัว ชุมชน องค์กรพัฒนาเอกชน และสถาบันทางศาสนามีบทบาทในการจัดการศึกษามากขึ้น เพื่อสร้างทางเลือกที่มีความสอดคล้องกับศักยภาพ และความพร้อมของผู้เรียนในแต่ละพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายได้อย่างหลากหลายเหมาะสม

2.6 ปรับปรุงกระบวนการเรียนรู้ทางวิทยาศาสตร์และเสริมสร้างพื้นฐานความคิด ตามหลักทางวิทยาศาสตร์ทั้งในและนอกระบบโรงเรียนควบคู่กับการจัดให้มีแหล่งเรียนรู้อย่างเพียงพอ เพื่อให้นักเรียนและประชาชนมีวิถีชีวิตอย่างมีเหตุผลซึ่งจะนำไปสู่การยกระดับการพัฒนาทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีรวมทั้งการแก้ปัญหาสังคม

2.7 ใช้สื่อเพื่อการศึกษาทุกรูปแบบให้กระจายสู่ประชาชนทุกกลุ่มเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มผู้ด้อยโอกาส เช่น คนพิการ คนที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกล เป็นต้น รวมทั้งพัฒนาระบบเครือข่ายข้อมูลสารสนเทศที่เชื่อมโยงกับแหล่งเรียนรู้ต่างๆ

2.8 ผลิตและพัฒนาบุคลากรและนักวิจัย โดยเฉพาะในสาขาที่มีศักยภาพสูงและมีความจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ เช่น การเกษตรและอุตสาหกรรมเกษตร การแพทย์และสาธารณสุข พลังงาน เทคโนโลยีสารสนเทศ เป็นต้น

2.9 เสริมสร้างความพร้อมของสถาบันการศึกษาและฝึกอบรมทั้งในด้านโครงสร้างการบริหารจัดการ ด้านระบบการเรียนการสอนและหลักสูตร และด้านบุคลากรให้มีมาตรฐานและเป็นสากลมากขึ้น เพื่อสนับสนุนบทบาทของประเทศในการเป็นศูนย์กลางการศึกษาและวิทยาการของภูมิภาค

ความคาดหวังของผู้ปกครองเกี่ยวกับการบริหารและการจัดการศึกษา

การบริหารโรงเรียนทุกงาน ทั้งงานด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากรทางการศึกษา ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เพื่อมุ่งหวังให้ส่งผลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อคุณภาพของนักเรียน

อย่างไรก็ตามแม้ว่าผู้บริหารโรงเรียนจะทราบและเข้าใจในประเด็นนี้ดี แต่ในทางปฏิบัติพบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมักประสบปัญหาและข้อจำกัดจำนวนมาก จนทำให้คุณภาพนักเรียนที่ปรากฏอยู่ในระดับที่ไม่น่าพอใจ สำนักบริหารงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชนซึ่งมีหน้าที่รับผิดชอบจัดการศึกษาในระดับก่อนประถมศึกษา ประถมศึกษา และมัธยมศึกษา ได้พยายามยกระดับมาตรฐานการศึกษาให้สูงขึ้นมาโดยตลอด และมีความเชื่อประการหนึ่งว่า หากการบริหารโรงเรียนมีแนวทางการจัดการศึกษาที่ดีหรือมีมาตรฐานแล้วย่อมจะช่วยให้การเรียนการสอน การดำเนินการอื่นๆ ในโรงเรียนมีประสิทธิภาพ และคุณภาพของนักเรียนจะได้รับการพัฒนาสู่มาตรฐานตามลำดับ ในระบบการบริหารโรงเรียน ผู้บริหารคือกลไกสำคัญที่จะทำให้การดำเนินงานของ

โรงเรียนมีประสิทธิภาพ และสามารถพัฒนาคุณภาพของนักเรียนให้บรรลุเป้าหมายได้ ทั้งนี้เพราะผู้บริหารเป็นผู้มีอำนาจและหน้าที่ในการกำหนดนโยบาย และตัดสินใจในระดับโรงเรียนว่า ภายใต้เงื่อนไขของทรัพยากร (คน เงิน วัสดุ การจัดการ) ที่มีอยู่อย่างจำกัด โรงเรียนควรดำเนินการไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง ที่ผ่านมามีปรากฏว่า การบริหารโรงเรียนของผู้บริหารเป็นพฤติกรรมหรือการกระทำทางสังคมลักษณะหนึ่งแล้ว มาตรฐานการบริหารโรงเรียนได้กำหนดไว้ 5 มาตรฐาน คือ (สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. 2542 : 3-8)

- มาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ
- มาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา
- มาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน
- มาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนาโรงเรียน
- มาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ

ซึ่งการที่จะให้บรรลุตามมาตรฐานดังกล่าว ผู้บริหารโรงเรียนจำเป็นต้องนำแนวคิดทฤษฎีการบริการหลายอย่างมาผสมผสานกัน (integration) ขณะเดียวกันผู้บริหารโรงเรียนก็ยังคงดำเนินการบริหารโรงเรียนตามมาตรฐานดังมีรายละเอียดดังนี้

มาตรฐานที่ 1 โรงเรียนใช้แผนเป็นเครื่องมือในการบริการอย่างมีประสิทธิภาพ ตัวบ่งชี้ที่สำคัญได้แก่ การจัดข้อมูลสารสนเทศให้ถูกต้อง การให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดทำแผนการมอบหมายงานให้บุคลากรทำตามความรู้ความสามารถ การควบคุม กำกับ ติดตามและนิเทศงาน ซึ่งขอบข่ายงานที่ปรากฏก่อนข้างชัดในมาตรฐานที่ 1 นี้คือ งานธุรการ งานบุคลากร และงานสัมพันธ์กับชุมชน

มาตรฐานที่ 2 โรงเรียนสนับสนุนให้บุคลากรเกิดความมุ่งมั่นในการพัฒนา ตัวบ่งชี้ที่สำคัญได้แก่ เรื่องการส่งเสริมให้บุคลากรพัฒนาตนเองและพัฒนางาน การจัดสวัสดิการสิ่งอำนวยความสะดวกและประโยชน์ตอบแทน ซึ่งขอบข่ายงานที่ปรากฏก่อนข้างชัดในมาตรฐานที่ 2 นี้คือ งานบุคลากร งานธุรการการเงินและพัสดุ และอาคารสถานที่

มาตรฐานที่ 3 โรงเรียนจัดกิจกรรมหลากหลายเพื่อสนับสนุนการเรียนการสอน ตัวบ่งชี้ที่สำคัญได้แก่ การจัดกิจกรรมทางวิชาการ การบริการแนะแนว บริการสุขภาพ การจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ศิลปวัฒนธรรม การจัดสภาพแวดล้อมในโรงเรียนให้มีบรรยากาศส่งเสริมการเรียนรู้ ซึ่งขอบข่ายงานที่ปรากฏก่อนข้างชัดในมาตรฐานที่ 3 นี้คือ งานวิชาการ กิจกรรมนักเรียน และอาคารสถานที่

มาตรฐานที่ 4 โรงเรียนประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายเพื่อพัฒนางาน ตัวบ่งชี้ที่สำคัญได้แก่ เรื่องการประสานร่วมมือกับการโรงเรียน ชุมชน และหน่วยงานอื่น การประชาสัมพันธ์ การดำเนินงานของโรงเรียน ซึ่งขอบข่ายงานที่ปรากฏก่อนข้างชัดในมาตรฐานที่ 4 นี้คือ งานบุคลากรและงานสัมพันธ์กับชุมชน

มาตรฐานที่ 5 โรงเรียนประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบ ตัวบ่งชี้ที่สำคัญได้แก่ การประเมินการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องใช้วิธีการหลากหลายให้ทุกฝ่ายมีส่วนร่วม การนำผลการประเมินไปนิเทศและพัฒนางานซึ่งขอบข่ายงานที่ปรากฏค่อนข้างชัดเจนในมาตรฐานที่ 5 นี้ คือ งานบุคลากรและงานด้านบริการ

การบริหารเพื่อให้นักเรียนมีคุณภาพคือ เป้าหมายที่สำคัญของการบริหารโรงเรียน แต่การบริหารเพื่อให้บรรลุเป้าหมายดังกล่าว สามารถดำเนินการได้หลายแนวทาง หลากหลายไปตามลักษณะของผู้บริหาร สถานที่ ช่วงเวลา และสถานการณ์ กล่าวคือ แนวทางการบริหารไม่ได้เป็นสูตรสำเร็จที่ใครจะนำไปปฏิบัติแล้วจะประสบความสำเร็จ ในลักษณะเดียวกันแม้จะมีผู้เสนอแนวคิด ทฤษฎี การบริหารไว้เป็นจำนวนมาก ตลอดจนได้เห็นรูปแบบการบริหารที่ประสบความสำเร็จแล้ว ก็ไม่ได้หมายความว่า จะนำแนวคิดทฤษฎีการบริหารและตัวแบบเหล่านั้นมาใช้ได้อย่างตรงไปตรงมา ผู้บริหารจำเป็นต้องปรับหรือหลอมให้สอดคล้องกับคุณลักษณะของตนเอง ประสบการณ์บริหารที่ผ่านมา ตลอดจนเงื่อนไขและข้อจำกัดของโรงเรียนให้กลายเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียนของตนเอง ที่มั่นใจว่าสามารถดำเนินการสู่เป้าหมายการพัฒนาคุณภาพของนักเรียนได้ ฉะนั้นในเรื่องการบริหารโรงเรียนประเด็นที่ผู้บริหารควรดำเนินการคือ สำรวจว่าคุณลักษณะของตนเองเป็นอย่างไรบ้าง แนวคิด ทฤษฎีการบริหาร ตัวแบบผู้บริหารที่ประสบความสำเร็จ และประสบการณ์ของตนเองที่คิดว่าน่าจะเป็นแนวทางในการบริหารให้กับตนเองได้มีอะไรบ้าง จากนั้นนำมาหลอมหรือสร้างเป็นแนวทางการบริหารโรงเรียน

วัตถุประสงค์ของการบริหารโรงเรียนเพื่อให้การดำเนินงานของโรงเรียนบรรลุเป้าหมายหลัก คือ นักเรียนบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร กล่าวคือ มีคุณสมบัติที่พึงประสงค์ มีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำรงชีวิตมีชีวิตที่สงบสุข เป็นสมาชิกที่ดีของชุมชน และชาติ กำหนดงานวิชาการไว้ 6 งาน แบ่งออกเป็น 2 ประเภท (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2531, หน้า 6-7) คือ

1. งานหลัก เป็นงานที่เป็นไปเพื่อให้นักเรียนบรรลุจุดหมายของหลักสูตรโดยตรง ประกอบด้วย 1 งาน ได้แก่ งานวิชาการ
2. งานสนับสนุน เป็นงานที่ช่วยส่งเสริมในการปฏิบัติงานหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบด้วย 5 งาน ได้แก่ งานบุคลากร งานกิจการนักเรียน งานธุรการการเงิน งานอาคารสถานที่ และงานความสัมพันธ์กับชุมชน

3. การจัดการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก

การจัดการศึกษาปฐมวัยในสถานศึกษาปฐมวัยของประเทศไทย รักเด็กอายุตั้งแต่ 2¹/₂-6 ปี แต่อาจจะมีการยืดหยุ่นได้ สถานศึกษาเอกชนบางแห่งอาจรับเด็กตั้งแต่ 1¹/₂ หรือ 2 ปีขึ้นไป ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับเกณฑ์ และความพร้อมของสถานศึกษาแต่ละแห่งเป็นสำคัญ การจัดสถานศึกษาปฐมวัยมักมีจุดหมายหลักเฉพาะของตนเองแตกต่างกันไปตามรูปแบบ คือ โรงเรียนอนุบาล โรงเรียนเด็กเล็ก และสถานรับเลี้ยงเด็ก เป็นต้น การจัดการศึกษาโดยส่วนใหญ่เป็นการเตรียมความพร้อมให้เด็ก ซึ่ง

เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรงจากสภาพแวดล้อมรอบตัวการจัดการศึกษาให้เด็กในวัยนี้ควรเป็นกิจกรรมที่ได้สัดส่วนเหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของเด็ก โดยมีครูเป็นผู้แนะนำการทำกิจกรรมต่างๆ และให้เด็กเป็นผู้ทำกิจกรรมเอง นอกจากนี้ควรจัดกิจกรรมในรูปแบบของการเล่น เพื่อให้เด็กสนุกสนานเกิดการค้นพบรู้จักการแบ่งประเภทของการจัดกลุ่ม การแก้ปัญหา การใช้ภาษา ตลอดจนเกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ดังนั้นหลักการจัดอนุบาลศึกษาที่ดี จึงเป็นแนวทางที่จะพัฒนาคุณภาพการศึกษาอนุบาลให้สูงขึ้นมากที่สุดและดีที่สุด แม้จะปฏิบัติได้ครบทั้งหมดได้ยาก แต่สถานศึกษาก็สามารถทำกิจกรรมอื่นทดแทนได้ การจัดตามหลักการต่างๆ ไม่จำเป็นที่จะต้องใช้งบประมาณเพิ่มเติม แต่อยู่ที่การพัฒนาตนเองของบุคลากรในโรงเรียนเป็นสำคัญให้สามารถจัดอนุบาลศึกษาได้ถูกต้อง โดยอาศัยผลการวิจัยและทฤษฎีพัฒนาการเด็กอย่างแท้จริงเพื่อให้เด็กแต่ละคนพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของตน (กระทรวงศึกษาธิการ. 2523:5-6) และเพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นไปตามหลักการและจุดมุ่งหมาย สถานศึกษาปฐมวัยควรมีการจัดการด้านต่างๆ ดังนี้

3.1 ด้านการบริหาร

การบริหารโรงเรียนเป็นกิจกรรมต่างๆ ที่บุคคลหลายคนร่วมมือกันดำเนินการเพื่อให้การศึกษาของโรงเรียนเป็นไปตามวัตถุประสงค์และนโยบายทางการศึกษาของรัฐที่กำหนดไว้และเป็นไปอย่างถูกต้องตามหลักการบริหารและหลักการศึกษาโดยจะต้องพัฒนาเยาวชนในทุกด้าน ตั้งแต่บุคลิกภาพ สติปัญญา ความรู้ เจตคติ ความสามารถ ทักษะที่จำเป็นพฤติกรรมและคุณธรรม เพื่อให้มีค่านิยมตรงกับความต้องการของสังคมโดยกระบวนการต่างๆ ที่อาศัยการควบคุมสิ่งแวดล้อมให้มีผลต่อบุคคล เพื่อให้บุคคลเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม และสามารถดำเนินชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข

วิธีการบริหารโรงเรียนจะมีผลกระทบต่อการจัดกิจกรรมในโรงเรียนทุกเรื่อง การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ จะสร้างสรรค์ให้เกิดสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการจัดดูแลเด็กให้มีคุณภาพดี การบริหารงานที่มีประสิทธิภาพรวมถึงการสื่อสารที่ดีมีความสัมพันธ์ที่ดีต่อชุมชน มีความมั่นคงทางการเงินและให้ความสนใจต่อความต้องการและสภาพการทำงานของบุคลากร (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2533:8)

การศึกษาปฐมวัยเป็นการบริหารที่ผู้บริหารสถานศึกษา จะต้องดำเนินงานจัดโครงสร้างและบริหารงานอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุตามนโยบายและวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้

3.2 ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

บุญชม ศรีสะอาด (2546:19 – 20) ได้กล่าวไว้ว่า มีผู้ให้ความหมายของหลักสูตรไว้หลายท่าน ได้แก่

1. หลักสูตร หมายถึง ประสบการณ์ทุกอย่างที่โรงเรียนจัดให้แก่นักเรียน (ธารง บัวศรี)

2. หลักสูตร คือ โครงการให้การศึกษา เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้ความสามารถ และคุณลักษณะสอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนดไว้ (สุมิตร คุณนกร)

3. หลักสูตร หมายถึง ประมวลประสบการณ์ทั้งหลายที่จัดให้เด็กได้เรียน เนื้อหา วิชาทัศนคติ แบบพฤติกรรม กิจวัตร สิ่งแวดล้อม (เอกวิทย์ ณ ถลาง)

4. หลักสูตร หมายถึง กิจกรรมการเรียนรู้ (Alberty และ Albert)

5. หลักสูตร หมายถึง ลำดับขั้นตอนของประสบการณ์ต่างๆ ที่เป็นเป้าหมายของ โรงเรียนเพื่อมุ่งสอนวิธีการคิดและปฏิบัติให้กับเด็ก (Smit, Stanley และ Shores)

6. หลักสูตร คือ ข้อกำหนดแผนการเรียนการสอนอันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาแห่งชาติ (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ)

สิริมา ภิญโญนันตพงษ์ (2542:65 – 59) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรการศึกษา ปฐมวัยไว้หลากหลาย ดังนี้

1. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมาย “กิจกรรมเน้นเด็กเป็นสำคัญ” แนวการจัดประสบการณ์ในความหมายนี้ คือ กิจกรรมเน้นประสบการณ์ที่เกิดขึ้นจากการที่เด็กๆ เป็นผู้เลือกตัดสินใจทำโดยมีครูเป็นผู้ให้ความสนับสนุน และคอยช่วยเหลือเด็กในการทำกิจกรรมนั้น ในระยะเวลาขณะนั้นแต่การจัดประสบการณ์เป็นตารางเวลาที่กำหนดลักษณะกิจกรรมเปลี่ยนตามช่วงเวลาหนึ่งๆ เช่น เด็กๆอยากเรียนรู้เรื่องช้าง ครูจัดกิจกรรมเล่านิทาน เรื่องช้าง กิจกรรมศิลปะ วาดรูปช้าง

2. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมาย “มวลประสบการณ์ของเด็กในโรงเรียน” แนวความคิดของการจัดประสบการณ์ในความหมายนี้ คือ ทุกสิ่งทุกอย่างที่เป็นประสบการณ์ของเด็กในโรงเรียน มุ่งการสนองความต้องการของเด็กในด้านความเป็นมนุษย์ แนวการจัดประสบการณ์ให้เด็กนั้น เน้นเรื่องสิ่งแวดล้อมที่อยู่รอบตัวเด็ก กระบวนการกลุ่ม วิธีที่สมาชิกในกลุ่ม ปฏิบัติต่อกันและกัน การสื่อสารระหว่างกัน

3. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมาย “แผนสำหรับการสอน” แผนสำหรับการสอนเป็นแนวการจัดประสบการณ์ที่ส่วนมากผู้บริหารโรงเรียนจัดขึ้นเพื่อเป็นแนวทางการจัดประสบการณ์ให้ครูนำไปใช้ในห้องเรียน การวางแผนการสอนนี้ส่วนมากกำหนดระยะเวลาซึ่งอาจจะเป็นการวางแผนการสอนระยะสั้นหรือระยะยาว มีระดับของรายละเอียดแตกต่างกัน บางรูปแบบเน้นกระบวนการของการทำกิจกรรม บางแผนเน้นเนื้อหา และบางอย่างเน้นกระบวนการตั้งจุดมุ่งหมาย

4. หลักสูตรการศึกษาปฐมวัยในความหมาย “การจัดประสบการณ์เป็นหน่วยการเรียนรู้” แนวการจัดประสบการณ์ในความหมายนี้ หมายถึง การจัดประสบการณ์ไม่แบ่งเป็นรายวิชา แต่จัดประสบการณ์ให้เด็กเรียนเป็นเรื่อง หรือเรียกว่า หน่วย นำรายวิชาต่างๆ มาบูรณาการกัน แต่เรื่องแต่ละหน่วยจะประมวลทุกวิชา ทั้งเนื้อหา กิจกรรมให้เด็กเรียนรู้

5. หลักสูตรปฐมวัยในความหมาย “โปรแกรมการศึกษา” แนวการจัดประสบการณ์นี้ ใช้เป็นการจัดโปรแกรมการศึกษาที่มีแนวการสอนเฉพาะ อาทิโปรแกรมการจัดตามแนวของมอนเตสเซอรี โปรแกรมแฮดสตาร์ โปรแกรมการสอนแบบวอลดอร์ฟ ซึ่งชื่อของโปรแกรมมีความหมายบอกถึงความเกี่ยวข้องกับทฤษฎีแนวการจัดของโปรแกรมนั้นๆ

กระทรวงศึกษาธิการ (2546) ได้จัดทำหลักสูตรการศึกษาปฐมวัยโดยมีปรัชญาและหลักการ ดังนี้

การศึกษาปฐมวัยเป็นการพัฒนาเด็กตั้งแต่แรกเกิดถึง 5 ปี บนพื้นฐานการอบรมเลี้ยงดู และการส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ที่สนองต่อธรรมชาติและพัฒนาการของเด็กแต่ละคนตามศักยภาพภายใต้บริบทของสังคม-วัฒนธรรมที่เด็กอาศัยอยู่ ด้วยความรัก ความเอื้ออาทร และความเข้าใจของทุกคน เพื่อสร้างรากฐานคุณภาพชีวิตให้เด็กพัฒนาไปสู่ความเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์เกิดคุณค่าต่อตนเองและสังคม โดยมีหลักการว่าเด็กทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการอบรมเลี้ยงดูและส่งเสริมพัฒนาการ ตลอดจนการเรียนรู้ที่เหมาะสมด้วยปฏิสัมพันธ์ที่ดีระหว่างเด็กกับพ่อแม่ เด็กกับผู้เลี้ยงดู หรือบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และให้การศึกษาเด็กปฐมวัย เพื่อให้เด็กมีโอกาสพัฒนาตนเองตามลำดับขั้นของพัฒนาการทุกด้านอย่างสมดุลและเต็มศักยภาพโดยกำหนดหลักการดังนี้

1. ยึดหลักการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาที่เน้นเด็กเป็นสำคัญ โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคลและวิถีชีวิตของเด็กตามบริบทของชุมชน สังคม และวัฒนธรรมไทย
2. พัฒนาเด็กโดยองค์รวมผ่านการเล่นและกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย
3. จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้สามารถดำรงชีวิตประจำวันได้ อย่างมีคุณภาพและมีความสุข

4. ประสานความร่วมมือระหว่างครอบครัว ชุมชนและสถานศึกษาในการพัฒนาเด็ก การจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนสำหรับเด็กปฐมวัย หมายถึง การจัดให้เด็กได้รับประสบการณ์การเรียนรู้โดยผ่านการเล่น การเล่นของเด็กในวัยนี้นอกจากทำให้เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลินหรือเป็นผลทางด้านจิตใจแล้ว ยังเป็นผลทางกายและอื่นๆ การเล่นสอนให้เด็กเข้าใจถึงโลกภายนอก สังคม และวัฒนธรรมซึ่งจะต้องเผชิญต่อไปในชีวิตที่เติบโตเป็นผู้ใหญ่

เยาวพา เดชคุปต์ (2525:41) ได้กล่าวว่า การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กวัยก่อนเรียนควรจัดในลักษณะของ “การเล่นปนเรียน” ซึ่งสอดคล้องกับธรรมชาติของเด็กในวัยนี้มากที่สุด และในการสอนที่ควรจัดในรูปของการเตรียมความพร้อมหรือการจัดกิจกรรม เพื่อให้เด็กเกิดความคิดรวบยอดจากการเล่น การกระทำและการลงมือปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยตนเอง ในการจัดกิจกรรมไม่ควรเน้นการอ่านออกเขียนได้เป็นสำคัญ แต่ควรให้เด็กได้รับการฝึกการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาตนเองทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาไปพร้อมกัน

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2543:22 – 23) กล่าวว่า คำว่า “ประสบการณ์” ในการศึกษาปฐมวัยนั้นแท้จริงคือ คำว่าหลักสูตรนั่นเอง เหตุที่ไม่ใช้คำว่าหลักสูตรโดยตรงเป็นเพราะว่าหลักสูตรจะทำให้ครูไปให้ความสำคัญกับเนื้อหาและการจัดการเรียนการสอนอย่างมีแบบแผนที่เน้นการสอน

การอ่าน เขียน ท่องจำ เหมือนการเรียนรู้ระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ซึ่งไม่สอดคล้องกับวัยของเด็ก 6 ขวบแรก ที่ต้องการสร้างเสริมพัฒนาการและการเรียนรู้ตามวัย ซึ่งเชื่อว่าการใช้คำว่าประสบการณ์จะช่วยทำให้ครูพัฒนารูปแบบการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับหลักการศึกษาปฐมวัยมากขึ้น โดยเน้นการเรียนรู้โดยผ่านประสบการณ์การเล่น และการกระทำกิจกรรมตามวัยของเด็ก ซึ่งแต่ละขวบปีมีความต้องการพัฒนาการและวิธีการเรียนรู้ที่ต่างกัน แผนประสบการณ์จะช่วยทำให้ครูสามารถวางแผนทางที่บอกให้ครูทราบล่วงหน้าว่าครูจะสอนเรื่องอะไร อย่างไร ทำไม และสอนใคร โดยสอดคล้องตามหลักสูตรและนโยบายการศึกษาที่เปิดกว้างสำหรับครูให้วินิจฉัยและจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เหมาะสมกับเด็ก แต่ละอายุ สำหรับโรงเรียนเด็กเล็ก (Nursery school) และแต่ละชั้นเรียนสำหรับโรงเรียนอนุบาล (Kindergarten)

การสร้างหลักสูตรที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็กทุกด้านทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิมที่เด็กมีอยู่ และประสบการณ์ใหม่ที่เด็กจะได้รับต้องมีความหมายกับตัวเด็กเป็นหลักสูตรที่ให้โอกาสทั้งเด็กปกติ เด็กด้อยโอกาสและเด็กพิเศษได้พัฒนา รวมทั้งยอมรับในวัฒนธรรมและภาษาของเด็ก พัฒนาเด็กให้รู้สึกเป็นสุขในปัจจุบัน มิใช่เพียงเพื่อเตรียมเด็กสำหรับอนาคตข้างหน้าเท่านั้น

หลักสูตรส่งเสริมให้เด็กได้มีส่วนร่วมในการเรียนรู้ได้อย่างมีชีวิตชีวาและให้ได้รับประสบการณ์หลากหลายจากการทำกิจกรรมและการเล่น โดยให้สอดคล้องกับพัฒนาการของเด็กเกี่ยวกับชีวิตในชุมชนและในโลก หลักสูตรไม่ได้เป็นเพียงเป้าหมายของการจัดการเรียนการสอนหรือการกำหนดแผนการจัดกิจกรรมเท่านั้น หากยังรวมถึงตารางกิจกรรมประจำวันของเด็ก ในการนำหลักสูตรไปใช้กับเด็กควรใช้หลักที่ว่าเด็กเรียนรู้จากการกระทำด้วยตัวของเด็กเอง และจากประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรม ซึ่งจะเป็นการพัฒนาความคิดรวบยอดให้แก่เด็ก

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา จึงมีความสำคัญอย่างยิ่งเพราะเด็กในวัยนี้เป็นระยะสำคัญที่สุดของการพัฒนาทั้งทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ดังนั้น จึงจำเป็นจะต้องจัดกิจกรรมที่เหมาะสมให้กับเด็ก เพื่อกระตุ้นให้เกิดการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพของเด็กแต่ละคน โดยมีหลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กระดับก่อนประถมศึกษา ดังนี้ (กระทรวงศึกษาธิการ. 2540:23 – 24)

จิตตินันท์ เดชะคุปต์ (2544:5 – 6) ได้กล่าวถึงการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กไว้ว่าเป็นการจัดประสบการณ์และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการตอบสนองความต้องการตามวัย และความสนใจของเด็กเพื่อส่งเสริมพัฒนาการของเด็กแบบองค์รวมเป็นสำคัญ โดยเฉพาะสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี กิจกรรมมีลักษณะเน้นการเตรียมความพร้อมทางสุขภาพอนามัยและทักษะการช่วยตนเองในชีวิตประจำวัน ตลอดจนการเล่นเพื่อฝึกการใช้กล้ามเนื้อส่วนต่างๆของร่างกาย

หลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี จำเป็นต้องคำนึงถึงหลักสำคัญดังนี้
ธรรมชาติของเด็ก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ

- อายุของเด็ก อายุของเด็กบ่งถึงระดับพัฒนาการและความสามารถของเด็กที่แตกต่างกันไปตามวุฒิภาวะในแต่ละช่วงอายุ

- พื้นฐานอารมณ์ของเด็ก เด็กแต่ละคนมีพื้นฐานอารมณ์และการตอบสนองต่อสิ่งเร้าต่างๆแตกต่างกันไปตามลักษณะนิสัยส่วนบุคคล
- ภาวะสุขภาพของเด็ก สุขภาพของเด็กมีอิทธิพลต่อการโต้ตอบกับสิ่งเร้าและการปรับตัวของเด็กในสภาพแวดล้อมต่างๆ
- คุณลักษณะของผู้ดูแลเด็ก ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับ
 - อายุของผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปี ไม่ควรมีอายุต่ำกว่า 25 ปี
 - ความรู้และประสบการณ์ของผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กควรมีความรู้เรื่องได้รับการฝึกอบรม การอบรมเลี้ยงดูเด็กอายุต่ำกว่า 3 ปีมาโดยตรง หรือมีประสบการณ์การทำงานเลี้ยงดูเด็กมาก่อนอย่างน้อย 2 ปี
 - ภาวะสุขภาพของผู้ดูแลเด็ก ผู้ดูแลเด็กควรเป็นผู้ที่มีจิตใจรักเด็ก อ่อนโยน พุดจาไพเราะ มีความอดทน และความกระตือรือร้นในการเอาใจใส่ดูแลเด็ก

การจัดกิจกรรมสำหรับเด็กอายุ 3 – 5 ปี

จากการศึกษาเอกสาร เรื่องคู่มือการจัดประสบการณ์การเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัยของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2546:3– 5) ได้กล่าวถึงการจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย จะไม่จัดเป็นรายวิชา แต่จะจัดในรูปของกิจกรรมบูรณาการผ่านการเล่น เพื่อให้เด็กได้เรียนรู้จากประสบการณ์ตรง เกิดความรู้ ทักษะ คุณธรรม จริยธรรม รวมทั้งเกิดการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา เน้นเด็กเป็นสำคัญ สนองความต้องการ ความสนใจ ความแตกต่างระหว่างบุคคลและบริบทของสังคมที่เด็กอาศัยอยู่ ให้ความสำคัญทั้งกับกระบวนการและผลผลิต เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วม ประสบการณ์ที่จัดครอบคลุมประสบการณ์สำคัญและสาระที่เด็กควรเรียนรู้ที่กำหนดในหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 โดยคำนึงถึงการพัฒนาเด็กอย่างเป็นองค์รวม จัดขั้นตอนการเรียนรู้จากง่ายไปหายาก จากใกล้ตัวไปไกลตัว เกิดการเรียนรู้จากสื่อหรือแหล่งเรียนรู้ที่หลากหลาย ดำเนินการจัดประสบการณ์ตามกิจวัตรประจำวัน และแผนการจัดประสบการณ์ที่กำหนด แต่อาจปรับเปลี่ยนยืดหยุ่นตามสภาพที่เป็นจริง และความสนใจของเด็กไม่กำหนดตายตัวจนเกินไป แต่ทั้งนี้ต้องสอดคล้องกับหลักการและแนวทางในการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย

แนวทางการจัดประสบการณ์ ที่กำหนดไว้ในหลักสูตร เป็นดังนี้

1. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับจิตวิทยาพัฒนาการ คือ เหมาะสมกับอายุ วุฒิภาวะ และระดับพัฒนาการ เพื่อให้เด็กทุกคนได้พัฒนาเต็มศักยภาพ
2. จัดประสบการณ์ให้สอดคล้องกับลักษณะการเรียนรู้ของเด็กวัยนี้ คือ เด็กได้ลงมือกระทำเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ได้เคลื่อนไหว สำรวจ เล่น สังเกต สืบค้น ทดลอง และคิดแก้ปัญหาด้วยตนเอง
3. จัดประสบการณ์ในรูปแบบบูรณาการ คือ บูรณาการทั้งทักษะและสาระการเรียนรู้

4. จัดประสบการณ์ให้เด็กได้ริเริ่ม คิด วางแผน ตัดสินใจ ลงมือกระทำ และนำเสนอความคิดโดยผู้สอนเป็นผู้สนับสนุน อำนวยความสะดวก และเรียนรู้ร่วมกัน

5. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นกับผู้ใหญ่ ภายใต้สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ในบรรยากาศที่อบอุ่นมีความสุข และเรียนรู้การทำกิจกรรมแบบร่วมมือในลักษณะต่างๆ

6. จัดประสบการณ์ให้เด็กมีปฏิสัมพันธ์กับสื่อ และแหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลายและอยู่ในวิถีชีวิตของเด็ก

7. จัดประสบการณ์ที่ส่งเสริมลักษณะนิสัยที่ดีและทักษะการใช้ชีวิตประจำวันตลอดจนสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรมให้เป็นส่วนหนึ่งของการจัดประสบการณ์การเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง

8. จัดประสบการณ์ทั้งในลักษณะที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า และแผนที่เกิดขึ้นในสภาพจริง โดยไม่คาดการณ์ไว้

9. ให้ผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมในการจัดประสบการณ์ ทั้งการวางแผน การสนับสนุนสื่อการสอน การเข้าร่วมกิจกรรม และการประเมินผลพัฒนาการ

10. จัดทำสารนิทัศน์ ด้วยการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการ และการเรียนรู้ของเด็กเป็นรายบุคคล นำมาไตร่ตรองและให้ใช้เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาเด็ก และการวิจัยในชั้นเรียน

การจัดประสบการณ์การเรียนรู้ ว่าด้วยแนวทาง วิธีการ จัดประสบการณ์การเรียนรู้ให้กับเด็กปฐมวัย นำเสนอโดยตามขอบข่ายกิจกรรมประจำวันของหลักสูตรการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ซึ่งครอบคลุมกิจกรรม การพัฒนากล้ามเนื้อใหญ่ การพัฒนากล้ามเนื้อเล็ก การพัฒนาอารมณ์ จิตใจ และการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม การพัฒนาสังคมนิสัย การพัฒนาการคิด การพัฒนาภาษา และความคิดสร้างสรรค์ ซึ่งจะเสนอแนะถึงแนวทาง ทิศทางวิธีการจัดประสบการณ์ตามกิจกรรมย่อยๆ ที่กำหนดไว้ในขอบข่ายกิจกรรมประจำวัน ในหลักสูตรนำเสนอแบบความเรียงที่ละกิจกรรม ในทุกกิจกรรมจะระบุถึง

1. ความหมายของกิจกรรมหรือประสบการณ์
2. วิธีการจัดประสบการณ์
3. การจัดสภาพแวดล้อม
4. การจัดการเกี่ยวกับสื่อและแหล่งการเรียนรู้
5. บทบาทเด็ก
6. บทบาทครู
7. การประเมินผลพัฒนาการ

จากการศึกษาเอกสาร คู่มือ หลักสูตรระดับก่อนประถมศึกษา พ.ศ.2540 ของกรมวิชาการ (2540:23 – 24) ได้กล่าวถึงหลักการจัดกิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. กิจกรรมที่จัดควรคำนึงถึงตัวเด็กเป็นสำคัญ เด็กแต่ละคนมีความสนใจแตกต่างกัน จึงควรจัดให้มีกิจกรรมหลายประเภทที่เหมาะสมกับวัย ตรงกับความสนใจและความต้องการของเด็ก เพื่อได้มีโอกาสเลือกตามความสนใจและความสามารถ

2. กิจกรรมที่จัดควรมีทั้งกิจกรรมที่让孩子ทำเป็นรายบุคคล กลุ่มย่อย และกลุ่มใหญ่ ควรเปิดโอกาสให้เด็กเริ่มกิจกรรมด้วยตนเองตามความเหมาะสม

3. กิจกรรมที่ควรมีความสมดุล คือให้มีทั้งกิจกรรมในห้องเรียนและนอกห้องเรียน กิจกรรมต้องเคลื่อนไหวและสงบ กิจกรรมที่เด็กเริ่มและครูเริ่ม

4. ระยะเวลาในการจัดกิจกรรมควรมีความเหมาะสมกับวัย มีการยืดหยุ่นได้ตามความต้องการและความสนใจของเด็ก เช่น

วัย 3 ขวบ มีความสนใจสั้นประมาณ 8 นาที

วัย 4 ขวบ มีความสนใจอยู่ประมาณ 12 นาที

วัย 5 ขวบ มีความสนใจอยู่ได้ประมาณ 15 นาที

5. กิจกรรมที่จัดควรเน้นให้มีสื่อของจริงให้เด็กได้มีโอกาสสังเกต สำรวจ ค้นคว้า ทดลอง แก้ปัญหด้วยตนเอง มีโอกาสปฏิสัมพันธ์กับเด็กอื่นๆ และผู้ใหญ่

6. การจัดการศึกษาให้กับเด็กปฐมวัย จะต้องจัดประสบการณ์ให้เด็กลงมือกระทำ ได้สัมผัส สังเกต เปรียบเทียบ ทดลอง เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ทางสมองด้วยตัวของเด็กเอง กิจกรรมที่จัดควรจะเน้นที่ขั้นตอน กระบวนการที่ส่งเสริมการสังเกต การคิด การสื่อสารปฏิสัมพันธ์มากกว่า ผลงานที่ครูกำหนดเป็นเกณฑ์ว่าต้องทำได้ กิจกรรมที่จะทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้สูงสุดนั้นจะต้องเป็นกิจกรรมที่เด็กสนใจ ลงมือค้นคว้ากระทำด้วยตนเอง ครูเป็นผู้ชี้แนะและสนับสนุนคอยช่วยเหลือในขณะที่เด็กทำกิจกรรมที่เหมาะสมกับวัย กิจกรรมที่จัดจะต้องสอดคล้องกับพัฒนาการทุกด้านทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา และเป็นประสบการณ์ตรงจากการได้เล่น ลงมือปฏิบัติจริง และมีการกระทำร่วมกับบุคคลอื่น โดยเฉพาะกลุ่มเพื่อน เด็กและครูจะเป็นผู้ทำกิจกรรมร่วมกัน โดยการสัมผัส สำรวจ แยกแยะ เปรียบเทียบ ทดลอง สังเกต ได้ใช้หรือปฏิบัติจริง ไม่ใช่อยู่ที่การนำเนื้อหาหรือแนวคิดไปท่องจำ

ในการจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัยนั้น มีนักการศึกษาได้ให้แนวทางและขอบข่ายของการจัดกิจกรรมและประสบการณ์ไว้ดังนี้

ราซี ทองสวัสดิ์ (2533:82) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับหลักการจัดประสบการณ์และ กิจกรรมที่ส่งเสริมพัฒนาการของเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. การจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย มุ่งให้พัฒนาการเด็กทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา โดยจัดประสบการณ์ในรูปแบบกิจกรรมแทนการสอนเป็นวิชา

2. การพัฒนาเด็กให้ครบทุกด้านโดยไม่เน้นการสอนอ่าน – เขียนในระดับปฐมวัยนั้น จะไม่ทำให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับประถมศึกษาต่ำกว่าเด็กที่เรียน อ่าน – เขียน ในระดับประถมศึกษาแต่อย่างใด

3. ภาษาไทยและคณิตศาสตร์ในระดับประถมวัยนั้นเป็นเพียงขั้นพื้นฐานในขณะที่ ระดับประถมศึกษาจะเน้นทักษะการคิดคำนวณเป็นใหญ่

4. การจัดประสบการณ์แก่เด็กปฐมวัยนั้นจะยึดพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา เป็นหลักในการจัดทำแนวการจัดประสบการณ์ ซึ่งจะแตกออกมาเป็นรายการประสบการณ์ และเนื้อหาซึ่งจะใช้จัดทำเป็นแผนการจัดประสบการณ์ต่อไป

5. การจัดประสบการณ์แก่เด็กจะบังเกิดผลดีหากมุ่งพัฒนาเด็กทุกด้านยึดเด็กเป็นศูนย์กลาง จัดกิจกรรมให้หลากหลาย กล่าวคือ มีทั้งกิจกรรมสงบ กิจกรรมเคลื่อนไหว จัดทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน และควรจัดกิจกรรมให้เด็กได้พัฒนาเป็นรายบุคคลให้มากที่สุด

เด็กปฐมวัยนอกจากจะได้เรียนรู้ทางด้านสติปัญญาแล้ว ควรได้รับการปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม และเรียนรู้สิ่งอื่นๆ ที่เสริมสร้างพัฒนาการที่ตึงตามควบคู่กันไปด้วย ซึ่ง วาโร เฟิงส์วส์ดี (2544) ได้กล่าวไว้ว่า สัดส่วนของเวลาและกิจกรรมในแต่ละวันสามารถปรับเปลี่ยนและยืดหยุ่นได้ ขึ้นอยู่กับครูและสถานการณ์ในขณะนั้น ซึ่งครอบคลุมถึงกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. การพัฒนาทักษะพื้นฐานในชีวิตประจำวัน ฝึกทักษะเกี่ยวกับการช่วยเหลือ
2. การเล่นเสรี เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้เลือกและตัดสินใจด้วยตนเอง
3. การแสดงความรู้สึก เป็นการส่งเสริมให้เด็กได้ถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก ภายใน เช่น กิจกรรมศิลปะ กิจกรรมเคลื่อนไหวและจังหวะ
4. กิจกรรมด้านสังคม เป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กได้มีปฏิสัมพันธ์กับผู้อื่นให้เรียนรู้การทำงานร่วมกับผู้อื่น การแบ่งปัน และการแก้ปัญหา
5. กิจกรรมพัฒนากล้ามเนื้อ เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนากล้ามเนื้อเล็กและกล้ามเนื้อใหญ่ โดยการเคลื่อนไหว หรือใช้อวัยวะต่างๆ
6. กิจกรรมพัฒนาสติปัญญา เป็นกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กได้พัฒนากระบวนการคิด การเรียนรู้ของเด็ก

สื่อการเรียนการสอนนับว่าเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการจัดการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัยเป็นอย่างมาก เนื่องจากเด็กในวัยนี้เรียนรู้จากการมีปฏิสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมรอบตัว ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 5 ดังนั้น วัสดุอุปกรณ์ทุกชนิดจึงถือว่าเป็นสื่อการเรียนการสอนสำหรับเด็กปฐมวัยทั้งสิ้น

ราศี ทองสวัสดิ์ (2529:33) ได้แบ่งประเภทสื่อการเรียนการสอนสำหรับการจัดการศึกษาปฐมวัยไว้ตามลักษณะการใช้งานเป็น 3 ประเภท คือ

1. สื่อสำหรับเตรียมการสอนของครูเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความเข้าใจในหลักสูตร วิธีการสอนกิจกรรม และตัวเด็ก ซึ่งได้แก่ คู่มือครู หนังสือ เทป ภาพยนตร์ คู่มือและเอกสารประกอบการสอน
2. สื่อประกอบบทเรียนเป็นสื่อที่ใช้เพื่อกระตุ้นให้เด็กสนใจในบทเรียนยิ่งขึ้น แบ่งเป็นสื่อที่ได้มาจากการจัดหา เช่น สื่อที่มีตามธรรมชาติ พืช ผัก สัตว์ ไม้ หิน ดิน ทราย และสื่อที่ได้จากการประดิษฐ์ เช่น หุ่นประเภทต่างๆ ตุ๊กตาผ้า เกมการศึกษา
3. สื่อสำหรับการจัดสภาพแวดล้อมให้แก่เด็ก เป็นสื่อที่นำมาจัดเป็นมุมกิจกรรมสำหรับเด็ก

บริวเออร์ (Brewer. 2004:234) ได้เสนอแนวทางในการเลือกสื่อการเรียนการสอน ดังนี้

1. เลือกสื่อการเรียนการสอนที่สามารถใช้ได้หลายประสบการณ์
2. เลือกสื่อการเรียนการสอนที่ทนทานต่อการใช้ได้หลายประสบการณ์
3. เลือกสื่อการเรียนการสอนที่ตอบสนองกับวัตถุประสงค์หลายอย่าง เช่น บล็อก ซึ่งสามารถใช้ก่อสร้าง นับจำนวน แยกสี แยกรูปทรง ฯลฯ ได้
4. เลือกสื่อการเรียนการสอนที่สามารถใช้กับเด็กที่มีอายุและความสามารถที่ต่างกัน เช่น การเล่นเกมที่เด็กเล็กสามารถเล่นโดยการตวงจากภาชนะหนึ่งไปอีกภาชนะหนึ่ง ขณะที่เด็กที่โตขึ้นหน่อยสามารถใช้เล่นเพื่อการเปรียบเทียบปริมาณน้ำหนัก และเด็กโตสามารถเล่นเกมทรายในลักษณะที่ซับซ้อนมากขึ้น

5. เลือกสื่อการเรียนการสอนที่ปลอดภัยเมื่อแตกหักแล้วไม่เป็นอันตรายต่อเด็ก

ในการจัดการเรียนการสอนบุคลากรควรมีการวัดและประเมินผลเด็กเพื่อให้ได้ทราบว่าการจัดประสบการณ์ให้แก่เด็กบรรลุเป้าหมายเพียงใด การประเมินพัฒนาการและเรียนรู้ของเด็ก การประเมินเด็กก่อนประถมศึกษาวิธีวิธีการสังเกตเป็นส่วนใหญ่ครูจะต้องสังเกตและประเมินทั้งการสอนของตนและพัฒนาการเรียนรู้ของเด็กว่าได้บรรลุตามจุดประสงค์และเป้าหมายที่วางไว้หรือไม่ ผลที่ได้จากการสังเกตพัฒนาการ จากข้อมูลเชิงบรรยาย จากการรวบรวมผลงาน การแสดงออก ในสภาพที่เป็นจริง ข้อมูลจากครอบครัวของเด็ก ตลอดจนการที่เด็กประเมินตนเองหรือผลงาน สามารถบอกได้ว่าเด็กเกิดการเรียนรู้และมีความก้าวหน้าเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินพัฒนาการ จะช่วยครูในการวางแผนการจัดกิจกรรม ซึ่งให้เด็กเห็นความต้องการพิเศษของเด็กแต่ละคน ใช้เป็นข้อมูลในการสื่อสารกับพ่อแม่ ผู้ปกครองเด็ก และขณะเดียวกันยังใช้ในการประเมินประสิทธิภาพ การจัดการศึกษาให้แก่เด็กในวัยนี้ ได้อีกด้วย

กุลยา ตันติผลชีวะ (2547:12-13) กล่าวว่าไว้ว่า สำหรับเด็กปฐมวัย ไม่ใช่การ อ่าน คัด เขียน และคิดเลข เพราะการสอนเช่นนั้นเป็นการเร่งพัฒนาการเด็กให้เร็วไปกว่าธรรมชาติเด็กไม่สามารถทำได้ ซึ่งเป็นการสร้างให้เด็กเครียดและคับข้องใจ และเป็นการทำลายสุขภาพจิตของเด็ก โดยธรรมชาติพัฒนาการของเด็กจะเป็นไปอย่างต่อเนื่องจากง่ายไปสู่ความซับซ้อนพัฒนาการของเด็กแต่ละคนมีอัตราแตกต่างกันในแต่ละด้าน ประสบการณ์ที่เด็กได้รับจะเป็นองค์ความรู้สะสม ซึ่งต้องเกิดจากการเล่นหรือการทำกิจกรรม ประสบการณ์ที่ได้รับจากบ้าน หรือครูจัดขึ้น จะทำให้เด็กเรียนรู้ข้อความรู้ด้วยการซึมซับประสบการณ์จากการพูด การฟัง การสังเกตและการใช้ความคิด ขณะทำกิจกรรมและสัมผัสกิจกรรมที่เด็กได้รับนั้นต้องสอดคล้องกับระดับพัฒนาการของเด็กด้วย

การสอนเด็กปฐมวัยมิใช่การบอกเด็กให้ทำตามคำสั่งของครู หรือทำกิจกรรมที่ครูกำหนด แต่การสอนเด็กปฐมวัยคือการแนะแนว และอำนวยความสะดวกให้แก่เด็ก เพื่อให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ที่ครูจัด สิ่งแวดล้อมจะเป็นตัวกระตุ้นให้เกิดการอยากเรียนรู้ เด็กปฐมวัยเรียนรู้ได้ดีจากการลงมือปฏิบัติ ได้สัมผัส ได้ทดลอง และได้คิดแก้ปัญหา กิจกรรมการเรียนการสอนที่ครูจัดต้องมีความหลากหลาย และให้เวลาแก่เด็กมากพอ โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยซึ่งมี

ประสบการณ์ต้นทุนน้อย พัฒนาการทางปัญญายังไม่เป็นธรรมชาติ ครูต้องให้เด็กมีการสะสมประสบการณ์ต้นทุนด้วยตัวเอง โดยการจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่เด็กสามารถสัมผัสได้ คิดค้นหาคำตอบได้ด้วยตนเอง

ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า การจัดกิจกรรมและประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย คือ การจัดให้เด็กเรียนรู้ผ่านรูปแบบของการเล่น เพื่อให้เด็กได้รับประสบการณ์ตรง และเกิดทักษะในการเรียนรู้ชีวิต

3.3 ด้านบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย

บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยที่สำคัญที่สุด ในการที่จะพัฒนาเด็กให้มีพัฒนาการเป็นไปตามวัยได้อย่างเหมาะสม คือ ครู หรือผู้ดูแลเด็ก เพราะเป็นบุคคลที่อยู่ใกล้ชิดกับเด็กมากที่สุดเมื่อเด็กเข้ามาอยู่ในสถานศึกษาปฐมวัย ดังนั้นครูจึงต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะที่ดีทั้งทางด้านบุคลิกภาพ ความรู้ คุณธรรม

เบญญา แสงมลิ (2516) กล่าวว่า ถ้าครูเป็นผู้มีลักษณะดีเด็กย่อมจะเป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดีไปด้วย บุคลิกลักษณะของครูอนุบาล ควรมีดังนี้

ด้านบุคลิกภาพ

1. รักเด็ก ผู้ที่จะเป็นครูอนุบาลหรือทำหน้าที่เกี่ยวกับเด็กนั้นต้องมีนิสัยรักเด็กอย่างแท้จริง การรักเด็กเป็นความรู้สึกที่ละเอียดอ่อน ลึกซึ้ง มีเฉพาะบุคคล ต้องมีความสามารถเข้ากับเด็กและทำงานร่วมกับเด็กได้อย่างทั่วถึง โดยไม่เลือกที่รักมักที่ชัง
2. ยิ้มแย้มแจ่มใส ครูอนุบาลควรเป็นบุคคลที่ยิ้มแย้มง่าย มองดูร่าเริง แจ่มใส น่าพูด น่าเคารพคบหาสมาคมด้วย ทำให้ผู้อยู่ใกล้รู้สึกอบอุ่น
3. มีเมตตากรุณา ผู้ที่อยู่กับเด็กจะต้องเป็นผู้ที่เต็มไปด้วยความเมตตากรุณาถ้าครูปกครองเด็กด้วยความเมตตากรุณาก็จะทำให้จำทำให้เด็กกว้างง่ายและเป็นเด็กดี
4. อารมณ์ดี ผู้ที่อยู่กับเด็กจะต้องเป็นผู้ที่มีความสามารถควบคุมอารมณ์ได้ ไม่โกรธง่าย ไม่โมโหร้าย ไม่ตื่นตกใจจะตื่นเต้นจนเกินไป และมีอารมณ์ร่วมกับเด็กด้วย
5. ใจเย็น ครูอนุบาลต้องเป็นบุคคลที่ใจเย็น เนื่องจากอยู่กับเด็กเล็กๆ ปัญหาต่างๆ เกี่ยวกับเด็กจะมีอยู่เสมอจึงต้องหัดเป็นคนใจเย็นรู้จักรับฟังพิจารณาเรื่องราวและชี้แจงอย่างมีเหตุผล
6. ออดทน การอบรมดูแลเด็กนั้น ครูต้องฝึกตนเองให้มีความอดทน เพราะเด็กยังไม่สามารถเข้าใจและทำอะไรได้เท่ากับผู้ใหญ่ จึงต้องใช้เวลาและความอดทนอย่างมากในการฝึกอบรม
7. ขยัน ผู้ที่อยู่กับเด็กนั้นต้องเป็นผู้เอาใจใส่ต่อหน้าที่ไม่เบื่อง่ายในการทำงาน ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอไม่ดูตาย ขยันทำงานให้สำเร็จไปด้วยดี
8. ซื่อสัตย์ ครูอนุบาลต้องเป็นผู้ที่มีความซื่อสัตย์สุจริต มีความซื่อตรงต่อหน้าที่ของตน ซื่อตรงต่อผู้อื่น ซึ่งจะเป็นแบบอย่างให้เด็กประพฤติตาม

9. ยุติธรรม ผู้ที่สอนเด็กๆ ควรจะต้องเป็นผู้ที่มีความยุติธรรมอย่างยิ่ง การอยู่กับเด็กนั้นจะพบปัญหา ซึ่งเด็กกระทำอยู่เสมอ จึงควรพิจารณาอย่างรอบคอบตัดสินตามเหตุผลโดยวางตนเป็นกลางจริงๆ

10. ตัดสินใจดี ผู้ที่อบรมเด็กนั้นจะต้องเป็นผู้มีเหตุและผล มีความรอบคอบเมื่อมีปัญหาเกิดขึ้น

11. คล่องแคล่ว ว่องไว การอยู่กับเด็กเล็กๆ ซึ่งซุกซนและเคลื่อนไหวอยู่เสมอ นั้นครูอนุบาลจึงควรคล่องแคล่ว กระฉับกระเฉง สามารถติดตามเด็กได้ทันที

12. ทรวาดทรงและท่าทางดี ครูอนุบาลจึงควรฝึกในการนั่ง การเดิน การยืนให้ถูกต้อง ระมัดระวังทรวาดทรงของตนเองอยู่เสมอ เพื่อเป็นแบบอย่างของนักเรียน

13. วาจาสุภาพ ผู้ที่อยู่กับเด็กๆ นั้น ต้องระมัดระวังอย่างยิ่งในการพูด ด้วยเด็กนั้นอยู่ในระยะที่การเรียนรู้ทางภาษากำลังเจริญ การพูดต้องชัดเจน ไม่เบาหรือไม่ดังเกินไป น้ำเสียงไพเราะ ไม่กระโชกโฮกฮาก การพูดควรชัดถ้อยชัดคำ มีจังหวะในการพูดช้าแต่หนักแน่นเด็กจะจดจำสิ่งที่ได้ยินและพูดตาม

14. มีกิริยามารยาทดี ครูเด็กๆ ควรจะมีกิริยาเรียบร้อย รู้จักกาลเทศะ รู้จักมารยาทต่างๆ ที่ใช้ในสังคม เพื่อเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็กๆ

15. ให้ความอบอุ่นแก่เด็ก เด็กเล็กๆ นั้นยังต้องการควบคุมดูแลอย่างใกล้ชิด ครูสอนเด็กเล็กๆ ควรให้ความอบอุ่นแก่เด็กเสมือนคนในครอบครัวของเด็กเอง สิ่งนี้เป็นเครื่องช่วยให้เด็กอยากมาโรงเรียน

16. เข้าใจธรรมชาติและความต้องการของเด็ก ครูสอนเด็กเล็กๆ นั้นควรมีความรู้เกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กวัย 2 – 7 ปี สามารถส่งเสริมพัฒนาการด้านต่างๆ ของเด็กได้

17. ชอบศิลปะ ครูที่สอนเด็กอนุบาลนั้น ควรสามารถวาดเขียนได้ ร้องเพลงได้หรือทำการฝีมือได้ เล่นดนตรีได้ เหล่านี้จะช่วยสอนเด็กเล็กๆ ได้

18. สุขภาพดี ครูควรรักษาสุขภาพให้แข็งแรง ยิ่งอยู่กับเด็กเล็กมากเท่าใด ครูจะต้องระมัดระวังในเรื่องสุขภาพให้มาก และครูอนุบาลควรมีสุขภาพดี เนื่องจากต้องพูดต้องเคลื่อนไหวอยู่เสมอ บางทีก็เล่นกับเด็กด้วย

19. แต่งกายดี ครูที่อยู่กับเด็กควรแต่งกายให้น่าดู สะอาด เรียบร้อย เด็กๆ นั้นรักครู จึงชอบมองครูและจดจำสิ่งต่างๆ ของครูด้วยการที่เด็กได้เห็นสิ่งรอบตัวของเด็กดีงามมีระเบียบ เด็กก็จะเป็นผู้มีระเบียบไปด้วย

20. เข้ากับบุคคลอื่นได้ ครูอนุบาลนั้นไม่เพียงแต่เข้ากับเด็กได้ ควรจะฝึกให้เข้ากับบุคคลอื่นได้ด้วย เพราะครูอยู่กับเด็กนั้นจำเป็นต้องพบปะบุคคลอื่นอยู่เสมอ เช่น ผู้ปกครองเด็ก เจ้าหน้าที่โรงเรียน แพทย์ พยาบาล ตำรวจจราจร เป็นต้น

ด้านความรู้

ครูควรมีความรู้ด้วยวุฒิทางการศึกษาด้านปฐมวัย หรือได้รับการอบรมด้านปฐมวัย มีความเข้าใจในพัฒนาการเด็ก รู้จักแสวงหาความรู้ และนำความรู้มาใช้ประโยชน์ได้ทันการ เปลี่ยนแปลง ครูอนุบาลควรรู้จักการจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนการสอน ตลอดจนรู้จักการจัด ประสพการณ์ แก่เด็ก

1. ครูอนุบาลเป็นผู้ให้ความช่วยเหลือแนะนำ ควบคุมดูแลเด็ก เด็กวัยนี้จะทดลอง ความสามารถของตนเองอยู่แล้วถ้าครูช่วยย้ช่วยให้เด็กทำให้กำลังใจแก่เด็ก เด็กก็จะลงมือทำด้วยความ เต็มใจ ครูเป็นเพียงผู้ให้ความช่วยเหลือให้เด็กได้ทำกิจกรรมงานให้สำเร็จสมปรารถนา

2. ให้การอบรมเด็ก เด็กในวัยอนุบาลนี้ควรได้รับ “การอบรม” มากกว่า “การสอน” โดยครูเป็นผู้คอยชี้แจง ชักจูง และควบคุมอยู่ ให้เด็กรู้จักคิด รู้จักสังเกต รู้จักเปรียบเทียบ สามารถ ตัดสินใจพึ่งพาตนเองได้

3. ให้อิสรภาพแก่เด็ก การที่ครูใช้วิธีบังคับให้เด็กนั่งนิ่งๆ อย่างผู้ใหญ่เป็นการอบรม ที่ขัดกับจิตใจของเด็กในวัยนี้เป็นอย่างที่สุด แต่การให้อิสรภาพย่อมมีขอบเขต

4. ระวังดูแลความปลอดภัย เด็กเล็กๆ ที่ร่างกายแข็งแรง สุขสบายจะไม่อยู่นิ่ง ชอบเคลื่อนไหวอยู่เสมอ และยังไม่รู้จักระมัดระวังตัวได้เพียงพอ ด้วยเหตุนี้ครูอนุบาลต้องดูแลให้ อยู่ในสายตาอยู่เสมอ

5. ครูควรรู้จักดูแลจัดการเลี้ยงเด็กเพื่อให้เติบโตและสุขภาพดีโดย

- จัดการเรื่องการรับประทานอาหาร โดยจัดอาหารที่มีประโยชน์ และเหมาะสมกับเด็ก ให้รับประทาน 3 เวลา คือ สาย กลางวัน และบ่าย

- จัดเรื่องการนอนและการพักผ่อน จัดให้เด็กได้นอนหลังจากเล่นทุกครั้งและ นอนกลางวันประมาณ 2 ชั่วโมง

- จัดเรื่องการเล่น จัดให้เด็กได้เล่นในร่มและกลางแจ้งทุกวัน

- จัดเรื่องการขับถ่าย ให้เด็กได้ขับถ่ายเมื่อร่างกายต้องการ

- จัดเรื่องการรักษาความสะอาด ให้เด็กรู้จักล้างมือ ล้างหน้า และอาบน้ำ ใน การเลี้ยงดูครูต้องมีความรู้สึกรู้สึต่อเด็กเสมือนเป็นแม่ของเด็กเอง

6. ส่งเสริมความเจริญเติบโตในด้านต่างๆ ของเด็ก ถ้าเด็กได้รับการส่งเสริมที่ถูกทาง เด็กจะมีร่างกายแข็งแรง สมบูรณ์ จิตใจดี สติปัญญาเฉลียวฉลาด สามารถอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคมได้ดี

7. ปลูกฝังนิสัยที่งามเด็กเล็กอายุหนึ่งขวบถึงห้าขวบนี้เป็นระยะที่สำคัญที่สุดของชีวิต สิ่งใดที่ได้เห็นและได้ทำจะปลูกฝังเป็นนิสัยของเด็ก ถ้าบังเอิญสิ่งที่เด็กได้พบเห็นและกระทำนั้นเป็น สิ่งที่ดีงาม ได้ฝึกหัดและกระทำ เด็กก็จะมีนิสัยที่ดีตัวเด็กตลอดไป

8. ขัดเกลานิสัยที่ไม่ดี เด็กเล็กๆ ทุกคนที่อยู่ในชั้นอนุบาลจะมีนิสัยแตกต่างกัน บางคนขี้โมโห บางคนดื้อ การที่เด็กมีนิสัยเช่นนี้ ก็เพราะว่าผู้ใหญ่ที่อยู่กับเด็กอาจตามใจเด็กด้วยความ รัก หน้าที่ของครูอนุบาล คือ อาจต้องขัดเกลาให้สิ่งไม่ดีหมดไป ซึ่งต้องใช้เวลา ครูต้องฝึกอบรม อย่างสม่ำเสมอ ครูต้องมีความอดทน เมตตาปราณีต่อเด็ก

9. การเตรียมความพร้อมให้แก่เด็ก ครูอนุบาลมีหน้าที่สำคัญอย่างหนึ่งคือเตรียมสภาพร่างกายและจิตใจเด็กให้พร้อมที่จะรับการศึกษาในขั้นต่อไป

10. ให้เด็กมีความรู้เหมาะสมกับวัย เด็กทุกคนมีความอยากรู้อยากเห็นอยู่เสมอ ผู้ใหญ่มักจะมองในแง่ที่ว่าเด็กชอบทำลายข้าวของ แท้จริงแล้วเด็กต้องการเรียนรู้สิ่งนั้น สิ่งที่ต้องการเรียนรู้ นั่น คือ สิ่งที่เด็กพบเห็นตามธรรมชาติ สิ่งที่อยู่รอบตัว เด็กต้องการคำตอบที่ง่าย ๆ ไม่ลึกซึ้งทุกอย่างที่เด็กเรียนรู้ต้องเหมาะสมและมีประโยชน์ต่อเด็ก

ด้านคุณธรรม

ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญมากสำหรับครูอนุบาล เพราะเป็นแบบของเด็ก คุณธรรมต่างๆ ที่จำเป็นควรมีดังนี้

1. รักเด็กเมตตาเด็ก
2. ให้ความยุติธรรมต่อเด็กทุกคนปฏิบัติต่อเด็กอย่างเท่าเทียมกัน
3. ละเอียดยรอบคอบ
4. ขยันขันแข็ง
5. อดทนสู้งาน
6. รักความสะอาด เป็นระเบียบเรียบร้อย
7. มีเหตุผล
8. มีความรับผิดชอบต่องานในหน้าที่
9. ใจคอหนักแน่น
10. ยอมรับความจริง รักการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง
11. ซื่อสัตย์

12. วางตัวเข้ากับเด็กอย่างเหมาะสมซึ่งต้องเป็นไปได้อย่างเช่น พี่เลี้ยง นางพยาบาล แม่ หรือพ่อคนที่ 2 หรือผู้พิพากษา เป็นต้น

วาโร เฟ็งสวส์ดี (2544:189) กล่าวว่า บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย เป็นบุคคลที่มีความสำคัญต่อการจัดการศึกษาปฐมวัยเป็นอย่างมาก เพราะเป็นผู้มีบทบาทในการจัดประสบการณ์ และการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย โดยบุคลากรจะเป็นบุคคลที่ใกล้ชิดกับเด็ก ซึ่งเด็กจะเลียนแบบ บุคลิกภาพและพฤติกรรมต่างๆ

คลิด (วรรณพร กาญจน. 2540:14; อ้างอิงจาก Click. 1981) ได้เสนอว่า บุคลากรทางการศึกษาปฐมวัยควรมีความสามารถในการวางแผนและดำเนินการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กมีความสามารถในการสร้างบรรยากาศการเรียนรู้ โดยการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน มีความสามารถในการวัดผลและประเมินผลสำเร็จของเป้าหมายตามที่ได้ตั้งไว้ และมีความสามารถในการเลือกใช้สื่อและแหล่งของสื่อที่มีความหลากหลาย

มอริสัน (สุราณี รื่นพิทักษ์. 2545:23; อ้างอิงจาก Morrison. 1991) ได้กล่าวถึงบุคลากรในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยว่าประกอบด้วยบุคคลต่อไปนี้

1. นักการศึกษาปฐมวัย หมายถึง ผู้ที่ทำงานกับเด็กอายุ แรกเกิด – 8 ปี และมีเจตจำนงที่พัฒนาดตนเอง โดยเข้าร่วมโครงการอบรม ในการพัฒนาความรู้ และสมรรถนะทางการศึกษาปฐมวัย

2. ครูปฐมวัย หมายถึง ผู้รับผิดชอบการวางแผนและการจัดโปรแกรมสำหรับเด็กปฐมวัยในโรงเรียน นิเทศผู้ช่วยครู ผู้ดูแลเด็ก ปกติต้องสำเร็จการศึกษาด้านการศึกษามัธยมศึกษา หรือพัฒนาการเด็ก

3. ผู้ช่วยครู หมายถึง ผู้ทำหน้าที่วางแผนและจัดกิจกรรมให้กับเด็ก ดูแลเด็กและให้ความรู้แก่เด็ก

4. ผู้ดูแลเด็ก หมายถึง ผู้ทำหน้าที่ดูแลเด็กและช่วยครูให้การศึกษาแก่เด็ก

5. ผู้ปกครอง หมายถึง ผู้ให้การดูแลเบื้องต้นแก่เด็ก สนับสนุน ปกป้อง และแนะนำเด็กในฐานะผู้ปกครองและพร้อมร่วมมือกับครูและโรงเรียน

วโร เพ็งสวัสดิ์ (2544:14) ได้กล่าวถึงบทบาทหน้าที่ของบุคลากรทางการศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. บทบาทหน้าที่ในการสอน การสอนหรือการจัดประสบการณ์ให้กับเด็กปฐมวัย ถือเป็นหน้าที่หลักของครูปฐมวัย ก่อนที่จะจัดประสบการณ์ครูปฐมวัยจำเป็นต้องมีการเตรียมการในด้านต่างๆ เช่น เตรียมเนื้อหาหรือประสบการณ์ที่จะสอน เตรียมสภาพหรือบรรยากาศของห้องเรียน เป็นต้น ในระหว่างดำเนินการสอนครูปฐมวัยจะต้องจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดผู้เรียนเป็นสำคัญ ให้เด็กได้แสดงออก ได้ใช้ความคิดในการตัดสินใจและแก้ปัญหาด้วยตนเอง ซึ่งทำให้เด็กเกิดความพึงพอใจในบทเรียน เรียนด้วยความสนุกสนาน และสามารถนำเอาความรู้มาใช้ในการชีวิตประจำวันได้

2. บทบาทหน้าที่ในการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัยที่มีอายุระหว่าง 3 – 6 ปี เด็กวัยนี้ยังเล็กมากจำเป็นที่ครูปฐมวัยจะต้องอบรมเลี้ยงดู ปลูกฝังคุณธรรมจริยธรรมและระเบียบวินัยต่างๆ เพื่อให้เติบโตเป็นผู้ใหญ่ที่มีคุณภาพ

3. บทบาทและหน้าที่ในการควบคุมดูแลเด็กเล่น การเล่นถือเป็นการเรียนรู้ของเด็กปฐมวัย การให้เด็กเล่นถือเป็นโอกาสให้เด็กได้เรียนรู้สิ่งต่างๆ ด้วยตนเอง เด็กเล่นกิจกรรมต่างๆ ได้ตามความพอใจซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการให้แก่เด็กครบทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ จิตใจ ด้านสติปัญญาและด้านสังคม

4. บทบาทหน้าที่และงานธุรการในชั้นเรียน งานธุรการในชั้นเรียนปฐมวัย ได้แก่ บัญชีเรียกชื่อ การเขียนแผนการจัดประสบการณ์ หลักฐานการวัดและประเมินผลพัฒนาการ สมุดรายงานประจำตัวเด็ก แบบบันทึกพฤติกรรม หลักฐานเกี่ยวกับสุขภาพอนามัย เป็นต้น ซึ่งเป็นงานที่ครูปฐมวัยทุกคนต้องทำเพราะจะทำให้ได้ข้อมูลเกี่ยวกับตัวเด็ก ทำให้ทราบพัฒนาการให้ด้านต่างๆ ตลอดจนพฤติกรรมของเด็กร โดยครูปฐมวัยจะนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในการแก้ไข และพัฒนาเด็กปฐมวัยต่อไป

เคสเตอร์ (Kelster. 1977:18) ได้กล่าวถึงบุคลิกของผู้ดูแลเด็กไว้ดังนี้

1. เป็นผู้ที่คำนึงถึงความสำคัญของเด็ก
2. คำนึงถึงความแตกต่างของเด็กแต่ละคน
3. เอาใจใส่สิ่งซึ่งเด็กกำลังเรียนรู้
4. พุดคุยและเล่นกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ
5. ไวต่อความต้องการของเด็ก
6. ให้กำลังใจและสนับสนุนเด็กในขณะที่เด็กกำลังเรียนรู้ทักษะต่างๆ
7. เรียนรู้วิธีการที่ทำให้เด็กมีความสุข

โฮนิค (Honing. 1986:3-5) กล่าวว่า ครูหรือผู้ดูแลเด็กวัย 1-3 ปี จำเป็นต้องมีเพื่อนเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาความมั่นใจในตนเองของเด็กประกอบด้วย

1. การอุ้มและกอดเด็กด้วยความระมัดระวังและอ่อนโยน
2. การตีความพฤติกรรมได้อย่างถูกต้อง และตอบสนองได้ทันทั่วทั้งที่เมื่อสังเกตเห็นสัญญาณของความคับข้องใจ
3. การดูแลเด็กด้วยความรัก ความเอาใจใส่ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมพัฒนาการทางสติปัญญาของเด็กและพัฒนาความไว้วางใจต่อผู้ดูแล

สวามินาธาน (Swaminathan. 1988:35) กล่าวว่าครูหรือผู้ดูแลเปรียบเทียบกับแม่คนที่สองของเด็ก ดังนั้นครูหรือผู้ดูแลควรเป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบ รักเด็ก มีความกระตือรือร้น เอาใจใส่ต่อเด็ก มีความยืดหยุ่นสูง และมีความอดทนในการเรียนรู้เกี่ยวกับเด็กแต่ละคน ทั้งนี้เพราะเด็กในวัยต่ำกว่า 3 ขวบ มีความแตกต่างกันทั้งในด้านบุคลิกภาพและการปรับตัว

ดังนั้นสรุปได้ว่าบุคลิกการเป็นปัจจัยสำคัญอย่างยิ่งในการดำเนินงานในสถานศึกษาปฐมวัย ทั้งนี้บุคลิกการเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะกำหนดคุณภาพของโรงเรียน คือ การจัดทำหน้าที่รับผิดชอบของบุคลากร ซึ่งควรคำนึงถึงความรู้ ความสามารถ และอัตราส่วนที่เหมาะสม ซึ่งจะมีผลต่อการดูแลเด็กแต่ละคน

3.4 ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

เด็กปฐมวัยมีความสนใจต่อสิ่งต่างๆ ที่อยู่รอบตัว ชอบการสำรวจ ทดลอง ซึ่งเป็นธรรมชาติในการเรียนรู้ของเด็กในวัยนี้ สิ่งแวดล้อมทางกายภาพมีผลต่อพฤติกรรมและพัฒนาการของเด็ก สถานศึกษาสำหรับเด็กปฐมวัยเปรียบเสมือนบ้านที่สองของเด็กที่ทำการสอนอบรมและเลี้ยงดูเด็ก โดยคำนึงถึงหลักพัฒนาการของเด็กทั้ง 4 ด้าน เด็กวัยนี้จะใช้ชีวิตส่วนใหญ่ในสถานศึกษาโดยเฉพาะเวลากลางวัน มีครูพี่เลี้ยงและบุคลากรที่เกี่ยวข้องทำหน้าที่แทนพ่อแม่ของเด็กในการอบรมเลี้ยงดูเด็ก โดยเฉพาะเด็กปฐมวัยที่มีประสบการณ์ที่ครูให้สิ่งแวดล้อมรอบตัวคือ การเรียนรู้ของเด็ก

การจัดสภาพแวดล้อมในชั้นเรียน

ห้องเรียนสำหรับเด็กปฐมวัยควรมีขนาดใหญ่ ทั้งนี้เพราะเด็กต้องการเนื้อที่ในการทำงาน เคลื่อนไหวและอยู่ร่วมกันกับผู้อื่นได้โดยไม่รู้สึกอึดอัด การจัดสภาพแวดล้อมในห้องเรียนควรยืดหยุ่นได้ และมีชีวิตชีวา ภายในห้องเรียนควรจัดเป็นศูนย์การเรียนรู้ หรือมุมต่างๆ อาทิ มุมภาษา ซึ่งรวมถึงหนังสือนิทานต่างๆ และเทปสำหรับให้เด็กฟังนิทาน หรือเรื่องราวต่างๆ มุมบทบาทสมมติ มุมบล็อก มุมศิลปะ มุมดนตรี มุมคอมพิวเตอร์ มุมวิทยาศาสตร์ และมุมคณิตศาสตร์ เป็นต้น

การจัดสภาพแวดล้อมนอกชั้นเรียน

ประสบการณ์นอกชั้นเรียนถือว่าเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดสิ่งแวดล้อม เพื่อกระตุ้นการเรียนรู้ของเด็ก โปรแกรมการศึกษาปฐมวัยที่เหมาะสมกับพัฒนาการเด็ก คือ โปรแกรมที่ให้คุณค่าว่า ประสบการณ์เรียนรู้ทั้งภายในและภายนอกชั้นเรียนมีความสำคัญเท่าเทียมกัน ประสบการณ์กลางแจ้ง หรือภายนอกชั้นเรียนไม่ได้เป็นเพียงเวลาสำหรับให้เด็กวิ่งเล่นหรือพักผ่อนก่อนที่จะกลับเข้าไปสู่การเรียนในชั้นเรียน แต่ประสบการณ์ภายนอกชั้นเรียนจะให้รูปแบบการเรียนรู้ที่ต่างจากในชั้นเรียนแก่เด็ก

ในสนามเด็กเล่นเด็กต้องการโอกาสสำหรับการเสี่ยงและการท้าทายทางร่างกาย เด็กต้องการพื้นที่สำหรับการปีนป่าย การกระโดด การวิ่ง การขว้าง การเตะ การม้วนตัว การสไลด์ และการแกว่ง ด้วยเหตุนี้เด็กจึงต้องการอุปกรณ์ พื้นที่ และผู้ใหญ่ที่คอยให้คำแนะนำและกำลังใจ เพื่อให้เด็กสามารถทำกิจกรรมต่างๆดังกล่าวได้อย่างเหมาะสม

นอกเหนือจากการท้าทายทางด้านร่างกายต่างๆแล้ว สภาพแวดล้อมภายนอก ชั้นเรียนยังส่งเสริมการเรียนรู้ด้านอื่นๆอีก เช่น การค้นพบโดยผ่านการพูดคุย การปลูกต้นไม้ การสำรวจโดยผ่านการเล่นน้ำ เล่นทราย การหามุมเงียบๆ สำหรับนั่งพักผ่อนหรืออ่านหนังสือ เป็นต้น การพัฒนาความคิดสร้างสรรค์ของเด็ก อาจเกิดขึ้นโดยผ่านการทำกิจกรรมศิลปะกลางแจ้งและการเล่นน้ำ เล่นทราย ด้วยเหตุนี้การวางแผนกิจกรรมกลางแจ้งหรือภายนอกชั้นเรียนจึงถือว่ามีความสำคัญมาก

สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้จะต้องอยู่ในสภาพที่สนองความต้องการ ความสนใจของเด็กทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน ครูจะต้องจัดสภาพแวดล้อมให้เด็กได้อยู่ในที่ ที่สะอาด ปลอดภัย อากาศสดชื่น ผ่อนคลายไม่เครียด มีโอกาสออกกำลังกายและพักผ่อน มีสื่อวัสดุอุปกรณ์ มีของเล่นที่หลากหลายเหมาะสมกับวัยให้เด็กได้มีโอกาสเลือกเล่นเรียนรู้เกี่ยวกับตนเองและโลกที่เด็กอยู่ รวมทั้งพัฒนาการอยู่ร่วมกับคนอื่นในสังคม ดังนั้นสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียน จึงเป็นเสมือนหนึ่งสังคมที่มีคุณค่าสำหรับเด็กแต่ละคนจะเรียนรู้และสะท้อนให้เห็นว่าบุคคลในสังคมเห็นความสำคัญของการอบรมเลี้ยงดูและให้การศึกษาแก่เด็กระดับก่อนประถมศึกษา

บุญเยี่ยม จิตรคอน (2533:331) กล่าวว่า สภาพแวดล้อมนับว่ามีอิทธิพลและมีความสำคัญ แก่เด็กอย่างยิ่ง โดยเฉพาะเด็กปฐมวัย สถานที่ให้การศึกษาอบรมเด็กในระดับนี้ควรจัดเตรียมทั้ง สภาพภายในห้องเรียนและนอกห้องเรียน สิ่งของเครื่องใช้ อุปกรณ์ต่างๆ ควรมีให้เพียงพอ เหมาะสมกับวัยและความสนใจและตกแต่งให้น่าดู จัดวางไว้ให้เด็กได้เลือกเล่นอย่างสนุก เลือกใช้ และทดลองอย่างสะดวกสบาย ปลอดภัย สภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาควรจัดให้มีสภาพ คล้ายคลึงบ้านของเด็กให้มากที่สุด เพื่อเด็กจะได้มีความอบอุ่น มั่นใจ สนใจ รักและอยากมา สถานศึกษา สภาพภายนอกห้องเรียนควรตกแต่งให้สวยงามและให้ได้ประโยชน์ เช่น ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ และต้นไม้ใหญ่ เพื่อให้ร่มเงา เพื่อความสวยงาม และเพื่อความปลอดภัย พื้นสนามควร ปรับให้เรียบสม่ำเสมอ ปลูกหญ้าเพื่อความ สดชื่นน่าดู ควรดูแลความปลอดภัย ไม่มีเศษแก้ว เศษ ไม้ หินคม เพราะอาจจะเป็นอันตรายต่อเด็กได้ บริเวณสนามควรดูแลรักษาให้สะอาดเรียบร้อย มีที่ ทิ้งขยะเป็นสัดส่วน ในสนามควรมีเครื่องเล่นสนาม และเครื่องเล่นสำหรับเด็กได้ออกกำลังกาย นอกจากนี้ควรมีที่เลี้ยงสัตว์ที่ให้ความสวยงามและฝึกนิสัยเด็กให้มีความเมตตา กรุณา สัตว์

กรมวิชาการ (2540) ได้กล่าวถึงความสำคัญทาง การจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กวัย อนุบาล เป็น 2 ลักษณะ ดังนี้

1. สภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน

หลักสำคัญในการจัดต้องคำนึงถึงความปลอดภัย ความสะอาด ความเป็นตัวของ เด็กเอง ให้เด็กเกิดความรู้สึกอบอุ่น มั่นใจ และมีความสุข อาจแบ่งพื้นที่ให้เหมาะสมกับการ ประกอบกิจกรรม โดยแบ่งพื้นที่อำนวยความสะดวกสำหรับเด็กและครู พื้นที่ปฏิบัติการกิจกรรมและการ เคลื่อนไหว และพื้นที่จัดมุมประสบการณ์ หรือมุมเล่น

2. สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน

การจัดสภาพแวดล้อมภายในอาณาบริเวณรอบๆ โรงเรียน รวมทั้งจัดสนามเด็ก เล่น พร้อมเครื่องเล่นสนาม จัดระวางรักษาความปลอดภัยภายในบริเวณโรงเรียนและบริเวณนอก โรงเรียน ดูแลรักษาความสะอาดสิ่งต่างๆ เหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ส่งผลต่อการเรียนรู้และการ พัฒนา ของเด็ก

สุจินดา ขจรรุ่งศิลป์ (2543:10) ได้กล่าวถึงการ จัดสิ่งแวดล้อม เพื่อส่งเสริมพัฒนาการ เด็กนั้น ครูต้องมีความเข้าใจถึงวุฒิภาวะ (Maturation) ขั้นพัฒนาการต่างๆ ตลอดจนความต้องการ ของเด็กเพื่อเป็นแนวทางในการจัดสิ่งแวดล้อมที่เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็ก

นกเนตร ธรรมบวร (2546:176) กล่าวว่า การจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและ ภายนอกชั้นเรียนได้อย่างเหมาะสม ถือเป็นสำคัญของการพัฒนาหลักสูตรปฐมวัย ทั้งนี้เพราะ สภาพแวดล้อมเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนการสอนที่ช่วยให้ครูบรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายที่ตั้งไว้ ดังได้กล่าวไว้ในตอนต้นว่า ในการจัดสภาพแวดล้อมสำหรับเด็กปฐมวัยครู จำเป็นต้องวางแผนสำหรับเด็กแต่ละคน และเด็กเป็นกลุ่มใหญ่ นอกจากนั้น ครูจำเป็นต้องเข้าใจ ประสบการณ์ที่ผ่านมาและพัฒนาการของเด็ก รวมตลอดถึงส่งเสริมความคิดสร้างสรรค์และความ

เป็นตัวของตัวเองในเด็ก ครูและเด็กจะใช้เวลาอยู่ทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนด้วยเหตุนี้ครูจึงมีความจำเป็นที่จะต้องวางแผนการจัดสภาพแวดล้อมทั้งในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนอย่างเหมาะสมกับความสนใจ อายุ และพัฒนาการของเด็ก

อารมณ สุวรรณपाल (2537:78 – 79) ได้สรุปความสำคัญของการจัดสภาพแวดล้อมต่อเด็กปฐมวัยดังนี้

1. ช่วย让孩子ได้รับประสบการณ์ตรง ได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5
2. ช่วย让孩子ได้เรียนรู้ในการเข้าสังคม และอยู่ร่วมกับบุคคลอื่น ซึ่งจะเป็นพื้นฐานในการใช้ชีวิตต่อไปในสังคม
3. ช่วยกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากรู้อยากเห็น ค้นคว้า ทดลอง สังเกต คิดหาเหตุผล และแก้ปัญหา ซึ่งเป็นพื้นฐานของกระบวนการคิดของเด็กต่อไปในอนาคต
4. ช่วยส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านของเด็ก อันได้แก่ พัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา

ราศี ทองสวัสดิ์ (2526:167 – 168) ได้เน้นว่าการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนมีความสำคัญต่อเด็กปฐมวัยมาก ลักษณะการจัดห้องเรียนควรเป็นแบบประหยัด ไม่แยกห้องเล่น ออกไว้ต่างหาก แต่จะจัดรวมไว้ในห้องเรียน หากห้องเรียนขนาด 7 X 9 เมตร อาจใช้เป็นที่พักผ่อนอาหารและห้องนอนในห้องนี้ได้เลย แยกห้องเรียนเป็นส่วนๆ เพื่อจัดกิจกรรมต่างๆ

เบญญา แสงมลิ (2533:244) ได้ให้แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดสภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียนเด็กปฐมวัยไว้ดังนี้

1. สนามของสถานศึกษาปฐมวัย เป็นส่วนสำคัญในการพัฒนาการด้านร่างกายและอารมณ์ของเด็ก สถานศึกษาเด็กปฐมวัยจึงควรจัดให้มีทั้งสนามหญ้าและสนามเด็กเล่น
2. สวนที่มีอยู่ในสถานศึกษาเด็กปฐมวัย ช่วย让孩子รักธรรมชาติและไม่ทำลายธรรมชาติที่อยู่รอบตัวเด็ก การทำสวนจึงเป็นกิจกรรมที่จำเป็นสำหรับเด็กปฐมวัย รูปแบบที่นิยมจัดกัน ได้แก่ การจัดสวนแบบยกทรง และสวนแบบกระถาง
3. สถานศึกษาเด็กปฐมวัย มีหน้าที่ปลูกฝังให้เด็กมีใจเมตตา กรุณา และรักสัตว์ ไม่รังแกสัตว์ จึงควรจัดให้มีที่สำหรับเลี้ยงสัตว์ด้วย ส่วนมากจะจัดให้อยู่ใกล้กับสวน หรืออาจจะเลี้ยงสัตว์บางอย่างไว้ในห้องเรียน ถ้าสัตว์เหล่านั้นไม่ทำให้ห้องมีกลิ่นหรือสกปรก หรืออาจจัดแขวนกรงสัตว์ไว้ที่ระเบียงหน้าห้องเรียนก็ได้

สนามเด็กปฐมวัยควรจัดเป็นสองส่วน คือ 1. สนามหญ้า 2. สนามเด็กเล่น

3.1 สนามหญ้า สนามส่วนหนึ่งซึ่งปลูกหญ้า เป็นที่สำหรับเด็กวิ่งเล่นและเล่นกับเพื่อนอาจใช้เสมือนห้องเรียนเด็กก็ได้ เช่น ครูเล่านิทานที่สนาม เด็กวาดภาพที่สนาม สนามส่วนนี้ควรมีต้นไม้ใหญ่เพื่อให้ร่มเงากับเด็ก เด็กๆ ชอบนั่งเล่นและนอนเล่นในสนามหญ้า เด็กจะเป็นสุขที่ได้วิ่ง กระโดด ดูนก แมลง และธรรมชาติรอบๆ ตัวเขา สถานศึกษาบางแห่งที่มีเนื้อที่สนามกว้างริมสนามส่วนนี้อาจปลูกไม้ดอก ไม้ใบเป็นกอๆ ทำให้สนามสวยงาม และเด็กก็จะเบิกบานใจที่ได้เห็นธรรมชาติที่มีสีสันน่าชื่นชม

ในชนบทบางแห่งสนามไม่เป็นพื้นเรียบทั้งหมด บางส่วนอาจมีพื้นดินสูงเป็นเนินก็ควรปล่อยไว้บ้าง เด็กๆ ชอบปีนป่ายขึ้นลง เด็กจะสนุกสนานกับการวิ่งขึ้นลงเนิน บางทีก็กลิ้งตัวลงมา ทำให้เด็กได้ออกกำลังกาย เพียงแต่ระวังอย่าให้เนินนั้นมีสิ่งที่ทำให้เด็กสะดุดหกล้ม

3.2 สนามเด็กเล่น สนามส่วนนี้จะเป็นที่ซึ่งจัดตั้งเครื่องเล่นสนามของเด็ก เพื่อส่งเสริมให้เด็กได้เคลื่อนไหว ใช้กล้ามเนื้อใหญ่อันได้แก่ แขนขาและลำตัว เด็กชอบปีนป่ายและกระโดด ห้อยโหน เครื่องเล่นสนามของเด็กจึงมีลักษณะให้เด็กได้เล่นตามความต้องการโดยใช้แขนขาออกกำลัง

สถานศึกษาปฐมวัยส่วนมากมีเครื่องเล่นสนามดังนี้

3.2.1 ชิงช้า

3.2.2 สะพานเลื่อน

3.2.3 กระดานหก

3.2.4 ราวไต่

3.2.5 ราวโหน

3.2.6 โคร่งไม้

3.2.7 ม้าหมุน

3.2.8 เรือล้อ

3.2.9 บ่อทรายและเครื่องมือในการเล่น เช่น เสียมเล็กๆ ถังที่ตักทราย พิมพ์ ทำด้วยไม้หรือพลาสติก

3.2.10 อ่างใส่น้ำและของลอยน้ำพลาสติก เช่น เรือ เบ็ด ปลา เครื่องตวง เช่น ถ้วย ขวด กระป๋อง ฯลฯ

สิ่งที่ต้องคำนึงในการจัดตั้งเครื่องเล่นสนามสำหรับเด็กก็คือ เครื่องเล่นชนิดหนึ่งๆ จะต้องจัดตั้งให้ห่างกันพอสมควร มีเนื้อที่ซึ่งขณะที่เด็กหมู่หนึ่งกำลังเล่นก็จะไม่ไปโดนหรือชนเด็กหมู่อื่นที่กำลังเล่นเครื่องเล่นอย่างอื่นอยู่

ในการจัดห้องเรียน บริเวอร์ (Brewer. 2004:76) ได้ให้แนวทางในการจัดสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียนไว้ดังนี้

1. พื้นที่ภายในห้องเรียนสามารถปรับใช้ได้หลายกิจกรรม เนื่องจากห้องเรียนละสถานรับเลี้ยงเด็กบางแห่งมีพื้นที่จำกัด ดังนั้นพื้นที่ที่ใช้ต้องสามารถจัดกิจกรรมได้มากกว่าหนึ่งกิจกรรม เช่น มุมบิลบอร์ด สามารถใช้เป็นโต๊ะนิทานได้ในเวลาอื่น

2. กิจกรรมที่ใช้น้ำควรจัดให้อยู่ใกล้กับแหล่งน้ำให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ ซึ่งรวมถึงมุมศิลปะ มุมวิทยาศาสตร์ มุมน้ำ

3. กิจกรรมที่เงียบควรตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน เพื่อที่เด็กต้องการทำงานเงียบๆ สามารถเข้ามาใช้ได้ แต่ “ความเงียบ” ไม่ได้หมายถึงเด็กไม่สามารถพูดได้ แต่หมายถึงกิจกรรมในมุมหนังสือ มุมการเขียน มุมการฟัง ที่ใช้เสียงในการทำงานน้อยกว่ากิจกรรมในมุมอื่น

ขวัญจิรา ภูสังข์ (2543:52) กล่าวถึงสภาพแวดล้อมของโรงเรียนอนุบาลไว้ว่าที่ตั้งและบริเวณโรงเรียน ถ้าจัดได้เหมาะสม จะสามารถส่งเสริมพัฒนาการเด็กทั้งด้านจิตใจ อารมณ์ และสังคม

สรุปได้ว่า สภาพแวดล้อมทางกายภาพทั้งภายในและภายนอกมีอิทธิพลต่อการเจริญเติบโตและพัฒนาการของเด็กปฐมวัย ซึ่งสถานศึกษาปฐมวัยต้องคำนึงถึงและเตรียมให้พร้อมเพื่อให้เด็ก ๆ ได้เรียนรู้อย่างสะดวก สะอาด ปลอดภัย และมีความสุขเมื่ออยู่ในสถานศึกษา

3.5 ด้านการบริการ

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน (2536:19) ได้ให้ความหมายของการบริการ นักเรียนว่าการบริการนักเรียนเป็นส่วนหนึ่งของงานกิจการนักเรียน ซึ่งจัดบริการให้นักเรียนวัยอนุบาล เพื่ออำนวยความสะดวกปลอดภัย และให้ผลเต็มที่ต่อการเพิ่มพูนความสมบูรณ์และประสบการณ์ชีวิตโดยตรงแก่นักเรียนอย่างทั่วถึงนอกเหนือจากกิจกรรมการเรียนการสอน การบริการนักเรียน ได้แก่ การจัดบริการด้านโภชนาการ การจัดบริการด้านสุขภาพอนามัยและการจัดบริการด้านความปลอดภัยของนักเรียน

1. ด้านโภชนาการ

การดูแลด้านโภชนาการ สุขอนามัยและความปลอดภัยสำหรับเด็กปฐมวัยเป็นสิ่งจำเป็นอย่างยิ่ง เนื่องจากช่วงปฐมวัยเป็นช่วงที่ร่างกายและสมองของเด็กมีการพัฒนาอย่างรวดเร็ว ผู้ปกครองและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็ก ควรจะตระหนักถึงความสำคัญและส่งเสริมให้เด็กได้รับการดูแลทางด้านโภชนาการ สุขอนามัยและความปลอดภัยที่ดีเพื่อเป็นการวางรากฐานของการมีสุขภาพร่างกายที่ดีต่อไปในอนาคต

ในการบริการด้านโภชนาการเด็กจะต้องได้รับอาหารและของว่างในแต่ละวันที่มีปริมาณและคุณภาพตามหลักโภชนาการ ควรมีการบันทึกและติดรายการอาหารในแต่ละวันไว้ในที่ที่ผู้ปกครองสังเกตเห็นชัดเจน สำหรับอาหารที่เด็กนำมาจากบ้านต้องเก็บไว้อย่างดีจนกว่าจะถึงเวลาอาหาร และอาหารจะต้องถูกเตรียมในที่ที่สะอาด ปราศจากเชื้อโรคและภาชนะที่ใช้ต้องไม่เป็นอันตราย การปรุงอาหารจะต้องปรุงให้สุก ถูกสุขอนามัยและรักษาคุณค่าของอาหารไว้ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน. 2525)

วรารักษ์ รักวิจัย (สุรัสวดี กองสุวรรณ. 2539; อ้างอิงจาก วรารักษ์ รักวิจัย. 2533) ดังนี้

1. หัดให้เด็กรับประทานอาหารที่มีประโยชน์ทุกชนิด เพื่อที่ร่างกายของเด็กจะได้รับสารอาหารครบถ้วน และเพียงพอับความต้องการของร่างกาย โดยจัดอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการให้แก่เด็ก

2. หัดให้เด็กรับประทานอาหารแปลกๆ ที่เด็กไม่เคยกินมาก่อน เช่น ผักใบเขียว มะเขือเทศ เครื่องในสัตว์ต่างๆ โดยเริ่มในครั้งละน้อยๆ และไม่ควรบังคับให้เด็กกินเมื่อเด็กไม่ชอบ ควรใช้วิธีดัดแปลงวิธีปรุงอาหาร และเปลี่ยนแปลงรสชาติอาหารนั้นใหม่ให้เหมาะสมกับเด็ก

3. หัดให้เด็กรับประทานอาหารทั้ง 3 มื้อ

4. ฝึกให้เด็กคุ้นเคยกับอาหารชนิดใหม่ๆ โดยทำให้เด็กได้กินบ่อยขึ้น
5. จัดอาหารให้น่ารับประทาน อาหารที่จัดให้เด็กควรมีสีสันบ้าง โดยใช้อาหารที่มีสีธรรมชาติ เช่น ใช้ผักสีต่างๆ เพื่อกระตุ้นให้เด็กเกิดความอยากอาหาร
6. ลักษณะและรสชาติของอาหารของเด็กควรเป็นอาหารที่ย่อยง่าย ไม่เหนียว หรือแข็งจนเกินไป ไม่จำเป็นต้องสับอาหารให้ละเอียด เพื่อฝึกให้เด็กใช้ฟันเคี้ยวอาหาร รสชาติของอาหารควรเป็นรสอ่อน ไม่เปรี้ยวจัด เค็มจัด หวานจัด หรือมีรสเผ็ด
7. จัดอาหารว่างให้เด็กในตอนเช้าหรือบ่าย
8. บรรยากาศและสิ่งแวดล้อม บรรยากาศในการรับประทานอาหารมีความสำคัญในการปลูกฝังนิสัยการบริโภคอย่างมาก ขณะกินอาหารไม่ควรดูหรือว่าเด็ก เพราะจะทำให้เด็กมีความรู้สึกไม่ดีต่ออาหาร บรรยากาศในการกินอาหารไม่ควรเคร่งเครียด แต่ควรมีระเบียบพอสมควร ควรหัดให้เด็กนั่งกินอาหาร ให้เป็นที่รู้จักมารยาทในการกิน
9. ผู้ใหญ่ควรเป็นแบบอย่างที่ดีแก่เด็ก พ่อแม่ควรจัดให้เด็กกินอาหารพร้อมกับผู้ใหญ่ เพื่อจะได้หัดให้เด็กกินอาหารชนิดต่างๆ ที่กินในครอบครัว พ่อแม่ควรเป็นตัวอย่างที่ดีในการกินอาหารที่มีประโยชน์แก่ร่างกาย สอนมารยาทในการรับประทานอาหาร และสอนให้เด็กช่วยเหลือตนเอง
10. สร้างสุขนิสัยที่ดี การมีสุขนิสัยที่ดีในการกินอาหารจะช่วยให้อวัยวะย่อยและดูดซึมอาหารได้ดีขึ้น ควรสอนให้เด็กเคี้ยวอาหารให้ละเอียด และการกินอาหารที่ถูกสุขลักษณะจะเป็นนิสัย เช่น กินอาหารที่สะอาดไม่มีแมลงวันตอม ภาชนะที่ใช้สะอาด กินอาหารที่หุงต้มจนสุก อาหารที่ไม่มีสีฉูดฉาด และล้างมือให้สะอาดก่อนกินอาหารทุกครั้ง
11. หัดให้เด็กดื่มนม หรือน้ำผลไม้ ไม่ควรให้เด็กดื่มน้ำชา กาแฟ
12. จัดอาหารประเภทลูกกวาด ลูกอม น้ำหวานหรือน้ำอัดลม เพราะอาหารเหล่านี้มีรสหวาน ทำให้เด็กไม่หิว แต่จะมีการเบียดอาหารแทน และยังทำให้เกิดโรคฟันผุ

จากการศึกษาเอกสารเรื่อง สุขภาพอนามัยสำหรับเด็กก่อนประถมศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ (2541:102 – 106) พบว่า เด็กทุกคนต้องการอาหารที่มีประโยชน์ มีสารอาหาร แร่ธาตุต่างๆ เพียงพอกับความต้องการของร่างกายและเด็กควรได้รับการเรียนรู้เกี่ยวกับนิสัยการรับประทานอาหารที่ถูกต้องด้วย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2542:24 – 26) ได้กล่าวถึงโภชนาการว่า อาหารที่เด็กได้ต้องสมดุลทั้งคาโบไฮเดรต โปรตีน ไขมัน วิตามิน และแร่ธาตุ มีปริมาณเพียงพอกับกลไกการทำงานของร่างกาย การเจริญเติบโต กิจกรรมทางกายและพัฒนาการตามวัย

สรุปได้ว่า การจัดบริการด้านโภชนาการ เป็นปัจจัยหนึ่งที่สามารถสร้างเสริมให้เด็กมีพัฒนาการและเจริญเติบโตได้อย่างมีคุณภาพ

2. ด้านสุขภาพอนามัย

งานบริการด้านสุขภาพอนามัยเป็นงานหนึ่งซึ่งสถานศึกษาปฐมวัยต้องจัดบริการให้เด็ก เพื่อเป็นการส่งเสริมให้เด็กมีสุขภาพดี เจริญเติบโต และพัฒนาไปอย่างเหมาะสม

เบญจา แสงมลิ (2545:41) กล่าวว่า สุขภาพ คือ สถานะของร่างกาย สติปัญญาและความเป็นอยู่ทางสังคม และขึ้นอยู่กับปฏิกิริยสัมพันธ์ของสิ่งเหล่านี้ สุขภาพเปลี่ยนแปลงได้ กิจกรรมที่จัดให้เด็กไม่จำกัดเฉพาะการตรวจสุขภาพ แต่ควรเปิดโอกาสให้ฝึกและหาความรู้ กิจนิสัย เจตคติ และเข้าร่วมกิจกรรมที่จัดไว้อย่างถูกสุขลักษณะ

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2534:12) ยังได้เสนอแนวปฏิบัติในการดูแลสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยให้แก่เด็กไว้ดังนี้

1. ชี้แนะหนักและวัดส่วนสูงของเด็กและเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อช่วยให้ทราบอัตราการเจริญเติบโตของเด็ก และสามารถให้ความช่วยเหลือเมื่อเด็กเกิดปัญหาสุขภาพได้ทันทั่วทั้ง

2. ดูแลรักษาความสะอาดร่างกายของเด็กอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้เด็กมีสุขภาพร่างกายแข็งแรงปราศจากโรคภัยไข้เจ็บ ซึ่งมีข้อควรปฏิบัติดังนี้

- 2.1 อาบน้ำวันละ 2 ครั้ง ในเวลาเช้าและเย็น ฟอกสบู่ทุกส่วนของร่างกายและล้างด้วยน้ำสะอาด และเช็ดตัวให้แห้ง

- 2.2 สระผมอย่างน้อยสัปดาห์ละ 1-2 ครั้ง ด้วยยาสระผม แล้วล้างให้สะอาด เช็ดให้แห้งด้วยผ้าสะอาด

- 2.3 ตัดเล็บมือและเล็บเท้าให้สะอาดอยู่เสมอเพื่อไม่ให้เป็นที่สะสมของเชื้อโรค

- 2.4 ล้างมือ และเท้าให้สะอาดอยู่เสมอ โดยเฉพาะบริเวณง่ามมือ ง่ามเท้า และเช็ดให้แห้ง

- 2.5 ตรวจและรักษาความสะอาดของฟัน ควรนำเด็กไปตรวจสุขภาพฟันทุก ๆ 6 เดือน เพื่อป้องกันฟันผุ

3. ป้องกันเด็กจากโรคภัยไข้เจ็บและอุบัติเหตุต่างๆ

4. รักษาพยาบาลเมื่อเด็กเจ็บป่วย หรือบาดเจ็บจากอุบัติเหตุอย่างถูกวิธี

5. จัดให้เด็กพักผ่อนอย่างเพียงพอแก่ความต้องการของร่างกาย รวมทั้งให้เด็กได้พักผ่อนด้วยวิธีการอื่นๆ เช่น การฟังเพลง การอ่านหนังสือ การฟังวิทยุ ดูโทรทัศน์ในรายการที่เหมาะสมสำหรับเด็กและในเวลาที่เหมาะสมพอควร

6. ให้โอกาสเด็กได้เล่น ออกกำลังกาย เพื่อความสนุกสนาน เพลิดเพลินและผ่อนคลายอารมณ์ พร้อมทั้งจัดอุปกรณ์เล่นที่เหมาะสม เช่น ลูกบอล ตุ๊กตา ห่วงยาง เป็นต้น

7. จัดหาเสื้อผ้าเครื่องนุ่งห่มที่จำเป็นให้แก่เด็กอย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับฤดูกาล ตลอดจนดูแลรักษาให้สะอาดเรียบร้อยอยู่เสมอ

อารมณ สุวรรณपाल (2537:129 - 130) กล่าวถึงขอบข่ายการบริการด้านสุขภาพอนามัยไว้ดังนี้

1. การตรวจสุขภาพ การตรวจสุขภาพเป็นการบริการในขั้นเริ่มแรกที่เด็กปฐมวัยเข้ามาในสถานศึกษาปฐมวัยจนจบการศึกษา การตรวจสุขภาพในระยะเริ่มแรกเป็นการตรวจหาข้อบกพร่องหรือความผิดปกติของสุขภาพเด็กปฐมวัย ซึ่งถ้าพบจะง่ายต่อการรักษาและป้องกันการตรวจสุขภาพในที่นี้ หมายถึง การตรวจความสะอาดของร่างกาย การวัดสายตา การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง และการตรวจสุขภาพฟัน บุคลากรที่เกี่ยวข้องและทำหน้าที่รับผิดชอบมีหลายฝ่ายดังนี้

1.1 การตรวจสุขภาพโดยแพทย์ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาควรรับผิดชอบในการจัดเวลาตามโอกาสและความเหมาะสม

1.2 การตรวจสุขภาพฟันโดยทันตแพทย์ เด็กปฐมวัยเป็นวัยที่ฟันผุมาก เป็นผลต่อสุขภาพเด็ก ดังนั้นสถานศึกษาควรให้มีการตรวจฟันปีละ 1 – 2 ครั้ง

1.3 การตรวจสุขภาพโดยเจ้าหน้าที่อนามัย หรือพยาบาล สถานศึกษาควรจัดเวลาหรือกำหนดเวลา โดยการประสานงานกับเจ้าหน้าที่อนามัยหรือพยาบาล เพื่อให้ตรวจสุขภาพเด็กปฐมวัยเป็นประจำ

1.4 การตรวจสุขภาพโดยครู ครูเป็นผู้ใกล้ชิดกับเด็กมาก ครูควรสังเกตและตรวจสุขภาพเด็กเป็นประจำทุกเช้าก่อนเริ่มกิจกรรม

การตรวจสุขภาพเด็กปฐมวัยโดยครู ควรทำทุกวันเพื่อเป็นการป้องกันมิให้เด็กที่เจ็บป่วย หรือเป็นโรคมียโอกาสแพร่เชื้อต่อเด็กอื่น การตรวจสุขภาพที่ต้องทำอีกงานหนึ่ง คือ การชั่งน้ำหนักและวัดส่วนสูง การชั่งน้ำหนักวัดส่วนสูงของเด็กกระทำภาคการศึกษาละ 2 ครั้ง เพื่อเป็นการ "เฝ้าระวัง" ภาวะโภชนาการของเด็กด้วย ในการตรวจสุขภาพเด็กปฐมวัย ครูควรบันทึกผลการตรวจและประวัติสุขภาพไว้ในบัตรสุขภาพ บัตรสุขภาพนี้ควรเก็บรักษาไว้ห้องเรียน เพื่อสะดวกในการใช้ของครู

2. บริการน้ำสะอาด สถานศึกษาปฐมวัยควรจัดให้มีน้ำดื่มน้ำใช้สะอาด การบริการด้านน้ำดื่มน้ำใช้ ผู้บริหารควรจัดเก็บน้ำที่สะอาดไว้สำหรับดื่ม ในปัจจุบันเครื่องกรองน้ำเป็นสิ่งจำเป็น ผู้บริหารควรจัดซื้อไว้บริการนอกจากน้ำดื่มสถานศึกษาจำเป็นต้องมี น้ำใช้สำหรับปรุงอาหารทำความสะอาดร่างกายและน้ำในห้องน้ำห้องส้วมที่สะอาด ภาชนะสำหรับดื่มควรเป็นภาชนะส่วนตัว ไม่ควรใช้ร่วมกัน

3. การจัดห้องพยาบาลและการปฐมพยาบาล สถานศึกษาเป็นสถานที่ที่เด็กใช้เวลาอยู่เป็นเวลายาวนาน เด็กมีโอกาสดำเนินอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยได้ สถานศึกษาปฐมวัยควรจัดห้องหรือสถานที่ที่เป็นห้องพยาบาล เพื่อเป็นการให้บริการปฐมพยาบาลแก่เด็ก หรือเป็นที่พักเมื่อเวลาเจ็บป่วย ภายในห้องควรจัดอุปกรณ์ให้ครบทั้งตู้ยา ยา เติงที่สะอาด อุปกรณ์การปฐมพยาบาล

4. การควบคุมโรคติดต่อ การป้องกันและควบคุมโรคติดต่อในสถานศึกษาปฐมวัย เป็นการป้องกันโรคติดต่อที่เกิดขึ้นภายในสถานศึกษา มิให้แพร่กระจายไปยังเด็กอื่นๆ หรือแพร่กระจายไปยังบ้าน

5. การจัดสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษา เป็นงานที่ผู้บริหารสถานศึกษาปฐมวัย ต้องรับผิดชอบจัดการดูแล ควบคุม ปรับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาให้อยู่ในสภาพที่ดี สะอาด ถูกสุขลักษณะ มีระเบียบเรียบร้อย ซึ่งเป็นการลดอุบัติเหตุ สภาพแวดล้อมที่ดีมีสุขลักษณะช่วยให้เด็กมีสุขภาพจิตดีและมีสุขภาพร่างกายดีตามไปด้วย สิ่งแวดล้อมในที่นี้หมายถึง ห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณภายในและนอกอาคาร แสงสว่าง อากาศ ที่สำหรับดื่ม น้ำและกักเก็บน้ำที่สะอาด

เด็กควรได้รับภูมิคุ้มกันที่ตรงตามเวลาที่แพทย์กำหนดเป็นระยะ ครูควรได้ตรวจสอบดูแลและแนะนำให้ผู้ปกครองถือปฏิบัติในการนำเด็กไปฉีดวัคซีนอย่างเคร่งครัด (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ. 2541:107)

การจัดการบริการด้านสุขภาพอนามัย เป็นหน้าที่สำคัญของสถานศึกษาปฐมวัย เพราะการที่เด็กมีสุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ย่อมนำไปสู่การมีชีวิตที่มีคุณภาพ ดังนั้นสถานศึกษาปฐมวัยทุกแห่งควรมีการส่งเสริมการดูแลสุขภาพเด็กให้ถูกต้องถูกสุขลักษณะ

3. ด้านความปลอดภัย

อารมณ สุวรรณपाल (2537:137–138) กล่าวถึงขอบข่ายของการบริการด้านความปลอดภัย ตลอดจนแนวทางการบริการด้านความปลอดภัยในสถานศึกษาปฐมวัย ดังนี้

1. การบริการด้านความปลอดภัยระหว่างเดินทาง ซึ่งครอบคลุมถึงความปลอดภัยในเรื่องการข้ามถนน การขึ้นลงรถโดยสาร การขึ้นลงรถโรงเรียน ความปลอดภัยขณะทัศนศึกษา

2. การบริการความปลอดภัยในสถานศึกษา ความปลอดภัยในสถานศึกษา ครอบคลุมถึงความปลอดภัยนอกห้องเรียนและภายในห้องเรียน ความปลอดภัยนอกห้องเรียน ครอบคลุมถึงความปลอดภัยที่สถานศึกษาบริการแก่เด็ก เมื่อเด็กที่อยู่ที่สนามเด็กเล่น ห้องอาหาร ห้องน้ำ ห้องส้วม บริเวณสถานศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงความปลอดภัยในการขึ้นและลงบันได ส่วนความปลอดภัยในการใช้วัสดุ อุปกรณ์ โต๊ะ ม้านั่ง และอุปกรณ์ต่างๆ ที่อยู่ในห้องเรียน

3. การบริการความปลอดภัยจากบุคคล ความปลอดภัยจากบุคคลเป็นเรื่องละเอียดอ่อนที่ทางสถานศึกษาต้องคำนึงถึง ความปลอดภัยนั้นเป็นความปลอดภัยจากมิชฌาชีพหรือบุคคลอื่นที่มีใช้ผู้ปกครอง หรือผู้มีสิทธิ์รับเด็ก หรือในกรณีที่พ่อแม่แยกกัน หรือหย่าขาดจากกันตามกฎหมาย ต้องให้มีความชัดเจนว่าฝ่ายใดเป็นผู้ปกครองเด็กโดยชอบธรรมและถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งผู้ปกครองนั้นยินยอมให้เด็กออกจากสถานศึกษาไปกับอีกฝ่ายหนึ่ง กรณีนี้สถานศึกษาต้องดูแลให้ความปลอดภัยแก่เด็ก เพราะในบางครั้งการขัดแย้งระหว่างพ่อแม่ของเด็กต่อหน้าเด็ก ทำให้เด็กหวาดกลัวและสร้างปัญหาทางจิตใจให้แก่เด็ก สถานศึกษาจึงมีควรละเลยในเรื่องนี้

4. การบริการให้ความรู้ด้านสวัสดิศึกษา ซึ่งครอบคลุมถึงวิธีการดูแลตนเองให้ปลอดภัยจากอันตราย การป้องกันอุบัติเหตุ และการช่วยเหลือตนเองและผู้อื่นให้ปลอดภัยได้ตามวัย

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2540:36 – 38) กล่าวว่า เด็กแรกเกิดไปจนถึงอายุ 6 ขวบ เป็นวัยแห่งการเรียนรู้เติบโต การเรียนรู้และพัฒนาการ แต่มีความจำกัดในแง่ของความคิด เด็กปฐมวัยจะเข้าใจและรู้เฉพาะในสิ่งที่อยู่ตรงหน้า ไม่สามารถประเมิน ไม่สามารถจำแนก ไม่สามารถเปรียบเทียบความแตกต่างของสิ่งใดๆ ได้ จึงเป็นสาเหตุของการเกิดอันตรายต่างๆ ได้ ปลอดภัย

ด้านกายภาพ เป็นสิ่งสำคัญที่สุด ซึ่งรวมทั้งความปลอดภัยจากยวดยานพาหนะอันตรายจากสิ่งแวดล้อม เช่น รังบริเวณสนามที่เด็กเล่นจะต้องแข็งแรง เครื่องใช้ที่เกี่ยวข้องกับเด็กต้องมีขนาดเหมาะสมกับเด็ก ไม่ว่าจะเป็นอ่างล้างมือ หรือส้วม หรือบริเวณที่เด็กไปเล่น หรือทำกิจกรรมใดๆ ก็ตาม ควรมีความปลอดภัย สะอาด โปร่ง สบาย และอากาศถ่ายเทดี

อุบัติเหตุที่เกิดขึ้นกับเด็กปฐมวัย กุลยา ตันติผลาชีวะ (2540: 36 – 38) จำแนกไว้ดังนี้

1. อุบัติเหตุในบ้าน ผู้ปกครองต้องเข้าใจถึงความจำเป็นของการจัดบ้าน บ้านที่เหมาะสมและไม่เป็นอันตรายแก่เด็ก คือบ้านที่เด็กสามารถทำกิจกรรมได้อย่างอิสระ แต่มิใช่เป็นการสร้างห้องสี่เหลี่ยมสำหรับจำกัดที่เล่นของเด็กที่สะดวกต่อการดูแล ซึ่งการกระทำเช่นนี้ไม่เป็นการสร้างเสริมสุขภาพจิตที่ดีให้แก่เด็ก เพราะความจำกัดของสถานที่เล่นเป็นการจำกัดพัฒนาการตามวัยทั้งด้านร่างกาย จิตใจและสังคมของเด็ก สิ่งที่ยังกระทำเพื่อป้องกันอันตรายในบ้านสำหรับเด็กคือ

1.1 จัดวางสิ่งของในบ้านให้เป็นระเบียบ เครื่องเรือนต้องมีความมั่นคง เมื่อเด็กปีนป่ายซุกซนไม่ล้มง่าย หรือเป็นอันตรายแก่เด็ก ส่วนสารเคมีและยาอันตรายต้องจัดวางให้พ้นมือเด็กที่จะเอื้อมถึง

1.2 พื้นบ้านต้องไม่ลื่น จะเป็นเหตุให้เด็กหกล้ม

1.3 ห้องนอน ห้องน้ำ ต้องมีที่กั้น ที่จับให้เด็กปลอดภัย เตียงนอนมีที่กั้นเด็กตกเตียง โถส้วมเหมาะกับเด็กที่จะใช้ขับถ่ายด้วยตนเอง หรือมีผู้ดูแล

1.4 สนามหรือสวนบริเวณบ้านที่เด็กสามารถเข้าไปวิ่งเล่นได้ ไม่ควรปลูกต้นไม้ที่เป็นอันตรายสำหรับเด็ก เช่น ต้นไม้มีหนาม ต้นไม้ใบแหลม เพราะเด็กอาจจะเข้าไปเล่น ไปเดินหรือสัมผัส แล้วเป็นอันตรายแก่เด็ก

2. อุบัติเหตุในโรงเรียน เด็กอายุตั้งแต่ 2 ขวบไปถึง 6 ขวบ เป็นวัยที่ต้องการการดูแลอย่างใกล้ชิด ครูและผู้ปกครองควรได้เรียนรู้และแลกเปลี่ยนข้อมูลเกี่ยวกับเด็กอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะช่วยให้อุบัติเหตุความปลอดภัยของเด็กได้ง่ายขึ้น เช่น เด็กบางคนชอบเล่นซ่อนหา เด็กบางคนโมโหร้าย ชอบตีชอบทำร้ายเมื่อถูกเพื่อนขัดใจ ครูต้องสามารถจำแนกลักษณะนิสัยและพฤติกรรมของเด็กในความดูแลของครูได้ เด็กแต่ละคนมีพัฒนาการและการเรียนรู้ไม่เท่ากัน แม้ว่าอายุจะเท่ากัน ทั้งนี้เพราะปัจจัยหลายอย่างทั้งทางด้านสติปัญญา วุฒิภาวะ และการอบรมเลี้ยงดูจากที่บ้าน ความใกล้ชิดของครูจะช่วยเหลือเด็กได้เมื่อต้องการ

การดูแลเรื่องความปลอดภัยให้กับเด็กปฐมวัย เป็นสิ่งที่สำคัญที่สถานศึกษาปฐมวัย ต้องดูแลอย่างใกล้ชิด จัดสิ่งแวดล้อมให้ปลอดภัย ประสานความร่วมมือกับผู้ปกครองทางบ้าน กระตุ้นให้เด็กได้เรียนรู้เรื่องความปลอดภัย

สรุปได้ว่า การจัดการบริการเป็นการบริการให้เด็กเพื่อตอบสนองความต้องการทางด้าน ร่างกาย การพักผ่อน ความต้องการทางด้านโภชนาการ สุขภาพอนามัย และความต้องการด้าน ความปลอดภัย

3.6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

สถานศึกษาเป็นส่วนหนึ่งของชุมชน ดังนั้นควรจะมีการติดต่อสื่อสารอย่างใกล้ชิด ฟังพาอาศัยกันทั้งสองฝ่าย เพื่อก่อให้เกิดประโยชน์ร่วมกัน

บรรยากาศความเข้าใจ และความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างบุคลากรและผู้ปกครอง สถานศึกษาปฐมวัยกับชุมชนและผู้ปกครอง จะช่วยส่งเสริมสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ของเด็ก เป็นกระบวนการทางการศึกษาที่ให้ความสำคัญกับครอบครัวและชุมชน ซึ่งบุคลากรจะต้องเป็นสื่อ ของสถานศึกษาปฐมวัยในการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับเรื่องราวและเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นใน สถานศึกษาให้ผู้ปกครองและชุมชนทราบ โดยผ่านสื่อต่างๆจากโรงเรียน เช่น จดหมายข่าว สาร สัมพันธ์ หรือพบปะพูดคุยด้วยวาจาเป็นกิจวัตรประจำวัน หรือจัดการประชุมในวาระต่าง ๆ ซึ่งจะ ช่วยให้ผู้ปกครองเข้าใจแล้วนำไปสู่ความมั่นใจในสถานศึกษาปฐมวัย

กิตติมา ปรีดีติลล (2536:237) กล่าวว่า การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างชุมชน หมายถึง กระบวนการ วางแผน การควบคุม การประสานงาน การจัดบุคลากรและเผยแพร่ความรู้ต่อชุมชน เพื่อร่วมกันพัฒนาชุมชน และโรงเรียนให้เจริญก้าวหน้าไปพร้อมกัน

อรุณี หรดาล (2536:36 – 46) กล่าวถึงการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง สถานศึกษาก่อนประถมศึกษาจะต้องคำนึงถึงดังนี้

1. ต้องสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองทุกคน โดยไม่คำนึงถึงอาชีพ เชื้อชาติ ศาสนา ภาษา และฐานะทางเศรษฐกิจสังคม โดยในการสร้างความสัมพันธ์นั้นอาจเลือกใช้เทคนิค วิธีการหลายอย่างผสมผสานกันได้

2. เทคนิคและวิธีการที่ใช้ในการติดต่อสื่อสารเพื่อสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง มี 2 แบบ คือ การติดต่อสื่อสารแบบทางเดียว และแบบสองทาง แต่วิธีการที่ควรใช้คือ การติดต่อ แบบสองทางที่ทั้งผู้ปกครองและบุคลากรและบุคลากรของสถานศึกษาปฐมวัยสามารถโต้ตอบกันได้ สื่อบางชนิดสามารถสื่อสารได้ทางเดียว เช่นใบปลิวหรือแผ่นพับ ช่วยให้สถานศึกษาปฐมวัย สามารถให้ข้อมูลบางอย่างแก่ผู้ปกครองได้ ในขณะที่การใช้โทรศัพท์จะช่วยให้ผู้ปกครองและครู สามารถสนทนาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นได้ อย่างไรก็ตามการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครองที่จะ ให้ได้ผลควรใช้วิธีการสื่อสารหลายรูปแบบผสมผสานกันทั้งแบบทางเดียวและสองทาง

3. การมีผู้นำที่กระตือรือร้นและกระฉับกระเฉง มีความสัมพันธ์อย่างมากต่อการสร้างความสัมพันธ์กับผู้ปกครอง เพราะจะทำให้การดำเนินงานเป็นไปอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ
 บริวเวอร์ (Brewer. 2004:234) วิธีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองไว้ดังนี้

1. คู่มือนักเรียน ใช้ในการแลกเปลี่ยนข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกิจกรรม รวมถึงปฏิทินของโรงเรียน ช่วงเวลาแต่ละภาคการศึกษา นโยบายของโรงเรียน แนวทางปฏิบัติกับเด็กป่วย รายชื่อเด็กในแต่ละห้อง รายชื่อบุคลากร ปรัชญาของโรงเรียน หรืออาจจะมีรายละเอียดของเป้าหมายและวัตถุประสงค์สำหรับเด็ก วิธีการจัดการกับภาวะฉุกเฉิน หรือข้อมูลอื่นๆ ที่เป็นประโยชน์กับผู้ปกครอง

2. การเยี่ยมบ้าน เป็นสิ่งสำคัญที่จะสร้างความสัมพันธ์ที่แน่นแฟ้นระหว่างผู้ปกครองและบุคลากร เนื่องจากผู้ปกครองบางคนจะรู้สึกสะดวกสบายเมื่ออยู่ที่บ้านมากกว่าอยู่ที่โรงเรียน โดยทางโรงเรียนจะได้ข้อมูลเกี่ยวกับเด็ก ผู้ปกครอง และสภาพแวดล้อมที่บ้าน นอกจากนั้นถ้าการเยี่ยมบ้านเด็กควรให้เกิดขึ้นก่อนโรงเรียนเปิดเทอม เด็กและบุคลากรจะได้รู้จักกันก่อนที่จะเปิดเรียน และผู้ปกครองสามารถสอบถามบุคลากรเกี่ยวกับรายละเอียดของกิจกรรม หรือพูดคุยถึงความคาดหวังต่อเด็กได้

3. ผู้ปกครองเยี่ยมโรงเรียน สามารถจัดโอกาสให้ผู้ปกครองได้มาเยี่ยมโรงเรียนได้ในชั่วโมงเรียน เพื่อสังเกตการณ์ร่วมกิจกรรมของบุตรหลานตนเอง และผู้ปกครองควรมีโอกาสเข้าร่วมในกิจกรรมที่จัดขึ้น

4. จดหมายและสมุดบันทึก ผู้ปกครองหลายคนพอใจกับจดหมายที่ให้ข้อมูลเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมของโรงเรียนและข้อมูลเกี่ยวกับบุตรหลานของตนเป็นพิเศษ บุคลากรบางคนชอบที่จะส่งจดหมายที่มีข้อเสนอแนะให้ผู้ปกครองทำที่บ้าน รวมถึงสิ่งที่เด็กเรียนรู้ที่โรงเรียน รวมทั้งข้อความรู้สึกส่วนตัวเกี่ยวกับเด็ก ข้อความสั้นๆ ที่สื่อสารเกี่ยวกับพัฒนาการของเด็กเป็นสิ่งที่ทำให้ผู้ปกครองทราบว่าบุคลากรได้ตระหนักถึงความสำคัญและความสำเร็จของบุตรหลาน

5. การติดต่อสื่อสารด้วยวิทยาการสมัยใหม่ สถาบันรับเลี้ยงเด็กบางแห่งได้ใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองซึ่งง่ายและสะดวกบัซซ์ (Brewer. 2004; อ้างอิงจาก Bauch. 1990) รายงานว่า มีสถานรับเลี้ยงเด็กแห่งหนึ่งได้ใช้คอมพิวเตอร์ในการโทรศัพท์และส่งข้อความเกี่ยวกับกิจกรรมไปให้ผู้ปกครอง ทำให้สะดวกสำหรับผู้ปกครองมากขึ้น

กุลยา ตันติผลาชีวะ (2544:57) กล่าวถึงการสร้างสัมพันธ์ของครูปฐมวัยกับผู้ปกครองและชุมชนไว้ดังนี้

1. ครูปฐมวัย ต้องจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครอง ทั้งนี้เพื่อให้ผู้ปกครองเรียนรู้และเข้าใจในการดูแล และให้การศึกษาแก่เด็กได้อย่างสอดคล้องและถูกต้อง

2. ครูต้องสามารถพัฒนาหลักสูตรการศึกษาให้ตรงกับความต้องการของท้องถิ่นด้วยการบรรจุแนวคิด วัฒนธรรม และความต้องการของชุมชนผนวกไว้ในหลักสูตรการศึกษาให้ได้ แล้วถ่ายทอดข้อความรู้สู่การเรียนการสอนสำหรับเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นที่ยอมรับของชุมชน

มอริสัน (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2544:32 – 34; อ้างอิงจาก Morrison. 2000)

1. วิธีให้มีส่วนร่วมในการทำงาน เป็นวิธีมุ่งให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการทำงาน ตามความสามารถของผู้ปกครองเอง เช่น การเป็นผู้ช่วยครู การเป็นพี่เลี้ยงเด็ก การหาทุน การร่วมทำงานธุรการ เป็นต้น การมีส่วนร่วมแบบนี้ ผู้ปกครองจะได้ผลประโยชน์ร่วมด้วย และค่อนข้างเป็นเอกเทศ

2. วิธีการมีส่วนร่วมโดยเน้นกระบวนการ เป็นการมีส่วนร่วมที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการจัดการศึกษา เป็นผู้ให้แนวคิด เสนอแนะในการจัดการศึกษา เช่น การวางแผนหลักสูตร การคัดเลือกตำรา การวางแผนมาตรฐานการทำงาน เป็นต้น วิธีการนี้กำลังแพร่หลาย เพราะทั้งผู้ปกครองและชุมชนมีส่วนร่วมอย่างแท้จริงในการตัดสินใจทางการศึกษา

3. การมีส่วนร่วมโดยเน้นการพัฒนา เป็นการมีส่วนร่วมที่มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพครอบครัวเป็นหลัก ซึ่งเป็นประโยชน์ต่อผู้ปกครองโดยตรง เพราะผู้ปกครองที่เข้าร่วมจะได้เรียนรู้วิธีปฏิบัติที่เป็นการสร้างเสริมครอบครัว การมีส่วนร่วมลักษณะนี้พบในโครงการร่วมมือของโรงเรียน ชุมชน โรงเรียนสหกรณ์และโครงการเฮดสตาร์ทของสหรัฐอเมริกา เป็นต้น

4. วิธีการมีส่วนร่วมแบบสมบูรณ์ คือ การประมวลวิธีการดังกล่าวข้างต้นมาประสานกัน โดยเน้นครอบครัวเป็นศูนย์กลาง ให้ครอบครัวมีส่วนร่วมในการตัดสินใจและร่วมกิจกรรมของโรงเรียน ซึ่งจากการวิจัยพบว่าผู้ปกครองร้อยละ 50 สนใจเข้าร่วมกิจกรรมที่โรงเรียนมากที่สุด ส่วนกิจกรรมรับฟังแลกเปลี่ยนความรู้หรือให้การปรึกษาต้องการน้อยมาก (กุลยา ตันติผลาชีวะ. 2541:69)

ความสัมพันธ์ที่ดีงามระหว่างสถานศึกษากับบ้าน จะช่วยส่งเสริมสายใยความสัมพันธ์ให้พ่อแม่ ผู้ปกครอง มีความสัมพันธ์ที่ดีกับครู สถานศึกษา ส่งผลให้ลูกมีพัฒนาการที่ดี ซึ่งทุกฝ่ายต้องคำนึงถึงบทบาทหน้าที่ของตนที่มีต่อเด็ก

จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยให้บรรลุจุดมุ่งหมายและมีคุณธรรมนั้นต้องมีความพร้อมด้านการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่ไม่จัดเป็นรายวิชา มุ่งเน้นให้เด็กเรียนรู้จากประสบการณ์ตรง มีพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ด้านบุคลากรทางการศึกษาต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ความเข้าใจในหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย ยึดหลักพัฒนาการและการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับวัยและความต้องการของเด็ก มีคุณธรรมและมีบุคลิกภาพที่ดี ด้านการจัดสภาพแวดล้อมต้องจัดให้เหมาะสมกับขนาดของโรงเรียน เพียงพอกับจำนวนของเด็ก ด้านการบริการ จัดบริการให้เด็กทั้งด้านโภชนาการ สุขภาพอนามัยและความปลอดภัย ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องประสานความร่วมมือกับพ่อแม่ ผู้ปกครองและชุมชน เพื่อสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันและแสวงหาการให้ความช่วยเหลือหรือสนับสนุนด้านต่าง ๆ

4. ความคาดหวัง

4.1 ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง

ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง (Expectancy Theory) ทฤษฎีนี้มีความเห็นว่า ความคาดหวังเป็นสิ่งจูงใจให้เกิดพฤติกรรม เพราะก่อนที่จะทำอะไรลงไป คนมักจะตั้งความหวังว่า เมื่อทำไปแล้วเขาจะได้รับสิ่งจูงใจอะไรเป็นผลตอบแทน

วิตเตอร์ วูม (หลุยส์ จำปาเทศ. 2533:56-63; อ้างอิงจาก Victor Vroom. 1994) ตั้งทฤษฎีความคาดหวังโดยมีแนวคิด ดังนี้

1. ความคาดหวัง (Expectancy) หมายถึง ความเชื่อในความเป็นไปได้ว่า ถ้าใช้ความพยายามทำสิ่งใดสิ่งหนึ่งแล้ว จะทำให้เกิดผลอย่างนี้ขึ้น เช่น ถ้าขยันอ่านหนังสือ จะสอบได้เกรด A เกรด A เป็นความคาดหวัง จูงใจให้คนขยันอ่านหนังสือ ดังนั้นความคาดหวังเป็นสัมพันธ์ ระหว่างการกระทำกับผลลัพธ์ที่เกิดขึ้น

2. คุณค่าของผล (Valence) หมายถึง ความพอใจของบุคคลที่มีต่อผลลัพธ์ หรือค่าตอบแทนที่ได้ คุณค่าของผลลัพธ์นี้จะขึ้นอยู่กับตัวบุคคลที่กำหนดคุณค่า มากกว่าคุณค่าในสิ่งเหล่านั้น

3. ความพยายาม (Effort) เป็นแรงจูงใจที่เกิดจากผลรวมของความคาดหวังและคุณค่าของผลลัพธ์

ทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการ

ความต้องการเป็นพื้นฐานทางด้านจิตใจของมนุษย์ ซึ่งมีด้วยกันทุกคน บุคคลจะแสดงพฤติกรรมของตนตามความต้องการของมนุษย์เพื่อสนองความต้องการของตนเอง ความต้องการเป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้มนุษย์ถูกกระตุ้นให้เกิดความปรารถนา ที่จะต้องตอบสนองต่อความต้องการของตนเอง การเรียนรู้ถึงความต้องการของมนุษย์ เป็นวิธีการหนึ่งที่จะช่วยให้การทำงานดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพ (พรณี ช. เจนจิต. 2538:461)

ทฤษฎีความต้องการและแรงขับของมนุษย์

อับราฮัม มาสโลว์ (Abraham Maslow) เป็นนักจิตวิทยาที่ได้ศึกษาในเรื่องแรงขับดันของมนุษย์ในทางจิตวิทยา ซึ่งเป็นไปตามความต้องการของมนุษย์มาสโลว์ได้แนะนำว่ามนุษย์มีลำดับขั้นในความต้องการ (Hierarchy of Needs) เริ่มจากความต้องการขั้นต่ำ เพื่อการมีชีวิตรอดและปลอดภัย จนถึงระดับสูงคือความต้องการประสบความสำเร็จ (Self Actualization) และสุดท้ายคือตัวตนในสภาพที่เป็นจริงหรือตามบุคลิกภาพภายในที่ซ่อนอยู่ เพื่อให้ตนเองสมบูรณ์

มาสโลว์เรียกระดับ 4 ขั้นต่ำของความต้องการว่าความไม่เพียงพอในความต้องการของมนุษย์ (Deficiency Needs) ได้แก่ การมีชีวิตรอด ความปลอดภัย ความรู้สึกที่เป็นเจ้าของ และการที่ตนเองได้รับยกย่องจากผู้อื่น เมื่อได้รับความต้องการแล้ว แรงขับดันที่จะทำความต้องการก็จะลดลง ในด้านความต้องการระดับสูง ได้แก่ ความประสบความสำเร็จในด้านสติปัญญา ซึ่งเป็นความต้องการในการรับรู้และเข้าใจ ความพอใจในสุนทรีย์ภาพ และความต้องการบรรลุศักยภาพของตนเองอย่างแท้จริง ซึ่งแรงขับดันจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ ให้สมประสงค์ตามความต้องการ ยิ่งได้ตาม

ความต้องการเท่าใดก็ยิ่งเพิ่มมากขึ้น ความต้องการเหล่านี้ไม่มีวันเต็มเต็มได้สมบูรณ์ ซึ่งตรงกันข้ามกับความไม่เพียงพอในความต้องการ และมนุษย์ทุกคนมีความต้องการแสวงหาสิ่งแปลกใหม่ที่จะสนองความต้องการให้แก่ตนเองทั้งสิ้น ลักษณะที่มีคุณภาพของมนุษย์ ลักษณะนี้จัดเป็นความต้องการของมนุษย์ เรียงตามลำดับขั้นต่ำสุดไปชั้นสูงสุด แบ่งเป็น 5 ชั้น ถ้าความต้องการในชั้นต้นๆ ได้รับการตอบสนองแล้วจะมีความต้องการในชั้นสูงต่อไป ลักษณะความต้องการในแต่ละชั้นมนุษย์ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานก่อนจึงตอบสนองขั้นสูง บางคนปฏิเสธในมิตรภาพหรือความปลอดภัย เพื่อประสบความสำเร็จ ในด้านความรู้ ความเข้าใจ และการยกย่องตนเอง

จากแนวคิดและหลักทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) เมื่อพิจารณาตามความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับโรงเรียน ตามลำดับขั้นของมาสโลว์แล้วมีลักษณะเกี่ยวข้องดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs) เป็นความต้องการ พื้นฐานของมนุษย์ เพื่อความอยู่รอดของชีวิต เช่น ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดการด้านคุณภาพและความสะอาดของอาหาร น้ำดื่ม อากาศบริสุทธิ์ และสถานที่ตั้งของโรงเรียนต้องใกล้บ้าน หรือใกล้ที่ทำงาน สภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกห้องเรียนต้องสะอาด สวยงาม มีบรรยากาศดีเป็นที่พอใจของนักเรียนผู้ปกครอง

2. ความต้องการด้านความปลอดภัย และมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการเพื่อให้ตนเองมีความปลอดภัย เช่น ความต้องการของผู้ปกครองต่อการจัดบริการด้านสวัสดิภาพของนักเรียน ภายในโรงเรียน หรือสถานรับเลี้ยงเด็ก ต้องการความปลอดภัยทั้งสภาพแวดล้อมภายในห้องเรียน ได้แก่ การจัดหาวัสดุ อุปกรณ์ ครุภัณฑ์ที่มีเหลี่ยมมุมให้ปลอดภัยในการเล่นภายในห้องเรียน ต้องผ่านการคัดเลือกให้เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับเด็ก สภาพแวดล้อมภายนอกห้องเรียน ได้แก่ สนามเด็กเล่น ควรมีขอบเขตที่ชัดเจนระหว่างเด็กเล็กและเด็กโต เครื่องเล่นสนามต้องไม่ชำรุดและปลอดภัยสำหรับเด็ก ความปลอดภัยด้านอัคคีภัยและภายในโรงเรียนต้องสะอาด รวมทั้งอุปกรณ์รับประทานอาหารของนักเรียน

3. ความต้องการความรักและเป็นเจ้าของ (Love - Belonging Needs) เป็นความต้องการที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลอื่น และมีความรู้สึกว่าเป็นส่วนหนึ่งของกลุ่มทางสังคม มีความต้องการเพื่อน เช่น เข้าไปเป็นสมาชิกขององค์กรหรือสมาคมต่าง ๆ เช่น ความต้องการของผู้ปกครองที่มีสิทธิที่เสนอแนะความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดบริการของโรงเรียน ว่าควรจัดบริการในลักษณะใดจึงจะดี และอำนวยความสะดวกสูงสุดให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ปกครอง โดยผู้ปกครองจะขอสมัครคัดเลือก เพื่อเป็นผู้แทนผู้ปกครองในชมรมหรือผู้ปกครองของโรงเรียน เพื่อจะได้มีส่วนร่วมในการเสนอแนะในการบริการของโรงเรียน

4. ความต้องการได้รับการยกย่องในสังคม (Esteem of Status Needs) เป็นความต้องการมีเกียรติยศ มีฐานะดีในสังคม ได้รับการยกย่องจากบุคคลทั่วไป เช่น ความต้องการของผู้ปกครองต่อการบริการด้านครู และพี่เลี้ยง โดยต้องการได้รับการตอบรับอย่างอบอุ่น และเป็นมิตรจากครูพี่เลี้ยงเด็กในความดูแลเด็กให้ความรัก และเอาใจใส่ดูแลนักเรียน ครูพี่เลี้ยงเด็กมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้ปกครองเกี่ยวกับนักเรียนได้จนผู้ปกครองพอใจ ยอมรับยกย่อง และให้ความสำคัญในฐานะผู้ปกครองของนักเรียน

5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จดังที่หวังไว้ (Self Actualization or Self Realization Needs) ความต้องการนี้นับเป็นความต้องการขั้นสูงสุดของมนุษย์ เป็นความต้องการให้บรรลุผลสำเร็จในสิ่งที่ฝันไว้ เช่น การได้รับการตอบสนองความต้องการด้านการจัดบริการดูแลเด็ก จากโรงเรียนหรือสถานรับเลี้ยงเด็ก (พรรณี ช. เจนจิต. 2538:461; อ้างอิงจาก Maslow. 1954)

ทฤษฎีความต้องการของแมคคลีแลนด์ (Mondy. 1993:306-307) เป็นเรื่องส่วนประกอบของสิ่งแวดล้อม ร่วมกันกับความต้องการของแต่ละบุคคลอย่างไรจึงทำให้กลายเป็นแรงขับเคลื่อนพื้นฐานของมนุษย์ 3 ประการคือ

1. ความต้องการเพื่อประสบความสำเร็จ ผู้ที่มีความต้องการในด้านนี้สูงและเป็นผู้สามารถในการแก้ปัญหา มีพลังงานสูง พอใจที่จะทำงานหนักและเห็นคุณค่าของความสำเร็จจากการที่ได้ทำงานท้าทายความสามารถ

2. ความต้องการมีพลังความสามารถ เป็นความต้องการที่จะมีอำนาจหรือการมีอิทธิพลเหนือผู้อื่น ผู้ที่มีความต้องการด้านนี้สูงจะเป็นคนที่ชอบการแข่งขัน การเผชิญหน้า ถ้าเป็นความสามารถในทางบวกจะทำให้บุคคลนั้นเกิดความพยายามที่จะปฏิบัติงานจนเป็นผลสำเร็จ แต่ถ้าใช้ความสามารถในด้านลบ ก็จะหาวิธีปฏิบัติที่เกิดประโยชน์ต่อตนเอง แต่เป็นผลเสียหายต่อองค์กร

3. ความต้องการที่จะผูกพันกับผู้อื่น ผู้ที่มีความต้องการในด้านนี้สูง จะเป็นผู้ที่พยายามสร้างและรักษาความสัมพันธ์ไว้อย่างให้ผู้อื่นชื่นชม ชอบงานสร้างสรรค์และกิจกรรมทางสังคม

ทฤษฎีความต้องการของแมคคลีแลนด์ (Mc clelland) ชี้ให้เห็นว่าการปฏิบัติงานให้ได้ผลและมีประสิทธิภาพขึ้นอยู่กับความร่วมมือกันของน้ำหนักระบบความต้องการที่จะประสบความสำเร็จ พลังความสัมพันธ์กับผู้อื่นเข้าด้วยกัน

ทฤษฎีความต้องการของ เอ็ดเดอร์เฟอร์ (Alderfer)

เอ็ดเดอร์เฟอร์ (Mondy. 1993:305 – 306; citing Alderfer. n.d) ได้เสนอแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการโดยปรับมาจากทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow) เป็นความต้องการ 3 ระดับคือ

1. ความต้องการเพื่อความอยู่รอดของชีวิต (Existence Needs)
2. ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness Needs)
3. ความต้องการความก้าวหน้า (Growth Needs)

ความต้องการเพื่อความอยู่รอดของชีวิต เป็นความรู้สึกที่ดีทางด้านร่างกายใกล้เคียงกับความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการเกี่ยวกับความปลอดภัยของมาสโลว์ Maslow และความต้องการความเจริญก้าวหน้า เป็นความต้องการร่วมกันที่ได้รับความนิยมยกย่อง และความต้องการที่จะรู้ถึงความสามารถที่แท้จริง ซึ่งเป็นความต้องการขั้นสูงของมาสโลว์ Maslow

ดังนั้นจะเห็นได้ว่า ทฤษฎีดังกล่าวข้างต้น เป็นทฤษฎีเกี่ยวกับความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ตั้งแต่ความต้องการทางด้านร่างกาย ความต้องการความมั่นคงปลอดภัย ทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ความต้องการเป็นที่ยอมรับและปรารถนาเป็นที่รักของผู้อื่น ความต้องการที่จะประสบความสำเร็จและปรารถนาที่เป็นคนดีที่สุดที่จะทำได้ ซึ่งความต้องการเหล่านี้เป็นตัวกลางที่ทำให้เกิดพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องกับพัฒนาการของมนุษย์

4.2 การจำแนกความต้องการ

ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายทัศนะดังนี้

โนลส์ (สวัณน์ วัฒนาวงศ์. 2538:91; อ้างอิงจาก Knowles. n.d.) นักการศึกษาผู้ใหญ่ที่มีชื่อเสียงชาวอเมริกัน ได้เสนอความคิดเห็นเกี่ยวกับความต้องการขั้นพื้นฐานของมนุษย์ แยกออกเป็น 6 ด้านดังนี้

1. ความต้องการทางกายภาพ (Physical Needs) เป็นสิ่งที่สามารถสังเกตเห็นได้ง่าย ส่วนมากมนุษย์เรามีความต้องการทางด้านนี้ เพื่อความคงทนอยู่ของร่างกาย ในการศึกษาทางผู้ใหญ่คือ ความต้องการเห็น ได้ยินเสีย ความสุขสบาย การพักผ่อน หมายความว่าถ้าหากตัวหนังสือเล็กเกินไป เสียงสูง เสียงเบาเกินไป แก้อี๋แข็งเกินไป สิ่งเหล่านี้อาจทำให้ผู้เรียนไม่ประสบความสำเร็จได้

2. ความต้องการในการเจริญงอกงาม (Growth Needs) นักจิตวิทยาส่วนมากเห็นตรงกันว่า ความต้องการด้านนี้เป็นสิ่งสำคัญที่จะพาไปสู่ส่วนอื่นๆ ของความต้องการ ซึ่งก็ตรงกับความต้องการกระทำตามความสามารถ (Self – actualization) ตามทฤษฎีของมาสโลว์นั่นเอง ผู้ใหญ่ที่มองไม่เห็นอนาคตของตัวเอง ทำให้คุณค่าอื่นๆ ลดลงอย่างมาก จากการศึกษาพบว่า คนที่เกษียณอายุแล้วสามารถทำงานให้เป็นประโยชน์ได้ จะมีการปรับตัวได้ดีกว่าคนที่ไม่สามารถหางานทำหรือทำตัวให้เป็นประโยชน์

3. ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย (The Needs for Security) เป็นที่ยอมรับกันมานานแล้วว่าสัตว์โลกมีสัญชาตญาณสำหรับการป้องกันตนเอง ความต้องการด้านความปลอดภัยทางร่างกาย ถ้าหากความต้องการมั่นคงไม่ได้รับการสนองตอบ จะเกิดอาการทางพฤติกรรมตามมาด้วย คือเกิดความรู้สึกไม่มั่นคง โดยการถอนตัวออกจากการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทั้งหลาย

4. ความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ (The Needs for New Experience) เมื่อคนแสวงหาความมั่นคง เขาต้องเผชิญภัยและการเสี่ยง คนเราจึงอาจจะเบื่อหน่ายต้องงานประจำที่ซ้ำซาก (Routine) ดังนั้นเมื่อความต้องการเกิดสับสนขึ้น บุคคลจะเกิดความว้าวุ่นใจจนเกิดอาการทางพฤติกรรม เหนื่อยอ่อนความต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ รวมทั้งแนวความคิดใหม่ๆ

5. ความต้องการทางด้านความรัก (The Needs for Affection) คนทุกคนต้องการได้รับความรัก รวมทั้งการที่ได้รับผลสำเร็จ ซึ่งในบางครั้งก็เป็นสาเหตุมาจากความต้องการด้านนี้ อาจจะเรียกได้ว่าเป็นความต้องการทางด้านสังคม คือ ต้องการมีการร่วมกันแสดงความคิดเห็น ประสบการณ์ ความร่าเริง ความเศร้าโศก ถ้าหากความต้องการด้านนี้ไม่ได้รับการตอบสนองก็จะเกิดอาการ 2 ด้าน คือ การถอนตัวออกจากกลุ่ม หรือมีลักษณะก้าวร้าว แสดงอาการเป็นศัตรู

6. ความต้องการได้รับการยอมรับ (The Needs for Recognition) มนุษย์ส่วนมากต้องการได้รับความรู้สึกที่ตนเองมีค่า ได้รับการยกย่องนับถือจากคนอื่น ๆ ในบางด้านของความต้องการทางด้านนี้ ทำให้เขามีการรวมกลุ่มทางสังคม เป็นชุมชน สถาบันต่างๆ ทำให้เขาสามารถแสดงหาสถานภาพและความสนใจจากสมาชิกในกลุ่มได้ด้วย

ดังนั้นจะเห็นได้ว่าความต้องการของมนุษย์สามารถจำแนกได้ดังนี้ ความต้องการทางกายภาพ ความต้องการในการเจริญงอกงาม ความต้องการได้รับความมั่นคงปลอดภัย ต้องการได้รับประสบการณ์ใหม่ๆ ความต้องการทางด้านความรัก และความต้องการได้รับการยอมรับ ซึ่งความต้องการของมนุษย์จะมีมากหรือน้อยขึ้นอยู่กับสถานภาพของแต่ละบุคคล

5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาปฐมวัย

งานวิจัยในประเทศ

วารุณี อัสวโกสิน (2513:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียนอนุบาลเอกชนที่มุ่งการจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการ ในเขตกรุงเทพมหานคร วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียนอนุบาลที่มุ่งการจัดการศึกษาโดยเน้นวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเหตุผลในการเลือกโรงเรียน ความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอน ความพึงพอใจในผลการสอนที่มีต่อพฤติกรรม และพัฒนาการของเด็ก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้ปกครองที่มีบุตรหลานกำลังเรียนในโรงเรียนระดับอนุบาลในโรงเรียนเอกชน ในเขตกรุงเทพมหานคร ที่มุ่งเน้นวิชาการในปีการศึกษา 2530 เครื่องมือวิจัยที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามเชิงสำรวจ การวิเคราะห์ ข้อมูลเชิงบรรยาย

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองตัดสินใจส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลที่เน้นวิชาการด้วยเหตุผล เพื่อเตรียมเด็กเข้าโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดีเป็นอันดับแรก รองลงมาเป็นการเอาใจใส่ดูแลของครู สภาพแวดล้อมของอาคารเรียน และการบริการ การอำนวยความสะดวกตามลำดับ ผู้ปกครองมีความพึงพอใจในการจัดการเรียนการสอนมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งการอ่านเขียน ทำแบบฝึกหัด และการเรียนภาษาอังกฤษ เพื่อให้เด็กพร้อมที่จะเข้าโรงเรียนเอกชนมาตรฐานดี เพื่อพิจารณาพัฒนาการของเด็ก ปรากฏว่า ผู้ปกครองพึงพอใจพัฒนาการของเด็กทุกด้าน โดยเฉพาะพัฒนาการทางสติปัญญา รองลงมาเป็นพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ และสังคม

คนอง คนเล็ก (2534:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง ความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน และสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาล ในจังหวัดเชียงใหม่ วัตถุประสงค์ของการวิจัย เพื่อศึกษาความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน และสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนเอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่ ในด้านการเรียนการสอน บุคลากร อาคารสถานที่อุปกรณ์ และสื่อ รวมทั้งความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามความคาดหวังของผู้ปกครอง แบบสำรวจสำหรับครูเพื่อสำรวจสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียน และแบบสำรวจสำหรับผู้วิจัยเพื่อใช้ตรวจสอบสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียน สถิติที่ใช้คือร้อยละ

ผลการวิจัยพบว่า มีความสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่ระหว่างสงความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียน และสภาพที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่ สรุปได้ดังนี้ ในด้านการเรียนการสอน พบว่า มีการสอนคณิตศาสตร์ ภาษาไทย พลศึกษา กิจกรรมใน

แต่ละวัน มีการแบ่งเวลาแน่นอน มีเวลาอนของนักเรียน หลักสูตร หรือแนวการจัดประสบการณ์ของโรงเรียน เน้นทั้งวิชาการและการจัดประสบการณ์ เพื่อเตรียมความพร้อม มีการสอนภาษาอังกฤษวิธีวัดผลใช้แบบทดสอบ และการสังเกต ด้านบุคลาการ พบว่า ครูคนเดียวสอนประจำชั้น ตลอดจนบุคลิกของครูที่สง่าและมีความมั่นใจในตนเอง แต่งกายสะอาด พูดจาสุภาพเรียบร้อย ให้ความสนิทสนมเป็นกันเอง

ชูลีพร อนุมาน (2539:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี จากกลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน จังหวัดสระบุรี จำนวน 472 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นในการส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนเอกชน มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยมากที่สุดทุกด้าน อันดับสูงสุดแต่ละด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านบุคลาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจกรรมนักเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง มีดังต่อไปนี้ คือ ครูผู้สอนให้นักเรียนอยู่ในระเบียบวินัย ครูที่สอนนักเรียนอนุบาลแต่งกายสะอาดเรียบร้อย สภาพแวดล้อมของโรงเรียนเป็นระเบียบสวยงามร่มรื่น โรงเรียนสอนให้นักเรียนรู้จักช่วยเหลือตนเอง ผู้บริหารและครูต้อนรับผู้ปกครองด้วยไมตรีจิตที่ดี ผู้ปกครองที่มีฐานะทางเศรษฐกิจต่างกันมีความคิดเห็นในด้านการเรียนการสอนไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนทางด้านบุคลาการ ด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจกรรมการเรียน ด้านความสัมพันธ์ระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครองแตกต่างกันอย่างมีนัยทางสถิติที่ระดับ .05 โดยที่ผู้ปกครองที่มีรายได้ในระดับปานกลาง และระดับสูงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน แต่แตกต่างจากผู้ที่มีรายได้ต่ำกว่า

นภาพรรณ อนุากุล (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของนักเรียนในโรงเรียนอนุบาล

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองนักเรียนมีความต้องการสวัสดิภาพของนักเรียน ด้านอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อมในโรงเรียน ด้านสนามเด็กเล่น ด้านรถโรงเรียน และด้านสวัสดิศึกษา อยู่ในระดับมากทุกด้านและผลรวมทั้งสี่ด้านอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน โดยมีสวัสดิภาพของรถโรงเรียนเป็นความต้องการอันดับแรก

นัยนา ขนนเวช (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาล ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูอนุบาลและผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาลสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1

ผลการวิจัยพบว่า คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาล ด้านบุคลิกภาพ การสอนมนุษยสัมพันธ์ คุณธรรม จริยธรรม และการพัฒนาตนเอง ในทัศนะของผู้บริหารโรงเรียน ครูอนุบาล และผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาเอกชน เขตการศึกษา 1 อยู่ในระดับมากทุกด้าน และผลรวมทั้ง 5 ด้านอยู่ในระดับมาก เช่นเดียวกัน

วาม ดุลยกร (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียน โรงเรียนเอกชนระดับอนุบาล ต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบรรจจรัตน์ จังหวัดลพบุรี จากกลุ่มประชากรเป็นผู้ปกครองนักเรียนโรงเรียนบรรจจรัตน์ แผนกอนุบาล ประจำปีการศึกษา 2539 จำนวน 600 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าการดำเนินการเรียนการสอนควรเน้นการเตรียมความพร้อมเพื่อพัฒนาเด็กทั้งทางร่างกาย อารมณ์ – จิตใจ สังคมและสติปัญญา โดยต้องการให้เน้นวิชาการในระดับอนุบาลปีที่ 3 เพื่อเตรียมขั้นชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 และควรมีการสอนคอมพิวเตอร์สำหรับเด็กอนุบาล คุณลักษณะของนักเรียนของโรงเรียนทุกด้าน

นิตยา ไสงาม (2543:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวัง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับผู้ปกครองตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กอนุบาล ในจังหวัดศรีสะเกษ

ผลการวิจัยพบว่า ผู้ปกครองไม่ว่าจะเป็นเชื้อชาติใด การศึกษา หรืออาชีพใด ต่างก็มีความคาดหวังในการที่จะได้รับการศึกษาสำหรับผู้ปกครองสูงกว่าสภาพความเป็นจริง โดยใน ความคาดหวังมีความต้องการอยู่ในระดับกลางและตามสภาพความเป็นจริงอยู่ในระดับน้อย ซึ่งในด้านเชื้อชาตินั้นแตกต่างกันทั้งความคาดหวังและสภาพความเป็นจริง ส่วนในด้านระดับการศึกษาและอาชีพนั้นแตกต่างกันตามความคาดหวัง และเมื่อดูความสัมพันธ์สภาพความเป็นจริงกับความคาดหวัง พบว่ามีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 แสดงว่า ผู้ปกครองต้องการหรือคาดหวังที่จะได้รับการจัดการศึกษา แต่ในขณะที่เดียวกันทางโรงเรียนก็มีการให้การศึกษาแก่ผู้ปกครองเช่นเดียวกัน แต่จัดให้น้อยกว่าหรือต่ำกว่าที่ผู้ปกครองต้องการ จึงทำให้มีความสัมพันธ์ต่ำกว่า

สุปราณี รื่นพิทักษ์ (2544:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความคิดเห็นของครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็กในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา คือ ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง ที่สุ่มได้อย่างเจาะจงมาจากศูนย์พัฒนาเด็กเล็กปฐมวัย 2 แห่ง ของกระทรวงสาธารณสุข

ผลจากการวิจัยพบว่า

1. ครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง มีความคิดเห็นต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ในระดับมาก โดยเฉพาะด้านโภชนาการและด้านคุณสมบัติของครู

2. ความคิดเห็นของครู ผู้ดูแลเด็ก และผู้ปกครอง ที่มีต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ไม่แตกต่างกัน เมื่อเปรียบเทียบตามอายุ และการศึกษาของกลุ่มตัวอย่างแล้วพบว่า

2.1 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับอายุต่างกันมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นที่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .05 ด้านที่แตกต่างกัน คือ ด้านโภชนาการ และคุณสมบัติของครู

ปราณี จักขุประเสริฐ (2540:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่เป็นจริงและปัจจัยที่คาดหวังในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียน สังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยประกอบด้วย ผู้บริหารโรงเรียน จำนวน 65 คน และผู้สอนจำนวน 187 คน

ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมากต่อปัจจัยที่เป็นจริงทุกด้าน ผู้บริหารมีความคิดเห็นค่อนข้างสอดคล้องกัน ต่อปัจจัยที่คาดหวังในระดับมากที่สุด ส่วนครูมีความคิดเห็นสอดคล้องกันในระดับมาก ต่อปัจจัยที่เป็นจริงและปัจจัยที่คาดหวังทั้ง 4 ด้าน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ .01

วัชรภรณ์ พยัคฆ์เมธี (2546:บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่

ผลการวิจัยพบว่า ในภาพรวม ผู้ปกครองมีความต้องการในระดับมากทุกด้าน เรียงลำดับดังนี้ ด้านครูและพี่เลี้ยงเด็ก ด้านอาหารและสุขภาพ ด้านความปลอดภัย ด้านการส่งเสริมภูมิปัญญา ด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านบริการอื่น ๆ จำแนกตามความเกี่ยวข้องกับเด็กและอาชีพของผู้ปกครองพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยไม่แตกต่างกัน จำแนกตามวุฒิการศึกษา และรายได้ต่อเดือนพบว่า ผู้ปกครองมีความต้องการเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ $P < .01$ ยกเว้นด้านอาหารและสุขภาพ ผู้ปกครองมีความต้องการไม่แตกต่างกัน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในการจัดการเรียนการสอนจะมุ่งเตรียมความพร้อมด้านพัฒนาการทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม สติปัญญา เพื่อเตรียมความพร้อมไปประถมศึกษาปีที่ 1 ต่อไป ผู้ปกครองตัดสินใจส่งเด็กเข้าเรียนในโรงเรียนอนุบาล เมื่อผู้ปกครองความพึงพอใจในการจัดการศึกษาของสถานศึกษา ที่มีกระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ดี มีบุคลากรที่มีคุณภาพและมีความปลอดภัย ส่งเสริมพัฒนาการเด็กอย่างเต็มศักยภาพในทุกด้าน

งานวิจัยต่างประเทศ

บูฟอร์ด (Buford. 1997:5688A) ทำการวิจัยเรื่อง ทักษะของผู้ปกครองที่มีต่อการเรียนการสอนระดับอนุบาล โดยศึกษาจากผู้ปกครองนักเรียน 219 คน จากสมาคมผู้ปกครองที่เมืองเอ็ดมอนต์ มลรัฐโอคลาโฮมา

ผลการวิจัยพบว่า

1. เด็กก่อนวัยเรียนจำเป็นต้องเริ่มพัฒนาโปรแกรมการเรียนรู้ตั้งแต่อนุบาล
2. การสอนในชั้นอนุบาล ควรเป็นการพัฒนาทางอารมณ์ จิตวิทยาเด็ก และพัฒนาการทางด้านร่างกายตามลำดับ
3. ควรจัดกิจกรรมที่ช่วยให้เด็กมีความรู้สึกที่ดีต่อตนเองให้มาก

เวเน (Wane. 1994:180) ได้ศึกษาเรื่องหลักสูตรและกิจกรรมในโรงเรียนอนุบาลเซตเลคแลนด์ (Leckland) นิวยอร์ก ค.ศ. 1963-1983 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาแนวโน้ม และรูปแบบของหลักสูตรโรงเรียนอนุบาลในเซตเลคแลนด์ นิวยอร์ก ตั้งแต่ ค.ศ. 1963 –1993 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามของครูผู้สอนชั้นอนุบาลทุกคน แบบสัมภาษณ์ผู้บริหาร และวิเคราะห์เอกสารของโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า หลักสูตรส่วนใหญ่จะบันทึกไว้อย่างละเอียดมากกว่าการบอกกล่าวจากครูผู้ครู ในสิบปีที่ผ่านมาหลักสูตรจะเน้นการศึกษาวิชาการมากขึ้น การทำงานของเด็กที่จัดเป็นกลุ่มลดลง ขณะที่การให้เด็กทำงานเป็นรายบุคคลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งการทำงานของเด็กละเลี่ยกันจะเน้นความแตกต่างระหว่างบุคคลมาก เวลาที่ใช้ในการสอนทักษะทางสังคมและพละนันทนาการน้อยลงแต่ครูก็เห็นว่ายังเป็นสิ่งสำคัญ ผู้ปกครองมีอิทธิพลต่อการจัดการเรียนการสอน รวมทั้งการจัดกิจกรรมต่างๆ ของโรงเรียน ในการสอนของครูเน้นการส่งเสริมพัฒนาการทางด้านสติปัญญา แต่ไม่ได้ใช้แบบฝึกหัดในการเรียนการสอน

ฟรีดแมน (Freedman. 1985:174) ได้ทำการสำรวจหลักสูตรโรงเรียนอนุบาลในซานดิเอโก แคลิฟอร์เนีย โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอกิจกรรมการเรียนการสอนในโรงเรียนอนุบาล เขตซานดิเอโก แคลิฟอร์เนีย เพื่อให้ทราบว่าการจัดการเรียนการสอนที่ควรนำมาใช้ในโรงเรียนอนุบาลมีอะไรบ้าง และโรงเรียนควรมีส่วนร่วมอย่างไร ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารโรงเรียน 45 แห่งเป็นเจ้าของโรงเรียนเอก อีก 27 แห่งเป็นผู้บริหารที่ได้รับการว่าจ้างมา เด็กในโรงเรียนเป็นเด็กมาจากครอบครัวชั้นกลางมีประมาณ 4,000 คน มีครูทั้งหมดประมาณ 400 คน การสอนแต่ละวิชาใช้เวลาประมาณ 20 นาที ต่อกิจกรรม ทฤษฎีที่มีอิทธิพลต่อการจัดการศึกษาอนุบาล คือ ทฤษฎีของเฟรเดิล (Froedel) แมคมิลเลียน (McMillian) มอนเตสซอรี (Montessori) และ เปียเจต์ (Piaget) โดยมีเป้าหมายในการจัดคือ ต้องการให้นักเรียนได้รับการส่งเสริมพัฒนาการทุกด้านอย่างเต็มที่ทั้งด้านสังคม อารมณ์ ร่างกายและสติปัญญา และให้ข้อเสนอแนะว่าการใช้หลักสูตรโรงเรียนอนุบาลควรมีการพัฒนาหลักสูตรให้เหมาะสมกับสภาพเด็กในยุคปัจจุบัน

คัลลาร์ด (Callard. 1979:563-A) ได้ศึกษาผลการคาดหวังของบิดามารดาต่อความสำเร็จทางการศึกษาของนักเรียน จะต้องสร้างความเข้าใจกับบิดามารดา และต้องยอมรับความคาดหวังของบิดามารดา ต่อความสำเร็จทางการเรียนของนักเรียน สัมพันธ์กับการเพิ่มแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ของนักเรียน

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัย จะเห็นได้ว่าการจัดการศึกษาปฐมวัยควรมุ่งเน้นให้เด็กได้มีพัฒนาการทั้งทางด้านร่างกาย สังคม อารมณ์ จิตใจ และสติปัญญา รวมทั้งพัฒนาบุคลิกภาพและพฤติกรรมที่เหมาะสม อยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข รักธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม ภูมิปัญญาในท้องถิ่นและความเป็นไทย ดังนั้นผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการจัดการศึกษาปฐมวัยตามสภาพความเป็นจริงและตามความคาดหวังของผู้ปกครอง ทั้งนี้ข้อมูลที่ได้จะเป็นพื้นฐานของการพัฒนาการศึกษาปฐมวัยอย่างเหมาะสมต่อไป

บทที่ 3

วิธีการดำเนินการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนตามลำดับดังนี้

1. การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า
3. ขั้นตอนในการสร้างเครื่องมือ และหาคุณภาพของเครื่องมือ
4. ลักษณะของแบบทดสอบที่ใช้ในการวิจัย
5. เก็บรวบรวมข้อมูล
6. จัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร

ประชากรที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ ผู้ปกครองของเด็กนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 1 ถึงชั้นอนุบาลศึกษาปีที่ 3 ปีการศึกษา 2550 ในโรงเรียนในเครือมารีวิทย จำนวน 3 โรงเรียน จำนวน 1,092 คน

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่นำมาใช้ในการศึกษาวิจัยในครั้งนี้ได้แก่ ผู้ปกครองนักเรียนที่มีบุตรหลานกำลังศึกษาเล่าเรียนอยู่ในโรงเรียนในเครือมารีวิทย สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขตพื้นที่ 3 โดยการสุ่มแบบเจาะจง จากหน่วยประชากรร้อยละ 30 ของจำนวนผู้ปกครองทั้งหมดในแต่ละโรงเรียนได้ จำนวน 330 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น จำนวน 1 ชุด สำหรับสอบถามสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังสำหรับการจัดการศึกษาระดับปฐมวัยในโรงเรียนในเครือมารีวิทย ซึ่งแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้คือ

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ปกครอง ได้แก่

1. เพศ
2. อายุ
3. อาชีพ
4. ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง
5. ความสัมพันธ์ของผู้ปกครอง
6. ระดับชั้นของนักเรียน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ เป็นแบบประมาณค่า (Rating scale) โดยแบ่งออกเป็น 6 ด้าน คือ

1. ด้านการบริหาร	จำนวน 5 ข้อ
2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน	จำนวน 13 ข้อ
3. ด้านบุคลากร	จำนวน 12 ข้อ
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	จำนวน 14 ข้อ
5. ด้านการบริการ	จำนวน 11 ข้อ
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา
กับครอบครัวและชุมชน	จำนวน 8 ข้อ
- ลักษณะการตอบแบบสอบถามจะมี 6 ระดับความคิดเห็นดังนี้
6 หมายถึง	สภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังมากที่สุด
5 หมายถึง	สภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังมาก
4 หมายถึง	สภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังค่อนข้างมาก
3 หมายถึง	สภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังค่อนข้างน้อย
2 หมายถึง	สภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังน้อย
1 หมายถึง	สภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังน้อยที่สุด

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

การสร้างเครื่องมือสำหรับการเก็บข้อมูล มีขั้นตอนในการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาค้นคว้าเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของผู้ปกครอง ซึ่งเนื้อหาครอบคลุมเกี่ยวกับความต้องการและความคาดหวังของมนุษย์ ทฤษฎีเกี่ยวกับความคาดหวัง การจำแนกความต้องการการจัดการศึกษาปฐมวัย การบริหาร หลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บุคลากร การจัดสภาพแวดล้อม การบริการ ความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. สร้างแบบสอบถาม ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามโดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ปกครอง ได้แก่ เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์กับเด็ก และระดับชั้นของเด็ก เป็นแบบเลือกตอบ ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัยในโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ สังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการการส่งเสริมศึกษาเอกชน ซึ่งมีเนื้อหาครอบคลุม 6 ด้าน คือด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน บุคลากร การจัดสภาพแวดล้อม การบริการ และความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน รวมเป็น 63 ข้อ

3. นำแบบสอบถามที่สร้างเสร็จ เสนอคณะกรรมการควบคุมปริญญาโท เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและให้คำแนะนำ เพื่อให้ได้ข้อคำถามที่ตรงตามวัตถุประสงค์ในการศึกษาค้นคว้า

4. นำแบบสอบถามฉบับร่างมาปรับปรุงตามคำแนะนำ ของคณะกรรมการและนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) โดยตัดสินตามความเห็นของผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเกณฑ์ โดยมีผู้ทรงคุณวุฒิเป็นผู้บริหาร และผู้เชี่ยวชาญในการจัดการศึกษาปฐมวัย

ผ.ศ.จิตรา ชนะกุล อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัย
มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา

อาจารย์ธิดา พัทธสินสุข อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตพัฒนา กรุงเทพมหานคร
อาจารย์สุสันต์ สายงาม ศึกษาพิเศษที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 3

5. จากผลการตรวจสอบของผู้เชี่ยวชาญ โดยใช้เกณฑ์การตัดสินตามความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ ถ้า 2 ใน 3 เห็นตรงกันจะเก็บข้อความนั้นไว้และนำข้อแนะนำไปปรับปรุงแก้ไข ซึ่งจากการตรวจพบว่า ผู้เชี่ยวชาญเห็นด้วยกับข้อรายการในแบบสอบถาม แต่ให้มีการปรับปรุงแก้ไข ความชัดเจนของภาษา นำไปหาค่าดัชนี ได้ค่า IOC ระหว่าง 0.67 - 1.00 ในทุกข้อแบบสอบถามจำนวน 63 ข้อ

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try – out) กับผู้ปกครองเด็กปฐมวัยที่มีได้เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ในอำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี เพื่อหาค่าจำแนกสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แอลฟา คำนวณรายข้อกับคะแนนรวมทั้งฉบับและหาเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha Coefficient) ของครอนบัค (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2545)

7. นำแบบสอบถามที่ได้จากกลุ่มทดลอง ไปตรวจสอบความเชื่อมั่นโดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 200) ได้ค่าความเชื่อมั่น สภาพความเป็นจริง 0.96 สภาพความคาดหวัง 0.98

8. นำแบบสอบถามที่หาค่าความเชื่อมั่นไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จำนวน 330 ในโรงเรียนเครือมารีวิทย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยเสนอเพื่อขออนุญาตในการเก็บข้อมูลจากประชากรกลุ่มตัวอย่าง

3. เมื่อได้รับการอนุญาตให้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ ผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

3.1 ผู้วิจัยติดต่อประสานงานกับครูใหญ่โรงเรียนในเครือมารีวิทย ทั้ง 3 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการแจกแบบสอบถาม การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย ในโรงเรียนในเครือมารีวิทย

3.2 นำแบบสอบถามไปให้โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ทั้ง 3 โรงเรียนด้วยตนเอง และขอความอนุเคราะห์ให้คุณครูช่วยแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยได้ตอบแบบสอบถาม

3.3 เมื่อดำเนินการตามข้อ 3.2 แล้วผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากโรงเรียนต่างๆ ภายในระยะเวลา 1 เดือน

3.4 ผู้วิจัยได้รวบรวมข้อมูลแบบสอบถามผู้ปกครอง 330 ฉบับ ได้รับคืนมา 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 88.18

4. นำแบบสอบถามที่ได้ทั้งหมดมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การจัดทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามทั้งหมดกลับคืน พิจารณาความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package for Social Sciences) โดยหาค่าสถิติ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ

1.2 วิเคราะห์ระดับความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยใช้การคำนวณค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำผลที่ได้มาแปลความหมายของค่าเฉลี่ย

สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย มีรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	0.00 - 1.00	หมายถึง	มีความเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.01 - 2.00	หมายถึง	มีความเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.01 - 3.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
คะแนนเฉลี่ย	3.01 - 4.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังอยู่ในระดับค่อนข้างมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.01 - 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังมาก
คะแนนเฉลี่ย	5.01 - 6.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ความคาดหวังมากที่สุด

1.3 นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมาหาความถี่

สถิติที่ใช้ในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือ

1. หาความเที่ยงตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถามความคิดเห็นผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยใช้ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัด (บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. 2526. : 8) โดยใช้สูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับลักษณะที่ต้องการวัด
 $\sum R$ แทน ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2. หาความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α – Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) (บุญเชิด ภิญโญนนต. 2545 : 131)

$$\alpha = K \left[1 - \frac{\sum Si^2}{Sx^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่น
 K แทน จำนวนข้อของเครื่องมือวัด
 $\sum Si^2$ แทน ผลรวมของความแปรปรวนแต่ละข้อของเครื่องมือวัด
 Sx^2 แทน คะแนนความแปรปรวนของคะแนนทั้งฉบับของเครื่องมือวัด

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติพื้นฐานที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

1. คำนวณค่าร้อยละ (Percentage) คำนวณโดยใช้สูตร (พวงรัตน์ ทวีรัตน์. 2540 : 118)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ P แทน ร้อยละ
 F แทน ความถี่ที่ต้องแปลให้เป็นร้อยละ
 N แทน จำนวนความถี่ทั้งหมด

2. ค่าเฉลี่ยของคะแนน (ล้วน สายยศ; และอังศณา สายยศ. 2538:73)

$$\bar{X} = \frac{\sum x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย
	$\sum x$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	N	แทน	จำนวนคนทั้งหมดที่ใช้ศึกษา

3. การหาค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนน (Standard Deviation) โดยการใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนิตพงษ์. 2521:55)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	$S.D.$	แทน	ความเบี่ยงเบนของมาตรฐานของคะแนน
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มตัวอย่าง
	$\sum X$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมด
	$\sum X^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง

สถิติทดสอบสมมติฐาน ผู้วิจัยใช้สถิติดังนี้

1. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้การแจกแจงของที (t-test for Independent Samples) เมื่อทดสอบความแปรปรวนของกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 1 (σ_1^2) และกลุ่มที่ 2 (σ_2^2) พบว่า $\sigma_1^2 = \sigma_2^2$ (ล้วน สายยศ; และอังศณา สายยศ. 2538 : 101

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{(n_1 - 1)S_1^2 + (n_2 - 1)S_2^2}{n_1 + n_2 - 2} \left\{ \frac{1}{n_1} + \frac{1}{n_2} \right\}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t -distribution
	X_1, X_2	แทน	ค่าคะแนนเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2
	n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่มที่ 2

2. ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 2 กลุ่มขึ้นไป โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (one – way Analysis of Variance) (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538 : 112)

$$F = \frac{MS_B}{MS_w}$$

เมื่อ	F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา	F – distribution
	MS_B	แทน	ความแปรปรวนระหว่างกลุ่ม	
	MS_w	แทน	ความแปรปรวนภายในกลุ่ม	

3. กรณีที่ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติจะทำการเปรียบเทียบพหุคูณเพื่อทดสอบความแตกต่างของคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่โดยใช้วิธีการของเชฟเฟ (ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. 2538:141)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจตรงกันในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจึงกำหนดสัญลักษณ์และอักษรต่างๆ ดังนี้

N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มตัวอย่าง
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
SD	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน (t-distribution)
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา (f – distribution)
P	แทน	ความน่าจะเป็นในการปฏิเสธสมมติฐาน
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Sum of Squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
*	แทน	นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ผู้วิจัยได้เสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม หาค่าจำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ และระดับชั้นเรียนของเด็ก

ตอนที่ 2 ค่าเฉลี่ยและค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตาราง 4 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไป	กลุ่มตัวอย่างผู้ปกครอง (N = 291)	
	จำนวน	ร้อยละ
เพศ		
ชาย	108	37.10
หญิง	183	62.90
<u>รวม</u>	291	100
อายุ		
21 – 30 ปี	31	10.70
31 – 40 ปี	191	65.60
41 ปีขึ้นไป	69	23.70
<u>รวม</u>	291	100
อาชีพ		
รับราชการ/ พนักงานรัฐวิสาหกิจ	125	43.00
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	116	39.90
เกษตรกร/รับจ้าง	50	17.10
<u>รวม</u>	291	100
ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม		
ประถมศึกษา/ มัธยมศึกษา	51	17.50
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	70	24.10
ปริญญาตรีขึ้นไป	170	58.40
<u>รวม</u>	291	100
ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก		
บิดา	108	37.10
มารดา	183	62.90
<u>รวม</u>	291	100
ระดับชั้นเรียน (ของนักเรียนที่ผู้ปกครองกำลังให้ข้อมูล)		
อนุบาลศึกษาปีที่ 1	96	33.00
อนุบาลศึกษาปีที่ 2	94	32.30
อนุบาลศึกษาปีที่ 3	101	34.70
<u>รวม</u>	291	100

จากตาราง 4 แสดงว่า สถานภาพของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามเพศ ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 62.90 เพศชาย 108 คน คิดเป็นร้อยละ 37.10

จำแนกตามอายุ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 65.60 รองลงมาคือ อายุ 41ปีขึ้นไป จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 และอายุ 21-30 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70

จำแนกตามอาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 39.90 รองลงมา และอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้าง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 17.10

จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 170 คิดเป็นร้อยละ 58.40 รองลงมาคือ ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 และประถมศึกษา/มัธยมศึกษา จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50

จำแนกความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นมารดา จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 62.90 รองลงมาเป็นบิดา จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 37.10

จำแนกตามระดับชั้นเรียน เป็นผู้ปกครองที่มีนักเรียนอยู่เป็นระดับอนุบาลศึกษาปีที่ 3 จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 รองลงมาคืออนุบาลศึกษาปีที่ 1 จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00 และอนุบาลศึกษาปีที่ 2 จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 32.40

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

1. ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
1. ด้านการบริหาร	4.20	0.63	มาก
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.74	0.53	มาก
3. ด้านบุคลากร	4.63	0.63	มาก
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	4.32	0.63	มาก
5. ด้านการบริการ	4.32	0.71	มาก
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	4.44	0.74	มาก
รวม	4.47	0.52	มาก

จากตาราง 5 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย ตามสภาพความเป็นจริงทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.47$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 6 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X}=4.74$) รองลงมา ได้แก่ ด้านบุคลากร ($\bar{X}=4.63$) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ($\bar{X}=4.44$) การจัดสภาพแวดล้อม ($\bar{X}=4.32$) ด้านการบริการ ($\bar{X}=4.32$)

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร

ระดับความคิดเห็นด้านการบริหาร	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
1. โรงเรียนมีนโยบาย หลักการเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนชัดเจน มีการดำเนินการหรือนำแผนไปใช้เช่น มีการกำหนดแผนการรับนักเรียน	4.61	0.78	มาก
2. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน	3.49	1.12	ค่อนข้างมาก
3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	3.83	1.16	ค่อนข้างมาก
4. ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ทันสมัย มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	4.62	0.69	มาก
5. มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน เช่น วางระบบด้านการเงินการคลังและพัสดุ จัดระบบควบคุมระบบภายในโรงเรียน	4.45	0.82	มาก

จากตาราง 6 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร 5 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมาก 3 ข้อ ได้แก่ ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ทันสมัย มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X}=4.62$) รองลงมา ได้แก่ โรงเรียนมีนโยบาย หลักการ เป้าหมาย และมีแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชัดเจน มีการดำเนินการหรือนำแผนไปใช้ เช่น มีการกำหนดแผนการรับสมัครนักเรียนเข้าใหม่ ($\bar{X}=4.61$) และมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน วางระบบด้านการเงินการคลังและพัสดุ จัดระบบควบคุมระบบภายในโรงเรียน ($\bar{X}=4.45$) อยู่ในระดับค่อนข้างมาก 2 ข้อ คือ โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ($\bar{X}=3.83$) และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ($\bar{X}=3.49$)

ตาราง 7 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับ
สภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านหลักสูตรและ
การจัดการเรียนการสอน

ระดับความคิดเห็นด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น จัดทำแผนการจัด ประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.59	0.74	มาก
2. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	4.77	0.72	มาก
3. มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทางด้านสติปัญญา	4.70	0.72	มาก
4. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัย เช่น การไปห้องน้ำ การดื่ม น้ำ การรอคอย การมีน้ำใจต่อเพื่อน การเข้าคิวตามลำดับก่อน-หลัง ฯลฯ	4.82	0.81	มาก
5. จัดกิจกรรมการเรียนเป็นรายวิชา เน้นการอ่าน เขียน บวก-ลบเลข	4.85	0.71	มาก
6. นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ในการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ	4.83	0.84	มาก
7. จัดให้มีกิจกรรมเล่นิทาน ร้องเพลง และกิจกรรมเข้า จังหวะทุกวัน	4.83	0.79	มาก
8. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น เช่น เล่นน้ำ เล่น ทราย ต่อบล็อก ฯลฯ	4.39	1.04	มาก
9. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและ ความถนัดของตนเอง	4.47	0.89	มาก
10. จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับ ประถมศึกษา เช่น กิจกรรมการเรียนการสอนเสริมวิชา คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษตามรายวิชา	4.81	0.76	มาก
11. ประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการ ทดสอบรายวิชา	4.89	0.67	มาก
12. จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ การระบาย สี การพิมพ์ การตัดปะ การปั้น การร้อย	4.89	0.73	มาก
13. จัดกิจกรรมการสอนเสริม เช่น ภาษาอังกฤษ โดย ครูผู้สอนเป็นครูต่างชาติและจำนวนครูเพียงพอ(จำนวนครู 1 คน ต่อ นักเรียน 2 ห้อง)	4.76	0.93	มาก

จากตาราง 7 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวีย์ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 13 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเพื่อพิจารณา พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 13 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ตามลำดับ ดังนี้ ประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบรายวิชา ($\bar{X}=4.89$) จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ การระบายสี การพิมพ์ การตัดปะ การปั้น การร้อย ($\bar{X}=4.89$) รองลงมา คือ จัดกิจกรรมการเรียนเป็นรายวิชา เน้นการอ่าน เขียน บวก – ลบเลข ($\bar{X}=4.85$) นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ในการเรียนการสอน เช่น คอมพิวเตอร์ และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ($\bar{X}=4.83$) จัดกิจกรรมการเล่นิทาน ร้องเพลง และกิจกรรมเข้าจังหวะทุกวัน ($\bar{X}=4.83$) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัย ($\bar{X}=4.82$) จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับประถมศึกษา ($\bar{X}=4.81$) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ($\bar{X}=4.77$) จัดกิจกรรมการสอนเสริม เช่น ภาษาอังกฤษสำหรับเด็ก และครูผู้สอนเป็นครูชาวต่างชาติ เพียงพอกับนักเรียนแต่ละห้อง ($\bar{X}=4.76$) มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา ($\bar{X}=4.70$) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ($\bar{X}=4.59$) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเอง ($\bar{X}=4.47$) และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น เช่น เล่นน้ำ เล่นทราย ต่อบล็อก ฯลฯ ($\bar{X}=4.39$)

ตาราง 8 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับสภาพ
ความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีย์วิทยา ด้านบุคลากร

ระดับความคิดเห็นด้านบุคลากร	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
1. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ	4.82	0.78	มาก
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอนและจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.69	0.77	มาก
3. บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รับฟังเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับเด็ก	4.70	0.91	มาก
4. การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว	4.00	1.34	มาก
5. ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	4.63	0.79	มาก
6. มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์คือ เด็กอายุ 3-5 ปี ครู 1 คน ต่อเด็ก 30 คน	4.38	1.08	มาก
7. ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน	4.54	0.95	มาก
8. ครูมีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยหรือ ผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย	4.77	0.85	มาก
9. บุคลากรสนับสนุนมีความรู้ ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	4.69	0.80	มาก
10. ครูมีหน้าตายิ้มแย้ม แจ่มใสให้การบริการผู้ปกครองทุกระดับเท่าเทียมกันและรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง	4.77	0.98	มาก
11. ครูมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งกิริยามารยาทและการพูดจา	4.87	0.87	มาก
12. ครูเข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการและความต้องการของเด็ก	4.70	0.82	มาก

จากตาราง 8 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคิดเป็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวีย์ ด้านบุคลากร 12 ข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากทั้ง 12 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้ คือ ครูมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดีทั้งกิริยามารยาทและการพูดจา ($\bar{X} = 4.87$) รองลงมาคือ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำมีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ ($\bar{X} = 4.82$) ครูมีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยหรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 4.77$) ครูมีหน้าตายิ้มแย้มแจ่มใส ให้การบริการผู้ปกครองทุกระดับเท่าเทียมกันและรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 4.77$) บุคลากรมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รับฟังเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็ก ($\bar{X} = 4.70$) ครูเข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการและความต้องการของเด็ก ($\bar{X} = 4.70$) ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 4.69$) บุคลากรสนับสนุนมีความรู้ ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{X} = 4.69$) ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 4.63$) ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 4.54$) จำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์คือ ครู 1 คน ต่อเด็ก 30 คน ($\bar{X} = 4.38$) การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว ($\bar{X} = 4.00$)

ตาราง 9 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

ระดับความคิดเห็นด้านการจัดสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
1. โรงเรียนมีห้องเรียนขนาดกว้างสะอาด มีพื้นที่เพียงพอให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมได้สะดวกและเอื้อต่อการเรียนการสอนระดับปฐมวัย	4.24	0.85	มาก
2. โรงเรียนมีการดูแล จัดตกแต่งบำรุงรักษา อาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี	4.27	0.86	มาก
3. สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี ปลอดภัย และเพียงพอต่อจำนวน นักเรียน	3.77	1.08	ค่อนข้างมาก
4. จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ เช่น จัดให้มีการเลี้ยงสัตว์ และปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นอยู่ทั่วบริเวณโรงเรียน	3.93	1.01	ค่อนข้างมาก
5. จำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสม คือ เด็กอายุ 3-5 ปี เด็ก 40 คนต่อ ครู 2 คน	4.58	0.88	มาก
6. ขนาดสัดส่วนของโต๊ะ เก้าอี้ มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัยและมีจำนวนเพียงพอให้เด็กใช้ทำกิจกรรม	4.64	0.82	มาก
7. บริเวณโรงเรียนสะอาด มีที่ทิ้งขยะถูกสุขลักษณะและเพียงพอ	4.61	0.86	มาก
8. สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมการที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม	4.40	0.80	มาก
9. อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วนและมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	4.11	1.07	มาก
10. จัดให้มีมุมต่าง ๆ ภายใน ห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมศิลปะ มุมหมอ มุมวิทยาศาสตร์	4.32	0.94	มาก
11. จัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องนอนสำหรับนักเรียน เช่น ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอก หมอน ที่สะอาดและเพียงพอสำหรับเด็ก	4.46	0.92	มาก
12. จัดให้มีป้ายนิเทศหน้าห้องเรียนแสดงผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล	4.34	1.02	มาก

ตาราง 9 (ต่อ)

ระดับความคิดเห็นด้านการจัดสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
13. จัดให้มีหนังสือนิทาน เกม และของเล่นสำหรับเด็กอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับวัยของเด็ก	4.89	0.85	มาก
14. ห้องเรียนคอมพิวเตอร์เหมาะสม และมีจำนวนเครื่องคอมพิวเตอร์เพียงพอสำหรับเด็ก	4.38	0.89	มาก

จากตาราง 9 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม 14 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมาก 12 ข้อ ได้แก่ จัดให้มีหนังสือนิทาน เกมและของเล่นสำหรับเด็กอย่างเพียงพอ และเหมาะสมกับวัยของเด็ก ($\bar{X}=4.89$) ขนาดและสัดส่วนของโต๊ะ เก้าอี้ มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัยและมีจำนวนเพียงพอให้เด็กใช้ทำกิจกรรม ($\bar{X}=4.64$) บริเวณโรงเรียนสะอาดมีที่ทิ้งขยะถูกสุขลักษณะและเพียงพอ ($\bar{X}=4.61$) จำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสม คือ เด็กอายุ 3-5 ปี เด็ก 40 คน ต่อครู 2 คน ($\bar{X}=4.58$) จัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องนอนสำหรับนักเรียน เช่น ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ที่สะอาดและเพียงพอสำหรับเด็ก ($\bar{X}=4.46$) สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ($\bar{X}=4.40$) ห้องเรียนคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก ($\bar{X}=4.38$) จัดให้มีป้ายนิเทศหน้าห้องเรียนแสดงผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X}=4.34$) จัดให้มีมุมต่าง ๆ ภายในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมศิลปะ มุมหมอ มุมวิทยาศาสตร์ ($\bar{X}=4.32$) โรงเรียนมีการดูแล จัดตกแต่งบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี ($\bar{X}=4.27$) โรงเรียนมีห้องเรียนขนาดกว้าง สะอาด มีพื้นที่เพียงพอให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมได้สะดวกและเอื้อต่อการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ($\bar{X}=4.24$) ห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วนและมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ($\bar{X}=4.11$) อยู่ในระดับค่อนข้างมาก 2 ข้อ คือ จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ เช่น จัดให้มีการเลี้ยงสัตว์ และปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นอยู่ทั่วบริเวณโรงเรียน ($\bar{X}=3.93$) และสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี ปลอดภัย และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ($\bar{X}=3.77$)

ตาราง 10 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้อง
สภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวีย์ ด้านการบริการ

ระดับความคิดเห็นด้านการบริการ	$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย
1. จัดบริการรถ รับ – ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล	4.65	1.00	มาก
2. จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน	4.48	0.91	มาก
3. จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้า สถานศึกษา	3.92	1.31	ค่อนข้างมาก
4. กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความ ปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัดคิภัย การจราจร	4.18	1.04	มาก
5. จัดบริการประกันภัย (ประกันอุบัติเหตุ) สำหรับเด็กทุก คนในสถานศึกษา	5.12	0.77	มากที่สุด
6. ตรวจสอบสภาพนักเรียนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	4.25	1.15	มาก
7. จัดบริการตรวจสอบสภาพฟันโดยทันตแพทย์ อย่างน้อยปี ละ 2 ครั้ง	3.94	1.33	ค่อนข้างมาก
8. จัดอาหารและของว่างให้เด็กโดยบุคลากรที่มีความรู้ด้าน โภชนาการ สะอาด และปลอดภัย	4.34	1.01	มาก
9. จัดให้มีพยาบาลหรือครูพยาบาลที่มีความรู้เรื่องการปฐม พยาบาลอยู่ประจำ	4.18	1.02	มาก
10. จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอ ต่อจำนวนเด็ก	4.05	1.06	มาก
11. ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัย แก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรค	4.38	1.12	มาก

จากตาราง 10 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวีย์ ด้านการบริการ 11 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ได้แก่ จัดบริการประกันภัย (ประกันอุบัติเหตุ) สำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 5.12$) อยู่ในระดับมาก 8 ข้อ คือ จัดบริการรถ รับ-ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล ($\bar{X} = 4.65$) จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 4.48$) ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยแก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรค ($\bar{X} = 4.38$) จัดอาหารและของว่างให้เด็กโดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ สะอาดและปลอดภัย ($\bar{X} = 4.34$)

ตรวจสอบสภาพนักเรียนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ($\bar{X} = 4.25$) กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร ($\bar{X} = 4.18$) จัดให้มีพยาบาลหรือครูพยาบาลที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำ ($\bar{X} = 4.18$) และจัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก ($\bar{X} = 4.05$) อยู่ในระดับค่อนข้างมาก 2 ข้อ คือ จัดบริการตรวจสอบสภาพฟันโดยทันตแพทย์อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ($\bar{X} = 3.94$) จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา ($\bar{X} = 3.92$)

ตาราง 11 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้อง
สภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านความสัมพันธ์
ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ระดับความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ ครอบครัวและชุมชน	$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย
1. จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมพบผู้ปกครองให้ คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง การจัดการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกวิธี	4.56	0.92	มาก
2. ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็ก และครู	3.57	1.17	ค่อนข้างมาก
3. จัดทำสารสัมพันธ์ ข่าวสารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น เป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	4.37	1.11	มาก
4. ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับ พัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียน ละ 1 ครั้ง	4.62	1.10	มาก
5. โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อ สร้างความเข้าใจ ในการอบรมเลี้ยงดู และการพัฒนาเด็ก	4.60	1.00	มาก
6. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	4.68	0.96	มาก
7. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัด กิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ	4.48	1.06	มาก
8. ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของ สถานศึกษา	4.65	0.87	มาก

จากตาราง 11 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคิดเห็นที่เกี่ยวกับความเป็นจริงในการจัดการศึกษา
ปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและ
ชุมชน 8 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมาก
ไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมาก 7 ข้อ ได้แก่ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้
ผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 4.68$) ผู้ปกครองและชุมชน
ให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 4.65$) ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับ
พัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.62$) โรงเรียนติดต่อสื่อสาร
กับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดู และการพัฒนาเด็ก ($\bar{X} = 4.60$)

จัดกิจกรรมปฐมนิเทศกิจกรรม พบผู้ปกครอง ให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง การจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องวิธี ($\bar{X} = 4.56$) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ ($\bar{X} = 4.48$) จัดทำสารสัมพันธ์ ข่าวสารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 4.37$) อยู่ในระดับค่อนข้างมาก 1 ข้อ คือ ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและครู ($\bar{X} = 4.57$)

2. ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย

ตาราง 12 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย

ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
1. ด้านการบริหาร	4.83	0.63	มาก
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	5.21	0.54	มากที่สุด
3. ด้านบุคลากร	5.19	0.58	มากที่สุด
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	5.12	0.68	มากที่สุด
5. ด้านการบริการ	5.23	0.66	มากที่สุด
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	5.07	0.69	มากที่สุด
รวม	5.14	0.55	มากที่สุด

จากตาราง 12 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัยทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน โดยมีค่าเฉลี่ยในแต่ละด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการบริการ ($\bar{X} = 5.23$) รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ($\bar{X} = 5.21$) ด้านบุคลากร ($\bar{X} = 5.19$) ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ($\bar{X} = 5.12$) ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาครอบครัวและชุมชน ($\bar{X} = 5.07$) อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ด้านการบริหาร ($\bar{X} = 4.83$)

ตาราง 13 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร

ระดับความคิดเห็นด้านการบริหาร	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
1. โรงเรียนมีนโยบาย หลักการเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของ โรงเรียนชัดเจน มีการดำเนินการหรือนำแผนไปใช้เช่น มีการกำหนดการรับนักเรียน	4.99	0.71	มาก
2. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน	4.41	1.05	มาก
3. โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ	4.58	1.01	มาก
4. ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ทันสมัย มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง	5.17	0.76	มากที่สุด
5. มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน เช่น วางระบบด้านการเงินการคลังและพัสดุ จัดระบบควบคุมระบบภายในโรงเรียน	4.96	0.80	มาก

จากตาราง 13 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร 5 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 1 ข้อ ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาทันกับการเปลี่ยนแปลงพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ทันสมัย มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง ($\bar{X} = 5.17$) อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ คือ โรงเรียนมีนโยบาย หลักการเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชัดเจน ($\bar{X} = 4.99$) มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน ($\bar{X} = 4.96$) โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ ($\bar{X} = 4.58$) และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ($\bar{X} = 4.41$)

ตาราง 14 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับ
ความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวีย์ ด้านหลักสูตรและการ
จัดการเรียนการสอน

ระดับความคิดเห็นด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน	$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย
1. จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมสอดคล้องกับ ความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น จัดทำแผนการจัด ประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	5.13	0.76	มากที่สุด
2. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา	5.28	0.70	มากที่สุด
3. มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทางด้านสติปัญญา	5.21	0.69	มากที่สุด
4. จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัย เช่น การไปห้องน้ำ การดื่มน้ำ การรอคอย การมีน้ำใจต่อเพื่อน การเข้าคิวตามลำดับก่อน-หลัง ฯลฯ	5.24	0.73	มากที่สุด
5. จัดกิจกรรมการเรียนเป็นรายวิชา เน้นการอ่าน เขียน บวก - ลบเลข	5.27	0.70	มากที่สุด
6. นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น คอมพิวเตอร์ และสื่อการเรียน การสอนต่าง ๆ	5.28	0.74	มากที่สุด
7. จัดให้มีกิจกรรมเล่นิทาน ร้องเพลง และกิจกรรมเข้า จังหวะทุกวัน	5.17	0.74	มากที่สุด
8. จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น เช่น เล่นน้ำ เล่น ทราย ต่อบล็อก ฯลฯ	5.01	0.93	มากที่สุด
9. จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและ ความถนัดของตนเอง	5.14	0.83	มากที่สุด
10. จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับ ประถมศึกษา เช่น กิจกรรมการเรียนการสอนเสริมวิชา คณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษตามรายวิชา	5.25	0.70	มากที่สุด
11. ประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการ ทดสอบรายวิชา	5.20	0.66	มากที่สุด
12. จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ การระบาย สี การพิมพ์ การตัดปะ การปั้น การร้อย	5.22	0.70	มากที่สุด
13. จัดกิจกรรมการสอนเสริม เช่น ภาษาอังกฤษ โดย ครูผู้สอนเป็นครูต่างชาติ และจำนวนครูเพียงพอกับจำนวน นักเรียน (ครู 1 คน ต่อ นักเรียน 2 ห้อง)	5.30	0.77	มากที่สุด

จากตาราง 14 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวีย์ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน 13 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 13 ข้อ และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 13 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้ คือ จัดกิจกรรมการสอนเสริม เช่น ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กและมีครูผู้สอนเป็นครูต่างชาติเพียงพอแก่นักเรียน ($\bar{X} = 5.30$) รองลงมา ได้แก่ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา ($\bar{X} = 5.28$) นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น คอมพิวเตอร์และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ ($\bar{X} = 5.28$) จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายวิชา เน้นการอ่าน เขียน บวก – ลบเลข ($\bar{X} = 5.27$) จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับประถมศึกษา ($\bar{X} = 5.25$) จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัย ($\bar{X} = 5.24$) จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ การระบายสี การพิมพ์ การตัดปะ การปั้น การร้อย ($\bar{X} = 5.22$) มุ่งเน้นกิจกรรมเพื่อพัฒนาทางด้านสติปัญญา ($\bar{X} = 5.21$) ประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบรายวิชา ($\bar{X} = 5.20$) จัดให้มีกิจกรรมเล่านิทาน ร้องเพลง และกิจกรรมเข้าจังหวะทุกวัน ($\bar{X} = 5.17$) จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดด้วยตนเอง ($\bar{X} = 5.14$) จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น ($\bar{X} = 5.13$) และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่นน้ำ เล่นทราย ดูปลิ๊ก ฯลฯ ($\bar{X} = 5.01$)

ตาราง 15 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับ
ความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร

ระดับความคิดเห็นด้านบุคลากร	$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย
1. ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ	5.24	0.69	มากที่สุด
2. ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำ แผนการสอนและจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ	5.25	0.71	มากที่สุด
3. บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รับฟังเรื่องราวต่าง ๆ เกี่ยวกับเด็ก	5.27	0.79	มากที่สุด
4. การดูแลเด็กในสถานศึกษาปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่ เพียงผู้เดียว	4.57	1.40	มาก
5. ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ	5.25	0.74	มากที่สุด
6. มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์คือ เด็กอายุ 3-5 ปี ครู 1 คน ต่อเด็ก 30 คน	5.00	1.01	มากที่สุด
7. ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทร ต่อเด็กเท่าเทียมกัน	5.23	0.82	มากที่สุด
8. ครูมีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยหรือ ผ่านการอบรมด้าน การศึกษาปฐมวัย	5.31	0.75	มากที่สุด
9. บุคลากรสนับสนุนมีความรู้ ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม	5.25	0.72	มากที่สุด
10. ครูมีหน้าตายิ้มแย้ม แจ่มใสให้การบริการผู้ปกครองทุก ระดับเท่าเทียมกันและรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง	5.35	0.72	มากที่สุด
11. ครูมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งกริยามารยาท และการพูดจา	5.35	0.70	มากที่สุด
12. ครูเข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการและความต้องการของ เด็ก	5.28	0.74	มากที่สุด

จากตาราง 15 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร 12 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อ พิจารณาเป็นรายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด 11 ข้อ ได้แก่ ครูมีหน้าตายิ้มแย้ม แจ่มใส ให้การบริการผู้ปกครองทุกระดับเท่าเทียมกันและรับฟังความคิดเห็น ของผู้ปกครอง ($\bar{X} = 5.35$) ครูมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งกิริยามารยาทและการพูดจา ($\bar{X} = 5.35$) ครูมีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย ($\bar{X} = 5.31$) ครู เข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการและความต้องการของเด็ก ($\bar{X} = 5.28$) บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รับฟังเรื่องราวต่างๆเกี่ยวกับเด็ก ($\bar{X} = 5.27$) ครูมีความรู้ ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ ($\bar{X} = 5.25$) ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและดูแลเด็ก ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ($\bar{X} = 5.25$) บุคลากรสนับสนุนมีความรู้ ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่าง ถูกต้องและเหมาะสม ($\bar{X} = 5.25$) ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ ($\bar{X} = 5.24$) ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน ($\bar{X} = 5.23$) มี จำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์ คือ เด็กอายุ 3-5 ปี ครู 1 คน ต่อเด็ก 30 คน ($\bar{X} = 5.00$) อยู่ใน ระดับมาก 1 ข้อ คือ การดูแลเด็กในสถานศึกษาเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว ($\bar{X} = 4.57$)

ตาราง 16 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับ
ความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัด
สภาพแวดล้อม

ระดับความคิดเห็นด้านการจัดสภาพแวดล้อม	$\bar{X}$	SD	การแปล ความหมาย
1. โรงเรียนมีห้องเรียนขนาดกว้างสะอาด มีพื้นที่เพียงพอ ให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมได้สะดวกและเอื้อต่อการเรียนการ สอนระดับปฐมวัย	5.19	0.84	มากที่สุด
2. โรงเรียนมีการดูแล จัดตกแต่งบำรุงรักษา อาคารสถานที่ ให้สะอาด สวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี	5.14	0.93	มากที่สุด
3. สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี ปลอดภัย และ เพียงพอต่อจำนวน นักเรียน	5.08	0.93	มากที่สุด
4. จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ เช่น จัดให้มีการเลี้ยงสัตว์ และปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นอยู่ทั่ว บริเวณโรงเรียน	4.96	0.89	มาก
5. จำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสม คือ เด็ก อายุ 3-5 ปี เด็ก 40 คนต่อ ครู 2 คน	5.13	0.80	มากที่สุด
6. ขนาดสัดส่วนของโต๊ะ เก้าอี้ มีลักษณะเหมาะสมกับวัย ของเด็กปฐมวัยและมีจำนวนเพียงพอให้เด็กใช้ทำกิจกรรม	5.16	0.75	มากที่สุด
7. บริเวณโรงเรียนสะอาด มีที่ทิ้งขยะถูกสุขลักษณะและ เพียงพอ	5.17	0.80	มากที่สุด
8. สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมการที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อ การจัดกิจกรรม	5.13	0.84	มากที่สุด
9. อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วนและมีขนาด เหมาะสมกับเด็กปฐมวัย	5.15	0.90	มากที่สุด
10. จัดให้มีมุมต่าง ๆ ภายใน ห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุม บ้าน มุมหนังสือ มุมศิลปะ มุมหมอ มุมวิทยาศาสตร์	5.12	0.86	มากที่สุด
11. จัดให้มีอุปกรณ์เครื่องนอน สำหรับนักเรียน เช่น ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ที่สะอาดและเพียงพอ สำหรับเด็ก	5.19	0.87	มากที่สุด
12. จัดให้มีป้ายนิเทศหน้าห้องเรียนแสดงผลงานของ นักเรียนเป็นรายบุคคล	5.03	0.82	มากที่สุด

ตาราง 16 (ต่อ)

ระดับความคิดเห็นด้านการจัดสภาพแวดล้อม	การแปล		
	$\bar{X}$	SD	ความหมาย
13. จัดให้มีหนังสือนิทาน เกม และของเล่นสำหรับเด็ก อย่างเพียงพอและเหมาะสมกับวัยของเด็ก	5.07	0.80	มากที่สุด
14. ห้องเรียนคอมพิวเตอร์เหมาะสม และมีจำนวนเครื่อง คอมพิวเตอร์เพียงพอสำหรับเด็ก	5.17	0.81	มากที่สุด

จากตาราง 16 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม 14 ข้อ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ โดยเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 13 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนมีห้องเรียนขนาดกว้างสะอาด มีพื้นที่เพียงพอให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมได้สะดวก และเอื้อต่อการเรียนการสอน ($\bar{X} = 5.19$) จัดให้มีอุปกรณ์เครื่องนอนสำหรับนักเรียน เช่น ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอนที่สะอาดและเพียงพอสำหรับเด็ก ($\bar{X} = 5.19$) รองลงมา ได้แก่ บริเวณโรงเรียนสะอาด มีที่ทิ้งขยะถูกสุขลักษณะและเพียงพอ ($\bar{X} = 5.17$) ห้องเรียนคอมพิวเตอร์เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก ($\bar{X} = 5.17$) ขนาดสัดส่วนของ โต๊ะ เก้าอี้ มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัยและมีจำนวนเพียงพอให้เด็กใช้ทำกิจกรรม ($\bar{X} = 5.16$) ห้องสุขา อ่างล้างมือที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วนและมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ($\bar{X} = 5.15$) โรงเรียนมีการดูแล จัดตกแต่งบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี ($\bar{X} = 5.14$) จำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสมกับเด็ก 40 คน ต่อ ครู 2 คน ($\bar{X} = 5.13$) สื่ออุปกรณ์ และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ($\bar{X} = 5.13$) จัดให้มีมุมต่างๆ ภายในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ ฯลฯ ($\bar{X} = 5.12$) สนามเครื่องเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี ปลอดภัย และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน ($\bar{X} = 5.08$) จัดให้มีหนังสือนิทาน เกม และของเล่นสำหรับเด็กอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ($\bar{X} = 5.07$) จัดป้ายนิเทศหน้าห้องเรียนแสดงผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 5.03$) อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ เช่น จัดให้มีการเลี้ยงสัตว์ และปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นอยู่ทั่วบริเวณโรงเรียน ($\bar{X} = 4.96$)

ตาราง 17 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ

ระดับความคิดเห็นด้านการบริการ	การแปล	
	$\bar{X}$	SD
1. จัดบริการรถ รับ – ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล	5.24	0.79
2. จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน	5.16	0.84
3. จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา	5.17	0.96
4. กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัดฉีดภัย การจราจร	5.23	0.79
5. จัดบริการประกันภัย (ประกันอุบัติเหตุ) สำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา	5.41	0.69
6. ตรวจสอบสภาพนักเรียนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	5.23	0.80
7. จัดบริการตรวจสอบสภาพฟันโดยทันตแพทย์ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง	5.11	0.96
8. จัดอาหารและของว่างให้เด็กโดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ สะอาด และปลอดภัย	5.26	0.80
9. จัดให้มีพยาบาลหรือครูพยาบาลที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำ	5.19	0.90
10. จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก	5.23	0.87
11. ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยแก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรค	5.27	0.86

จากตาราง 17 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ 11 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 11 ข้อ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อยได้ดังนี้คือ จัดบริการประกันภัย (ประกันอุบัติเหตุ) สำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา ($\bar{X} = 5.41$) ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย แก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกัน เมื่อมีการระบาดของโรค ($\bar{X} = 5.27$) จัดอาหารและของว่างให้เด็กโดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ สะอาด และปลอดภัย ($\bar{X} = 5.26$) จัดบริการรถ รับ – ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล ($\bar{X} = 5.24$) กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัดฉีดภัย การจราจร ($\bar{X} = 5.23$) ตรวจสอบสภาพ

นักเรียนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง ($\bar{X} = 5.23$) จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและ
เพียงพอต่อจำนวนเด็ก ($\bar{X} = 5.23$) จัดให้มีพยาบาลหรือครูพยาบาลที่มีความรู้เรื่องการปฐม
พยาบาลอยู่ประจำ ($\bar{X} = 5.19$) จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา ($\bar{X} = 5.17$)
จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน ($\bar{X} = 5.16$) และจัดบริการตรวจสุขภาพฟันโดยทันตแพทย์ อย่าง
น้อยปีละ 2 ครั้ง ($\bar{X} = 5.11$)

ตาราง 18 ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานและระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ระดับความคิดเห็นด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	$\bar{X}$	SD	การแปลความหมาย
1. จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมพบผู้ปกครองให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง การจัดการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกต้องวิธี	5.14	0.82	มากที่สุด
2. ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและครู	4.70	1.03	มาก
3. จัดทำสารสัมพันธ์ ข่าวสารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง	5.03	0.88	มากที่สุด
4. ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง	5.18	0.84	มากที่สุด
5. โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ในการอบรมเลี้ยงดู และการพัฒนาเด็ก	5.20	0.78	มากที่สุด
6. ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ	5.18	0.77	มากที่สุด
7. เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ	5.05	0.85	มากที่สุด
8. ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา	5.11	0.75	มากที่สุด

จากตาราง 18 แสดงว่า ผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน 8 ข้อ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 7 ข้อ ได้แก่ โรงเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ในการอบรมเลี้ยงดู และการพัฒนาเด็ก ($\bar{X} = 5.20$) ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 5.18$) ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ ($\bar{X} = 5.18$) จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมพบผู้ปกครองให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง การจัดการศึกษา

และการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกวิธี ($\bar{X} = 5.14$) ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ($\bar{X} = 5.11$) เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ ($\bar{X} = 5.05$) จัดทำสารสัมพันธ์ ข่าวสารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นประจำ สัปดาห์ละ 1 ครั้ง ($\bar{X} = 5.03$) อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้ แก่เด็กและครู ($\bar{X} = 4.70$)

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ตาราง 19 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับ สภาพความเป็นจริงกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์

ความคิดเห็น	สภาพความเป็นจริง		ความคาดหวัง		t	P-Value
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการบริหาร	4.20	0.63	4.83	0.63	-15.50*	0.00
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.74	0.53	5.21	0.54	-14.49*	0.00
3. ด้านบุคลากร	4.63	0.63	5.19	0.58	-14.65*	0.00
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	4.32	0.63	5.12	0.68	-16.84*	0.00
5. ด้านการบริการ	4.32	0.71	5.23	0.66	-17.79*	0.00
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	4.44	0.74	5.07	0.69	-13.88*	0.00
รวม	4.47	0.52	5.14	0.55	-18.63*	0.00

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 19 เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 6 ด้าน

ตาราง 20 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความเป็นจริง	ชาย (N=108)		หญิง (N=183)		t	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการบริหาร	4.20	0.62	4.20	0.64	-0.06	0.95
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.67	0.46	4.78	0.57	-1.63	0.10
3. ด้านบุคลากร	4.56	0.65	4.67	0.61	-1.37	0.17
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	4.32	0.65	4.32	0.61	-0.05	0.96
5. ด้านการบริการ	4.32	0.68	4.32	0.72	-0.08	0.94
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	4.41	0.72	4.45	0.75	-0.43	0.66
รวม	4.44	0.51	4.49	0.54	-0.70	0.48

จากตาราง 20 แสดงว่า ผู้ปกครองที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 21 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง	แหล่งความ แปรปรวน	Df	SS	MS	F	P-value
1. ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.922	0.461	1.146	0.32
	ภายในกลุ่ม	288	115.876	0.402		
	รวม	290	116.798			
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.688	0.344	1.203	0.30
	ภายในกลุ่ม	288	82.347	0.286		
	รวม	290	83.035			
3. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.870	0.935	2.388	0.09
	ภายในกลุ่ม	288	112.752	0.392		
	รวม	290	114.622			
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.315	1.657	4.303*	0.01
	ภายในกลุ่ม	288	110.941	0.385		
	รวม	290	114.256			
5. ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	2.759	1.380	2.800	0.06
	ภายในกลุ่ม	288	141.891	0.493		
	รวม	290	144.651			
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.288	0.644	1.182	0.31
	ภายในกลุ่ม	288	156.938	0.545		
	รวม	290	158.227			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.569	0.784	2.872	0.06
	ภายในกลุ่ม	288	78.649	0.273		
	รวม	290	80.217			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

ตาราง 21 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 22 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	31-40 ปี	41 ปีขึ้นไป	21-30 ปี
		4.25	4.37	4.59
31-40 ปี	4.25	-	0.12	0.34*
41 ปีขึ้นไป	4.37		-	0.22
21-30 ปี	4.59			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 22 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 21-30 ปี มีความ
คิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการ
จัดสภาพแวดล้อม มากกว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 31-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 23 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง	แหล่งความแปรปรวน	Df	SS	MS	F	P-value
1. ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.575	0.287	0.712	0.49
	ภายในกลุ่ม	288	116.223	0.404		
	รวม	290	116.798			
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.255	1.628	5.876*	0.00
	ภายในกลุ่ม	288	79.780	0.277		
	รวม	290	83.035			
3. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	4.728	2.364	6.195*	0.00
	ภายในกลุ่ม	288	109.894	0.382		
	รวม	290	114.622			
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.385	1.193	3.070	0.05
	ภายในกลุ่ม	288	111.871	0.388		
	รวม	290	114.256			
5. ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	1.500	0.750	1.509	0.22
	ภายในกลุ่ม	288	143.151	0.497		
	รวม	290	144.651			
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	4.977	2.488	4.676*	0.01
	ภายในกลุ่ม	288	153.250	0.532		
	รวม	290	158.277			
<u>รวม</u>	ระหว่างกลุ่ม	2	2.552	1.276	4.732*	0.01
	ภายในกลุ่ม	288	77.665	0.270		
	รวม	290	80.217			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

ตาราง 23 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีความสำคัญทางสถิติ

ตาราง 24 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกรรมและ รับจ้าง	ประกอบ ธุรกิจส่วนตัว
		4.63	4.72	4.86
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	4.63	-	0.09	0.23*
เกษตรกรรมและรับจ้าง	4.72		-	0.14
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	4.86			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 24 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มากกว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 25 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกรรม และรับจ้าง	ประกอบธุรกิจ ส่วนตัว
		4.49	4.65	4.77
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	4.49	-	0.16	0.28*
เกษตรกรรมและรับจ้าง	4.65		-	0.12
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	4.77			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 25 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร มากกว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพ รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 26 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน จำแนกตามอาชีพ

อาชีพ	$\bar{X}$	รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	เกษตรกรรม และรับจ้าง	ประกอบ ธุรกิจส่วนตัว
		4.31	4.40	4.60
รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ	4.31	-	0.09	0.29*
เกษตรกรรมและรับจ้าง	4.40		-	0.20
ประกอบธุรกิจส่วนตัว	4.60			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 26 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน มากกว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 27 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวีย์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง	แหล่งความ แปรปรวน	Df	SS	MS	F	P-value
1. ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	5.432	2.716	7.023*	0.00
	ภายในกลุ่ม	288	111.366	0.387		
	รวม	290	116.798			
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	2.063	1.031	3.668*	0.03
	ภายในกลุ่ม	288	80.972	0.281		
	รวม	290	83.035			
3. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	3.643	1.822	4.727*	0.01
	ภายในกลุ่ม	288	110.979	0.385		
	รวม	290	114.622			
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	6.410	3.205	8.559*	0.00
	ภายในกลุ่ม	288	107.846	0.374		
	รวม	290	114.256			
5. ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	7.908	3.954	8.328*	0.00
	ภายในกลุ่ม	288	136.742	0.475		
	รวม	290	144.651			
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	29	2.495	1.248	2.307	0.10
	ภายในกลุ่ม	288	155.731	0.541		
	รวม	290	158.227			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	4.300	2.150	8.156*	0.00
	ภายในกลุ่ม	288	75.917	0.264		
	รวม	290	80.217			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

ตาราง 27 แสดงว่า ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวีย์ โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 28 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรีขึ้นไป	ประถมและ มัธยมศึกษา
		4.12	4.15	4.50
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	4.12		0.03	0.38*
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.15		-	0.35*
ประถมและมัธยมศึกษา	4.50			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 28 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถม
และมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียน
ในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปและ
ระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 29 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน จำแนกตามระดับ การศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ปริญญาตรีขึ้นไป	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ประถมและ มัธยมศึกษา
		4.68	4.75	4.91
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.68	-	0.07	0.23*
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	4.75		-	0.16
ประถมและมัธยมศึกษา	4.91			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 29 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถม และมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียน ในเครือมารีวิทย์ ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับ ปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 30 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ปริญญาตรีขึ้นไป	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ประถมและ มัธยมศึกษา
		4.56	4.61	4.87
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.56	-	0.40	0.31*
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	4.61		-	0.26
ประถมและมัธยมศึกษา	4.87			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 30 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 31 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ปริญญาตรีขึ้นไป	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ประถมและ มัธยมศึกษา
		4.22	4.31	4.63
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.22	-	0.09	0.41*
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	4.31		-	0.32*
ประถมและมัธยม	4.63			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 31 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถม
และมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญาและระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 32 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรีขึ้นไป	ประถมและ มัธยมศึกษา
		4.22	4.25	4.67
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	4.22	-	0.03	0.45*
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.25	-	-	0.42*
ประถมและมัธยมศึกษา	4.67	-	-	-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 32 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถม
และมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนใน
เครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และระดับ
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 33 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อสภาพความเป็นจริง	บิดา (N=108)		มารดา (N=183)		t	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการบริหาร	4.21	0.62	4.19	0.64	0.17	0.86
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	4.67	0.46	4.78	0.57	-1.69	0.09
3. ด้านบุคลากร	4.58	0.65	4.66	0.61	-1.04	0.30
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	4.33	0.65	4.31	0.61	0.20	0.84
5. ด้านการบริการ	4.31	0.68	4.32	0.72	-0.09	0.93
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	4.42	0.72	4.45	0.75	-0.37	0.71
รวม	4.44	0.51	4.48	0.54	-0.61	0.54

จากตาราง 33 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับเด็กแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 34 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง	แหล่งความ แปรปรวน	Df	SS	MS	F	P-value
1. ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.718	0.359	0.891	0.41
	ภายในกลุ่ม	288	116.080	0.403		
	รวม	290	116.798			
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.091	0.046	0.158	0.85
	ภายในกลุ่ม	288	82.944	0.288		
	รวม	290	83.035			
3. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	1.243	0.621	1.578	0.21
	ภายในกลุ่ม	288	113.379	0.394		
	รวม	290	114.622			
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.107	0.053	0.134	0.87
	ภายในกลุ่ม	288	114.150	0.396		
	รวม	290	114.256			
5. ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.598	0.299	0.598	0.55
	ภายในกลุ่ม	288	144.053	0.500		
	รวม	290	144.651			
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและ ชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	29	0.251	0.125	0.229	0.80
	ภายในกลุ่ม	288	157.976	0.549		
	รวม	290	158.227			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.211	0.105	0.380	0.68
	ภายในกลุ่ม	288	80.006	0.278		
	รวม	290	80.217			

ตาราง 34 แสดงว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่ระดับชั้นเรียนของนักเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษา
ปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน
ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่าง
สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา
ความสัมพันธ์ และระดับชั้นเรียน

ตาราง 35 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษา
ปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อความคาดหวัง	ชาย (N=108)		หญิง (N=183)		t	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1.ด้านการบริหาร	4.83	0.62	4.82	0.64	0.07	0.94
2.ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน						
สอน	5.21	0.52	5.21	0.56	0.07	0.94
3.ด้านบุคลากร	5.20	0.56	5.19	0.59	0.00	1.00
4.ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	5.09	0.69	5.14	0.68	-0.70	0.48
5.ด้านการบริการ	5.18	0.70	5.26	0.64	-0.96	0.34
6.ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับ ครอบครัวและชุมชน	5.00	0.73	5.12	0.66	-1.40	0.16
รวม	5.12	0.54	5.16	0.55	-0.60	0.55

จากตาราง 35 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง
ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่
มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 36 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นต่อความคาดหวัง	แหล่งความแปร ปรวน	Df	SS	MS	F	P-value
1. ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.522	0.261	0.650	0.52
	ภายในกลุ่ม	288	115.679	0.402		
	รวม	290	116.202			
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.915	0.457	1.545	0.21
	ภายในกลุ่ม	288	85.263	0.296		
	รวม	290	86.178			
3. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.915	0.457	1.362	0.26
	ภายในกลุ่ม	288	96.712	0.336		
	รวม	290	97.627			
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.882	0.941	2.053	0.13
	ภายในกลุ่ม	288	131.995	0.458		
	รวม	290	133.878			
5. ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	4.698	2.349	5.528*	0.00
	ภายในกลุ่ม	288	122.382	0.425		
	รวม	290	127.081			
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.827	0.413	0.869	0.42
	ภายในกลุ่ม	288	136.985	0.476		
	รวม	290	137.812			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	1.266	0.633	2.114	0.12
	ภายในกลุ่ม	288	86.249	0.299		
	รวม	290	87.516			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 36 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ใน
การจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทาง
สถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่อายุต่างกัน มีความคาดหวังในการจัดการศึกษา
ปฐมวัย ด้านการบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆแตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 37 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ จำแนกตามอายุ

อายุ	$\bar{X}$	41 ขึ้นไป	31-40 ปี	21-31 ปี
		5.00	5.28	5.37
41 ปีขึ้นไป	5.00	-	0.28*	0.37*
31-40 ปี	5.28		-	0.09
21-30 ปี	5.37			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 37 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 21-30 ปี และอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ มากกว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 38 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามอาชีพ โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นต่อความคาดหวัง	แหล่งความแปร ปรวน	Df	SS	MS	F	P-value
1. ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.280	0.140	0.347	0.71
	ภายในกลุ่ม	288	115.922	0.403		
	รวม	290	116.202			
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.587	0.294	0.988	0.37
	ภายในกลุ่ม	288	85.591	0.297		
	รวม	290	86.178			
3. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.005	0.002	0.007	0.99
	ภายในกลุ่ม	288	97.622	0.339		
	รวม	290	97.627			
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.916	0.458	0.992	0.37
	ภายในกลุ่ม	288	132.962	0.462		
	รวม	290	133.878			
5. ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.181	0.091	0.206	0.81
	ภายในกลุ่ม	288	126.899	0.441		
	รวม	290	127.081			
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	1.894	0.947	2.007	0.14
	ภายในกลุ่ม	288	135.917	0.472		
	รวม	290	137.812			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.395	0.197	0.652	0.52
	ภายในกลุ่ม	288	87.121	0.303		
	รวม	290	87.516			

จากตาราง 38 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความ
คาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 39 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นต่อความคาดหวัง	แหล่งความแปร ปรวน	Df	SS	MS	F	P-value
1. ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	3.296	1.648	4.204*	0.02
	ภายในกลุ่ม	288	112.906	0.392		
	รวม	290	116.202			
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.979	0.490	1.655	0.193
	ภายในกลุ่ม	288	85.199	0.296		
	รวม	290	86.178			
3. ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	2.901	1.451	4.410*	0.01
	ภายในกลุ่ม	288	94.726	0.329		
	รวม	290	97.627			
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	3.146	1.573	3.465*	0.03
	ภายในกลุ่ม	288	130.732	0.454		
	รวม	290	133.878			
5. ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	3.614	1.807	4.215*	0.02
	ภายในกลุ่ม	288	123.467	0.429		
	รวม	290	127.081			
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	2	3.171	1.586	3.391*	0.03
	ภายในกลุ่ม	288	134.647	0.468		
	รวม	290	137.812			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	2.614	1.307	4.434*	0.01
	ภายในกลุ่ม	288	84.901	0.295		
	รวม	290	87.516			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

จากตาราง 39 แสดงว่า ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 40 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรีขึ้นไป	ประถมและ มัธยมศึกษา
		4.64	4.88	4.89
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	4.64	-	0.24*	0.25
ปริญญาตรีขึ้นไป	4.88		-	0.01
ประถมและมัธยมศึกษา	4.89			-

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 40 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 41 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรีขึ้นไป	ประถมและ มัธยมศึกษา
		5.02	5.24	5.29
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	5.02	-	0.22*	0.27*
ปริญญาตรีขึ้นไป	5.24		-	0.05
ประถมและมัธยมศึกษา	5.29			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 41 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถม
มัธยมศึกษา และปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรือ
อนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 42 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ปริญญาตรีขึ้นไป	ประถมและ มัธยมศึกษา
		4.49	5.17	5.21
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	4.94	-	0.23*	0.27
ปริญญาตรีขึ้นไป	5.17		-	0.04
ประถมและมัธยมศึกษา	5.21			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 42 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 43 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของ
โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ประถมและ มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		5.03	5.28	5.29
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	5.03	-	0.25	0.26*
ประถมและมัธยมศึกษา	5.28		-	0.01
ปริญญาตรีขึ้นไป	5.29			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 43 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 44 ผลค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน
จำแนกตามระดับการศึกษา

ระดับการศึกษา	$\bar{X}$	ประกาศนียบัตร หรืออนุปริญญา	ประถมและ มัธยมศึกษา	ปริญญาตรี ขึ้นไป
		4.89	5.13	5.13
ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา	4.89	-	0.24	0.24*
ประถมและมัธยมศึกษา	5.13		-	0.00
ปริญญาตรีขึ้นไป	5.13			-

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($P < .05$)

จากตาราง 44 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตาราง 45 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษา
ปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก โดยรวมและ
รายด้าน

ความคิดเห็นที่มีต่อความคาดหวัง	บิดา (N=108)		มารดา (N=183)		t	P
	$\bar{X}$	SD	$\bar{X}$	SD		
1. ด้านการบริหาร	4.84	0.63	4.82	0.64	0.26	0.79
2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน	5.21	0.52	5.21	0.56	-0.03	0.98
3. ด้านบุคลากร	5.21	0.54	5.19	0.60	0.26	0.79
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	5.09	0.69	5.14	0.68	-0.56	0.57
5. ด้านการบริการ	5.17	0.70	5.26	0.63	-1.03	0.31
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษา กับครอบครัวและชุมชน	5.00	0.73	5.12	0.66	-1.33	0.18
รวม	5.12	0.54	5.16	0.56	-0.51	0.61

ตาราง 45 แสดงว่า ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับเด็กแตกต่างกัน มีความคาดหวังในการ
จัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตาราง 46 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษา
ปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทยุ จำแนกตามระดับชั้นเรียน โดยรวมและรายด้าน

ความคิดเห็นต่อความคาดหวัง	แหล่งความ แปรปรวน	Df	SS	MS	F	P-value
1.ด้านการบริหาร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.823	0.411	1.027	0.360
	ภายในกลุ่ม	288	115.379	0.401		
	รวม	290	116.202			
2.ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน การสอน	ระหว่างกลุ่ม	2	0.775	0.387	1.306	0.273
	ภายในกลุ่ม	288	85.404	0.297		
	รวม	290	86.178			
3.ด้านบุคลากร	ระหว่างกลุ่ม	2	0.702	0.351	1.043	0.354
	ภายในกลุ่ม	288	96.925	0.337		
	รวม	290	97.627			
4.ด้านการจัดสภาพแวดล้อม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.419	0.209	0.452	0.637
	ภายในกลุ่ม	288	133.459	0.463		
	รวม	290	133.878			
5.ด้านการบริการ	ระหว่างกลุ่ม	2	0.211	0.105	0.239	0.787
	ภายในกลุ่ม	288	126.870	0.441		
	รวม	290	127.081			
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่าง สถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน	ระหว่างกลุ่ม	29	0.770	0.385	0.809	0.446
	ภายในกลุ่ม	288	137.042	0.476		
	รวม	290	137.812			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	0.395	0.198	0.654	0.521
	ภายในกลุ่ม	288	87.120	0.303		
	รวม	290	87.516			

ตาราง 46 แสดงว่า ผู้ปกครองของนักเรียนที่ระดับชั้นเรียนของเด็กต่างกันมีความคิดเห็น
เกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับความหวังในการจัดการศึกษาของผู้ปกครอง

ด้านการบริการ ผู้ปกครองคาดหวังให้สถานศึกษามีนโยบาย หลักการ เป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ตลอดจนให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่ทันกับการเปลี่ยนแปลง และให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นในการบริหารและการจัดกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียน

ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ปกครองต้องการปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ให้มากและจัดหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียน มุ่งเน้นกิจกรรมที่เน้นการอ่าน การเขียน การบวก – ลบเลขและการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม

ด้านบุคลากร ต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และต้องการครูที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีอาคารสถานที่ที่สวยงาม และเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย มีห้องสุขาที่ถูกลักษณะเป็นสัดส่วนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีสนามเด็กเล่นที่ปลอดภัยและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ด้านการบริการ ผู้ปกครองต้องการให้มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านสุขภาพอนามัย เจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาล มีการตรวจสุขภาพร่างกายและสุขภาพฟันอย่างสม่ำเสมอ และต้องการให้มีมาตรการแนวปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัย โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครอง ต้องการให้เผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ ซึ่งมีลำดับขั้นตอนในการศึกษาค้นคว้า ดังต่อไปนี้

ความมุ่งหมายของการศึกษาค้นคว้า

1. เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตร และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังตามความคิดเห็นของผู้ปกครองในการจัดการศึกษาปฐมวัย จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ และระดับชั้นเรียนของเด็ก
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ที่สามารถนำไปสู่การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ผลของการศึกษาทำให้ทราบความคิดเห็นของผู้ปกครองที่มีต่อสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ในด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ซึ่งผลของการวิจัยสามารถนำมาวางแผนและกำหนดนโยบายการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ให้มีประสิทธิภาพถูกต้องตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ตามหลักวิชาการจัดการศึกษาปฐมวัย สอดคล้องกับความคาดหวังของผู้ปกครองและสภาพสังคมที่เป็นจริง ซึ่งส่งผลไปถึงคุณภาพของเด็กอันเป็นเป้าหมายหลักของการจัดการศึกษาปฐมวัยและส่งเสริมพัฒนาการตามวุฒิภาวะของเด็กให้มีความสามารถและมีความพร้อมต่อการศึกษาในระดับประถมศึกษาต่อไป

ขอบเขตของประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ ผู้ปกครองของเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ปีการศึกษา 2550 ซึ่งปัจจุบันมีจำนวน 3 แห่ง จำนวน 1,092 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้างนี้ คื ผู้ปกครองนักเรียนที่กำลังศึกษาอยู่ในโรงเรียนในเครือมารีวิทย ปีการศึกษา 2550 ซึ่งปัจจุบันมีทั้งหมด 3 แห่ง จำนวน 1,092 คน ซึ่งได้จากการกำหนดกลุ่มตัวอย่างที่ผู้วิจัยจะงัดเลือกจากผู้ปกครองที่มารับ – ส่งนักเรียนด้วยตนเองที่โรงเรียนทุกวัน ร้อยละ 30 ได้จำนวน 330 คน ได้รับแบบสอบถามกลับคืนมา 291 ฉบับ หรือร้อยละ 88.18

ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คื ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยตาม

1. สภาพความเป็นจริง
2. ความคาดหวัง

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

งานวิจัยนี้ ใช้แบบสอบถามในการเก็บข้อมูลเป็นแบบสอบถามประมาณค่า 2 ระดับ (Rating Scale) เกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้ปกครอง ที่มีต่อลักษณะความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แบบสอบถามมีความเชื่อมั่น สภาพความเป็นจริง 0.96 ความคาดหวัง 0.98

วิธีดำเนินการวิจัย

1. นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ไปติดต่อที่โรงเรียนในเครือมารีวิทย จำนวน 3 แห่ง เพื่อขอความอนุเคราะห์และขอความร่วมมือในการวิจัย
2. นำแบบสอบถามไปให้โรงเรียนในเครือมารีวิทยทั้ง 3 โรงเรียน ด้วยตนเองและขอให้คุณครูช่วยแจกแบบสอบถามให้กับผู้ปกครองของเด็กปฐมวัยได้ตอบแบบสอบถาม
3. ผู้วิจัยไปรับแบบสอบถามคืนด้วยตนเองจากโรงเรียนทั้ง 3 แห่งภายในระยะเวลา 1 เดือน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ในการประมวลผล ดังนี้

1. วิเคราะห์สถานภาพของผู้ปกครองที่เป็นกลุ่มตัวอย่างของแต่ละโรงเรียนที่ตอบกลับมา โดยใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครอง ในแต่ละด้าน

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม

การจัดทำข้อมูล

เมื่อได้แบบสอบถามทั้งหมดกลับคืน พิจารณาความสมบูรณ์ของการตอบ แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล และทดสอบหาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปประมวลผล โดยหาค่าสถิติ ดังนี้

1.1 วิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้การคำนวณหาค่าร้อยละ

1.2 วิเคราะห์สภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครอง โดยใช้การคำนวณหาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) แล้วนำผลที่ได้มาแปลความหมายของค่าเฉลี่ย สำหรับเกณฑ์การแปลความหมายค่าเฉลี่ย มีรายละเอียดดังนี้

คะแนนเฉลี่ย	0.00 - 1.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อยที่สุด
คะแนนเฉลี่ย	1.01 - 2.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ มีความคาดหวังอยู่ในระดับน้อย
คะแนนเฉลี่ย	2.01 - 3.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ มีความคาดหวังอยู่ในระดับค่อนข้างน้อย
คะแนนเฉลี่ย	3.01 - 4.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ มีความคาดหวังอยู่ในระดับค่อนข้างมาก
คะแนนเฉลี่ย	4.01 - 5.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ มีความคาดหวังมาก
คะแนนเฉลี่ย	5.01 - 6.00	หมายถึง	มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง/ มีความคาดหวังมากที่สุด

1.3 นำข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติมมาหาความถี่

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

จากผลการวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า

1. สถานภาพของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม เมื่อจำแนกตามเพศผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 62.90 เพศชาย 108 คน คิดเป็นร้อยละ 37.10

จำแนกตามอายุ ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีอายุ 31-40 ปี จำนวน 191 คน คิดเป็นร้อยละ 65.60 รองลงมาคือ อายุ 41ปีขึ้นไป จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 และอายุ 21-30 ปี จำนวน 31 คน คิดเป็นร้อยละ 10.70

จำแนกตามอาชีพ ผู้ปกครองส่วนใหญ่ อาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ จำนวน 125 คน คิดเป็นร้อยละ 43.30 รองลงมา ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัว จำนวน 116 คน คิดเป็นร้อยละ 39.90 และอาชีพเกษตรกรรม/รับจ้าง จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 17.10

จำแนกตามระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม ผู้ปกครองส่วนใหญ่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีขึ้นไป จำนวน 170 คิดเป็นร้อยละ 58.40 รองลงมาคือ ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 และประถมศึกษา/มัธยมศึกษา จำนวน 51 คน คิดเป็นร้อยละ 17.50

จำแนกความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก ผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นมารดา จำนวน 183 คน คิดเป็นร้อยละ 62.90 รองลงมาเป็นบิดา จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 37.10

จำแนกตามระดับชั้นเรียน เป็นผู้ปกครองของนักเรียนที่นักเรียนอยู่ในระดับอนุบาลศึกษาปีที่ 3 จำนวน 101 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70 รองลงมาคืออนุบาลศึกษาปีที่ 1 จำนวน 96 คน คิดเป็นร้อยละ 33.00และอนุบาลศึกษาปีที่ 2 จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 34.70

2. ผู้ปกครองมีความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

2.1 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2.2 ความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ทั้ง 6 ด้าน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด 5 ด้าน คือ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษาครอบครัวและชุมชน อยู่ในระดับมาก 1 ข้อ คือ ด้านการบริหาร

3. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริหาร และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 6 ด้าน

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวีย์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษาของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับนักเรียน และระดับชั้นเรียน โดยรวมและรายด้าน พบว่า

4.1 ผู้ปกครองที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นที่เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 21- 30 ปี มีความพึงพอใจกับสภาพความเป็นจริงของโรงเรียนในเครือมารีวีย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 31-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.3 ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัวพึงพอใจต่อสภาพความเป็นจริงของโรงเรียน สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านบุคลากร ผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว มีความพึงพอใจกับสภาพความเป็นจริง สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว มีความพึงพอใจต่อสภาพความเป็นจริง สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.4 ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการดำเนินการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ด้านบริหาร ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และมัธยมศึกษา มีความพึงพอใจต่อสภาพความเป็นจริง สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปและระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา มีความพึงพอใจต่อสภาพความเป็นจริง ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านบุคลากร ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา มีความพึงพอใจต่อสภาพความเป็นจริง สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา มีความพึงพอใจต่อสภาพความเป็นจริง สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญาและระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ด้านการบริการ ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา มีความพึงพอใจต่อสภาพความเป็นจริง สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปและระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.5 ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับเด็กแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4.6 ผู้ปกครองของนักเรียนที่ระดับชั้นเรียนของนักเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกตามเพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ของผู้ปกครอง ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับนักเรียน และระดับชั้นเรียน โดยรวมและรายด้านพบว่า

5.1 ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.2 ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่อายุต่างกัน มีความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 21-30 ปี และอายุ 31-40 ปี มีความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.3 ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.4 ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

เมื่อทดสอบ เป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความ ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษาและปริญญาตรีขึ้นไป มีความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.5 ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับเด็กแตกต่างกัน มีความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

5.6 ผู้ปกครองของนักเรียนที่ระดับชั้นเรียนของเด็กต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

สรุปข้อคิดเห็นเพิ่มเติมและข้อเสนอแนะ

ด้านการบริการ ผู้ปกครองคาดหวังให้สถานศึกษามีนโยบาย หลักการ เป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ตลอดจนให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่ทันกับการเปลี่ยนแปลง และให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นในการบริหารและการจัดกิจกรรมต่างๆ ของทางโรงเรียน ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ปกครองต้องการปรับปรุงให้ดีขึ้นโดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ให้มากและจัดหลักสูตรให้เหมาะสมสอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียน มุ่งเน้นกิจกรรมที่เน้นการอ่าน การเขียน การบวก – ลบเลขและการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม ด้านบุคลากร ต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และต้องการครูที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีอาคารสถานที่ที่สวยงาม และเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย มีห้องสุขาที่ถูกลักษณะเป็นสัดส่วนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีสนามเด็กเล่นที่ปลอดภัยและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน ด้านการบริการ ผู้ปกครองต้องการให้มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านสุขภาพอนามัย เจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาล มีการตรวจสุขภาพร่างกายและสุขภาพฟันอย่างสม่ำเสมอ และต้องการให้มีมาตรการแนวปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัย โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครอง ต้องการให้เผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ

อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ได้ผลโดยสรุปและอภิปรายดังนี้

1. ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย ทั้งโดยรวมและรายด้าน ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกันพบว่า มีอยู่ในระดับมากทุกด้าน

ด้านการบริหาร พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง มีการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ทันสมัย มีคุณภาพและประสิทธิภาพ นโยบาย หลักการ เป้าหมาย แผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนอย่างชัดเจน รวมทั้งนำไปใช้จริง และมีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วนเป็นปัจจุบัน ถูกต้องตรงกับความ ต้องการและทันต่อการใช้งาน วางระบบด้านการเงินการคลัง พัสดุ และจัดระบบควบคุมภายใน โรงเรียน ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งสูงกว่าการเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วม และแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน ที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นอยู่ในระดับค่อนข้างมาก

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน พบว่า การประเมินผลพัฒนาการและการ เรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบรายวิชา จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ การระบายสี การพิมพ์ การตัดปะ การปั้น การร้อย จัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอนตามรายวิชา เน้นการอ่าน เขียน บวก – ลบ เลข นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน จัดให้มี กิจกรรมการเล่นนิทาน ร้องเพลงและกิจกรรมเข้าจังหวะทุกวัน จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมและระเบียบวินัย จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับปฐมศึกษา จัด กิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา จัด กิจกรรมสอนเสริมภาษาอังกฤษ มุ่งเน้นกิจกรรมเพื่อพัฒนาเพื่อพัฒนาด้านสติปัญญา จัดการเรียน การสอนให้เหมาะสมกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น จัดกิจกรรมให้เด็กได้แสดงออก ความสามารถและความถนัดของตนเอง จัดกิจกรรมผ่านการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น ผู้ปกครองมี ความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก ซึ่งยังมีบางข้อคำถามที่ไม่ถูกต้องตามหลักการจัดการศึกษาปฐมวัย เรื่องประเมินผลการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบรายวิชา และเรื่องจัดกิจกรรมเป็นรายวิชา เน้น การอ่าน เขียน บวก-ลบเลข ทั้ง 2 ข้อมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก

ด้านบุคลากร พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ใน ระดับมาก คือ ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำมีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ ครูมีบุคลิกภาพเป็น แบบอย่างที่ดีทั้งกิริยามารยาทและการพูดจา มีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัยหรือผ่านการอบรมด้าน การศึกษาปฐมวัย มีหน้าตายิ้มแย้ม แจ่มใส ให้การบริการผู้ปกครองทุกระดับเท่าเทียมกันและรับ ฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น รับฟังเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับเด็ก เข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการและความต้องการของเด็ก มีความรู้ความสามารถในการ พัฒนาหลักสูตร การจัดทำแผนการสอนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มี ความสามารถในการจัดการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความรัก ความ เมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน จำนวนครูเพียงพอ บุคลากรสนับสนุนมี ความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก คือ จัดให้มีหนังสือนิทาน เกมและของเล่นสำหรับเด็กอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับวัยของเด็ก ขนาดและสัดส่วนของโต๊ะ เก้าอี้ มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของเด็ก ปฐมวัยและมีจำนวนเพียงพอให้เด็กใช้ทำกิจกรรม บริเวณโรงเรียนสะอาดมีทั้งขยะถูกสุขลักษณะ และเพียงพอ จำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสม คือ เด็กอายุ 3-5 ปี เด็ก 40 คน ต่อครู 2 คน จัดให้มีอุปกรณ์ เครื่องนอนสำหรับนักเรียน เช่น ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ที่สะอาดและเพียงพอสำหรับเด็ก สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม ห้องเรียนคอมพิวเตอร์เหมาะสม และเพียงพอสำหรับเด็ก จัดให้มีป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน แสดงผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล จัดให้มีมุมต่างๆ ภายในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมศิลปะ มุมหมอ มุมวิทยาศาสตร์ โรงเรียนมีการดูแล จัดตกแต่งบำรุงรักษาอาคารสถานที่ให้สะอาด สวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี โรงเรียนมีห้องเรียนขนาดกว้างสะอาด มีพื้นที่เพียงพอให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมได้สะดวกและเอื้อต่อการเรียนการสอนในระดับปฐมวัย ห้องสุขา อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วนและมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย ซึ่งผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าสภาพจริงมีการปฏิบัติมากกว่า การจัดให้มีการเลี้ยงสัตว์ และปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นอยู่ทั่วบริเวณโรงเรียน และสนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี ปลอดภัย และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียนที่ผู้ปกครองมีความคิดเห็นต่อสภาพจริงค่อนข้างมาก

ด้านการบริการ พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ จัดบริการประกันภัย (ประกันอุบัติเหตุ) สำหรับเด็กทุกคนในสภาพศึกษา อยู่ในระดับมาก คือ จัดบริการรถ รับ-ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยแก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรค จัดอาหารและของว่างให้เด็กโดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ สะอาดและปลอดภัย ตรวจสุขภาพนักเรียนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร จัดให้มีพยาบาลหรือครูพยาบาลที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำ และจัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก ซึ่งผู้ปกครองมีความคิดเห็นสูงกว่า จัดบริการตรวจสุขภาพฟันโดยทันตแพทย์อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษา เพราะว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าปฏิบัติจริงในระดับค่อนข้างน้อย

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน พบว่า ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง โรงเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจในการอบรมเลี้ยงดู และการพัฒนาเด็ก จัดกิจกรรมปฐมนิเทศกิจกรรมพบผู้ปกครอง ให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง การจัดการศึกษาและการเลี้ยงดูเด็กที่ถูก

วิธี เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่าง ๆ จัดทำสารสัมพันธ์ ข่าวสารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง ซึ่งผู้ปกครองมีความคิดเห็นสูงกว่า ผู้ปกครองมีโอกาเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและครู เพราะว่าผู้ปกครองมีความคิดเห็นว่าปฏิบัติจริงในระดับค่อนข้างน้อย

3. ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ทั้งโดยรวมและรายด้าน ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เมื่อนำมาเปรียบเทียบกับพบว่า มีอยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน

ด้านการบริหาร ผู้ปกครองมีความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาทันกับการเปลี่ยนแปลงพัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ทันสมัย มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง อยู่ในระดับมาก 4 ข้อ คือ โรงเรียนมีนโยบาย หลักการเป้าหมาย และแผนการดำเนินงานในการจัดการศึกษาของโรงเรียนชัดเจน มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบันถูกต้องตรงกับความต้องการและทันต่อการใช้งาน โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็นในการจัดกิจกรรมต่างๆ และโรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายของโรงเรียน

ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดเช่นกัน คือ จัดกิจกรรมการสอนเสริม เช่น ภาษาอังกฤษสำหรับเด็กและมีครูผู้สอนเป็นครูต่างชาติเพียงพอกับนักเรียน รองลงมา ได้แก่ จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น คอมพิวเตอร์และสื่อการเรียนการสอนต่างๆ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายวิชา เน้นการอ่าน เขียน บวก – ลบเลข จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับประถมศึกษา จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัย จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ การระบายสี การพิมพ์ การตัดปะ การปั้น การร้อย มุงเน้นกิจกรรมเพื่อพัฒนาทางด้านสติปัญญา ประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ ของเด็กด้วยการทดสอบรายวิชา จัดให้มีกิจกรรมเล่นนันทนาการ ร้องเพลง และกิจกรรมเข้าจังหวะทุกวัน จัดกิจกรรมส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดด้วยตนเองจัดกิจกรรมการเรียนการสอนเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น และจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่นน้ำ เล่นทราย ต่อบล็อก ฯลฯ

ด้านบุคลากร ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ ครูมีหน้าตายิ้มแย้ม แจ่มใส ให้การบริการผู้ปกครองทุกระดับเท่าเทียมกัน และรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง ครูมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งกิริยามารยาทและการ

พูดจา ครูมีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย หรือผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย ครูเข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการและความต้องการของเด็ก บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รับฟังเรื่องราวต่างๆเกี่ยวกับเด็ก ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำ แผนการสอนและกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ครูมีความสามารถในการจัด กิจกรรมการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ บุคลากรสนับสนุนมีความรู้ ความสามารถ ปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี และเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน มีจำนวนครูเพียงพอ ตามเกณฑ์ คือ เด็กอายุ 3-5 ปี ครู 1 คน ต่อเด็ก 30 คน อยู่ในระดับมาก คือ การดูแลเด็กใน สถานศึกษาเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนมีห้องเรียนขนาดกว้างสะอาด มีพื้นที่เพียงพอให้ นักเรียนได้ทำกิจกรรมได้สะดวกและเอื้อต่อการเรียนการสอน จัดให้มีอุปกรณ์เครื่องนอนสำหรับ นักเรียน เช่น ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอนที่สะอาดและเพียงพอสำหรับเด็ก รองลงมา ได้แก่ บริเวณโรงเรียนสะอาด มีที่ทิ้งขยะถูกสุขลักษณะและเพียงพอ ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ เหมาะสมและเพียงพอสำหรับเด็ก ขนาดสัดส่วนของ โต๊ะ เก้าอี้ มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของ เด็กปฐมวัยและมีจำนวนเพียงพอให้เด็กใช้ทำกิจกรรม ห้องสุขา อ่างล้างมือที่ถูกสุขลักษณะเป็น สัดส่วนและมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย โรงเรียนมีการดูแล จัดตกแต่งบำรุงรักษาอาคาร สถานที่ให้สะอาด สวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้การได้ดี จำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสม กับเด็ก 40 คน ต่อ ครู 2 คน สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม จัดให้มีมุมต่างๆ ภายในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ ฯลฯ สนามเครื่องเล่นและ เครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี ปลอดภัย และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน จัดให้มีหนังสือนิทาน เกม และของเล่นสำหรับเด็กอย่างเพียงพอและเหมาะสมกับวัยของเด็ก จัดป้ายนิเทศหน้าห้องเรียนแสดง ผลงานของนักเรียนเป็นรายบุคคล อยู่ในระดับมาก ได้แก่ จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรัก ธรรมชาติ เช่น จัดให้มีการเลี้ยงสัตว์ และปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นอยู่ทั่วบริเวณโรงเรียน

ด้านการบริการ ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า อยู่ใน ระดับมากที่สุดทั้ง คือ จัดบริการประกันภัย (ประกันอุบัติเหตุ) สำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษาให้ ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัย และความปลอดภัย แก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกัน เมื่อมีการระบาดของ โรค จัดอาหารและของว่างให้เด็กโดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ สะอาด และปลอดภัย จัดบริการรถ รับ – ส่ง โดยมีครูเป็นผู้ดูแล กำหนดมาตรการและแนวปฏิบัติ เพื่อรักษาความ ปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัดคีภัย การจราจร ตรวจสุขภาพนักเรียนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก จัดให้มีพยาบาลหรือครู พยาบาลที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำ จัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้า สถานศึกษา จัดเวรดูแลทั้งในและนอกห้องเรียน และจัดบริการตรวจสุขภาพฟันโดยทันตแพทย์ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ในภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุด ได้แก่ โรงเรียนติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ในการอบรมเลี้ยงดู และการพัฒนาเด็ก ผู้ปกครองมีโอกาสนพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครองชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมพบผู้ปกครองให้คำปรึกษาสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง การจัดการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกวิธี ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ

จัดทำสารสัมพันธ์ ข่าวสารเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง อยู่ในระดับมาก คือ ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและครู

3. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพที่เป็นจริงกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ จำแนกเป็นรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้ง 6 ด้าน

4. เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์

ผู้ปกครองที่เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ที่ปฏิบัติตรงตรงกับสภาพที่ผู้ปกครองเห็นทำให้ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเหมือนกัน

ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุแตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 21-30 ปี มีความพอใจกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม สูงกว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 31-40 ปี อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกันมีประสบการณ์ในการรับรู้ที่แตกต่างกันขึ้นอยู่กับความพึงพอใจกับสิ่งที่ได้สัมผัสได้รับรู้โดยตรงและสภาพของสังคมเศรษฐกิจของแต่ละบุคคล

ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ.05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีความนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพประกอบธุรกิจส่วนตัว มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน มากกว่า ผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเพราะว่า ผู้ปกครองที่ประกอบอาชีพธุรกิจส่วนตัวมีความสนใจ มีเวลาเข้ามาสังเกตการจัดการเรียนการสอนของครูและศึกษาหลักสูตรของโรงเรียน มากกว่าอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ และมีเกณฑ์มาตรฐานด้านการจัดการเรียนการสอนการตามความคิดเห็นของตนเองน้อยกว่าผู้ปกครองที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม และด้านการดำเนินการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย ด้านการบริหาร มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไปและระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย ด้านบุคลากร มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมหาวิทยาลัย ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญาและระดับปริญญาตรีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมและมัธยมศึกษา มีความคิดเห็น

เกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป และระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าการศึกษามีความสำคัญต่อการวิเคราะห์ การมอง จึงทำให้ผู้ปกครองที่มีระดับการศึกษาแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงที่ตนเองเห็นไม่เหมือนกันซึ่งขึ้นอยู่กับดุลพินิจ ประสบการณ์ของแต่ละบุคคล

ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับเด็กแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริงในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองที่เป็นบิดา มารดา เป็นผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งเป็นผู้เลือกโรงเรียนมารีวิทย์ เป็นสถานที่ที่ให้ลูกได้ศึกษาเรียนรู้จึงมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

ผู้ปกครองของนักเรียนที่ระดับชั้นเรียนของนักเรียนแตกต่างกันมีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นจริง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ระดับชั้นเรียนอนุบาล 1-3 มีการปฏิบัติทุกๆด้านในการจัดการศึกษาไม่แตกต่างกัน

5. เปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้ปกครองเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน จำแนกตาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์ และระดับชั้นเรียน

ผู้ปกครองที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ อาจเป็นเพราะว่าผู้ปกครองไม่ว่าเพศหญิงหรือชาย มีความคิดเห็นต่อความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยให้กับบุตรหลานของตนเองให้ได้รับการเรียนรู้ ความรู้ ประสบการณ์ มากที่สุด ทำให้ผู้ปกครองมีความคิดเห็นเหมือนกัน

ผู้ปกครองที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวม แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่อายุต่างกัน มีความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านอื่นๆแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 21-30 ปี และอายุ 31-40 ปี มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ มากกว่า ผู้ปกครองที่มีอายุ 41 ปีขึ้นไป อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีอาชีพแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเพราะว่า ผู้ปกครองแต่ละอาชีพมีเกณฑ์ความคาดหวังไม่เหมือนกัน

ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ของโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้ปกครองที่ระดับการศึกษาแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย ด้านการบริหาร ด้านบุคลากร ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนด้านหลักสูตรและการจัดการเรียน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อทดสอบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ พบว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริหาร มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประถมศึกษา และปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านบุคลากร มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านการบริการ มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีความคิดเห็นต่อความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โรงเรียนในเครือมารีวิทย์ ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน มากกว่า ผู้ปกครองที่มีการศึกษาระดับประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผู้ปกครองที่มีความสัมพันธ์กับเด็กแตกต่างกัน มีความคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้

ผู้ปกครองของนักเรียนที่ระดับชั้นเรียนของเด็กต่างกั นมีความคิดเห็นเกี่ยวกับความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ระดับความคิดเห็นของผู้ปกครองทั้งต่อสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเมื่อนำมาเปรียบเทียบกันทั้งโดยรวมและรายด้าน พบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ 0.5 ซึ่งเป็นไปสมมติฐานที่ตั้งไว้และสอดคล้องกับข้อสรุปของมาสโลว์ (Maslow. 1954 : 80-92) นักจิตวิทยาชาวอเมริกัน ได้กล่าวถึงความต้องการของมนุษย์ 5 ด้าน ซึ่งมีความต่อเนื่องกันจากต่ำไปหาสูง คือความต้องการด้านร่างกาย ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง ต้องการทางด้านสังคมและการเป็นเจ้าของ ความต้องการที่จะได้รับความยกย่องในสังคม และความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จดังที่คาดหวังไว้

ข้อสังเกตที่ได้จากการศึกษาค้นคว้า

จากการศึกษาสภาพความเป็นและความคาดหวังของผู้ปกครองโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยในครั้งนี้มีข้อเสนอแนะเพื่อนำมาพิจารณาใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยดังนี้

จากการศึกษาวิจัย พบว่า ผู้ปกครองคาดหวังในการจัดการศึกษาปฐมวัยโรงเรียนในเครือมารีวิทย์ โดยรวมและจำแนกตามสถานภาพของผู้ปกครอง มีความคาดหวังในการจัดการศึกษาในระดับสูงดังนี้

ด้านการบริการ ผู้ปกครองคาดหวังให้สถานศึกษามีนโยบาย หลักการ เป้าหมายและแผนการดำเนินงานที่ชัดเจน ตลอดจนให้ผู้บริหารมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาที่ทันกับการเปลี่ยนแปลง และให้ผู้ปกครองได้มีส่วนร่วมในการออกความคิดเห็นในการบริหารและในการจัดกิจกรรมต่างๆของทางโรงเรียน

ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ผู้ปกครองต้องการปรับปรุงให้ดีขึ้น โดยมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนภาษาอังกฤษ ให้มากและจัดหลักสูตรให้เหมาะสม สอดคล้องกับเป้าหมายการศึกษาและความต้องการของผู้เรียน มุ่งเน้นกิจกรรมที่เน้นการอ่าน การเขียน การบวก – ลบเลขและการนำสื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการจัดกิจกรรม

ด้านบุคลากร ต้องการบุคลากรที่มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รักเด็ก และต้องการครูที่มีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ต้องการให้มีอาคารสถานที่ที่สวยงาม และเหมาะสมสำหรับเด็กปฐมวัย มีห้องสุขาที่ถูกลักษณะเป็นสัดส่วนเพียงพอกับจำนวนนักเรียน มีสนามเด็กเล่นที่ปลอดภัยและเพียงพอกับจำนวนนักเรียน

ด้านการบริการ ผู้ปกครองต้องการให้มีบุคลากรที่มีความรู้ด้านสุขภาพอนามัย เจ้าหน้าที่ประจำห้องพยาบาล มีการตรวจสุขภาพร่างกายและสุขภาพฟันอย่างสม่ำเสมอ และต้องการให้มีมาตรการแนวปฏิบัติเพื่อรักษาความปลอดภัย โดยมีการจัดเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยบริเวณหน้าสถานศึกษาด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ต้องการให้มีการสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจและสร้างความไว้วางใจให้กับผู้ปกครอง ต้องการให้เผยแพร่ข่าวสารของสถานศึกษาให้ผู้ปกครองและผู้ที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ด้านการบริหาร ควรจัดการศึกษาปฐมวัยโดยมรณโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนดำเนินงานที่ชัดเจน และมีการบริหารงานโดยให้ผู้ปกครองเข้ามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น เพื่อเสนอผลงานและปัญหาในการจัดการศึกษา อีกทั้งจัดระบบข้อมูลสารสนเทศ เพื่อให้การจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนมีมาตรฐานมากขึ้น

2. ด้านหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ควรปรับปรุงหลักสูตรสถานศึกษา ให้เสริมการมุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคมและสติปัญญา ให้เหมาะสมกับพัฒนาการของเด็กในแต่ละวัย อีกทั้งควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเตรียมความพร้อม ในการจัดการศึกษาต่อในระดับประถมศึกษาตามหลักสูตรการจัดการศึกษาปฐมวัย พุทธศักราช 2546 ควบคู่ไปกับบริบท ชุมชน และสิ่งแวดล้อมที่เด็กอาศัยอยู่
3. ด้านบุคลากร ควรมีการพัฒนาบุคลากรในสถานศึกษา ให้มีการพัฒนาอย่างต่อเนื่องในทุกด้านตามแนวทางพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม ควรจัดสภาพแวดล้อมทั้งภายในและภายนอกให้เอื้อต่อการเรียนรู้ของเด็ก และมีความปลอดภัยทุกๆด้านอย่างเหมาะสม
5. ด้านการบริการ ควรจัดหาบุคลากรด้านการพยาบาลหรือเจ้าหน้าที่พยาบาลที่มีความรู้เฉพาะทางประจำห้องพยาบาล และจัดให้มีเจ้าหน้าที่รักษาความปลอดภัยดูแลการเข้าออกนอกสถานศึกษาอย่างเป็นระบบตลอดเวลา
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน ควรเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองและชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่างๆ ของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการศึกษาปัญหาและอุปสรรคในการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนอย่างต่อเนื่องระยะยาว เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียน
2. ควรมีการประเมินคุณภาพในการจัดการศึกษาปฐมวัยในด้านต่างๆ เพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยให้มีคุณภาพและมาตรฐานต่อไป
3. ควรมีการศึกษาความคาดหวัง ในการจัดการศึกษาปฐมวัย
4. ควรมีโครงการและวิธีการให้ความรู้กับผู้ปกครองในด้านการจัดการศึกษาปฐมวัยอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ เพื่อให้ผู้ปกครองเข้าใจการจัดการศึกษาปฐมวัยมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2540). *หลักสูตรก่อนประถมศึกษา พุทธศักราช 2540 (อายุ 3 – 6 ปี)*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- _____. (2546). *คู่มือหลักสูตรปฐมวัยพุทธศักราช 2546*. กรุงเทพฯ: กระทรวงศึกษาธิการ.
- กรมวิชาการ. (2534). *รายงานการวิจัยการวิเคราะห์แนวทางการจัดการศึกษาระดับอนุบาล*. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภา ลาดพร้าว.
- กุลยา ตันติผลาชีวะ. (2542). *การเลี้ยงดูเด็กก่อนวัยเรียน 3-5 ขวบ*. กรุงเทพฯ: โชติสุขการพิมพ์.
- _____. (2547). *การจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: บริษัทเอ็ดสันเพรสโปรดักส์ จำกัด.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักงาน. (2535). *แบบประเมินมาตรฐานคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนเอกชนระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- _____. (2535). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2535*. กรุงเทพฯ:อมรินทร์พริ้นติ้งกรุ๊ป.
- _____. (2539). *คู่มือการจัดการระดับก่อนประถมศึกษา*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2539). *คู่มือประเมินพัฒนาการเด็กระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- _____. (2541). *คู่มือการอบรมเลี้ยงดูเด็กก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ,สำนักนายกรัฐมนตรี. (2526). *การจัดบริการศูนย์เด็กก่อนวัยเรียน*. กรุงเทพฯ: เอราวัณ.
- _____. (2544). *แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ. 2545 – 2549)*. ม.ป.ท.
- _____. (2545). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542*. กรุงเทพฯ: พริกหวาน กราฟฟิค.
- คนอง คนเล็ก. (2534). *ความสอดคล้องระหว่างความคาดหวังของผู้ปกครองที่มีต่อโรงเรียนและสถานที่ที่เป็นจริงของโรงเรียนอนุบาลเอกชน ในจังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์. ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. ถ่ายเอกสาร.
- จารุวรรณ ธรรมวัตร. (2531). *ภูมิปัญญาแห่งอีสาน รวมบทความอีสานคดีศึกษา*. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ มหาสารคาม.

- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2538). พฤติกรรมการสอนระดับปฐมวัยศึกษา. หน่วยที่ 14 นนทบุรี.
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- ชูลีพร อนุมาน. (2539). ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนเอกชน จังหวัด
สระบุรี. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- เชาว์รัตน์ โทณผลิต. (2539). ปัจจัยที่ผู้ปกครองนักเรียนตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนโรงเรียน
อนุบาลเอกชน เขตจตุจักร กรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหาร
การศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- โชติโรส โสภณมณี. (2538). การบริหารโรงเรียนเอกชนในกรุงเทพมหานคร ในช่วงภาวะวิกฤติ
เศรษฐกิจ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ดวงใจ ตระกูลช่วง. (2538). ความพึงพอใจของผู้ปกครองต่อการจัดบริการนักเรียนของ
โรงเรียนอนุบาลแย้มสะอาด. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- ทองนวล ภูมิประเสริฐ. (2537). รายงานการปรับปรุงกระบวนการพัฒนาความพร้อมทางภาษา
และคณิตศาสตร์. กรุงเทพฯ: หน่วยงานศึกษานิเทศก์ สำนักงานฯ.
- ธีรยุทธ์ เสนิงค์ ณ อยู่ธยา. (2526). “การบริหารงานกิจการนักเรียน” ในเอกสารการสอน
มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช. ชุดวิชาการประถมศึกษา หน่วยที่ 8. หน้า 71-75
นนทบุรี. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช.
- นภาพรณ อุณาภูล. (2540). การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับสวัสดิภาพของ
นักเรียนในโรงเรียนอนุบาล. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ:
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- นัยนา ขนนอนเวช. (2540). คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูอนุบาลในทัศนะของผู้บริหาร
โรงเรียน ครูอนุบาลและผู้ปกครองโรงเรียนอนุบาล สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ
การศึกษาเอกชน. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิต
วิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร
- นิตยา ประพฤติกิจ. (2539). การพัฒนาเด็กปฐมวัย. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์
- นิตยา ไสงาม. (2543). การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัด
การศึกษาสำหรับผู้ปกครองเด็กอนุบาล ในจังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์ กศ.ม.
กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร.
ถ่ายเอกสาร.

- บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. (2521). *สถิติการศึกษา*. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- _____. (2545). *ประมวลสาระชุดวิชา การพัฒนาเครื่องมือสำหรับการประเมินการศึกษา* (หน่วย 3). นนทบุรี: สาขาวิชาศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- บุญเพ็ญ ภักดีจิต. (2539). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อการจัดการศึกษาระดับอนุบาลของโรงเรียนแสงทวีปวิทยา*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- บุญเยี่ยม จิตรคอน. (2533). *บทบาทของครูและผู้เกี่ยวข้องกับการดูแลเด็กปฐมวัย*. ในเอกสารการสอนชุดฝึกอบรมครูและผู้เกี่ยวข้องกับการอบรมเลี้ยงดูเด็กปฐมวัย หน่วยที่ 6-10. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เบญจา แสงมลิ. (2527) “สื่อเพื่อจัดประสบการณ์สำหรับเด็กปฐมวัย” ในเอกสารการสอนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช วิชาสื่อการสอนปฐมวัยศึกษา หน่วยที่ 5. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ประคอง นิมมานเหมินท์. (2538). “ภูมิปัญญาไทยในวิถีชีวิตไทย” ในรายงานการสัมมนาเรื่อง ภูมิปัญญาไทยในภาษาและวรรณคดี. กรุงเทพฯ: สำนักงานสร้างสรรค์เอกลักษณ์ของชาติและมหาวิทยาลัยสยาม.
- ประภาพรพรณ สุวรรณสุข. (2524). *เอกสารการสอนชุดวิชา พฤติกรรมการสอนปฐมวัยศึกษา* หน่วยที่ 1-5. มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. กรุงเทพฯ: กราฟฟิคอาร์ต.
- ปราณี จักขุประเสริฐ. (2540). *ปัจจัยที่เป็นจริงและปัจจัยที่คาดหวังในการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารและครูผู้สอนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษากรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- พรณี ช. เจนจิต. (2538). *จิตวิทยาการเรียนการสอน*. พิมพ์ครั้งที่ 4. กรุงเทพฯ: บริษัทคอมแพคท์พริ้นท์ จำกัด.
- พราวพรรณเหลือสุวรรณ และพูนสุข บุญยสวัสดิ์. (2537). *ปฐมวัยศึกษากิจกรรมและสื่อการสอนเพื่อฝึกทักษะพัฒนาการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ*. กรุงเทพฯ: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภรณ์ คุรุรัตน์. (2523). *เด็กก่อนวัยเรียน เรียนรู้อย่างไร อย่างไร*. นนทบุรี: โรงพิมพ์สถานสงเคราะห์หญิงปากเกร็ด.
- ภิญโญ สาร. (2523). *หลักการบริหารการศึกษา*. กรุงเทพฯ: วัฒนาพานิช.
- ยุวดี กาญจนันท์. (2529). “โภชนาการสำหรับเด็กปฐมวัย” ในเอกสารการสอนมหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช ชุดวิชาการจัดการศูนย์และโรงเรียนปฐมวัยศึกษา. หน่วยที่ 11. หน้า 618. นนทบุรี: มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.

- เยาวพา เดชคุปต์. (2542ก). *กิจกรรมสำหรับเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: เจ้าพระยาระบบการพิมพ์.
- _____. (2542ข). *การจัดการศึกษาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: บริษัทสำนักพิมพ์แม็ค จำกัด.
- ราศรี ทองสวัสดิ์และคนอื่นๆ. (2529). *คู่มือนิเทศการศึกษาก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: อักษรไทย.
- รุ่ง แก้วแดง. (2541). “คำนำ” *ปฏิรูปการเรียนรู้ผู้เรียนสำคัญที่สุดฉบับพ่อแม่*. กรุงเทพฯ: สำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ.
- ล้วน สายยศ; และอังคณา สายยศ. (2538). *เทคนิคการวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์สุจริยาสาส์น.
- วัชรภรณ์ พยัคฆเมธี. (2546). *การศึกษาความต้องการของผู้ปกครองเกี่ยวกับลักษณะที่พึงประสงค์ ด้านการจัดการศึกษาปฐมวัย ในอำเภอดอยสะเก็ด จังหวัดเชียงใหม่*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร. ถ่ายเอกสาร.
- วาม ดุลยากร. (2540). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองนักเรียนเอกชนระดับอนุบาลต่อการจัดการเรียนการสอนที่พึงประสงค์ : กรณีศึกษาโรงเรียนบรรจงรัตน์ จังหวัดลพบุรี*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วารุณี อัสวโกคิน. (2531). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองที่ส่งเด็กเข้าเรียนโรงเรียนอนุบาลเอกชน ที่มุ่งการจัดการศึกษา โดยเน้นวิชาการในเขตกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร
- วิสากุล กองทองนอก. (2543). *การนำภูมิปัญญาท้องถิ่นไปใช้ในการจัดการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดกำแพงเพชร*. วิทยานิพนธ์ ค.ม. (การบริหารการศึกษา). กำแพงเพชร: บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันราชภัฏกำแพงเพชร. ถ่ายเอกสาร.
- ศศิธร เวียงเหล็ก. (2542). *ความคิดเห็นของผู้ปกครองต่อคุณภาพการจัดการศึกษาของโรงเรียนเอกชน ในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. (การบริหารการศึกษา). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. ถ่ายเอกสาร.
- สิริมา ภิญโญนนตพงษ์. (2538). *แนวการจัดประสบการณ์ปฐมวัยศึกษา*. กรุงเทพฯ: อีเลคทรอนิคส์.
- สุปราณี รื่นพิทักษ์. (2545). *การศึกษาความคิดเห็นของผู้ดูแลเด็กและผู้ปกครองที่มีต่อการจัดการศึกษาสำหรับเด็ก ในสถานพัฒนาเด็กปฐมวัย*. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาปฐมวัย). กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.

- สุมนา พานิช. (2531). *การเตรียมความพร้อมเด็ก*. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด. (2542). *การประกันคุณภาพการศึกษา เทคนิคการพัฒนางานเพื่อเข้าสู่มาตรฐาน*. จังหวัดตราด: สำนักงานการประถมศึกษาจังหวัดตราด.
- สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, หน่วยศึกษานิเทศก์. (2528). *คู่มือการจัดการศึกษาระดับก่อนประถมศึกษา*. กรุงเทพฯ: อรุณสภา
- อารมณ สุวรรณपाल. (2537). *หลักและแนวคิดทางการศึกษาปฐมวัย*. นนทบุรี : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- เอกวิทย์ ณ ถลาง. (2536). “คำชี้แจง” ใน *ปัญญาชาวบ้านกับการพัฒนาชุมชน*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิภูมิปัญญา.
- Buford, Juanita Faye. (1997, March). “Parents perceptions of early Childness,” *Dissertation abstracts Intemational*. 9 (37) : 5688-A.
- Callard, R.S. (1979). *A study of effect of increasing parental expectation for study academic success*. *Dissertation abstracts International*. 40(2),563-A.
- Essa , Eva. (1996) *introduction to Early Childhood. Education*. 2 nd ed. Albany : Delmar Publishers.
- Freedman, Helen. (1983). *A Survey of Curriculum in selected Property Preschool in sandiego Country*. California. Master's M.Ed. (Education Curriculum and Instruction). Sandiego: Graduate school United States International University. Photocopied.
- Gonzalez–Mena, J. (1986, January). “what to expect” *Young Childcen*. 42 (1):47- 51.
- Gordon, A.M.; & Boroane. K.W. (1985). *Albany : Delmar Publishers, Ine*.
- Katz, L.G. ; & Chard, S.C. (1994). *Engaing Childen’s mnds : the project* Northwood, NJ : Ablex.
- Massoglia, Dr. (1997). *Early childhood education in the home*. Delmar Publisers Copyright.
- Stewart, I.S. (1982 July). *The real world. Of teaching two – year – old childcen*. *Young Childcen*. 53 (520) : 22-26.
- Wane,Elly Diepreen. (1984). *Kindergarten Curriculum and Programs in Lakeland Cauntry*. New York, 1963 – 1983. Are Changes Fullday, Trends, Elementary, Primary. Master's thesis M.Ed. (Education Early Childhood. Lakeland: Rancho Santa fe University' Photocopied.
- Woodill , G.A. ; et. at. Editors (1992) *Intemationalhandbook of early childhood education*. New York : Garland Publishing.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก
แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง

การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

คำชี้แจง

แบบสอบถามฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเครือมารีวิทย์ ขอความกรุณาตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อ เพื่อความสมบูรณ์ในการเก็บข้อมูล ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยจะนำมาประมวลเป็นภาพรวม และนำเสนอเป็นผลการวิจัยเพื่อพัฒนาการจัดการศึกษาปฐมวัยของโรงเรียนเครือมารีวิทย์ ให้มีประสิทธิภาพสูงสุดต่อไป

แบบสอบถามแบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ สถานภาพของผู้กรอกแบบสอบถาม เพศ อายุ อาชีพ ระดับการศึกษา ความสัมพันธ์กับเด็ก ระดับชั้นเรียนของนักเรียน มีลักษณะเป็นแบบตรวจรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครอง ในการจัดการศึกษาปฐมวัยด้านการบริหาร ด้านหลักสูตรและการเรียนการสอน ด้านบุคลากร ด้านสภาพแวดล้อม ด้านการบริการ และด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง : โปรดกาเครื่องหมาย ☒ ลงใน ☐ หน้าข้อความให้ตรงกับความเป็นจริง

1. สถานภาพของผู้กรอกแบบสอบถาม

1.1 เพศ

☐

ชาย

☐

หญิง

1.2 อายุ

☐

21-30 ปี

☐

31-40 ปี

☐

41-50 ปี

☐

51 ปีขึ้นไป

1.3 อาชีพ

☐

รับราชการ

☐

ประกอบธุรกิจส่วนตัว

☐

พนักงานรัฐวิสาหกิจ

☐

เกษตรกร

☐

รับจ้าง

1.4 ระดับการศึกษาของผู้ปกครองที่ตอบแบบสอบถาม

☐

ประถมศึกษา

☐

มัธยมศึกษา

☐

ประกาศนียบัตรหรืออนุปริญญา

☐

ปริญญาตรี

☐

สูงกว่าปริญญาตรี

1.5 ความสัมพันธ์ของผู้ปกครองกับเด็ก

☐

บิดา

☐

มารดา

☐

ปู่ย่า ตายาย และคนอื่นๆ

1.6 ระดับชั้นเรียน (ของนักเรียนที่ผู้ปกครองกำลังให้ข้อมูล)

☐

อนุบาลศึกษาปีที่ 1

☐

อนุบาลศึกษาปีที่ 2

☐

อนุบาลศึกษาปีที่ 3

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามการศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย ตามความคิดเห็นของผู้ปกครอง เด็กปฐมวัยวัยในโรงเรียนเครือข่ายวิทยุสังกัดสำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน เขต 3 จังหวัดชลบุรี

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 สอบถามสภาพความเป็นจริงตามการรับรู้ของผู้ปกครอง

ส่วนที่ 2 สอบถามความคาดหวัง

ข้อความต่อไปนี้เป็นสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังของผู้ปกครองเด็กปฐมวัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านการบริหาร
2. ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
3. ด้านบุคลากร
4. ด้านการจัดสภาพแวดล้อม
5. ด้านการบริการ
6. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

กรุณาอ่านคำถามแต่ละข้อและพิจารณาว่าสภาพจริงปัจจุบัน ในการจัดการศึกษาของสถานศึกษาที่บุตรหลานของท่านกำลังศึกษาอยู่ในระดับใด และท่านคาดหวังให้สถานศึกษาจัดการศึกษาในด้านต่าง ๆ ระดับใด

กรุณาทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับระดับสภาพความเป็นจริงของสถานศึกษาและความคาดหวังของท่าน

สภาพที่เป็นจริงมี 6 ระดับ ดังนี้

1	หมายถึง	ตามสภาพจริงน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ตามสภาพจริงน้อย
3	หมายถึง	ตามสภาพจริงค่อนข้างน้อย
4	หมายถึง	ตามสภาพจริงค่อนข้างมาก
5	หมายถึง	ตามสภาพจริงมาก
6	หมายถึง	ตามสภาพจริงมากที่สุด

ความคาดหวังให้มีขึ้นในอนาคตมี 6 ระดับ ดังนี้

1	หมายถึง	ความคาดหวังน้อยที่สุด
2	หมายถึง	ความคาดหวังน้อย
3	หมายถึง	ความคาดหวังค่อนข้างน้อย
4	หมายถึง	ความคาดหวังค่อนข้างมาก
5	หมายถึง	ความคาดหวังมาก
6	หมายถึง	ความคาดหวังมากที่สุด

โปรดตอบตามความเป็นจริงข้อละ 1 ระดับสภาพความเป็นจริงและ 1 ระดับความคาดหวัง

ตัวอย่าง

ข้อ	ข้อความ	สภาพที่เป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
1	เปิดโอกาสให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยจัดกิจกรรมต่างๆ			✓								✓		

หมายความว่า ท่านมีความคิดเห็นว่าสถานศึกษาเปิดโอกาสให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น โดยการจัดกิจกรรมต่างๆ ตามสภาพที่มีอยู่ค่อนข้างน้อย และมีระดับความคาดหวังให้สถานศึกษาจัดกิจกรรมเปิดโอกาสให้เด็กคิดเป็น ทำเป็น แก้ปัญหาเป็น อยู่ในระดับคาดหวังมาก

แบบสอบถาม เพื่อการวิจัย

เรื่อง การศึกษาสภาพความเป็นจริงและความคาดหวังเกี่ยวกับการจัดการศึกษาปฐมวัย
ตามความคิดเห็นของผู้ปกครองเด็กปฐมวัย

ด้านการบริหาร

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
1	โรงเรียนมีนโยบาย หลักการ เป้าหมาย และแผนการ ดำเนินงานในการจัดการศึกษา ของโรงเรียนชัดเจน มีการ ดำเนินการหรือนำแผนไปใช้ เช่น มีการกำหนดการรับ นักเรียน													
2	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ ผู้ปกครองมีส่วนร่วมในการ กำหนดนโยบายของโรงเรียน													
3	โรงเรียนเปิดโอกาสให้ผู้ปกครอง มีส่วนร่วมและแสดงความคิดเห็น ในการจัดกิจกรรมต่าง ๆ													

1 = น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ค่อนข้างน้อย 4=ค่อนข้างมาก 5=มาก 6=มากที่สุด

ด้านการบริหาร (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
4	ผู้บริหารโรงเรียนมีวิสัยทัศน์ในการจัดการศึกษาให้ทันกับการเปลี่ยนแปลง พัฒนาระบบการบริหารจัดการภายในองค์กรที่ทันสมัย มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่อง													
5	มีการจัดระบบข้อมูลสารสนเทศครบถ้วน เป็นปัจจุบัน ถูกต้องตรงกับความต้องการ และทันต่อการใช้งาน -วางระบบด้านการเงินการคลังและพัสดุ -จัดระบบควบคุมระบบภายในโรงเรียน													

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
1	จัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและท้องถิ่น -จัดทำแผนการจัดประสบการณ์ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ													
2	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม และสติปัญญา													

1 = น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ค่อนข้างน้อย 4=ค่อนข้างมาก 5=มาก 6=มากที่สุด

ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
3	มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาทางด้านสติปัญญา													
4	จัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมทักษะด้านคุณธรรม จริยธรรม และระเบียบวินัย เช่น การไปห้องน้ำ การดื่มน้ำ การรอคอย การมีน้ำใจต่อเพื่อน การเข้าคิวตามลำดับก่อน-หลัง ฯลฯ													
5	จัดกิจกรรมการเรียนรู้เป็นรายวิชา เน้นการอ่าน เขียน บวก-ลบเลข													
6	นำสื่อและเทคโนโลยีที่ทันสมัยใช้ในการจัดกิจกรรม เช่น คอมพิวเตอร์ และสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ													
7	จัดให้มีกิจกรรมเล่นิทาน ร้องเพลง และกิจกรรมเข้าจังหวะทุกวัน													
8	จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยผ่านการเล่น เช่น เล่นน้ำ เล่นทราย ต่อบล็อก ฯลฯ													
9	จัดกิจกรรมที่ส่งเสริมให้เด็กได้แสดงความสามารถและความถนัดของตนเอง													
10	จัดกิจกรรมเพื่อเตรียมความพร้อมในการศึกษาระดับประถมศึกษา เช่น กิจกรรมการเรียนรู้การสอนเสริมวิชาคณิตศาสตร์ ภาษาไทย และภาษาอังกฤษตามรายวิชา													

1 = น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ค่อนข้างน้อย 4=ค่อนข้างมาก 5=มาก 6=มากที่สุด

ด้านหลักสูตรและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การสอน (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
11	ประเมินผลพัฒนาการและการเรียนรู้ของเด็กด้วยการทดสอบรายวิชา													
12	จัดกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การวาดภาพ การระบายสี การพิมพ์ การตัดปะ การปั้น การร้อย													
13	จัดกิจกรรมการสอนเสริม เช่น ภาษาอังกฤษ โดยครูผู้สอนเป็นครูต่างชาติและจำนวนครูเพียงพอ(ครู 1 คน ต่อ นักเรียน 2 ห้อง)													

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

1 = น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ค่อนข้างน้อย 4=ค่อนข้างมาก 5=มาก 6=มากที่สุด

ด้านบุคลากร

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
1	ผู้บริหารมีความเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์เป็นที่ยอมรับ													
2	ครูมีความรู้ความสามารถในการพัฒนาหลักสูตร จัดทำแผนการสอนและจัดกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ													
3	บุคลากรทุกคนมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีความอดทน ใจเย็น อารมณ์ดี รับฟังเรื่องราวต่างๆ เกี่ยวกับเด็ก													
4	การดูแลเด็กในสถานศึกษา ปฐมวัยเป็นหน้าที่ของครูแต่เพียงผู้เดียว													
5	ครูมีความสามารถในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและดูแลเด็กได้อย่างมีประสิทธิภาพ													
6	มีจำนวนครูเพียงพอตามเกณฑ์ คือ เด็กอายุ 3-5 ปี ครู 1 คน ต่อเด็ก 30 คน													
7	ครูมีความรัก ความเมตตา โอบอ้อมอารี ละเอื้ออาทรต่อเด็กเท่าเทียมกัน													
8	ครูมีวุฒิทางการศึกษาปฐมวัย หรือ ผ่านการอบรมด้านการศึกษาปฐมวัย													
9	บุคลากรสนับสนุนมีความรู้ความสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างถูกต้องและเหมาะสม													

1 = น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ค่อนข้างน้อย 4=ค่อนข้างมาก 5=มาก 6=มากที่สุด

ด้านบุคลากร (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
10	ครูมีหน้าตายิ้มแย้ม แจ่มใส ให้การบริการผู้ปกครองทุกระดับเท่าเทียมกันและรับฟังความคิดเห็นของผู้ปกครอง													
11	ครูมีบุคลิกภาพเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งกริยามารยาท และการพูดจา													
12	ครูเข้าใจธรรมชาติ พัฒนาการ และความต้องการของเด็ก													

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
1	โรงเรียนมีห้องเรียนขนาดกว้าง สะอาด มีพื้นที่เพียงพอให้นักเรียนได้ทำกิจกรรมได้สะดวกและเอื้อต่อการเรียนการสอน													
2	โรงเรียนมีการดูแล จัดตกแต่ง บำรุงรักษา อาคารสถานที่ ให้สะอาด สวยงาม อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี													
3	สนามเด็กเล่นและเครื่องเล่นอยู่ในสภาพดี ปลอดภัย และเพียงพอต่อจำนวนนักเรียน													

1 = น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ค่อนข้างน้อย 4=ค่อนข้างมาก 5=มาก 6=มากที่สุด

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
4	จัดสภาพแวดล้อมเพื่อส่งเสริมให้เด็กรักธรรมชาติ เช่น จัดให้มีการเลี้ยงสัตว์ และปลูกต้นไม้ให้ความร่มรื่นอยู่ทั่วบริเวณโรงเรียน													
5	จำนวนนักเรียนแต่ละห้องมีจำนวนเหมาะสม คือ เด็กอายุ 3-5 ปี เด็ก 40 คนต่อครู 2 คน													
6	ขนาดสัดส่วนของ โต๊ะ เก้าอี้ มีลักษณะเหมาะสมกับวัยของเด็กปฐมวัยและมีจำนวนเพียงพอให้เด็กใช้ทำกิจกรรม													
7	บริเวณโรงเรียนสะอาด มีที่ทิ้งขยะถูกสุขลักษณะและเพียงพอ													
8	สื่ออุปกรณ์และนวัตกรรมที่มีคุณภาพและเพียงพอต่อการจัดกิจกรรม													
9	อ่างล้างมือ ที่ถูกสุขลักษณะเป็นสัดส่วนและมีขนาดเหมาะสมกับเด็กปฐมวัย													
10	จัดให้มีมุมต่างๆ ภายในห้องเรียน เช่น มุมบล็อก มุมบ้าน มุมหนังสือ มุมศิลปะ มุมหมอ มุมวิทยาศาสตร์													
11	จัดให้มีอุปกรณ์เครื่องนอนสำหรับนักเรียน เช่น ที่นอน ผ้าปูที่นอน หมอน ปลอกหมอน ที่สะอาดและเพียงพอสำหรับเด็ก													

1 = น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ค่อนข้างน้อย 4=ค่อนข้างมาก 5=มาก 6=มากที่สุด

ด้านการจัดสภาพแวดล้อม (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
12	จัดให้มีป้ายนิเทศหน้าห้องเรียน แสดงผลงานของนักเรียนเป็น รายบุคคล													
13	จัดให้มีหนังสือนิทาน เกม และของเล่นสำหรับเด็กอย่าง เพียงพอและเหมาะกับวัยของ เด็ก													
14	ห้องเรียนคอมพิวเตอร์ เหมาะสม และมีจำนวนเครื่อง คอมพิวเตอร์ เพียงพอสำหรับเด็ก													

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

ด้านการบริการ

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
1	จัดบริการรถ รับ-ส่ง โดยมีครู เป็นผู้ดูแล													
2	จัดเวรดูแลทั้งในและนอก ห้องเรียน													
3	จัดเจ้าหน้าที่รักษาความ ปลอดภัยบริเวณหน้า สถานศึกษา													
4	กำหนดมาตรการและแนว ปฏิบัติ เพื่อรักษาความ ปลอดภัย เช่น ไฟฟ้า อัคคีภัย การจราจร													

1 = น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ค่อนข้างน้อย 4=ค่อนข้างมาก 5=มาก 6=มากที่สุด

ด้านการบริการ (ต่อ)

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
5	จัดบริการประกันภัย(ประกันอุบัติเหตุ) สำหรับเด็กทุกคนในสถานศึกษา													
6	ตรวจสอบสภาพนักเรียนเป็นประจำ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง													
7	จัดบริการตรวจสอบสภาพฟันโดยทันตแพทย์ อย่างน้อยปีละ 2 ครั้ง													
8	จัดอาหารและของว่างให้เด็ก โดยบุคลากรที่มีความรู้ด้านโภชนาการ สะอาด และปลอดภัย													
9	จัดให้มีพยาบาลหรือครูพยาบาลที่มีความรู้เรื่องการปฐมพยาบาลอยู่ประจำ													
10	จัดให้มีห้องน้ำ ห้องส้วม ที่ถูกสุขลักษณะและเพียงพอต่อจำนวนเด็ก													
11	ให้ความรู้เกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและความปลอดภัยแก่ผู้ปกครองถึงวิธีป้องกันเมื่อมีการระบาดของโรค													

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

1 = น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ค่อนข้างน้อย 4=ค่อนข้างมาก 5=มาก 6=มากที่สุด

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็น เพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
1	จัดกิจกรรมปฐมนิเทศ กิจกรรมพบผู้ปกครองให้คำปรึกษา สร้างความรู้ความเข้าใจเรื่อง การจัดการศึกษา และการเลี้ยงดูเด็กที่ถูกวิธี													
2	ผู้ปกครองมีโอกาสเข้ามาเป็นวิทยากรให้ความรู้แก่เด็กและครู													
3	จัดทำสารสัมพันธ์ ข่าวสาร เพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเป็นประจำสัปดาห์ละ 1 ครั้ง													
4	ผู้ปกครองมีโอกาสพบปะสนทนาพูดคุยเกี่ยวกับพัฒนาการและการเรียนรู้ของบุตรหลานอย่างน้อยภาคเรียนละ 1 ครั้ง													
5	โรงเรียนมีการติดต่อสื่อสารกับผู้ปกครองเป็นประจำ เพื่อสร้างความเข้าใจ ในการอบรมเลี้ยงดู และการพัฒนาเด็ก													
6	ประชาสัมพันธ์เผยแพร่ข่าวสารของโรงเรียนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทราบอย่างสม่ำเสมอ													
7	เปิดโอกาสให้ผู้ปกครองชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆ เช่น กิจกรรมวันสำคัญต่างๆ													

1 = น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ค่อนข้างน้อย 4=ค่อนข้างมาก 5=มาก 6=มากที่สุด

ด้านความสัมพันธ์ระหว่างสถานศึกษากับครอบครัวและชุมชน

ข้อ	ข้อความ	สภาพความเป็นจริง						ความคาดหวัง						ข้อคิดเห็นเพิ่มเติม
		1	2	3	4	5	6	1	2	3	4	5	6	
8	ผู้ปกครองและชุมชนให้การสนับสนุนกิจการของสถานศึกษา													

ข้อเสนอแนะ

.....

.....

.....

1 = น้อยที่สุด 2=น้อย 3=ค่อนข้างน้อย 4=ค่อนข้างมาก 5=มาก 6=มากที่สุด

ภาคผนวก ข

รายนามผู้เชี่ยวชาญ

ผ.ศ.จิตรา	ชนะกุล	อาจารย์ประจำภาควิชาการศึกษาปฐมวัย มหาวิทยาลัยราชภัฏราชนครินทร์ ฉะเชิงเทรา
อาจารย์ธิดา	พิทักษ์สินสุข	อาจารย์ใหญ่โรงเรียนสาธิตพัฒนา กรุงเทพมหานคร
อาจารย์สุขสันต์	สายงาม	ศึกษานิเทศก์สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชลบุรีเขต 3

ประวัติย่อผู้วิจัย

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ ชื่อสกุล	นางสาวสุพรรณี วรรณเพชร
วันเดือนปีเกิด	30 กันยายน 2513
สถานที่เกิด	ต.ท่าเรือ อ.เมือง จ.นครศรีธรรมราช
ที่อยู่ปัจจุบัน	61/59 หมู่ที่ 5 ต.สัตหีบ อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี 20180
ตำแหน่งหน้าที่การงานปัจจุบัน	ผู้ช่วยครูใหญ่
สถานที่ทำงาน	โรงเรียนมารีวิทย สัตหีบ
	23/1 หมู่ที่ 7 ต.สัตหีบ อ.สัตหีบ จ.ชลบุรี 20180

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2534	มัธยมศึกษาตอนปลาย จากศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดนนทบุรี จังหวัดนนทบุรี
พ.ศ.2540	ปริญญาตรี ครุศาสตรบัณฑิต (คบ.) สาขาวิชาการศึกษา วิชาเอกการศึกษาปฐมวัย จากสถาบันราชภัฏจະเซียงเทรา จังหวัดจະเซียงเทรา
พ.ศ.2551	ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชาการศึกษาปฐมวัย จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กรุงเทพมหานคร